

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

39'uncu Birleşim 21 Aralık 2025 Pazar

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi 'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	343
II.- GELEN KÂĞITLAR	345
III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI	346
1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, 8 Aralık 2025 Pazartesi günü başlayan bütçe görüşmelerine ve emeği geçenlere ilişkin konuşması	346
IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER	346,418,486,497,499
A) KANUN TEKLİFLERİ	346:416,418:485,486:493, 497:498,499:512
1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226)	346:416,418:485,486:493, 497:498,499:512

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227)

346:416,418:485,486:493,
497:498,499:512

V.- ÖNERİLER

417

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

417:418

1.- Danışma Kurulunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 247 ve 170 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1’inci ve 2’nci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, (3/1252) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi’nin okunarak görüşmelerinin aynı birleşiminde yapılmasına; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine; 247 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine, 247 sıra sayılı Kanun Teklifi’nin tümü üzerinde yapılacak görüşmeler ile (3/1252) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi’nin görüşmelerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi

417:418

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

485,493

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir’in, Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz’ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin tümü üzerinde yürütme adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

485:486

2.- Sivas Milletvekili Abdullah Güler’in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Ankara Milletvekili Murat Emir ile Malatya Milletvekili Veli Ağbaba’nın CHP Grubu adına ve İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın şahsı adına 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin tümü üzerinde yaptıkları konuşmaları sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

493:496

VII.- OYLAMALAR

499

1.- (S. Sayısı: 226) 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi’nin oylaması

499:512

2.- (S. Sayısı: 227) 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin oylaması

499:512

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 11.03'te açılarak üç oturum yaptı.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226), 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 227) görüşmelerine devam edilerek 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin maddeleri kabul edildi.

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Yozgat Milletvekili Süleyman Şahan'ın 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerinde AK PARTİ Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine,

Yozgat Milletvekili Süleyman Şahan, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Çankırı Milletvekili Muhammet Emin Akbaşoğlu, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklaması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine,

Sataşması nedeniyle birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın;

Yozgat Milletvekili Süleyman Şahan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine, KESK'in bugün gönderdiği sandığa ve mesaja,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Bülent Kaya, her grubun bütçe görüşmelerini Danışma Kurulu ilkeleri çerçevesinde yürütmesini talep ettiklerine,

Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta,

Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit;

Trabzon Milletvekili Yavuz Aydın'ın 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin 5'inci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Satuk Buğra Kavuncu, Ankara Milletvekili Leyla Şahin Usta ile Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in yaptıkları açıklamalarındaki bazı ifadelerine,

Ankara Milletvekili Osman Gökçek, İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın, Ankara Milletvekili Osman Gökçek'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Celal Adan, milletvekillerinin kendilerini rahatlıkla ifade ettiğine ve bağırılmaması gerektiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

21 Aralık 2025 Pazar günü saat 12.00'de toplanmak üzere 20.51'de birleşime son verildi.

Celal ADAN

Başkan Vekili

Yasin ÖZTÜRK

Denizli

Kâtip Üye

Havva Sibel SÖYLEMEZ

Mersin

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR

No: 55

21.12.2025 Pazar

Milletvekili Teklifleri

1.- Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grup Başkanvekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli'nin; Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu, Devlet Memurları Kanunu ile Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3419) (Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler ile Plan ve Bütçe Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi:18.12.2025)

2.- Ağrı Milletvekili Sırrı Sakik'in; İl İdaresi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3420) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi:18.12.2025)

21 Aralık 2025 Pazar

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 12.02

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelerimize başlıyoruz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkanı Numan Kurtulmuş'un, 8 Aralık 2025 Pazartesi günü başlayan bütçe görüşmelerine ve emeği geçenlere ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değerli milletvekili arkadaşlarım, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda, 8 Aralık 2025 Pazartesi günü, Cumhurbaşkan Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz'ın 2026 yılı bütçesi ve 2024 yılı kesin hesap sunuşlarıyla başlayan bütçe maratonu bugün itibarıyla sona erecektir. Bu on üç günlük süre içerisinde 13 birleşim ve 65 oturumda yaklaşık yüz elli dört saat mesai harcanmış ve 1.206 sayfalık tutanak tutulmuştur.

Bu görüşmeler kapsamında Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, 17 Sayın Bakanımız ve 457 sayın milletvekilimiz olmak üzere toplam 1.208 söz hakkı talebi karşılanmıştır.

Bu görüşmelerin, müzakerelerin bugüne kadar gelmesinde emeği geçen bütün arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Katkılarıyla bu bütçe görüşmelerine fevkalade olumlu katkı sunan arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum. Çalışmalarımızda bize, Genel Kurula ve milletvekili arkadaşlarımıza destek olan Meclis çalışanlarımıza, emekçilerimize sizler adına da tebriklerimi, teşekkürlerimi ifade ediyorum.

Şimdi görüşmelere başlıyoruz.

Bugün gündemimizdeki 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerindeki son konuşmaları gerçekleştireceğiz.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226)¹

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Ceveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227)²

BAŞKAN - Komisyon? Yerinde.

¹ 226 S. Sayılı Basmayazı ve Ceveller 8/12/2025 tarihli 26'ncı Birleşim Tutanağı'na eklidir.

² 227 S. Sayılı Basmayazı ve Ceveller 8/12/2025 tarihli 26'ncü Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bütçe görüşmelerinin sonunda siyasi parti gruplarına ve İç Tüzük'ün 62'nci maddesi uyarınca istemi hâlinde görüşlerini bildirmek üzere yürütmeye altmışar dakika söz verilecektir. Bu süreler birden fazla konuşmacı tarafından da kullanılabilir. İç Tüzük'ün 86'ncı maddesine göre lehte ve aleyhte kişisel konuşmaların süresi de onar dakikadır.

Şimdi siyasi parti grupları, yürütme ve şahısları adına söz alanların adlarını sırasıyla okuyorum:

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı ile İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit ile Muş Milletvekili Sayın Sezai Temelli.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır ve Ankara Milletvekili Sayın Murat Emir ile Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Gaziantep Milletvekili Sayın Abdulhamit Gül, Çankırı Milletvekili Sayın Muhammet Emin Akbaşoğlu ve İstanbul Milletvekili Sayın Özlem Zengin.

YENİ YOL Partisi Grubu adına Grup Başkanı İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya ile Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen.

İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekilleri Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez ve İstanbul Milletvekili Sayın Buğra Kavuncu ile Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta.

Şahısları adına, lehte olmak üzere, Bursa Milletvekili Sayın Mustafa Varank.

Yürütme adına Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz.

Şahısları adına, aleyhte olmak üzere, İstanbul Milletvekili Sayın Gökhan Günaydın.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ilk söz, Konya Milletvekili Sayın Mustafa Kalaycı'ya ait.

Buyurun Sayın Kalaycı. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe ve kesin hesap kanunu teklifleri üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Sizleri ve aziz milletimizi hürmetle selamlıyorum.

İstikrar ve refah bütçesi olarak sunulan 2026 yılı bütçesi Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin 8'inci bütçesidir. Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle siyasi istikrara ve öz güvene kavuşmuştur. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi istiklalimizin, güvenliğimizin, millî birlik ve dayanışma kararlılığımızın hem güvencesi hem de güç kaynağıdır. Türkiye yeni yönetim sistemiyle diplomasiden ekonomiye, enerjiden savunma sanayisine, sağlıktan kültüre, terörle mücadelede egemenlik çıkarlarımızı müdafaaya kadar her alanda göz doldurmuştur. Türkiye, çok yönlü ve insani dış politika anlayışıyla bölgesel gelişmelerin belirleyicisi, küresel düzeyde etkili bir aktör konumuna gelmiştir. Uluslararası sistemin giderek daha büyük belirsizliklere sürüklendiği bir dönemde Türkiye'nin izlediği etkili diplomasi dünya başkentleri tarafından yakından takip edilmektedir. Millî dış politikamız bölgesel barışı ve güvenliği güçlendirmeyi, dış ilişkilerimizin kurumsal zeminini genişletmeyi, bölgemizde ekonomik kalkınmayı ve refahı geliştirmeyi hedeflemektedir. Küresel ölçekte yaşanan olayların büyük çoğunluğu yakın coğrafyamızda cereyan etmekte, bu çatışma ve savaşların yol açtığı sorunlar komşu ülkelerle birlikte en çok bizi etkilemektedir. Rusya-Ukrayna savaşında Türkiye'nin girişimleri bölgesel istikrar ve uluslararası barış için kritik öneme sahiptir ve ülkemizin diplomatik saygınlığını pekiştirmektedir.

Türkiye Filistin halkının haklarını korumak, İsrail'in soykırım saldırılarını durdurmak ve uluslararası camianın harekete geçmesini sağlamak için aktif diplomatik çaba göstermiştir. Türk askerinin Gazze'de oluşturulacak barış gücü içinde yer alma önerisi İsrail'i korkutmuş, Filistinlilerde büyük umut ve heyecan oluşturmuştur. "Türk, beklenendir; Türk, özlenendir; Türk, adalet, merhamet ve barışın timsalidir."

Avrasya'nın ortası Türk dünyasıdır, Türkistan'dır, bu bölgede bir uluslararası aktör olarak Türk Devletleri Teşkilatı bulunmaktadır. Türk Dünyası 2040 Vizyonu hedefleri kademe kademe ve hızla gerçekleşmektedir.

Türkiye yürüttüğü çok boyutlu ve kapsayıcı dış politikayla bölgesel ve küresel etkisini artırmış, diplomasinin merkezi olmuştur. 2026 yılında Türk Devletleri Teşkilatı 13'üncü Zirvesi, NATO Devlet ve Hükümet Başkanları Zirvesi, COP31 Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi Taraflar Konferansı Türkiye'nin başkanlığı ve ev sahipliğinde gerçekleştirilecektir. Ayrıca, Antalya Diplomasi Forumu her yıl çok sayıda devlet ve hükümet başkanının ve bakanının katılımıyla ve başarıyla gerçekleştirilmektedir.

Küresel sistemin daha adil ve kapsayıcı bir hâle gelebilmesi Türk dış politikasının öncelikleri arasında yer almaktadır. Cumhurbaşkanımızın ifadesiyle: "Dünya 5'ten büyüktür." "Daha adil bir dünya mümkündür." Türkiye, Birleşmiş Milletler başta olmak üzere uluslararası kuruluşların yeniden tanzimi hususunda etkili bir diplomasi yürütmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi dünyaya meydan okuyan ABD-İsrail şer koalisyonuna karşı akla, diplomasiye, siyasetin ruhuna, coğrafi şartlara ve yeni yüzyılın stratejik ortamına en uygun seçenek olarak Türkiye, Rusya ve Çin'den müteşkil TRÇ ittifakının inşa edilmesini önermektedir. Bizim dış politika vizyonumuzu çift başlı Selçuklu Kartalı simgelemektedir: Hem Doğu hem Batı diyoruz; iki tarafı da kucaklıyor, iki yöne de bakıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; on beş yıldır üst üste büyüyen Türkiye ekonomisi, 2025 yılı dokuz aylık döneminde de yüzde 3,7 büyümeye kaydetmiştir. Bölgesel ve küresel sınamalara, asrın deprem felaketine, kuraklık ve zirai don afetine rağmen Türkiye ekonomisi büyümesini 21 çeyrektir aralıksız sürdürmektedir. 2023 Mayıs ayında uygulamaya konulan dezenflasyon politikasının temel amacı enflasyonun düştüğü, istikrarın pekiştiği bir ortamda kapsayıcı ve sürdürülebilir büyümeyle kalıcı sosyal refahı sağlamaktır. Kim ne derse desin, program kararlı bir şekilde uygulanmakta, ekonomik göstergelerde olumlu gelişmeler görülmektedir. Merkez Bankası rezervleri rekor seviyeye yükselmiş, ülkemizin risk primi son yedi yılın en düşük seviyesine inmiş, dış borçlanma maliyetlerinde önemli iyileşme sağlanmıştır. 2023 yılında yüzde 64,8; 2024 yılında yüzde 44,4 gerçekleşen yıllık enflasyon, kasım ayı itibarıyla yüzde 31,1'e kadar inmiştir. İşsizlik oranı iki buçuk yıldır tek haneli gerçekleşmektedir.

Zayıf dış talep koşullarına rağmen ihracatçılarımız rekorlar kırmaya devam etmektedir. Cari açığın millî gelire oranı sürdürülebilir düşük seviyelerdedir. Doğrudan yatırımlar bu yılın on ayında 11,6 milyar dolarla on yılın en yükseğine çıkmıştır. Türkiye gerek kamu gerek reel sektör ve gerekse hane halkı borçluluğunda en az borçlu ülkeler arasındadır.

2023 yılında yaşadığımız tarihimizin en büyük depremi sonrasında bölgenin yeniden imarı ve ihyasına yönelik bugüne kadar bütçeden 90 milyar dolar civarında harcama yapılmıştır. Bütçe açığı nominal olarak artmakla birlikte 2023 yılında yüzde 5,1'e yükselen bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı 2024 yılında yüzde 4,7'ye gerilemiş, bu yıl yüzde 3,6'ya inmesi beklenmektedir. IMF, Türkiye'nin ihtiyatlı ekonomik politikalarının önemli başarılar sağladığını açıklamıştır. Türkiye, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı raporlarına göre üst üste 5'inci kez çok yüksek insani gelişme kategorisinde yer almıştır. Dünya Bankası verilerine göre de Türkiye bu yıl yüksek gelirli ülkeler arasına girecektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; küresel krizler ve belirsizlikler, dezenfasyon politikaları ve yüksek faiz oranları ekonomimiz üzerinde ciddi baskı oluşturmuştur. Başta KOBİ’ler olmak üzere reel sektör için erişilebilir ve uygun maliyetli fonlama mekanizmaları güçlendirilmeli, verimliliği artırıcı ve maliyetleri düşürücü teşvikler devreye girmeli, ihracatı destekleyici politikalara daha fazla öncelik verilmelidir.

Esnaf ve sanatkarlarımız toplumumuzun ve ekonomimizin istikrar unsuru ve orta direğidir. Esnaf ve sanatkarlar yalnızca üretim yapan, hizmet sunan kişiler değil, aynı zamanda ahlaki değerlerin, dayanışmanın ve kardeşliğin taşıyıcı gücüdür. Esnafı korumak ve rekabet gücünü artırmak için perakende sektörüne yönelik düzenleme artık yapılmalı, AVM ve büyük market zincirlerinin şehir merkezinde şube açmaları kurallara bağlanmalı ve pazar günleri kapalı olmaları sağlanmalıdır. Esnafımızın vergi ve prim borçlarının yapılandırılmasına dair talepleri dikkate alınmalıdır. Esnafımız için ciddi maliyet oluşturulan kredi kartı pos komisyonları makul bir seviyeye düşürülmelidir.

Büyükşehir olan illerin nüfusu 30 bini aşan ilçelerindeki esnafın büyük çoğunluğunu yılbaşından itibaren gerçek usule tabi tutacak düzenleme, büyükşehir olan illerde vergi adaleti açısından bir eşitlik sağlamakla birlikte, bu defa diğer iller ve ilçeler bakımından eşitsizlik ortaya çıkaracak, özellikle küçük esnafı büyük sıkıntıya sokacaktır. Aslında Gelir Vergisi Kanunu’ndaki şartlara göre gerçek usule tabi olması gerekenlerin belirlenmesi suretiyle tüm esnafın aynı kefeye konulmaması uygun olacaktır. Küçük esnafa mutlaka kolaylık sağlanmalı, vergi, prim ve faiz yükü hafifletilmelidir. Şoför esnafı, yenileyeceği araç ve kullanacağı yakıtla ilişkin verginin farklılaştırılması suretiyle desteklenmelidir. Ayrıca, esnaf ve çiftçinin emeklilik prim gün sayısı 7200’e düşürülmelidir.

Tarımda üretim planlaması ve destekleme konusunda devrim niteliğinde düzenlemeler yapılmış ve bütçeden tarıma ayrılan kaynaklarda önemli artış sağlanmıştır ancak ürün fiyatlarının düşüklüğü ve mazot, elektrik, gübre, yem fiyatlarının yüksekliği çiftçilerimizin başlıca şikâyetidir. Yüksek girdi maliyetleri altında üretimini fedakârca sürdüren çiftçimizin, besicimizin ve süt üreticimizin gelirini artıracak ve daha fazla üretmesini sağlayacak ilave tedbirleri uygulamaya koymamız lazımdır.

Sürdürülebilir bir tarım ve verimlilik için havzalar arası su transferi yapılması zorunluluktur. Orta Anadolu’nun, özellikle de çölleşme riski altındaki Konya Ovası’nın suya kavuşturulması acil bir ihtiyaçtır. Konya kapalı havzasında sayısı 684’e ulaşan obruklar can ve mal güvenliğini de tehdit etmektedir. Ülkemizi petrol ve doğal gaz boru hatları, bölünmüş yollar, otoyollar ve demir ağlarla ören, dağları delik deşik edip onlarca tünel açan bir iktidar şüphe yok ki Konya Ovası’na da suyu kolaylıkla getirir. Yapılacak harcamalar üretim ve verimlilik artışından sağlanacak gelirle kısa sürede amorti edilecektir. Gerekirse Konya yatırımlarına ayrılan kaynağı bu işe aktarın. Daha da ötesi, çiftçimiz “Destek almayalım, yeter ki suyu getirin.” diyor. Su hayattır, su yoksa hiçbir şeyin kıymeti yoktur. Hiç olmazsa kışın denizlere boşa akıp giden suları Konya havzasına çevirerek yer altı sularımızı ve göllerimizi beslememiz gerekmektedir. Ayrıca, su zengini olmayan ülkemizde bir damla suyun bile heba olmaması için yağmur hasadı yapılmalı, sulama kanalları kapalı sistemlere dönüştürülmeli, sulama organizasyon altyapıları iyileştirilmeli, basınçlı sulama sistemlerine verilen destekler etkinleştirilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; günümüzde yaşanan birçok sorunun temelinde yer alan ahlaki kirlilik ve yozlaşma toplumsal alanda yaygınlık kazanmıştır. Ahlaki değerlerin erozyona uğraması sosyal çürümeye yol açmaktadır. Yolsuzluklar, suç örgütleri, kaçakçılık, uyuşturucu ve madde bağımlılığı, kumar, yasa dışı bahis, şike, kara para aklama, fahiş fiyat, stokçuluk, taklit veya tağşiş gibi olaylar bütün netliğiyle ortadadır. Her alanda yaşanan yozlaşma kültürünü süratle dürüstlük kültürüne dönüştürecek ahlaki yeniden yapılanmanın hızla gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Dürüstlüğü teşvik eden davranış kuralları oluşturulmalı, din öğretiminde ve eğitimin her kademesinde insanımıza dürüstlük ve sorumluluk, ahlak ve adalet anlayışı, devlet malına sahip çıkma gibi erdemlerin kazandırılmasına önem verilmelidir.

Ülkemizde yolsuzluk ve rüşvet iddiaları ayyuka çıkmıştır. Yusuf Has Hacıb, Kutadgu Bilig’de şöyle diyor: “Devletin malını çalan hırsızdır, halkın hakkını yiyen rüşvetçi ise hırsızın büyüğüdür.” (MHP, AK PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Yolsuzluk bataklığını kurutmak mutlak bir zorunluluktur. Herkes ahlaki sorumlulukla elini taşın altına koymalıdır. Milletimizin helal rızkını çalan hortumculardan, organize yolsuzluk şebekelerinden mutlaka hesap sorulmalıdır. Yolsuzluk cezaları ağırlaştırılmalı, caydırıcılığı sağlanmalıdır.

Demokratik rejimi diğer yönetim şekillerinden ayıran en önemli fark, yönetenler ile yönetilenler arasındaki açık ve şeffaf ilişkiler ağı ile bu sistemin oluşturması arzulanan temiz, ahlaklı, dürüst ve erdemli siyaset anlayışıdır. Demokratik yönetimler; gizli kapaklı ilişkilerin, karanlık hesapların, tezgâh altı münasebetlerin görülmediği; yolsuzluğun, kayırmaların, arka çıkmaların olmadığı faziletli idareler olmalıdır.

Milliyetçi Hareket Partisi; toplum hayatını, demokratik rejimi ve manevi değerleri tahrip eden ahlaki yozlaşmanın önlenmesini ve yolsuzluklarla mücadeleyi millî siyaset anlayışının temel unsuru olarak görmektedir. Türk siyasi ve bürokratik hayatına ilkeli, seviyeli, şeffaf ve temiz bir yönetim anlayışı yerleştirilmeli; yolsuzluğa karşı siyaset, bürokrasi, yargı ve sivil toplum ayakları olan topyekûn bir mücadele yürütülmelidir.

Siyasi partilerin ve siyasetçilerin gelir kaynaklarının ve seçim harcamalarının etkin bir biçimde denetimi temin edilerek kamuoyunun bilgisine sunulması sağlanmalıdır. Milletvekillerinin yapamayacakları işlerin kapsamı genişletilmeli, milletvekilliği dışında elde ettikleri gelirlerin beyan edilmesi temin edilmelidir. Milletvekili dokunulmazlığı kamu vicdanının kabul edeceği makul esaslara bağlanmalıdır.

Kamu ihale sistemi, imar düzenlemeleri, mal bildirim, bilirkişilik, kamu görevlilerinin yapamayacağı işler gibi hususları düzenleyen mevzuat gözden geçirilmeli, bu müesseseler şeffaf ve denetlenebilir olmalıdır. Kamu idarelerine dair Sayıştay denetim raporlarının ve kesin hesap kanun tekliflerinin ayrı bir komisyon tarafından görüşülmesi sağlanmalıdır. Yolsuzlukla mücadelede kamu yönetiminin yasallık, verimlilik, etkinlik, tutumluluk, şeffaflık ve hesap verme sorumluluğu ilkeleri çerçevesinde iyileştirilmesinin yanında etkin bir denetim sisteminin varlığı büyük önem arz etmektedir. Denetim sistemimizin görev, yetki, sorumluluk ve kurumsal yapı itibarıyla etkinleştirilmesi; Türkiye denetim kurumu oluşturularak teftiş ve denetim birimlerinin bünyesine alınması uygun olacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tarihi bir adım, çok önemli bir yönetim reformu, uzlaşmanın ve millî birlikte buluşmanın önemli bir aracı olan Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin doğasına uygun, ihtiyaç duyulan anayasal ve yasal değişikliklerin yapılması gerektiği görüşündeyiz. Demokratik standartların yükseltilmesi amacıyla hak ve özgürlükleri öne çıkaran, demokratik, kapsayıcı, mutabakata dayalı, milletimizin beklentilerine uygun yeni bir anayasayla Türkiye’yi ayak bağlarından tümüyle kurtarmalıyız.

Meclis İç Tüzük’ü yenilikçi bir anlayışla düzenlenmeli, Meclisin ve siyasetin itibarına da zarar veren kısır tartışmalara ve zaman kayıplarına artık son verilmeli, yasama kalitesi sağlanmalıdır.

Siyasi Partiler Kanunu’nu ve seçim kanunlarını yeniden düzenlemeli ve siyasi etik kanunu çıkarmalıyız. Demokratik olgunluk ve uzlaşma kültürünün egemen olduğu, ayrıştırıcı dilin törpülandığı, Türkiye’nin millî ve manevi değerlerini ortak payda kabul eden bir siyaset anlayışı hâkim kılınmalıdır.

Kamuoyu araştırma kuruluşları ve araştırmacıların nitelik ve yeterliliklerine ilişkin esas ve usuller belirlenmeli, kamuoyunu manipüle edenlere ve yönlendirme veya etkileme maksadıyla yalan yanlış, yanıltıcı bilgiler sunanlara cezai yaptırımlar getirilmelidir.

Yönetim sisteminin kalitesi kadar sistemi işleten insan gücü kalitesi de önemlidir. On İkinci Kalkınma Planı'nda, yüksek verimlilikte kaliteli hizmet sunan insan kaynağına sahip, objektif ölçütlerin ve liyakat ilkelerinin hâkim olduğu, değişen koşullara uyum sağlayan kamu personel sisteminin oluşturulması temel amaç olarak belirlenmiştir. Bu çerçevede, Devlet Memurları Kanunu'nun da temel ilkelerinden olan liyakati temin edecek bir yapı olarak liyakat kurulu kurulmalıdır.

Yine On İkinci Kalkınma Planı'nda, kamuda istihdam edilen kariyer meslek personelinin görev alanlarını, atanma süreçlerini ve meslekte yükselme gibi hususları düzenleyen mevzuat çalışması yapılacağı belirtilmiştir. Özel yarışma sınavıyla mesleğe girerek belirli bir süre hizmet içi eğitim sonrası yeterlilik sınavına tabi tutulan kariyer personel Türk bürokrasisinin gücü, etkinliği, dinamizmi, sürekliliği ve devlet aklını temsil etme kabiliyetidir. Kariyer meslekler, kamu kurumlarının politika ve stratejilerinin oluşturulmasında belirleyici olmakta; eğitimli, nitelikli ve tecrübeli yöneticiler yetiştirmektedir. 2026 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi (K) cetveline Komisyonunda eklenen düzenlemeyle merkez kariyer personelinin de kapsayan tazminat artışı öngörülmüş ancak Genel Kurulda geri çekilmiştir. Kariyer personelinin büyük bir hayal kırıklığı yaşadığını, moral ve motivasyon kaybına uğradıklarını dile getirmek zorundayız. Zaten özlük haklarındaki ciddi gerilemeye bağlı olarak mesleki itibarlarını önemli ölçüde kaybeden kariyer uzman ve denetim elemanlarının kamudan ayrılmaları nedeniyle birçok bakanlık ve kurumumuz büyük sıkıntı çekmektedir. Bu sıkıntının daha da büyüyeceği mutlaka görülmelidir.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak tüm kariyer meslek mensupları özlük haklarının zaman geçirilmeden iyileştirilmesi gerektiği görüşündeyiz. Kariyer personelinin “merkez-taşra” diye ayrılmasını da doğru bulmuyoruz. Ayrıca, kamu mühendis ve diğer teknik elemanları ile akademik personelin aylıklarının yürüttükleri hizmete mütenasip olmaktan uzak olduğu açıktır. Müdür ve müdür yardımcılar, şefler ve diğer kamu çalışanlarının da durumlarının değerlendirilmesi uygun olacaktır.

On İkinci Kalkınma Planı'nda, kamu personel mevzuatının statü ve sınıflandırma kriterleri dikkate alınarak geliştirilmesi, ücret sisteminin sadeleştirilmesi, ücret düzeylerinin görev ve sorumluluk esasına dayalı olarak yeniden düzenlenmesi öngörülmektedir. Bu kapsamda, kamuda statü ve istihdam karmaşasını giderecek ve ücret adaletini sağlayacak bir kamu personel sistemi oluşturulması gerekmektedir.

Memur ve memur emekli aylıkları 2024 yılında yüzde 78,1; 2025 yılında yüzde 28,9 oranında artırılmıştır. Kamu çalışanlarının aylıklarına ocak ayında yapılacak artışta bütçe imkânları çerçevesinde ilave refah payı verilmesi uygun olacaktır. Ayrıca, 1'inci dereceye gelen memurlara 3600 ek gösterge verileceği de inanıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; asgari ücret 2024 yılında yüzde 49,1; 2025 yılında yüzde 30 oranında artırılmıştır. Asgari ücret, tarihî bir reformla, 2022 yılından itibaren vergi dışı bırakılmış ve tüm çalışanların asgari ücret kadar geliri vergi istisnası getirilmiştir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak 2026 yılında uygulanacak asgari ücretin belirlenmesinde çalışanların geçim şartlarının göz önünde bulundurulacağına inanıyoruz.

Türk milleti hem gaziliğin hem de şehadetin yuvasıdır. Şehitlerimiz ve gazilerimiz, milletimizin asırlarca dimdik ayakta durmasının yegâne dayanakları ve ikamesi olmayan güçleridir. Şehit ailelerine ve gazilerimize toplumda kendilerine yaraşır bir hayat seviyesi sağlamak devlet ve millet olarak vazifemizdir. Şehitlerimizin anne ve babalarının aylıklarının artırılması, şehit çocuklarının hepsine iş imkânı verilmesi, gazilerimize ikinci istihdam hakkı ve ÖTV'siz araç alma imkânı sağlanması ve rütbeli vazife malullerinin hak kayıplarının giderilmesi görüşündeyiz. Terörle mücadelede yaralanmalarına rağmen mevzuata göre malul sayılmayan kahramanlarımıza gazilik ünvanı ve haklarını mutlaka vermeliyiz.

Engelli vatandaşlarımızın başkalarının yardımına muhtaç olmadan hayatlarını sürdürebilmeleri için hukuki, ekonomik ve fiziksel altyapıları güçlendirmeyi en temel ilkemiz kabul ediyoruz. Engellilik durumu sürekli olan vatandaşlarımıza verilen engellilik raporu ömür boyu geçerli olmalıdır. Engellilerin hem kamuda hem de özel sektörde daha fazla istihdam edilmesini sağlamalıyız.

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Kalaycı, müsaadenizle...

Değerli arkadaşlar, Genel Kurulda çok yüksek bir uğultu var. Hatibin sözlerini daha iyi dinlemek bakımından sessizlik istirham ediyorum.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - AK PARTİ sıralarından geliyor, AK PARTİ sıralarından.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Devamla) - Engelli aylık ve desteklerinin makul bir seviyeye çıkarılması, ödemelerde aile geliri yerine kendi gelirinin esas alınması uygun olacaktır.

2026 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda, emekli aylığı bağlama sisteminin kişilerin daha çok istihdamda kalmasını teşvik edecek şekilde yeniden düzenleneceği yer almıştır. Emeklilerimizin yıllarca hizmet verdikten sonra geçim kaygısı duymadan, onuruna yaraşır bir hayat sürmesini temin etmek devletin önemli ve öncelikli görevlerinden biridir. Emekli aylığı bağlama sisteminde, kişilerin daha çok istihdamda kalmasını da teşvik edecek şekilde aylık bağlama oranlarının artırılmasını ve güncelleme katsayısının belirlenmesinde büyümeden tam pay verilmesini gerekli görüyoruz.

SSK ve BAĞ-KUR emekli aylıkları 2024 yılında yüzde 86,2; 2025 yılında ise yüzde 35 oranında artırılmıştır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak emekli aylıklarına ocak ayında yapılacak artışta ilave refah payı verilmesi ve emekli aylıkları arasındaki eşitsizliklerin kademeli bir şekilde giderilmesi görüşündeyiz.

Dar ve orta gelirli, muhtaç ve yoksul vatandaşlarımıza destek vermek sosyal devlet anlayışının bir gereğidir. Partimizin proje hâline getirdiği asgari refah seviyesinin endeks üzerinden hesaplanması ve belirlenen gelir seviyesine erişene kadar ailelere asgari gelir desteği verilmesi uygulamasının hayata geçirilmesini gerekli görüyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye, millî birlik ve kardeşliğin tahkim olduğu, barış ve huzurun kalcılaşacağı bir döneme girmiştir. “Terörsüz Türkiye” devlet politikasına dönüşen millî ve tarihî bir hedeftir. Bazı provokasyonların varlığına, iç ve dış kaynaklı sabote etme girişimlerine, bazı kara propaganda, istismar ve iftiralara rağmen aşama aşama sonuca doğru gidilmektedir. Türkiye Cumhuriyeti'nin varlığı, birliği, egemenliği ve tarihî müktesebatı her türlü düşüncenin üstündedir. Türkiye Cumhuriyeti, millî ve üniter bir devlettir. Türk milleti; ayrılık kabul etmeyen, tarihî, kültürel ve beşerî bir bütündür. Ay yıldızlı al bayrağımız, bağımsızlığımızın ve egemenliğimizin sembolüdür. Türkçemiz, bizleri bir arada tutan dilimizdir. İstiklal Marşı'mız, kahramanlık ve bağımsızlık destanımızdır. Türkiye Cumhuriyeti, ebedî vatanında millî varlığını, millî birliğini sonsuza kadar koruyacaktır. Türk milleti, bin yıldır kardeşçe yaşadığımız bu vatanı hiçbir sebebin ayırıştıramayacağı kadar kaynaşmıştır. Siyonist, emperyalist hiçbir komplo, senaryo ve oyun, hiçbir yalan ve dedikodu aramıza giremeyecek, millet çınarında buluşan ebedî dost ve kardeşliğimizi bozamayacaktır. “Terörsüz Türkiye” demokrasinin daha güçlendiği bir Türkiye olacaktır.

Milliyetçi Hareket Partisi, Türk milletinin barış, huzur ve kardeşlik içinde yeni atılım ve hedeflere hazırlanmasında milliyetçilik ve demokrasiyi siyasi ve kültürel çerçevenin iki anahtar kavramı olarak kabul etmektedir. İnsan hak ve hürriyetleri, hukukun üstünlüğü ve adalet gibi değerler Türk milliyetçiliğinin ve partimizin temel referanslarıdır. Demokratik standartları yükseltecek, hukuk devletini güçlendirecek reform niteliğindeki adımların etkin şekilde hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Toplumsal tüm kesimlerinin kendisini eşit, saygın ve güvende hissettiği bir yapı, terörü besleyen ve terörden beslenen ortamı kurutacak, bölücü zihniyeti ortadan kaldıracak ve aynı zamanda demokrasinin gelişmesine de önemli katkı sağlayacaktır. “Terörsüz Türkiye” ülkemizin her köşesinde ekonomik ve sosyal hayatın canlanmasını, yatırım ve üretimin artmasını turizmin hareketlenmesini, bölgeler arası gelişmişlik farklarının azalmasını sağlayacaktır. “Terörsüz Türkiye” hedefinin gerçekleşmesiyle terörsüz bölgenin yolu da açılmış olacak; bölgesel istikrar, ticaret ve ekonomik iş birliği hem Türkiye hem bölge ekonomisine önemli katkı sunacaktır.

Cumhur İttifakı, Türkiye’yi yükseltmeye, küresel ve bölgesel marka değerini güçlendirmeye, bu aziz millet için her feragati göstermeye sonuna kadar devam edecektir.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak “kabul” oyu vereceğimiz 2026 yılı bütçesinin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum.

Bugün müşerref olduğumuz mübarek üç ayların ve perşembe akşamı idrak edeceğimiz Regaip Kandili’nin hayırlara vesile olmasını, aziz milletimize ve Türk-İslam âlemine huzur ve esenlik getirmesini yüce Rabb’imden niyaz ediyorum. Allah’ım recipe ve şabanı bize mübarek kıl ve bizi ramazana ulaştır.

Sizlere ve aziz Türk milletine saygılarımı sunuyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına ikinci söz, İstanbul Milletvekili Sayın İsmail Faruk Aksu’ya ait.

Buyurun Sayın Aksu. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. Bütçenin milletimizin birliğine, huzur ve refahına katkı sağlamasını temenni ediyorum.

“İstikrar ve refah bütçesi” olarak takdim edilen 2026 yılı bütçesiyle kalkınma vizyonunun güçlendirileceği, milletimizin refahını kalıcı biçimde yükseltecek politikaların kararlılıkla sürdürüleceği vurgulanmaktadır. Ana eksen kalkınma planı ve orta vadeli program hedefleri olan bütçenin giderleri bir önceki yıl bütçe teklifine göre yüzde 26,4 artışla 18,9 trilyon liraya çıkarılmakta, bütçe giderlerinin gayrisafi yurt içi hasılaya oranının yüzde 24,5 olması öngörülmektedir. Bütçe gelirlerinin yüzde 26,6 artışla 16,2 trilyon liraya yükseltilmesi hedeflenmektedir. Bütçe açığının yüzde 40,5 artışla 2,7 trilyon lira, açığın gayrisafi yurt içi hasılaya oranının ise yüzde 3,5 olması öngörülmektedir.

Ekonomik ve sosyal politikaların amacı, toplumsal refahı yükseltmek ve gelir dağılımını adaletli hâle getirmektir. Bu kapsamda, kaynakların artırılması kadar mevcut kaynakların bütçe yoluyla adil bir şekilde dağıtılması da önem taşımaktadır. Bu doğrultuda, bütçede, depremin yaralarını saracak, esnaf ve sanayicimizin rekabet gücünü artıracak, çiftçimizi destekleyecek, çalışan ve emeklilerimizin yaşam standardını yükseltecek, gençlerimizin önünü açacak, muhtaçlarımızı sosyal koruma şemsiyesi altına alacak dengeli bir kaynak dağılımının yapıldığı anlaşılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, kalkınmanın temel dinamiği, nicelik ve nitelik itibarıyla yeterli ve güçlü bir beşerî sermaye birikimine sahip olmaktır. Beşerî sermayenin en stratejik bileşenleri ise eğitimin kalitesi, kapsayıcılığı ve milletimizin her ferdi bakımından erişilebilir olmasıdır. Bu amaçla, bütçenin yüzde 15,32’si oranındaki en büyük payın eğitime ayrılmasının kalkınma vizyonunu destekleyen en kıymetli yatırım kararı olduğunu değerlendiriyoruz. Son yıllarda insan gücü, fiziki ve teknolojik kapasitedeki iyileşmeyle eğitime erişimde önemli mesafeler katedilmişse de eğitimin verimlilik ve kalite odaklı

niteliğinin artırılması ihtiyacı devam etmektedir. Ayrıca, eğitim sisteminin iş gücü piyasasıyla uyumlu bir yapıya kavuşturularak yarının insan gücünün bugünden hazırlanması, atanamayan öğretmen sorununun kademeli olarak çözülmesi de gerekmektedir. Diğer yandan, nüfus artış hızındaki düşüş, uzun vadeli iş gücü arzının daralması ve bağımlılık oranlarının yükselmesi risklerini beraberinde getirmektedir. Bu nedenle, beşerî sermayenin verimliliğini artırmaya yönelik politikalarla birlikte aileyi merkeze alan, kadınların iş gücüne katılımı ile aile hayatını uyumlu hâle getiren bütüncül politikalar eş zamanlı olarak uygulanmalıdır.

Yaşadığımız birçok sorunun temelinde ahlaki kirlilik ve yozlaşmanın toplumsal alanda yaygınlık kazanması yatmaktadır. Bu durum, devlet ve toplum hayatında ahlak ve kalitenin tesisinin önemini göstermektedir. Kültürel ve ahlaki erozyonun önlenmesi için millî değerlerin yozlaşmasına ve medeniyet telakkisinin kaybolmasına izin verilmemeli; feragat ve fedakârlığın, dürüstlük, ahlak ve adaletin, devlet malına sahip çıkmanın erdemi çocuklarımıza öğretilmelidir. Yozlaşma ve yolsuzluklarla kararlı mücadeleyi, kurumlara güven ve demokrasinin sağlıklı işlemesi bakımından hayati önemde görüyoruz.

Bütçeden en fazla pay ayrılan sektörlerden biri de köklü dönüşümlerin gerçekleştirildiği sağlıktır. 2026 bütçesinde Sosyal Güvenlik Kurumundan yapılan harcamalar dâhil sağlığa 3,3 trilyon lira kaynak ayrılmıştır. Sağlıkta başta fiziki altyapı, personel, hizmete erişim, aile hekimliği, anne ve çocuk sağlığı, hasta yatak sayısı, hasta ve hekim hakları olmak üzere önemli iyileşmeler sağlanmıştır. Bununla birlikte, sağlık hizmetlerinin dağılımındaki farklılıkların giderilmesi, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve koruyucu sağlık hizmetlerinin güçlendirilmesi de gereklidir.

Kapsayıcı sosyal destek sistemine sahip bir ülke olarak 2026 yılında sosyal yardım bütçesi yüzde 41 oranında artırılarak 917 milyar liraya çıkarılmıştır. Bu tutar bütçenin yüzde 4,8'ine tekabül etmektedir. Doğal gaz ve elektrik destekleri ile asgari ücretin vergi dışı bırakılması da dâhil edildiğinde ise sosyal harcamalara ayrılan kaynak bütçenin yüzde 12,6'sına yani 2,3 trilyon liraya ulaşmaktadır. Bu kaynaklarla muhtaçların, dezavantajlı grupların ve yaşlıların onurlu bir yaşam sürmesinin temin edileceğine inanıyoruz. Sosyal harcamalar maliye politikasının yeniden dağıtım fonksiyonunun en önemli aracıdır ancak sosyal politikaların başarısı, hedefleme doğruluğu ve sürdürülebilirliğiyle de yakından ilgilidir. O sebeple, sosyal yardımların istihdamla tamamlanan, üretkenliği teşvik eden ve kalıcı refah sağlayan mekanizmalarla desteklenmesini önemsiyoruz. Kadın ve erkeğe eşit fırsatlar sunan, çocuğun üstün yararını temel ilke kabul eden aile destek programlarının etkinliği bu ilkenin hayata geçirilmesine katkı sağlayacaktır. Uygulanan aile destek programlarının yanı sıra, yeterli ve sürekli gelir sağlayacak sürdürülebilir yapıların oluşturulmasını gerekli görüyoruz. Bu doğrultuda, her aileden en az 1 kişiye iş imkânı sağlamak gibi aktif iş gücü piyasası içerisindeki çözümlerle birlikte Milliyetçi Hareket Partisi olarak hazırladığımız asgari refah seviyesinin endeks üzerinden hesaplanmasını ve ailelere gelir desteği projesiyle belirlenecek asgari refah seviyesinin altında gelir elde eden her aileye doğrudan gelir desteği verilmesini; beslenme, barınma, giyinme ve ulaşım gibi temel ihtiyaçlarının ailelere yük olmaktan çıkarılmasını öngörüyoruz.

Ülkemizin her yerine yayılan hizmet ağı, yeterli sayı ve nitelikli personel istihdamı ile kamu politikalarının birbiriyle güçlü uyumunu gerektirmektedir. Bu doğrultuda, politika belirleme kapasitesi geliştirilmeli; ehliyet, liyakat ve hakkaniyet esasıyla insan gücü potansiyelimizden etkin şekilde yararlanılmalıdır. Çalışma hayatına ilişkin temel yaklaşımımız, toplumun her kesimine insana yaraşır iş fırsatları sunarken çalışan ve emeklilerimizin hayatını huzur ve refah içinde sürdürebilecekleri gelir seviyesine kavuşturmaktır. Son yıllarda çalışanların enflasyona ezdirilmemesi yönünde önemli düzenlemeler yapılmış olmakla birlikte, beklentilerin karşılanması için kamu çalışanlarının tamamını kapsayan statü, ünvan veya kuruma bağlı ücret adaletsizliğini gideren hakkaniyete uygun bir personel

rejimi düzenlemesine ihtiyaç bulunduğunu, bu şekilde çalışma barışının ve verimliliğin artırılabilceğini değerlendiriyoruz. Bu vesileyle, 2026 yılı asgari ücret görüşmelerinin üretimin devamlılığının, emeğin, alın terinin ve geçim şartlarının dikkate alındığı bir mutabakatla sonuçlanmasını temenni ediyoruz.

Değerli milletvekilleri, bütçeden kalkınma hedeflerine uygun olarak yatırımlara ve ekonomik sektörlere de imkânlar ölçüsünde kaynak ayrılmıştır. Geleceğin kritik sektörlerinden biri olan tarıma ayrılan kaynak yüzde 33 artışla 938 milyar liraya, tarım destekleri ise yüzde 24 artışla 168 milyar liraya çıkarılmıştır. Tarım insan sağlığının, millî güvenliğinin, toplumsal istikrarın ve çevresel sürdürülebilirliğin temelidir. Türkiye tarımda net ihracatçı, tarımsal hasılda Avrupa’da 1’inci sıradadır. İklim değişikliğinin, su kıtlığının, enerji maliyetlerinin ve küresel arz zinciri kırılmalarının ortasında bulunan Türkiye, kendine yeten sürdürülebilir ve dirençli bir tarım gıda sistemi ile etkin bir su yönetimi inşa etmek zorundadır. Bugün dünya gıdaya erişimde derin bir adaletsizlikle karşı karşıyadır. 2024 yılında dünya nüfusunun yüzde 8,2’sini oluşturan 673 milyon insan açlık çekmiş, bu krizlerden özellikle çocuklar etkilenmiştir. Her yıl yaklaşık 9 milyon kişi beslenme yetersizliğinden ölürken bunların üçte 1’ini 5 yaş altı çocuklar oluşturmuştur. Tarımın bu önemi dikkate alınarak tarım arazilerinin korunmasından üreticinin desteklenmesine, üretimin planlanmasından tüketiciye uzanan süreçte sağlıklı ve güvenli bir zincir oluşturulmasını gerekli görüyoruz. Tarımsal üretimin devamlılığı çiftçimizin daha fazla desteklenmesine, tarımın sürdürülebilirliği ise doğal kaynakların rasyonel kullanımına bağlıdır.

Günümüzde iklim değişikliğinin de etkisiyle dünya genelinde milyonlarca insan birden fazla olumsuz etkiyi aynı anda yaşamakta, küresel doğal afetlerden kaynaklanan büyük ekonomik kayıplar oluşmaktadır. Ülkemizde de 6 Şubat depremlerinin yaralarını sarmak için son üç yılda 90 milyar dolar kaynak kullanılmıştır. Belki de hiçbir ülkenin bu kadar kısa sürede gerçekleştiremeyeceği, gıpta edilecek adımlar atılmış; devletimizin gücü, milletimizin desteği ve Hükûmetin gayretiyle 355 bin kalıcı konut hak sahiplerine teslim edilmiştir. 2026 yılı bütçesinde de afet risklerinin azaltılması, depremlerin yol açtığı hasarların giderilmesi ve dirençli şehirlerin oluşturulması için 653 milyar lira kaynak ayrılmıştır.

Türkiye hayata geçirdiği reformlarla pek çok uluslararası yatırımcının dikkatini çekmeyi sürdürmektedir. 2024 yılında küresel doğrudan yatırımlarda yüzde 11’lik bir düşüş yaşanmasına rağmen, ülkemize girişler yüzde 9,7 artarak 11,7 milyar dolar olmuştur. 2025 yılının ilk dokuz ayında uluslararası doğrudan yatırımlar yüzde 46 artışla 11,4 milyar dolara ulaşmıştır. Türkiye yatırıma, üretime, istihdama ve ihracata dayalı büyüme stratejisinin desteklenmesi doğrultusunda yatırım harcamaları için bütçenin yüzde 10,6’sına tekabül eden 2,7 trilyon lira kaynak ayırmıştır.

Son yıllarda ülkemizde ulaştırma, lojistik ve altyapıya ilişkin dünyanın en büyük projeleri milletimizin hizmetine sunulmuş, jeopolitik konumu ve yakaladığı kapasiteyle Türkiye uluslararası ulaşımında önemli bir aktör hâline gelmiştir. Bununla beraber bir ulaştırma açığı oluşmayacak şekilde kalkınma hedefleriyle uyumlu yeni projelerin gerçekleştirilmesi de şarttır.

Ekonomide uzun dönemli istikrarlı büyüme çevreye duyarlı sürdürülebilir sanayi üretiminden geçmektedir. Sanayi üretiminin desteklenmesi amacıyla yatırım teşvik ödenekleri yüzde 58 artışla 50 milyar liraya çıkarılmıştır. Türkiye sanayi ve teknoloji alanında güçlü bir vizyonla birçok yeniliğe imza atmış, başta savunma sanayisi olmak üzere Millî Teknoloji Hamlesi’nin çıktıları alınmaya başlanmıştır.

Jeostratejik konumu, tarihi ve kültürel mirasından doğan yükümlülükleri Türkiye’nin güçlü ve caydırıcı Silahlı Kuvvetlere sahip olmasını zorunlu kılmaktadır. Bu amaçla, Savunma Sanayii Destekleme Fonu için ayrılan kaynak dâhil, savunma ve güvenliğe bütçenin yüzde 11,4’üne tekabül eden 2,1 trilyon lira ödenek ayrılmıştır. Tahsis edilen kaynakların katkısıyla savunma sanayimiz daha da güçlendirilecek, caydırıcı bir orduyla Türkiye’nin millî güvenliğine yönelik tehditler bertaraf edilecek, terörle mücadele sürdürülecektir.

Gelişen sanayi ve büyüyen ekonomisine paralel olarak enerji talebi de artan Türkiye, son yıllarda yerli kaynakları arama, bulma ve kullanıma alma yolunda attığı başarılı adımlar ve yaptığı enerji yatırımlarıyla küresel enerji piyasasının önemli aktörleri arasında yer almaktadır. Gabar'da günlük petrol üretiminin 80 bin varili geçmesi, yaklaşık 4 milyon hanemizin doğal gaz ihtiyacının Sakarya Gaz Sahası'ndan karşılanması, Akkuyu Nükleer Güç Santrali'nin devreye girecek olması, yenilenebilir enerji kurulu gücünde dünyada 11'inci, Avrupa'da 5'inci sıraya yükselmesi bu alanda alınan mesafeyi göstermektedir. Bu yatırımlar, enerji arz güvenliğinin yanı sıra, ülkemizi enerjide bağımsız bir konuma taşıma hedefine hizmet etmektedir.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; dünya tarihî bir dönüşüm sürecinden geçerken bu gelişimi doğru okumanın ve ön alıcı atılımlar yapmanın ertelenemez bir gereklilik olduğunu düşünüyoruz. Küresel ölçekte yaşanan belirsizlikler ve durgunluk ülke ekonomilerini doğrudan veya dolaylı etkilemektedir. 2024 yılında yüzde 3,3 oranında büyüyen küresel ekonominin ticari ve siyasi belirsizliklere rağmen 2025 yılında yüzde 3'ün üzerinde büyümesi beklenmektedir. Türkiye, tarihî gelişmelerin yaşandığı bir süreçte istikrarlı büyümesini sürdürmekte, karmaşık bölgesel gelişmelerde kilit rol oynamakta, millî birlik ve kardeşliğini pekiştirmekte ve dünyanın en büyük ekonomilerinden biri olma hedefine ulaşmak için gayret göstermektedir. Nitekim dünya ekonomisi 2020-24 döneminde birikimli olarak yüzde 15,1 oranında büyüme kaydederken Türkiye ekonomisi yüzde 30,3'lük büyüme oranıyla ülkemizin güçlü kalkınma kapasitesini ve sürdürülebilir büyüme vizyonunu ortaya koymuştur. Bu süreçte ortalama yıllık büyüme hızı dünya genelinde yüzde 2,9 iken Türkiye'de yüzde 5,4 olmuştur. 2024 yılında yüzde 3,3 büyüyen Türkiye ekonomisi, 2025 yılı üçüncü çeyreğinde yüzde 3,7 oranında büyüyerek 21 çeyreklik kesintisiz büyüme eğilimini devam ettirmiştir. Gayrisafi yurt içi hasıla yıllıklandırılmış olarak 1,538 trilyon dolara, kişi başı millî gelir ise 17 bin dolara ulaşmıştır. Bu gelişmelerle 2025 yılı sonunda Türkiye'nin dünyada nominal bazda 16'ncı, satın alma gücü paritesine göre 11'inci büyük ekonomi olması beklenmektedir.

Büyümeye bağlı olarak oluşan güçlü iktisadi faaliyet Türkiye'nin istihdam oluşturma kapasitesine de olumlu yansımış, 2024 yılında istihdamda yıllık bazda 988 bin kişi artış kaydedilmiştir. 2025 yılında iş gücü piyasaları görece daha yatay bir seyir izlemiş, ekim ayında işsizlik yüzde 8,5 oranıyla son otuz aydır tek haneli seviyelerdeki seyrini sürdürmüştür.

Bu gelişmelerin yanı sıra, 2025 yılında dezenflasyon stratejisi para ve maliye politikalarıyla eş güdüm içerisinde kararlı şekilde yürütülmüştür. Tüketici enflasyonu kasımda aylık yüzde 0,87; yıllık 31,07'ye gerilemiş, son iki buçuk yılın en düşük aylık, son dört yılın en düşük yıllık enflasyonu gerçekleşmiştir.

Türkiye dış ticaret ve ödemeler dengesinde de başarılı bir performans göstermektedir. Dış talep koşullarındaki yavaşlamaya rağmen ihracatta artış eğilimi sürmektedir. Kasım ayında yıllık ihracat yüzde 3,6 artışla 270,6 milyar dolar, ithalat yüzde 6,6 artışla 361,9 milyar dolar olmuştur. Yıllık dış ticaret açığı ise yüzde 14,8 artarak 91,3 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Aynı dönemde turizm, müteahhitlik, danışmanlık, yazılım gibi alanlara ilişkin hizmet ihracatı 122,5 milyar dolara ulaşmış, böylece toplam mal ve hizmet ihracatı 393,1 milyar dolara yükselmiştir. Üçüncü çeyrekte turizm gelirimiz yüzde 3,9; ziyaretçi sayımız yüzde 1,9 artmış, böylece yıllıklandırılmış turizm geliri 63,8 milyar dolara, ziyaretçi sayısı da 63,1 milyona ulaşmıştır. İhracat performansı ve turizmdeki istikrarlı görünüm sürdürülebilir cari denge hedefini desteklemiş ve ekimde cari açık 22 milyar dolara gerilemiştir. 2025 yılı sonunda, cari açığın, gayrisafi yurt içi hasılaya oranının yüzde 1,4'le sürdürülebilir seviyelerde kalarak ülkemizin dış finansman ihtiyacını azaltması beklenmektedir. Bununla birlikte, ithalat artışını kontrol ederek daha fazla mal ve hizmet ihracını mümkün kılacak yapısal tedbirlere de ihtiyaç bulunmaktadır.

Değerli milletvekilleri, sürdürülebilir büyüme ve fiyat istikrarının temini, ekonomi programının etkin maliye politikalarıyla desteklenmesini gerektirmektedir. Kaynak tahsisinde adalet ve etkinliğin, hizmet üretiminde verimliliğin sağlanması, kamu açıklarının azaltılması, mali disiplinin ekonomide güven ve istikrarı artıracak çıpa olarak korunması makroekonomik istikrarda önemli role sahiptir. Türkiye ekonomisi, deprem kaynaklı kamu harcamalarındaki artışa rağmen, mali disiplin çerçevesini muhafaza ederek bütçe dengesini görece istikrarlı bir biçimde sürdürebilmiştir. 2024 yılında bütçe açığı gayrisafi yurt içi hasılaya oranla yüzde 4,7; deprem harcamaları hariç tutulduğunda ise yüzde 3 seviyesinde gerçekleşmiştir. Cari fiyatlarla 3,6 trilyon liraya ulaşan deprem harcamalarına rağmen 2025 yılında da öngörülenin altında bir açık beklenmekte, bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranının yüzde 3,6; 2026'da ise yüzde 3,5 olması öngörülmektedir.

Maliye politikası hedeflerine ulaşmada vergi sistemi önemli bir araç olup kamu gelirlerinin temininde yalnızca harcamaların finansmanı değil üretimin teşviki ve sosyal adaletin sağlanması da gözetilmelidir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak herkesin mali gücüne göre vergi ödediği, az kazananan az, çok kazananan çok vergi alındığı adaletli bir vergi sisteminin tesisini öngörüyor, bu amaçla başlatılan reform çabalarını kıymetli buluyoruz.

Ekonomide yakalanan ivme, makroekonomik göstergelerdeki iyileşme ve sağlanan öngörülebilirliğin etkisiyle dış borçlanma maliyetlerinde de önemli iyileşmeler sağlanmıştır. 2025 yılı ikinci çeyreğinde AB tanımlı genel yönetim borç stokunun millî gelire oranı, AB ortalaması yüzde 81,9 iken Türkiye'ninki yüzde 24,1 olmuştur. Ülkemizde hane halkının ve finansal kesim dışındaki firmaların borçluluk oranları da uluslararası ortalamalara kıyasla olumlu bir görünüm sergilemektedir. Türkiye'nin bu düşük borçluluğu, mali disiplin ve ekonomik dengelerin sağlanmasındaki ilerlemeyi yansıtmaktadır. Diğer yandan yurt içi finansal piyasalar da güçlü ve dengeli görünümünü muhafaza etmektedir. Bankacılık sektöründe takibe dönüşüm oranı ekim ayı itibarıyla yüzde 2,39'la düşük seviyelerde, sermaye yeterlilik oranı ise yüzde 18,8'le oldukça yüksek bir seviyede bulunmaktadır. Merkez Bankası rezervleri 12 Aralık haftasında 190,8 milyar dolara yükselmiştir. CDS risk primi Aralık ayında 220 baz puan seviyesinin altına inmiştir.

Tüm bu göstergeler Türkiye ekonomisine duyulan güvenin somut yansımaları olmuştur. Nitekim Türkiye ekonomisi büyüyen, istihdam yaratan, ihracatını artıran, sürdürülebilir cari açığa sahip, mali disiplinini koruyan, en az borçlu ülkelerden biridir. Önümüzdeki süreçte kazanımlarımızı kalıcı hâle getirerek daha ileriye taşınması için yapısal reformların gerçekleştirilmesini gerekli görüyoruz. Bu kapsamda, başta vergi olmak üzere kamu ihale, personel rejimi, sosyal güvenlik...

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Aksu, müsaadenizle...

Değerli arkadaşlar, ben burada çok yüksek uğultudan rahatsız oluyorum, değerli hatibin konuşmasını dinlemekte zorlanıyoruz.

Lütfen, istirham ediyorum, Aksu'nun sözlerini tamamlamasına müsaade edin.

Buyurun Sayın Aksu.

İSMAİL FARUK AKSU (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Bu kapsamda, başta vergi olmak üzere kamu ihaleye, personel rejimine, sosyal güvenliğe, iş gücü piyasasına ve çalışma hayatına, tarım, gıda ve hayvancılığa, perakende ticaretine ilişkin reformist adımlar atılmalıdır. Esnafımızı korumak için AVM ve zincir marketlere ilişkin tedbirler alınmalıdır. Yatırım ortamı iyileştirilmeli, dijitalleşmenin fırsatlarından yararlanırken ekonomik güvenliğimize öncelik verilmelidir. Ayrıca, demokrasinin güçlendirilmesi, öngörülebilirlik ve hukuk güvenliği

bakımından Anayasa başta olmak üzere, siyasi partiler ve seçim kanunları ile kamu idaresine ilişkin temel usul kanunlarının çıkarılması gerekmektedir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin sağladığı istikrarla, kalkınma hedeflerine ve köklü sorunların çözümüne odaklanmanın siyasetin milletimize sorumluluğu olduğunu değerlendiriyoruz. “Terörsüz Türkiye” girişimiyle sağlanan huzur, güçlenen demokrasi ve öngörülebilirliğin ekonomik istikrarın da teminatı olacağına inanıyoruz. Uygulanan doğru politikalarla ekonominin önündeki engellerin kaldırılacağını düşünüyor, atılan adımların kararlılıkla sürdürülmesi konusunda ekonomi yönetimine güveniyoruz. Üreten, istihdam yaratan, üretilen değerden herkesin adil pay almasını mümkün kılan ve gelir dağılımını adaletli hâle getiren, nimet ve külfetin bütün kesimlerde hakça paylaşılmasına dayanan bir ekonomik ve toplumsal düzenin tesisini öngörüyoruz. Bu amaçla para, maliye ve gelirler politikasının dar gelirli vatandaşlarımızı gözetecek ve haklı beklentilerini karşılayacak şekilde eş güdüm içinde uygulanmasını ve gelir dağılımı adaletinin artırılmasını hedefliyoruz. Emeklilerimizin hak ettikleri refah seviyesine yükseltilmesini, şehit yakını ve gazilerimize ilave istihdam hakkı sağlanmasını, terörle mücadelede yaralanıp malul sayılmayanların gazi sayılmasını, engellilerimizi mağdur eden sorunların giderilmesini, çiftçimizin ve esnafımızın alın terinin karşılığını almasını istiyoruz. Ekonomik ve sosyal politikaların insanın onurlu bir yaşam sürme hakkını dikkate alan, yaşam memnuniyeti, beklenti istikrarı ve toplumsal aidiyet duygusuyla birlikte huzur ve refah tabanına yaslanan politikalar seti olmasını öngörüyoruz.

Değerli milletvekilleri, 2024 Yılı Kesin Hesap Kanunu Teklifi ve Sayıştay raporlarına da kısaca değinmek istiyorum: Sayıştay, 2024 yılında yürütülen düzenlilik ve performans denetimleri kapsamında toplam 10.589 bulgu tespit etmiştir. En fazla bulgu tespiti mahallî idarelere ilişkin olmuştur. Parlamentonun en önemli görevlerinden biri, kuşkusuz kamu harcamalarının denetlenmesidir. Denetim yetkisini Meclisimiz adına kullanan Sayıştayın incelemelerinin ciddi şekilde yapılmış olduğunu; bunu, kamu menfaatlerinin korunması ve idarenin denetim yoluyla geliştirilmesi bakımından önemli bulduğumuzu ifade etmek istiyorum. Bununla birlikte, ülkemiz denetim sisteminin yapısal ve işlevsel olarak bütünüyle gözden geçirilerek denetim elemanlarının haklı talepleri dâhil eksikliklerin giderilmesini, güçlü bir kapasite inşasıyla denetim sisteminin etkinleştirilmesini gerekli görüyoruz.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhuriyetçi Hareketi olarak istiklal ve istikbal mücadelemize inançla devam edecek, Türk ve Türkiye Yüzyılı’nı inşa etmeye odaklanacağız. Türkiye’yi kötü gösteren iç ve dış art niyetliliğe aldırmandan daha iyiye ulaşmaya gayret göstereceğiz. “Terörsüz Türkiye” vizyonuyla on yıllardır terörün demokrasi üzerindeki yıkıcı etkisini ortadan kaldırarak muasır medeniyet ülküsünün en önemli gereklerinden olan demokratik hukuk devleti ilkesini daha da güçlendireceğiz; ayrımı gayrıyı bir kenara bırakıp hep birlikte Türkiye olacağız; millî birliği, millî kimliği ve millî devleti koruyacak bin yıllık kardeşliğimizi yaşatacağız. Türk milletinin huzur ve refahı için el birliğiyle çalışacak; dik baş, tok karın ve mutlu yarın için çaba göstereceğiz.

Bu düşüncelerle, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’ne “kabul” oyu vereceğimizi belirterek bütçenin bereketli olmasını diliyorum.

Mübarek üç ayların Türk İslam âlemine hayırlar getirmesini Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyor, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına sizleri ve bizi takip eden muhterem vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ilk sözü, Grup Başkan Vekili Kars Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit’e veriyorum.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, sayın vekiller, ekranları başında bizleri izleyen değerli Türkiye halklarımız; başta siyasi saiklerle özgürlüklerinden mahrum bırakılan tüm tutsaklar olmak üzere eşitlik, adalet, demokrasi ve özgürlük mücadelesinde bedel ödeyen herkesi saygıyla selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Yine, temel hakları için hayatın aktığı her yerde direnen emekçi halklarımızı, erkek egemen politikalara karşı yaşamlarını ve özgürlüklerini savunan kadınları, geleceksizliğe mahkûm edilmek istenen ama buna boyun eğmeyen gençleri, onurlu bir yaşam mücadelesini her koşulda sürdüren toplumun bütün kesimlerini en içten duygularımınla selamlıyorum.

Yine, sözlerime, dün gece acı haberini aldığımız sevgili, değerli yoldaşımız Yaşar Demir'i de buradan anarak başlamak istiyorum. Kendisi, bizim Adana il örgütümüzde, yıllardır beraber mücadele ettiğimiz çok değerli bir arkadaşımızdı, ne yazık ki gece yarısı acı haberini aldık. Başta ailesi olmak üzere bütün Adana il örgütümüze ve DEM PARTİ'lilere başsağlığı dileklerini iletiyor, Yaşar Demir yoldaşıma da Allah'tan rahmet diliyorum. Anısı mücadelemizde yaşayacak, her daim onu ve mücadelesini hatırlayacağız.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, günlerdir iktidar temsilcileri iftiharla şunu söylüyorlar: “Bu, AKP iktidarının 24'üncü bütçesidir. Halkımız bize bu yetkiyi verdi.” Peki, soruyorum: 24 defa bütçe yapan bir iktidar mevcut sorunları nasıl olur da çözemiştir? Nasıl olur da sorunlar her geçen gün dağ gibi büyümeye devam etmiştir? Asgari ücretlinin, emeklinin, kadının, işçinin, çiftçinin, küçük esnafın, atanamayan öğretmenin, kademeli emeklilik bekleyen, engellinin, mültecinin, gencin, çocuğun sorunlarını çözmek için size daha kaç bütçe gerekmektedir? Daha kaç yıl istiyorsunuz? Çıkn, söyleyin. Çeyrek asırdır iktidardasınız ama hâlâ “yapacağız” “edeceğiz” diyorsunuz. Madem yapacaktınız, neden yapmadınız? Kim ya da kimler engel oldu size? Bu anlayışla değil 24 bütçe, 224 bütçe de hazırlasanız vallahi nafile çünkü sorun bütçe sayısında değil, sorun sizin yönetim anlayışınızda, zihniyetinizde ve politik tercihlerinizde. 2026 bütçesinin tercihi çok nettir: Sermayeden, faiz lobilerinden, silahlanmadan, yandaşlardan yana bir bütçedir önümüze getirdiğiniz. Halkın vergileriyle yapılan bütçe halkın sorunlarını değil sermayenin, yanlısın, rantçıların sorunlarını çözmekle meşgul.

“İstikrar ve refah bütçesi” diyorsunuz doğru, bir istikrar var; faize ayrılan milyarlarda, savunma harcamalarında, yandaşlara köprü, otoyol ve şehir hastanelerine yapılan ödemelerde büyük bir istikrar olduğunu biz de söylüyoruz. Halkın cebinden yandaş müteahhitlerin kasasına otoyol, köprü kurduunuz; işte istikrarınız buradadır. 16.881 liraya mahkûm edilen emekliye, açlık sınırının altında yaşayan asgari ücretliye, sıftahsız kepenk kapatan esnafa, tarlasını ekemeyen çiftçiye, okula aç giden çocuklara, eve hapsedilen engellilere, emeği yok sayılan kadınlara, barınma ve eğitim hakkı elinden alınan gençlere bütçeden pay ayırmamakta da gayet istikrarlısınız. “Refah bütçesi” diyorsunuz ama sosyal yardımlarla hayata tutunmaya çalışan 20 milyon yurttaş için bu refah hiç kapıyı çalmıyor. Bu bütçenin halka vadettiği tek şey, daha derin yoksulluk, daha büyük bir eşitsizliktir.

Vergi meselesine gelince, hakkınızı yemeyelim, açıkçası halkımızı bir bütün de unuttunuz demiyoruz elbette, evet, hatırlıyorsunuz. Ne zaman? Emeklileri, emekçileri, kadınları, gençleri hatırlıyorsunuz vergileri alma listesinde yani vergi alınacak listesine yazılması zamanında. 2026 yılında yaklaşık 16 trilyon vergi toplanacak, yurttaşlar 3 trilyon 993 milyar lira KDV, 2 trilyon 532 milyar lira da ÖTV ödeyecek yani yurttaşlar günde yaklaşık 43 milyar lira, saatte 1 milyar 800 milyon lira, dakikada 30 milyon lira, saniyede 500 bin lira vergi ödeyecek. Bitmeyen kasa misali, her bir yurttaş baktığımızda vergi görüyorsunuz; KDV görüyorsunuz, ÖTV görüyorsunuz.

Halkın sepetinde yoksulluk var, TÜİK'in sepetinde ise büyük bir çarpıtma var. Gerçek enflasyon nerede? Mutfakta, pazarda, çarşıda ve ay sonunda gelen faturalarda.

Türkiye, Avrupa’da gelir eşitsizliğinin en yüksek olduğu ülkedir; her 10 kişiden 6’sı borçlu yaşamaktadır. OECD’de gıda enflasyonunda zirvedeyiz. Çiftçi ise borç batağında. Çiftçi, borcu 1 trilyon lirayı aşmış ve artık üretim yapamaz hâle gelmiştir. Bir dönem buğday üreten çiftçinin şimdi Halk Ekmek sırasında beklediğini görüyoruz çünkü bütçedeki pay çiftçiye gitmiyor; çiftçi traktörüne mazot, tarlasına gübre alamıyor. Nereye gidiyor peki bütün bu vergiler? Silahlanmaya ve uçaklarınızın yakıtlarına.

Halkın borç tablosu çok açık ve net, bakalım daha yakından: Kredi kartı borcu 2 trilyon 648 milyar liraya çıkmış, takipteki alacaklar yüzde 133 artmış, icra dosyası sayısı 25 milyona dayanmıştır. Toplum bir bütün, icralık hâle gelmiş, koca bir borçlular ülkesi olmuş ama maşallah, iktidar seyrediyor. “Büyüyoruz, uçuyoruz.” diyorsunuz. Evet, her gün bu hikâyeleri anlatıyorsunuz. Peki, bu hikâyelerin gölgesinde açlık, yoksulluk ve güvencesizlik derinleşiyor mu? Elbette derinleşiyor. Halk kendi payına düşen millî gelirin nerede olduğunu soruyor; gören, duyan var mıdır? Yoktur. Bu tablo ortadayken 2026 bütçesinin halkın sorunlarına çözüm üreten bir bütçe gibi sunulmasını da elbette kabul etmiyoruz. Türkiye halkları da bu bütçeyi kabul etmiyor ve etmeyecektir.

Sevgili kadınlar, DEM PARTİ siyaseti, kadınların eşitlik, özgürlük ve adalet mücadelesi üzerine kuruludur. Meclis çatısı altında stajyer kız çocuklarına yönelik ortaya çıkan sistematik istismar vakaları bu ülkenin ve bu Meclisin yüz karasıdır. Bu sürecin üstünün örtülmemesi ve araştırmaların, soruşturmanın adil, şeffaf ve etkin bir şekilde yürütülmesi için elimizden gelen çabayı sarf edeceğiz ama sadece soruşturma sürecinin yürütülmesi değil, daha sonra da aynı şeylerin yaşanmaması için kalıcı mekanizmaların kurulması yönünde de mücadelemizi kararlılıkla sürdüreceğiz. Tavrımız nettir: Kadına yönelik şiddette, tacizde ve istismarda asla geri adım atmayacağız; “Gülistan Doku’ya ne oldu?” “Rojin Kabaiş’e ne oldu?” diye sormaya devam edeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Kadın yoksulluğu kader değil bilinçli bir politik tercihtir. Önümüzdeki bu bütçe, kadınlar açısından derinleşen yoksulluğun ve sistematik ekonomik şiddetin bir bütçesidir. 2026 bütçesi, Şırnak’ta kayıp oğlunun akıbetini soran Bese ananın adalet arayışını, Dilovası’nda güvencesiz çalışırken yaşamını yitiren 6 kadın emekçinin can güvenliğini, üniversiteli Neslihan’ın barınma sorununu, mevsimlik işçi Fatma’nın sömürsünü, cinsiyet kimliği ve yönelimi nedeniyle güvencesizliğe, yoksulluğa ve şiddete itilenlerin yaşam hakkını yok saymaktadır. Kadınların yaşam hakkı, ekonomik özgürlüğü, bakım hizmetleri için ayrılan pay savaş politikalarına ve sermayeye aktarılan kaynakların altında ezilmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinde, kadının güçlendirilmesi için kadına günde sadece ve sadece 51 kuruş düşmektedir; bu bir utanç tablosudur ama eğer utanan varsa. Ülkenin geleceği, kadınların öldürüldüğü, emeklerinin yok sayıldığı bu düzenden değil, kadınların özgürleştiği yeni bir toplumsal sözleşmeden geçmektedir yani toplumsal sözleşmenin temel ayaklarından biri olan toplumsal cinsiyete duyarlı, kadın özgürlükçü bir bütçedir.

İstanbul Sözleşmesi’nden çekilmenin yarattığı hukuki boşluk sürerken sığınaklara ayrılan bütçe neredeyse yok düzeyine gelmiştir. Bu tablo, kadın cinayetlerine açık bir davetiye çıkarmaktadır. 2025 yılını “Aile Yılı” ilan edenlere buradan söylüyoruz: Sorun, kadını eşit yurttaş değil bir kadının annesi, bir erkeğin annesi, bir erkeğin kızı ya da eşi olarak gören zihniyetin bizzat kendisindedir. “Aile Yılı” ilan ettiğinizden bu yana kaç kadın şiddet sonucunda yaşamını yitirdi, biliyor musunuz? Kadınları aile içine hapseden, her satırı cinsiyetçilikle örülmüş bu bütçeyi asla kabul etmiyoruz. İlla bir şey ilan edilecekse “Aile Yılı” değil, şiddetle mücadele ve eşitlik yılı ilan edilmelidir. Kadınlar her gün, her ay, her yıl mücadeleyi büyütüyor, 2025 yılı gibi 2026 yılı da kadınların mücadele yılı olacak. Mücadeleyi büyüten kadınlara buradan, Türkiye Büyük Millet Meclisinden selam olsun diyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Unutmayalım ki bütçe metinleri aynı zamanda eşitlik mücadelesinin de zemindir. Bizler, kadınların yaşamını güvence altına almayan, eşitsizliği derinleştiren bu bütçe teklifini reddediyoruz. Kaynakların halkın ve kadınların ihtiyaçlarına göre yönlendirildiği; demokratik, adil, özgürlükçü bir bütçe için mücadele kararlılığımızı bir kez daha ilan ediyoruz. “...”³ (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, bütçedeki eşitsizliğin ve adaletsizliğin temelinde temel yurttaş haklarına, farklı inançlara, kültürlere ve kimliklere yönelik ayrımcı yaklaşım yatmaktadır. Vergi toplanırken kimse ayrıştırılmıyor ancak konu eşit yurttaşlık ve temel haklar olunca iktidar dışlayıcı ve yok sayan bir tutum sergiliyor. Aleviler tıpkı Kürtler gibi yıllardır tekçi sistemin mağduru olmuş, eşit yurttaşlar olarak kabul edilmemiştir. Alevilik ikrar edilmemiş, inkâr edilmiştir. Alevi çocuklarına zorunlu din dersleriyle Sünni İslam eğitimi dayatılmakta, AİHM kararları yıllardır uygulanmamaktadır. Alevi köylerine cami yapılmakta, cemevleri ise hâlâ resmî olarak ibadethane sayılmamaktadır. İktidar, Aleviliği bir inanç değil kültür başlığı altında tanımlamakta ve kendi çizdiği sınırların içerisine hapsetmek istemektedir. Bu ayrımcılık kamusal hizmetlerde de sürmekte, Alevi köylerine kaynak ayrılmamakta, en temel altyapı hizmetleri dahi karşılanmamaktadır. Onca açılım söyleminin ardından sunulan ise Bakanlık eliyle cemevlerinin elektriğinin karşılanması olmuştur. Aleviler sadaka misali yardımlar değil cemevlerinin de cami, kilise, sinagog gibi yasal statüye kavuşmasını talep etmektedirler. Cemevlerinin ibadethane olarak tanınması ve eşit yurttaşlık hakkının anayasal güvence altına alınması biz Alevilerin en temel talebidir.

2026 yılında Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesi yüzde 34 artırılmıştır. Bu bütçe, 41 genel bütçeli idarenin 23’ünden fazladır. Peki, bu bütçede Alevilere yönelik tek bir hizmet var mıdır, tek bir kalem var mıdır? Maalesef yoktur. Alevi inancı rızalığa dayanır. Rızalık eşitliktir, adalettir, kimsenin kimseye üstün olmamasıdır. Alevileri yok sayan, taleplerini görmezden gelen bu bütçeye biz Alevilerin rızası yoktur, bu bütçe rızasız bir bütçedir.

Barış ve demokratik toplum süreci Alevilerin taleplerinin karşılanması açısından da önemli bir fırsattır. Aleviler bu sürecin kurucu toplumsal özneleridir. Bütün inanç ve kimliklerin eşit yurttaşlık temelinde bir arada yaşadığı demokratik cumhuriyet Aleviler için de bir güvencedir. Demokratik ortak geleceğimizi bu ülkedeki tüm halklar, inançlar ve kültürlerle birlikte kimseyi dışarıda bırakmadan kuracağız.

Değerli milletvekilleri, değerli Türkiye halkları; çifte standartlar, cezasızlık ve keyfilik bu ülkenin yargı gerçeği hâline gelmiştir. Adaletin terazisi ortadan kaldırılmış, kılıç ise toplumun, muhaliflerin, hak arayanların tepesinde sallandırılmaktadır. AYM ve AİHM kararlarının tanınmadığı, yargının evrensel hukuk ilkelerine göre işletilmediği, siyasi saiklerle hareket edildiği yeni bir dönemden geçiyoruz. Kobani ve Gezi gibi siyasal davalarda bile yargı delile değil, siyasi iradeye bakmıştır. Gerçek suçlara, yolsuzluklara, iş cinayetlerine, deprem yıkımına yol açan ihmallere, kadın katliamlarına ve çocuk istismarına cezasızlık uygulanırken ekonomiyi eleştirenler, MESEM’lerdeki çocuk ölümlerini gündeme getirenler, kadın cinayetlerine karşı çıkanlar cezalandırılmaktadır. Bu yargı suça değil, ne yazık ki muhalefete odaklanmıştır. Figen Yüksekdağ ve Selahattin Demirtaş’tan, Bekir Kaya’dan Can Atalay’a, Osman Kavala’dan Selçuk Mızraklı’ya, Çiğdem Mater’den Leyla Güven’e kadar yol arkadaşlarımız hâlâ tutsaktır, hâlâ cezaevindedirler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Ağır hasta mahpuslar ölüme terk edilmekte, hukuk pişmanlık dayatmalarıyla itaat rejimine dönüştürülmektedir. Artık bu adaletsiz rejimle bir adım dahi yol alınamaz. Adaletsizlik bir kanser uru gibi toplumun hücrelerinde kol gezmektedir. Martin Luther King’in çok bilinen bir sözü var: “Bir yerdeki adaletsizlik her yerdeki adalete tehdittir.” Evet, Diyarbakır’daki adaletsizlik Ankara’daki

³ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

hukuku yaralar, Kars'taki güvensizlik İzmir'deki özgürlüğü engeller, İstanbul'daki, İzmir'deki bir hukuksuzluk Van'daki güveni zedeler ve en önemlisi bu ülkenin halkları olan Azerilerin, Terekemelerin, Kürtlerin, Çerkezlerin, Türklerin, Boşnakların ve adını saymadığım bütün halkların bir arada yaşama iradesini baltalamaya dönüktür. Biz, üstünlerin değil adaletin bütçesini savunuyoruz. Adalet; bütçede, siyasette, hapishanelerde, sokakta, yaşamın her alanında tesis edilmelidir. Adalet, aranır olmaktan çıkarılıp yaşanır hâle getirilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün burada ülkenin hangi değerler üzerine yeniden kurulacağını ve hangi cesareti göstermesi gerektiğini birlikte konuşuyoruz. Biz, bugün cumhuriyetin 2'nci yüzyılında toplumsal barışı, demokratik toplumu hedefleyen kurucu bir siyaset ve bu siyasetin aynası olması gereken bütçeyi konuşuyoruz. İşte, tam da bu nedenle 2026 bütçesi tarihsel bir fırsattır çünkü barış bütçesi siyasi ve ahlaki bir tercihtir. Kaynaklar; güvenlikçi politikalara mı demokratik standartları yükseltmeye mi ayrılıyor, merkezileşmeye mi yerel demokrasiye mi alan açıyor, sermayeye mi topluma mı öncelik tanıyor? İşte, sorular bunlardır. En nihayetinde, yürütülmekte olan barış süreci bu bütçenin neresindedir? Maalesef, görüyoruz ki çözüm süreciyle ilgili yürütülen politikalar bütçede karşılık bulmamaktadır. Barış; hayata dokunmaktır, herkesin hayatına dokunan, iyileştiren en önemli sosyal adalet projesidir. Barış bütçesi; kaynakların çatışmacı politikalara değil eğitime, sağlığa, adalet, alınan ücretlere ve maaşlara ayrılması demektir. Dolayısıyla “barış” romantik bir sözcük değildir değerli arkadaşlar; güçlü, refah seviyesi yüksek, adil, eşit, geleceğe umutla bakan bir toplum için temel anahtar niteliğindedir ve yaşamsal bir zemindir.

Sayın milletvekilleri, işte, tam da bu noktada, ben, bugün, bu kürsüde, yıllardır “Kürt sorunu” başlığı altında tartıştığımız meseleyi, barışla kurulacak yeni, demokratik bir geleceğin anahtarı olarak ele almak istiyorum çünkü artık tekrar eden, acıyı çoğaltan, geçmişe sıkışmış bir dile değil, geleceği mümkün kılan, onarıcı ve kurucu bir dile, bir siyasal iradeye ve buna uygun bir bütçeye ihtiyacımız var. “Dilimin sınırları dünyanın sınırlarıdır.” denir ya, bugün ihtiyacımız olan dil, yaşananları inkâr etmeyen ama onu kader hâline de getirmeyen, acıları yarıştırmak yerine paylaşan, iyileştirmeyi, onarıcı adaleti hedefleyen, ayırtırmayı değil, ortak yaşamı büyüten bir dildir.

Gelinen aşamada, acıları anlatmakla yetinemeyiz, asıl sorumluluğumuz, benzer acıların bir daha yaşanamayacağı bir geleceği, bir yaşamı, bunun hukukunu inşa etmektir. Yıllardır barışa, adalet, demokrasiye susamış halklarımıza yeni bir söz, yeni bir irade, yeni bir kurucu ve demokratik siyaset borcumuz vardır. “Dağlar, insanlar ve hatta ölüm bile yorulduysa, şimdi en güzel şiir barıştır.” (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Evet, bu güçlü söz, bugün, bu Mecliste çok daha anlamlıdır. Belki barışın şiirini bugün yazamayız ama yazılabileceği siyasal, toplumsal bir ilhamı yaratmak hepimizin sorumluluğundadır.

Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonu yıllardır dile getirilen ama ertelenen bir gerçeğin kabulüdür. Yıllardır dile getirdiğimiz gibi, bu meselenin çözüm adresi Meclistir. Komisyonunda oluşan bir heyetin İmralı'da Sayın Öcalan'ı ziyaret ederek görüşmesi tarihî bir adımdır. Burada emeği geçen bütün parti ve siyasetçileri bu anlamlı, olumlu, barışa katkı sunan cesur adımlarından dolayı bir kez daha tebrik etmek istiyorum; emeğinize, yüreğinize sağlık. Çünkü barış süreçleri, barışın aktörlerini yok sayarak değil hakikatin kabulüyle ilerler. Birlikte yaşamak istiyorsak bu sorunu birlikte çözmek zorundayız. Devlet aklıyla siyasal, toplumsal aklın buluşacağı yer tam da burasıdır, Türkiye Büyük Millet Meclisidir yani toplumun iradesini temsil eden kurucu siyasetin çatısıdır.

Bugün artık şu soruyu erteleyemeyiz: Sonlandırmaya çalıştığımız çatışmalı sürecin yerini nasıl bir dönem alacak? Kürt sorununun siyasal çözümü Türkiye'nin demokratikleşmesinin eşidir; bu eşik aşılmadan bu ülke gerçek anlamda özgürleşemez, demokratikleşemez ve zenginleşemez.

Demokratikleşmek için hak temelli yeni bir toplumsal sözleşmenin oluşturulması, demokratik siyaset zemininin güçlendirilmesi; tüm kimliklerin, inançların, kültürlerin eşit yurttaşlık temelinde güvence altına alınması; demokrasiyi geriye çeken, özgürlüklerin önünü tıkayan antidemokratik yasal mevzuatın baştan sona demokratik ve özgürlük eksenli olarak yeniden düzenlenmesi; ana dilinde eğitim, öğrenim ve kültürel özgürlüklerin güvence altına alınması, güçlü yerel demokrasi ve demokratik yerel yönetimlerin önünün açılması, kayyum rejiminin sonlandırılması; cinsiyet eşitlikçi ve cinsiyet özgürlükçü bir toplumsal yaşamın güvenceye bağlanması; bağımsız, tarafsız yargı ve gerçek adalet sisteminin kurulması; düşünce, ifade, örgütlenme ve basın özgürlüğünün güvence altına alınması; ekonomik refahın, adil paylaşımın, insanca yaşamın, sosyal adaletin ve sosyal devletin öncelikli politika hâline getirilmesi gerekmektedir. En nihayetinde, kalıcı barışın, güçlü demokrasinin, ortak ve eşit yaşamın hukuki güvenceye bağlanması bir zaruret olarak önümüzde durmaktadır. Kürtler, Aleviler başta olmak üzere, kimlik ve inançlar hukuksal çerçevenin dışında tutulmaya devam edilmektedir. Kürt'ü, Alevi'yi hukuk kapısının dışında tutan sistemin yani Kürt'süz hukuk, Alevi'siz hukuk sisteminin değişmesi gerekiyor. Bu nedenle, hukuksal kapsayıcılık demokrasiyi güçlendirecek ve toplumsal sözleşmenin güçlü zeminini oluşturacaktır.

Şimdi, ikinci aşama için yeni bir eşikteyiz. Komisyon önümüzdeki günlerde raporunu tamamlayacaktır. 1 Ekim 2024'te başlayıp 27 Şubat 2025'te Sayın Öcalan'ın çağrısıyla tarihî bir aşamaya taşınan, 24 Kasım'da Komisyonun İmralı ziyaretiyle önemli bir ivme kazanan bu sürecin şimdi hukuki gerekliliklerini oluşturmak Parlamentonun, tüm siyaset kurumunun, iktidarın, devletin ortak sorumluluğundadır. Devlet aklı, siyaset ve hukuk aklıyla buluşmalıdır. Siyaset kurumunun dilindeki kardeşlik hukukunu şimdi eşitlik hukukuyla taçlandırma ve bunun için gerekli adımları atmanın zamanıdır. Çağrımız bu ülkenin geleceğinde sözü olan herkese, hepinedir. Gündelik siyasetin öncelikleriyle değil, 86 milyon önceliklerine ve ihtiyaçlarına göre hareket edilmelidir. Siyasi partiler ve iktidarlardan gelir geçer ama bu ülkeye armağan edeceğimiz barış ve demokratik yaşam kalıcı olacaktır.

Sürece karşı çıkanların, çözümsüzlükten nemalananların siyasetleri sürdürülemez hâldedir. Süreç ilerledikçe onların zeminleri tamamen ortadan kalkacaktır. Yol yakinken bu yanlışın dönmelerini kendilerine tavsiye ediyoruz çünkü barış öyle güçlüdür ki kimse karşısında duramaz. Sürecin kıyısında, köşesinde duranları, suya sabuna dokunmayanları da bu sürecin içinde, merkezinde bizzat öznesi, paydaşı olmaya çağırıyoruz. El ucuyla değil, tüm benliğimizle bu sürece sarılmamız gerekiyor çünkü halkın siyaset kurumundan en temel beklentisi budur. Silahlı çatışma iklimi bir daha dönülmek üzere geride bırakılacağına göre çatışmalı dönemin siyasette, yargıda, bürokraside, idari sistemde ve ekonomide yarattığı kırk, elli yıllık statükoyla bu ülke daha fazla yol alamaz. Her alanda değişimin, dönüşümün önünün açılması gerekir. Bu süreç aynı zamanda bir devlet politikası olarak tarifiedildi. O zaman geleneksel yaklaşımların, ezberlerin artık terk edilmesi, topyekûn bir demokratikleşme hamlesinin de başlatılması gerekir. Dilde barış varsa elde barış olmalıdır. Barış hukukun içine oturmalıdır. Önümüzdeki dönemin temel anahtarı barış aklıdır, çözüm aklıdır. Barış ve çözüm aklının devlette de siyasette de bir dönüşüm süreci olarak kendisine yaşam alanı bulması gerekir. Artık sözden pratiğe geçilmesinin vakti gelmiştir. İnanın ki, bu adımlar yalnızca Kürtlere değil kadınlara, gençlere, emeklilere, Alevilere, göçmenlere bu ülkede eşit ve özgür yaşamak isteyen herkese, 86 milyona nefes aldıracaktır. Barışı kalıcı hâle getiren demokratik bir Türkiye, sadece iç politikada değil dış politikada da güçlü bir mirasın temellerini atacak, bölgenin parlayan yıldızı olacaktır. Orta Doğu'yla kurulacak barış köprüsü, kuzey ve doğu Suriye ile Rojava'yla kurulacak barış köprüsü halklar arası dayanışmayı, ortak yaşamı daha da güçlendirecektir. Farklılıkları eritmeye çalışan politikalarda ısrar etmek yerine o farklılıklarla doğru temelde kurulacak güçlü, demokratik ilişki hem Türkiye'ye kazandıracak hem de Suriye'ye kazandıracaktır ama aynı zamanda bütün bölgeye kazandıracaktır. En nihayetinde, tüm halklar bu anlamlı barışın ortağı olacaktır.

Değerli halkımız, sayın milletvekilleri; bizler halkların eşitliğinin, barışın, huzurun, refahın, demokrasi ve özgürlüğün hem kültürel olarak hem de kurumsal olarak yerleşik hâle geldiği demokratik cumhuriyeti hedefliyoruz. Bu hedef doğrultusunda sistemin demokratik dönüşümü, değişim için varımızı yoğumuzu ortaya koyuyoruz. James Baldwin'ın sözleriyle bitirmek istiyorum konuşmamı: Yüzleştiğimiz her şeyi değiştiremeyiz ama hiçbir şeyi yüzleşmeden değiştiremeyiz. Bugün bir kez daha geç kaldığımız bir yüzleşmenin eşiğindeyiz. Gelin, bu ülkenin 2'nci yüzyılını korkularla değil, cesaretle ve güvenle yazalım. Bu kadim topraklar ve halklar için barış ve demokrasi yüzyılının temellerini hep beraber atalım. Gelin, çocuklarımıza ayrılmış, ekonomik olarak kriz yaşayan, dünyanın en mutsuz toplumlarından biri olan değil, geleceğe dair ortak umudu büyüten, umuda yürüyen bir gelecek bırakalım. Barış hepimizin ortak şiiiridir, geç kalmadan bu şiiiri birlikte yazmaktan, yeni, aydınlık, demokratik bir gelecek inşa etmekten uzak durmayalım diyorum.

Hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına ikinci söz, Grup Başkan Vekili, Muş Milletvekili Sayın Sezai Temelli'ye aittir.

Buyurun Sayın Temelli. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SEZAI TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan, Sayın Eş Genel Başkanım, partilerin başkanları, Grup Başkanları, Grup Başkan Vekilleri, değerli vekiller, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, değerli bürokratlar, değerli halklarımız ve değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Barış ve demokrasi mücadelesinden asla taviz vermeyen, yılmınlığa düşmeyen, mücadeleleriyle bize güç katan arkadaşlarımızı da selamlamak istiyorum. Selahattin Demirtaş'ı, Figen Yüksekdağ'ı, Leyla Güven'i, Selçuk Mızraklı'yı ve adını sayamayacağım onlarca, yüzlerce arkadaşımı da buradan bir kez daha saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, yine bir bütçe konuşması. Âdettendir, bütçe konuşmaları bütçe hakkıyla başlar ama bütçe hakkı hak getire, dolayısıyla da üzerinde konuşacak bir şey kalmadı. 24'üncü bütçeniz. 24'üncü bütçenin tabii ki temel bazı özellikleri var ama tabii "bütçe" deyince şunu unutmamak gerekiyor ki bütçe aslında her yıl yinelenen bir sosyal sözleşmedir ve bu duyarlılığı muhakkak göstermelidir. Bu duyarlılığı göstermeyen bütçeler dolayısıyla da karşımıza neoliberal aklın bütçelerini getirir; yirmi dört yıldır bu bütçelerle biz karşı karşıya kalmaya devam ediyoruz. Evet, bütçenin belki de en önemli karakteri, neoliberal olması; bundan kurtulamıyor ve şöyle tanımlıyor bütçeleri: "Mali disiplin ve büyüme." Yani mali disiplin ve büyümeye sıkışmış bütçeleri hep, yirmi dört yıldır konuştuk. "İstikrar" da çok önemli bir başlık, sürekli istikrardan bahsediliyor. Bakın "istikrar" denilmişken size bir iki şey aktarmak istiyorum. Bu 24'üncü bütçeye kadar gelen bütün bütçe konuşmalarına tek tek baktım, en önemli ortak özelliği nedir diye baktım; bütçe sunuş konuşmalarının hepsinde başlarken şöyle söyleniyor: "Bu bütçeyle yapısal reformları gerçekleştireceğiz." İşte, istikrar diye ben buna derim, her bütçede bununla başlamışsınız. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Siz 3 defa ama Sayın Cevdet Yılmaz, sizden önce bütçe sunumunu yapan herkes aynı şeyi söylemiş. Şimdi, acaba diyorum siz yapısal sorunlar ile yapı sorununu mu karıştırıyorsunuz? Çünkü yapısal sorunları yirmi dört yıl söyleyip de hiç çözemeyip tekrar tekrar ediyorsanız demek ki siz sadece yapı sorunlarını çözüyorsunuz. Öyle mi olmuş? Baktım, evet, öyle olmuş; mali disiplin ve büyüme. Ne için mali disiplin? Statüko için. Ne için büyüme? Sermaye için. Sermaye ve statüko kıskacında bir bütçe yapma hâli var. Dolayısıyla, bu kıskacıta olduğunuz için yapısal sorunları çözmeniz çok da mümkün değil. Öyle de olmuş, sermaye ve statüko kıskacında kaldığınız için bütçe her zaman için sermayeyi desteklemiş, kârlarını artırmış; dolayısıyla

da ortaya çok ciddi yeni yapısal sorunlar çıkarmış. Statükoyu beslemiş “Statükoyu beslemesinin en önemli özelliklerinden biri nedir?” diye baktığımızda geriye doğru 24 bütçede? Militarist ruhu, evet, bir militarist ruhu var bütçenin; militarizm yarışı içinde olan bir bütçe. Dolayısıyla da bütün dünyadaki silah harcamalarına baktığınızda en fazla silah harcaması artışını Türkiye’de görüyorsunuz. Dolayısıyla “statüko” dediğiniz yerde militarizm, “büyüme” dediğiniz yerde sermayenin kârlılığı karşımıza çıkıyor. Dolayısıyla da yapısal sorunları çözmek çok da mümkün değil ve buradan hareketle baktığımızda biz nasıl yapısal sorunları çözerek büyük değişim ve dönüşümü gerçekleştirebileceğiz?

Tabii, birçok sorun var, dediğimiz gibi, bütçenin de birçok fonksiyonu var; hukuki fonksiyonu var, sosyal fonksiyonu var, istikrar sağlayıcı fonksiyonu var, adalet fonksiyonu var, sosyal adalet fonksiyonu var; saymakla bitmiyor fakat bütçe bunların hiçbirine tam anlamıyla bugüne kadar yanıt üretememiş, 2026 bütçesinin de yanıt üretme olasılığı çok düşük. Örneğin, bu finansal istikrar meselesinden başlayalım. Mali disiplin, finansal istikrar, makro ihtiyati tedbirler... Sayın Şimşek burada yok, bu sözcükleri çok seviyor, sürekli kullanıyor. Otuz aylık program sonucunda enflasyonla mücadele performansı bile bize aslında bütçenin ne kadar kifayetsiz olduğunu gösteriyor. Enflasyon düşmüş mü? Düşmemiş. Bütün dünyada enflasyon rekoru bizde; hele hele OECD, Avrupa Birliği gibi ülkelerle karşılaştırdığımızda ciddi bir hayat pahalılığı var, enflasyon devam ediyor. Enflasyon artış hızı TÜİK’le biraz geri çekiliyor ama onun ötesine baktığınızda, özellikle ENAG’ın açıklamalarında, DİSK’in yaptığı çalışmalarda çok ciddi bir istikrarsızlığın olduğunu görüyoruz. Enflasyon bir yanıyla da gizli vergilemedir yani enflasyon sadece mali tabloları bozmakla kalmaz, bu gizli vergileme nedeniyle de halkın üzerine yeni yükler getirir. Zaten hayat pahalılığı bir taraftan, enflasyon vergilemesi bir taraftan yani bu fiyat istikrarsızlığı aslında halkın katlandığı büyük bir yük olur. Sermaye için kârdır; evet, sermaye enflasyonu sever. Bakmayın “İstikrar istiyoruz.” diye konuşmalarına, sever çünkü kârlarına kâr katar. Sonuç böyle mi olmuştur? Evet, kârlılıklardaki artışlara baktığınızda bunu görmemiz mümkün.

Diğer taraftan, finansal işlere baktığımızda bir başka önemli mesele vergi. Tabii ki bütçeyi vergiyle finanse edeceksiniz. Vergi artışı yapıyor musunuz? Evet, yapıyorsunuz. Hatta bütçe Meclise gelmeden biz buradan yine bir torba yasa geçirdik; onunla birlikte 250 milyar liralık yeni bir vergi yükünü halkın sırtına yükledik. Peki, ne oldu? Halkın sırtındaki vergi yükü arttı. Ne oldu? Vergi adaletsizliği büyüdü. Dolayısıyla, bir istikrar sağlamıyorsunuz ya da halkın yükünü azaltmıyorsunuz, vergi aldıkça adaletsizlik artıyor çünkü vergi yapısında -yapısal sorun dedik ya- bir değişim, dönüşüm yaratmamışsınız. Dolaylı vergilerin payı ile dolaysız vergilerin payını karşılaştırdığınızda bu alandaki yapısal sorunu neden çözemediğiniz ortaya çıkıyor?

Diğer taraftan, tarifeler, çok konuşuldu üzerinde; tarifelerde de bir değişikliğe gitmiyorsunuz. Peki, nasıl bu yapısal sorunu çözeceksiniz? Çözemezsiniz.

Bir başka mesele, borçlanma. Sürekli borçlanıyorsunuz, inanılmaz borçlanıyorsunuz. Burada da şöyle bir övünç tablosu var: “Maastricht Kriterlerine göre biz iyiyiz.” Şimdi, efendim, bu, derede transatlantik yüzdürmeye benzer. Maastricht Kriterleri mali derinlikle hesaplanır, sizin bir mali derinliğiniz yok ki borçlanıyorsunuz. Peki, nasıl bu kadar borçlanıyorsunuz? Çünkü nasıl ki adaletsiz vergiyle verginin yükünü alt sınıflara, emekçilere, yoksullara yüklüyorsunuz, borçlanmayla da borçlanmanın yükünü aslında yine emekçilere, kadınlara, yoksullara yüklemeye devam ediyorsunuz. Kredi kartı borçlarına baktığınızda aslında bunu görürsünüz, bir toplum neden bu kadar çılgınca kredi kartı kullanır? İşte, bu adaletsizlikten dolayı. “Borçlanma” “vergi” “enflasyon” kamu finansmanının düzeltmekle yükümlü olduğu en önemli başlıklar bunlar. Düzeltiyor musunuz? Hayır, düzelmiyor ve giderek daha da kötü bir hâl alıyor.

Ekonomiye bakalım: Büyüme, çok övündüğümüz bir şey. Evet, büyüyor muyuz? Tabii büyüyoruz, bunu inkâr etmek mümkün değil. Siz verdiniz bu rakamı, “24 bütçe boyunca ortalama yüzde 5,4 büyüdük.” dediniz; evet, ortalamada yüzde 5,4 büyüdünüz. Kişi başına millî gelirin neredeyse 18 bin dolara ulaştığını söylediniz, bu da doğru. Peki, her büyüme iyi bir büyüme mi? Eğer bu büyüme sağlıklı bir gelişmeye vesile olsaydı, beraberinde işte bahsettiğimiz bu yapısal sorunları çözerdi. Büyüdük, kişi başına geliri 18 bin dolara getirdik, peki ücretler ne oldu? Bütün ücretler, ortalama ücretler bile asgari ücretin etrafında dolaşıyor ve asgari ücret açlık sınırında. Bu sene asgari ücret görüşmelerinden çıkacak sonuç da bu olacak; asgari ücrette bir iyileşme söz konusu olmayacak. Bakın, biz dedik ki: En az 46 bin lira olsun. Tuncer Başkan daha bundan aylar önce, bir grup konuşmasında bu çağırışı yaptı. Başkanın o çağırışı yaptığından bugüne dönüp baktığımızda -daha bir ay olmuştur- 4 bin lira arttı, 50 bin lira oldu yoksulluk sınırının yarısı. Dolayısıyla hayat pahalılığı, bütün göstergeler bu denli hızla bozulurken büyüme bu bozulmayı hızlandırıyor çünkü çok ciddi bir gelir dağılımı adaletsizliği, çok ciddi bir servet dağılımı adaletsizliği bu büyümeyle âdetâ teşvik ediliyor.

Evet, gelir dağılımı adaletsizliği... Gini katsayısı en kötü olan ülkelerden biriyiz. Nasıl ki ekonomide en kırılgan ekonomiyiz, bu kırılganlık toplumu da kırıyor. Dolayısıyla Gini katsayısı kötü. Peki, servet dağılımı... İlginç bir rakam size; gerçi biliyorsunuzdur: 64 bin dolar milyoneri var Türkiye’de ve en hızlı dolar milyoneri artıran ülkemiz -geçen sene yüzde 8,4’le- yani büyümeden daha iyi bir performans. Dolayısıyla kim için büyüdüğünü aslında bize gösteriyor yani servet dağılımı. Kur korumalı mevduatta söyledik “carry trade” buna devam etti, şimdi de vergi ve borçlanmayla bu devam ediyor. Büyüyoruz, büyürken başka büyük bir sorunu da büyütüyoruz. Dolayısıyla buraya gelen her Bakan, özellikle Enerji Bakanı, özellikle Sanayi ve Teknoloji Bakanı o kadar iştahla sanayiden, enerjiden bahsettiler ki aslında, büyürken büyüttüğümüz en önemli soruna değinmeyi atladılar. O da nedir? Ekolojik kriz. Dolayısıyla inanılmaz bir tahribat var.

Su rakamlarına bile baksanız, su zengini bir ülkeyken şu anda su stresi yaşıyoruz, çok yakında su yoksulu olacağız. Mera alanlarına bakın, ekilebilir arazilere bakın, sadece son on yılda Türkiye büyüklüğünün yüzde 17’sini kaybetti tarım ve orman alanı olarak. Neden? Madenler için. Neden? Enerji şirketleri için. Sonuç? Büyüdük mü? Büyüdük. Ne pahasına? Doğamızı kaybetme pahasına. Dünya iklim krizine en büyük katkıyı sağlıyoruz bu büyüme anlayışından dolayı. Dolayısıyla sera gazı etkisi açısından da günahımız çok fazla.

Yine, büyümeyle baktığımızda, tarım da bu küçülmeye bağlı olarak tabii ki negatif büyüyor, bu negatif büyüme beraberinde tarımda yoksulluğu getiriyor. Çiftçinin hâli ortada. Çiftçi başına düşen borç rakamına baktığımızda “Evet, artık çiftçiliği bırakmak iyi bir fikir.” diyebilirsiniz çünkü bu koşullarda çiftçilik yapmanın anlamı kalmıyor. Çiftçilerin bu sorununu çözmek gerekirken biz ne yapıyoruz? Daha çok çiftçiyi borçlandırıyoruz. Bunun şehirlere yansımaları ne? Gıda fiyatları. Bunun şehirlere yansımaları ne? Gıda yoksulluğu. Bunun şehirlere yansımaları ne? Tabii ki beraberinde açlık. Bunları yaşıyoruz.

Küçük esnaf; keza aynı meseleyi orada da görüyorsunuz. Küçük esnafın durumu bu kadar vahim bir şekilde ortadayken Hazine ve Maliye Bakanlığı ne yapıyor? “Basit usulden gerçek usule geç.” diyor. Şimdi, Van’da, Muş’ta esnaf perişan. Yani basit usulde bile ayakta kalamayan bir esnafa diyoruz ki: “Gerçek usule geçin.” Beyanname masraflarını bile karşılamayacak, karşılayamayacak bir güçsüzlükte olan esnafa bir yük de buradan. Neden? Çünkü Hazine ve Maliye Bakanının “sosyal” denen bir meseleyle yabancılaşması söz konusu. Rakamlara o kadar bağımlı kalmış ki her şey teknik ve o rakamlara inanıyor fakat o rakamlar doğruyu, toplumu göstermiyor.

Bütün bunlara baktığımızda, tabii, ortaya çıkan en önemli eşitsizliklerden biri, belki gelir dağılımı ve servet dağılımı kadar büyük sorunlu bir eşitsizlik alanı, bölgesel eşitsizlik. Yani bütün bu maliyetin, tüm

toplumun üzerine çöken bu maliyetin en altında bölge illeri kalıyor, Kürt illeri kalıyor. Şimdi “kürdistan” “Kürt illeri” deyince ayağa kalkıyor herkes “Diyemezsiniz, Anayasa var, İç Tüzük var.” filan...

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Diyemezsin!

SEZAI TEMELLİ (Devamla) - Var da orada da bir gerçeklik var, o gerçekliğin adını biz “kürdistan” diye çağırdık diye o gerçeklik ortadan kalkmaz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Onu öyle örtemezsiniz, o gerçekliği görmek zorundasınız çünkü “6’ncı bölge” diye tasnif ettiğiniz teşvik sisteminin o 6’ncı bölgesi işte o haritadır, bölgesel eşitsizlik haritasıdır, başka bir şey değil. Eşitsizlik oradadır; işsizlik rakamlarına bakın, gelir dağılımı rakamlarına bakın, kişi başına gelire bakın, neye bakarsanız bakın bir eşitsizlik var. Bu bir tesadüf olabilir mi? Olamaz. Bu, Kürt meselesinin çözümsüz kalmasının sonucudur. Dolayısıyla bir Türkiye partisi olarak her zaman için her yerde eşitliği savunduk, bir de kalktınız, bize dediniz ki: “Ayrımcısınız.” Hayır, tam tersine, ayrımcılığa karşı mücadele ediyoruz biz. Bu ayrımcılığı ortadan kaldırmamız için 24 bütçe boyunca biz de 24 kere burada bunu size tekrar ettik, duymadınız. Duymadığınız için, bütçeye baktığımızda, yine bölgesel eşitsizliğin sürdürüldüğünü görüyoruz. Bütün bunlar sosyal adaletsizliği besliyor. Tabii, tek tek, ayrı ayrı baktığımızda... Hani dedim ya espiyle beraber “Yapı mı, yapısal mesele mi?” diye, vallahi her alanda aynı mesele karşımıza çıkıyor. Örneğin, eğitim alanı... Eğitim Bakanı geliyor, diyor ki burada: “Okul sayısını artırdık, üniversite sayısını artırdık.” Yani yapıları artırmış. Peki, yapısal sorun? Üniversite mezunlarındaki işsizlik oranını biliyor musunuz? Yüzde 40’a geldi. Dolayısıyla atanamayan öğretmen sayısı, barış akademisyenleri... Hani, burada “Yayın artıyor.” diyorlar, yayınların niteliğine baktığımızda Citation Endeks’e giren yayın sayımız çok az çünkü Citation Endeks’e en büyük katkıyı yapan barış akademisyenleriydi. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Onun istatistiği de oradadır, gidip baktığınızda bunu görürsünüz. Ama onları akademiden uzaklaştırdınız. Buna karşılık diyorsunuz ki: “Üniversite yaptık.” Neye yarar? Bilime katkı, gerçek anlamda bilimsel özgürlükle, akademik özerklikle mümkün olabilir; bunlar yok.

Diğer taraftan, okul sayısı artıyor ama öğrenci yoksulluğu da artıyor. Bir öğün yemekten -çok konuşuldu- bundan tasarruf ediyorsunuz. Makroihtiyati tedbir aklınıza çocuklar gelince mi geliyor? Diğer taraftan, öğrenci yoksulluğu var ama bir de veli yoksulluğu var, veli ızdırabı var, o öğrencileri her gün okula gönderen velilerin yoksulluğu da var. Dolayısıyla eğitim sorununa baktığınızda bunu görmek lazım.

Bir başka konu, sosyal konut projesi. Çok dinledik burada “Sosyal konutlar artıyor, artıyor.” diye. Evet, artıyor. Bakın, orada da ilginç bir şey var, kara mizah gibi. O kadar çok konut yapmışsınız ki harika ama bunlar sosyal konut değil, sosyal konut olmadığı için yapısal sorunu çözmiyor. Siz konut yaptıkça kiracı sayısı artmış, ilginç bir şey. Nüfustan daha hızlı kiracı sayısı artıyor. Ben de bir kiracıyım, biliyorum, hatta çiftter kiracıyım, evet ama benden sonrakilerde de artıyor. Yeni evlenen genç... Bir de insanlara “Evlenin.” diyorsunuz, “Çocuk yapın.” diyorsunuz; teşvik, teşvik fakat onlara konut yapmıyorsunuz. TOKİ bir müteahhit firması gibi çalışıyor. Bakın, son on yılda kiracı artış oranı yüzde 22’den yüzde 36’ya çıkmış yani siz ev yaptıkça kiracı sayısı artmış.

Sağlık... Sağlıkta da aynı şeyi, yapı ve yapısal karşılaştırmasını yapmanız mümkün. Hastane sayılarını artırdığını söyledi Sağlık Bakanı, evet -daha önceki Sağlık Bakanı da artırıyordu sürekli- fakat hastane sayısı arttıkça hasta sayısı da artıyor yani hastalığa çözüm üretemiyoruz biz. Toplum sağlığı, halk sağlığı, önleyici tedavi; bunların hiçbiri yok, sadece hastane sayısı artıyor. Tabii, bu hastane sayıları da nedense bizim oralarda hiç artmıyor, Muş’ta artmıyor. Muş’taki hastane hastane vasfını çoktan yitirmiş, bir hastane inşaatı var, hâlâ bitecek; bitmiyor. Eğitim ve araştırma hastanesi olmasını istiyoruz bir an önce çünkü Muş’ta hastalananlar -daha önce de ısrarla söyledim- ya Elâzığ yolunda ölüyorlar ya Erzurum yolunda ölüyorlar. Ambulans içinde artık hastalarımızın ölmesini istemiyoruz.

Bu hastaneyi bitirin, eğitim ve araştırma hastanesini bir an önce yapın. Aynı şey Ağrı için de aynı şey Hakkâri için de... Sağlık meselesi sadece hastane yaparak çözülemez. Dönüp baktığımızda, vallahi toplumun sağlığını çok bozmuşsunuz. Ben başka bir istatistiğe daha baktım, antidepresan kullanımı inanılmaz artmış. Dolayısıyla da gerçekten toplumun sağlığını bozmada üzerinize yok. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Engelliler inanılmaz bir adaletsizlik, eşitsizlik içinde yaşıyorlar yani bir sağlamcı ideolojiyle bütçe hazırlamışsınız. Bütçeye baktığımızda bütçe erkek, bütçe sağlamcı, bütçe Türk, bütçe belli bir diyanet, mezhep... Yani bütçe ekolojiyi, doğayı tanımıyor. Ya, bu bütçe hazırlanırken o “sosyal sözleşme” dediğimizde toplumun bütün kesimlerini görmeli, katmalı fakat engelliler yine yok.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı burada bize ne çok sosyal yardım yaptığını anlattı. Evet, yapıyorsunuz, 20 milyon aileye ulaşmışsınız, bravo. Bu, şu demek: 20 milyon yoksul yaratmışsınız ve ortalama 8 bin lira, kutlamak lazım(!) (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Bu kadar yoksul yaratırsanız, tabii, desteklersiniz, ne güzel. İşte, yoksulluğu yönetmek bu, yoksullukla mücadele ayrı bir şey. Siz yoksullukla mücadele yapmıyorsunuz çünkü sizin bir sosyal bütçeniz yok. Toplumsal cinsiyete duyarlı, engellilere duyarlı, gençlere, çocuklara duyarlı ve sosyal adaleti merkezine almış bir bütçe karşımızda yok. Dediğim gibi, en başında, mali disiplin ve büyümeye odaklanmış, buna indirgenmiş bir bütçe.

Sosyal adalet olmayınca adalet de olmuyor. Dolayısıyla bunlar birbiriyle beraber çalışan kaplar, bileşik kaplar. Adalet olmadığı için Adalet Bakanı da bize yapıdan bahsetti, ne kadar çok cezaevi yaptığını, adalet sarayı yaptığını; İçişleri Bakanı kolluk kuvveti sayısının arttığını, karakol sayısının arttığını... Hep yapı. Yapısal sorun ne peki? Toplumsal suç. Bakın, uyuşturucu meselesi ne kadar önemli bir mesele, onu bile magazinle bir hâl e getirdik. Ya, bu nasıl bir ülkedir ki gazetecisi, sanatçısı ve futbolcularından oluşan bir şebekesi var ve uyuşturucu sadece bunların arasında dönüyor. Ya, bu uyuşturucuyu kim üretiyor, kim ticaretini yapıyor, bu Kolombiya nerededir, Afganistan nerededir, bizden ne geçer gider, bunun toplam büyüklüğü nedir? 3 sanatçıyı alıp, götürüp, 3 futbolcu üzerinden ya da gazeteci üzerinden uyuşturucuyla mücadele olur mu? Bunu da bir magazin haberi hâline getirip sanki uyuşturucuyla mücadele ediyormuş gibi oluyor. Hayır, uyuşturucu ciddi bir sorun, çocuklarımız, gençlerimiz uyuşturucu etkisinde. Bununla ciddi bir mücadeleye ihtiyaç var.

Diğer taraftan, tabii ki cinayetler, kadın cinayetleri, suça sürüklenen çocuklar, yeni nesil çeteler, bilişim suçları, dijital suçlar... Yani sürekli suç alanı genişliyor. Dolayısıyla bu siyaseti de etkiliyor. Siyaset de aynı kısıtlılık altında, aynı darlık altında; kara bir tablo. Evet, bu bir kara tablo. Bu kara tablonun ortaya çıkmasındaki en önemli sorun sosyal adaletsizlik ve adaletsizlik. “Kara tablo” deyince aklımıza kara delik geliyor. Kara delik de sürekli genişler ve her şeyi yutar, her şeyi kendine doğru çeker. Böyle bir sosyal adaletsizlik ve adaletsizliğin olduğu yerde her şeyi kendine çeken bir karanlıkla karşı karşıyayız, bir kara delikle. Dolayısıyla yaptığınız her şey burayı besliyor ve genişliyor bu kara delik ve tabii ki bu bizim için bir kâbus. Ama kara delikler üzerine çalışmış olan -sizlerin de çok iyi bileceği gibi- Stephen Hawking “Zamanın Kısa Tarihi”nde “Her şeyi karaya boyamayın, umutsuzluğa kapılmayın, mutlaka bir umut vardır. O umut momentini yakalamak lazım, sıçrayabilirsiniz.” diyor. Bu, toplumlar için de böyle, ülkeler için de böyle. Evet sıçrayabiliriz, yeter ki o umut momentini yakalayabilelim. Yakaladık mı? Evet, yakaladık; 27 Şubatta Sayın Abdullah Öcalan’ın barış ve demokratik toplum manifestosuyla yakaladık, evet, yakaladık. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Öncesi var tabii, 1 Ekim var, Sayın Bahçeli’nin uzatmış olduğu el; ondan öncesi var tabii ama o moment anı önemliydi, o sıçrama anı önemliydi. Sonrası da var, sonrasında da önemli gelişmeler yaşandı. Evet, eleştirdiğimiz, eksik bulduğumuz yönleri var ama moment anı yakalandı. Bakın, Marx “Kapital”i yazdıktan sonra diyor ki: “Biliyorum, üzerine konuşmuyorsunuz. Uyguladığınız

şey suskunluk komplosudur.” Evet, siz de manifestonun üzerine konuşmuyorsunuz ama konuşanlar var çünkü bir kere büyütlü gerçeklik bir noktada size değmişse bilin ki orada o büyütlü yaratanlar susanlardır, bugüne kadar susturulanlardır, bugüne kadar baskı altına alınmış olanlardır. Evet, susanlar, baskı altına alınanlar, aslında şiddetle bastırılanlar artık konuşuyor; halk konuşuyor, toplum konuşuyor, emekçiler konuşuyor. Bakın, kara deliği büyüten en önemli etkiler, içeride adaletsizlik ve sosyal adaletsizlik ama dışarıda da şunu çok iyi bilelim ki jeopolitik krizlerdir, jeopolitik risklerdir. İsrail’in Filistin soykırımı, İsrail’in IMEC projesindeki jandarmalı emperyal güçlerin Orta Doğu’yu yeniden paylaşma açması bizim için büyük bir risktir. Bu riski bertaraf edecek olan şey aslında bizim -hani hep söyledığımız- bin yıllık bir aradalığımızısa, bu bir aradalığın hukukunu artık var etme zamanı gelmiştir. Sonuçlara indirgeyerek değil. Evet, silah bir sonuçtur, tabii ki susmalıdır, susacaktır da kimsenin bundan şüphesi de yok ama nedenleri üzerinde konuşmamız lazım. Nedenlerini ortadan kaldırıabilirsek bir arada, ortak cumhuriyetimizde demokratik bir cumhuriyeti var etmek mümkün olacak ama biz bu nedenler üzerinde konuşmadığımız sürece hem içeride bu adaletsizlikler hem dışarıda bu jeopolitik riskler büyümeye devam eder. Bunları ortadan kaldırmak için yoğunlaşmalıyız, önümüzde fırsatlar var, mutlaka iyi değerlendirmeliyiz. Geçmişin siyasi kodlarıyla, geçmişin kamplaşmasıyla, geçmişin karşı karşıya gelişleriyle değil ortak aklı birlikte üretme iradesiyle var etmeliyiz; o Komisyon bunun için kuruldu. Komisyon olmayanların bile aslında bir şekliyle -eleştirerek, karşı çıkarak- olduğu bir yeni zamandan, yeni andan bahsediyoruz. Her şey değişiyor, her şey değişecek, dönüşecek, yeter ki bu bizim irademizle olsun. Türkiye halklarının, emekçilerinin, kadınların ve onların temsilcilerinin iradesiyle olsun, başkalarının iradesi asla ve asla bizim bu ortak aklı üretme masamızı dağıtmasın. Sayın Öcalan’ın işte bahsettiği tam da buydu yani “barış” deyip orada bırakmadı, bir de “demokratik toplum” dedi peşi sıra, demokratik siyaset stratejisinden bahsetti. Bunlar önemliydi ve o metnin her satırına zamanın ruhu sinmişti.

Tekrar bütçeye dönmek istiyorum. Bütçeye zamanın ruhu maalesef sinmemiş, bütçe zamanın ruhunu ıskalamıştır, oysa sinmeliydi. Diyeceksiniz ki: “Acele etmeyin.” Acelemiz var. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Çünkü bunca sosyal adaletsizlik, adaletsizlik, bunca imha, bunca inkâr, asimilasyondan sonra bizim acelemiz var. Keşke bu bütçe işte o zamanın ruhunu yakalayabilseydi. Ekmeğin ve barışın bütçesini yapabilseydi, işte o zaman çok daha hızlı yol alabilirdik. Geç kalmış değiliz, ek bütçe yapabilirsiniz ama mutlaka bunu yakalamak zorundayız. Peki siz yapmadınız diye biz durmadık, biz yaptık; tam da o zamanın ruhunu yakalayarak ekmek ve barışın bütçesini yaptık. Hem de nasıl yaptık; sokakta yaptık, tarlada yaptık, okulun önünde velilerle yaptık, gençlerle öğrenci yurtlarında yaptık. Yani sesi olmayanların artık sesi vardı, susanlar artık konuşuyordu, ekmek ve barış bütçesini hep birlikte gerçekleştirdik. Bu ülkenin ihtiyaç duyduğu budur; ekmektir, barıştır; biri olmadan diğeri olmuyor. Bunu bunca yıl boyunca öğrendik ve oradan çıkardığımız sonuçlar şu ki hakça, adaletçe bir paylaşma ihtiyacımız var. Bir, kaynakların hakça, adaletçe paylaşılması gerekir; kaynaklar artık sadece sermaye odaklı paylaşılabilir. Toplumdaki bütün olumsuz koşullarda yaşayanlardan başlamak üzere eşit yurttaşlık temelinde, bölgesel eşitsizlikleri giderecek şekilde kaynaklar adaletli paylaşılmalıdır. Toplumsal cinsiyete duyarlı bütçeleme kaçınılmaz olarak yapılmalıdır yani kadın eşitlikçi, hem siyasette hem ekonomide bu eşitliği gören bir yerden bütçeler yapılmalıdır; işte, onun bütçesini yaptık, bu sağlamcı ideolojiye karşı engelleri gören bir bütçe yaptık. Dolayısıyla engelli yurttaşların dışlanması, ötekileştirilmesini, sosyal hayatın dışına itilmesini önleyici bir bütçe yaptık. İklim adaletini savunan bir bütçe yaptık. Dolayısıyla biz doğayı, iklimi savunan, koruyan ve bu minvalde, eğer büyüyeceksek bu eksende büyüyen ve sağlıklı bir gelişimi bu zemine oturtan bir bütçeyi gerçekleştirmek istedik ve bunun için de yeni bir bütçe paradigmasına ihtiyacımız olduğunu biliyorduk. İşte, o paradigmanın referansı tam da biraz önce bahsettiğim zamanın ruhunda saklıdır. İşte, o paradigmayı artık toplumsallaştırmalıyız.

Yeni bütçeler yeni paradigma ekseninde mutlaka yapılmalıdır. Yeni bir kamu maliyesi anlayışına ihtiyacımız var, demokratik bir kamu maliyesine ihtiyacımız var, demokratik bir bütçeye ihtiyacımız var çünkü bizim demokratik bir cumhuriyete ihtiyacımız var. Bütçe deyip geçmeyin, her yıl nasıl bir bütçe yapıyorsanız aslında projeksiyonunuz da ona göre, siyasi projeksiyonunuz da ona göre belirleniyor. Dolayısıyla da dönüp baktığımızda, demokratik bir cumhuriyet için -bugünlerde çok konuşuluyor- demokratik bir anayasa için demokratik bütçelerle başlamak zorundaydık, başlamak zorundayız. Bu bütçeleri hayata geçirebilirsek ancak bu yolun açılabilmesine inanıyoruz. Çiftçiler bunu istiyor, esnaf bunu istiyor, herkes bunu istiyor ve bunu toplayıp geldik buraya; geldik, Meclisin kapısında da sesimizi duyurduk, kürsülerden sesimizi duyurduk ama maalesef bugün karşı karşıya olduğumuz bütçe bu söylediklerimizi çok da kale almış bir bütçe değil ama tabii ki mücadele sürüyor, tabii ki bizim sermayenin ve militarist aklın bütçesine karşı direnişimiz de sürecek. Türkiye'nin demokratikleşmesi, Türkiye'nin kalıcı barışa kavuşması, Türkiye'yle beraber Orta Doğu'nun da aynı şekilde bu emperyal saldırganlıktan, paylaşımından kurtulabilmesi tam da buradan geçiyor.

Ben sözlerimi bitirirken bu bütçe sürecinde bize her türlü katkıyı veren Türkiye'nin her yerindeki çiftçileri, emekçileri, esnafı, öğrencileri, herkesi bir kez daha saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 14.05

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.29

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39'uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Meclis Grubu adına ilk söz, Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır'a ait.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi üzerine söz almış bulunmaktayım. Bizleri ekranları başında izleyen, sosyal medyada takip eden çok kıymetli yurttaşlarımızı Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına saygıyla sevgiyle selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Evet, bütçe görüşmelerinin son gününe geldik. Ben sözlerime Sayıştayla başlamak istiyorum. Sayıştayın asli görevi bütçenin nereye, nasıl harcandığını incelemek, hukuki ve mali bir denetim yapmak. Bunu 86 milyon adına Meclis yapıyor. Sayıştay bu raporları Meclise sunuyor, Meclis inceliyor, eleştirilerini ortaya koyuyor. Üzülerek söylüyorum, günden güne eriyen bir rapor, bulgu topluluğu var. Sayıştay görevini yapmıyor.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Gayet güzel rapor...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bakın, 2018, bakıyoruz, Cumhurbaşkanlığı bütçesi. Görüyorsunuz ki harcama kalemlerini yan giderlerinden, hediye paketlerinden, araçlarından, araçların lastiklerine kadar ayrıntılarıyla bizlere sunmuş, bizler de eleştirmişiz ama 2024 yılına geldiğimiz zaman şu kadarcık bir inceleme yapmış. Bu utanç verici bir durumdur. (CHP sıralarından alkışlar) Bakın, Sayıştay kararırsa Meclis kör olur. Maalesef ki burada gerçek gündemi Sayıştay yüzünden konuşamadık. Gündem... Arkadaşlar, günlerdir biz burada emekliyi, işçiyi, işçinin sorunlarını, faizi, yoksulluğu konuşamadık. İktidar blokundan gelen bir tek milletvekili emekli maaşını, asgari ücreti, yoksulluğu, buna ilişkin muhalefetin eleştirilerini konuşmadı. Şimdi, bütçeden hemen önce AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan tarihî bir tespit yaptı “Zengini daha zengin, fakiri daha fakir yapan bu düzen sürdürülemez.” dedi. İnsan şöyle düşünüyor: Reis gelse de yönetse. Bu ülkeyi kim yönetiyor arkadaşlar? Yirmi üç yılın sonunda ülkenin geldiği nokta ve tespit bu mu? Şimdi, buraya çıkan arkadaşlarımız Cumhurbaşkanlığı kadar maalesef ki insafli olmadı, her konuda muhalefeti, Cumhuriyet Halk Partisini suçladı.

Şimdi, birkaç soru sorayım: Yahu, 86 milyonun hazinesini yüzde 60'a varan faizlerle Cumhuriyet Halk Partisi Grubu mu borçlandırıldı? 1 milyar dolara mal olan Osmangazi Köprüsü'nü 6 milyar dolar garanti vererek yandaş bir şirkete Cumhuriyet Halk Partisi Grubu, muhalefet mi verdi? Milyarlarca dolarlık ihale alan şirketlerin vergi borçlarına istisnayı, sigorta borçlarına affı Cumhuriyet Halk Partisi Grubu mu getirdi? Bu ülke “kur korumalı mevduat” diye bir rezaleti gördü ve yaşadı. Bakın, verilen

para 62 milyar dolar yani 2,7 trilyon, bir avuç zengine verdiniz; yahu, bunu muhalefet mi verdi, muhalefeti suçluyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Geliyorum 2002'ye -2002'ye gittiniz- 2002'de dış borç 132 milyar dolarken bugün 548 milyar dolara muhalefet mi çıkardı arkadaşlar? Hazinesin borcu 243 milyarken 3,2 trilyona biz mi çıkardık arkadaşlar?

2018'e gelelim. Bu ucube sistem gelmeden enflasyon yüzde 11 iken bugün yüzde 70'lere gelmiş; dolar 5 lira civarındayken 43 liraya gelmiş; faiz yüzde 18'lerdeyken yüzde 60'lara gelmiş; 2018'de kamu borcu 1 trilyonken 13,2 trilyon olmuş. Kimi konuşuyoruz? Muhalefeti. Muhalefet mi yaptı arkadaşlar, ülkeyi bu duruma getirdi? Soruyorum.

Bakın, Sayın Maliye Bakanı, o da tarihî bir tespit yapmış: "Çok kazanan çok, az kazanan az vergi almalıyız." Harika bir tespit ama sizi tutan yok ki, niye getirmediniz buraya kanunu? Sizi tutan yok ama bunu yapamazsınız çünkü sizin sorumluluğunuz 86 milyon emekliye, işçiye değil, sizin sorumluluğunuz bir avuç şirkete Sayın Bakan. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, vergide adalet, hep söyledik. 16 trilyonluk bütçe gelirinin yüzde 22'sine denk gelen vergiyi affediyoruz. Bir kısmı işçi, asgari ücretli, emekli ama büyük çoğunluğu kurumlar vergisi. Şimdi bunu konuşamıyoruz.

Bakın, başında söyledim ısrarla, "Asgari ücreti, açlığı, yoksulluğu konuşalım." dedim. Ve çok uzun süreden beri bu Mecliste asgari ücreti konuşuyoruz -22.104 lira- 27 bin mi olacak, 28 bin mi olacak; bunu konuşuyoruz. 30 bin yaparsınız ne olacak?

Bakın, et, süt, altın örneğini asgari ücretle ilgili defalarca kıyasladık. Ben başka bir örnek vereyim: Tüm gençlerin, çalışanların aslında hayali iPhone marka bir telefon almak. Bugün benim ülkemde bir asgari ücretli bu telefona sahip olmak için yüz otuz beş gün çalışmak zorunda ama İsviçre'de dört, Almanya'da on, Fransa'da on iki gün çalışmak zorunda. Bakın, bu ülkede bunları konuşamıyoruz.

Emekli 16.880 lira alıyor; sonra milletvekillerimiz bunların duş alamadığı ucuz otellere sığındığını söylediği zaman konuşuyorsunuz, itiraz ediyorsunuz arkadaşlar.

Bakın, kira enflasyonunda Türkiye 1'inci. Ankara, İstanbul ve İzmir'de kira ortalaması 30 bin lira. Asgari ücreti ne yapacaksınız? (CHP sıralarından alkışlar) Ha, "Evlenin.", evlensinler; "3-5 çocuk yapın.", yapsınlar. Beyefendi bakmıyor ama, bakanlar da sadece bakıyor; ülkenin hâli bu.

Şimdi, yoksulluk sınırı 97 bin lira, bunu televizyondan öğrenen bir Cumhurbaşkanı Yardımcısı var; ya, yazık, hiç mi sokağa çıkmıyorsunuz, pazara çıkmıyorsunuz? İyi ki bunu yayınlayan kanallar var, size denk gelmiş, RTÜK onları da kapatıyor zaten sürekli.

Bakın, ülkenin hâli: Bugün asgari ücretli, emekli çalışanların; bu ülkedeki ezilenlerin kredi ve kredi kartı borcu toplam 5,7 trilyon. İnsanlar yılda 1,2 trilyon faiz veriyor ve kredi kartı borçlarından dolayı 4 milyon 180 bin insan icrada. Tablo ne güzel değil mi? Ama buraya çıkan milletvekilleri 1930'ları, 1940'ları, 1950'leri hatta Jön Türkler'i konuşuyor. Kardeşim, bugünü konuşalım, bunları konuşalım; sefaleti, açlığı konuşalım, intiharları konuşalım, konuşmuyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bir şey daha: "Bu ülkede toplu iğne bile üretmiyorduk." Ne kadar ayıp değil mi? Her gelen de buna benzer şeyler söyledi. Cumhuriyetten bugüne kadar 104 kamu şirketini kim özelleştirdi? TÜRK TELEKOM, TÜPRAŞ, PETKİM, ERDEMİR, elektrik dağıtım şirketleri, şeker fabrikaları, doğal gaz dağıtım şirketleri, çimento fabrikaları, Eti Maden şirketleri, gübre fabrikaları, sigorta şirketleri, TEKEL, Halkbank, Vakıfbankın hisseleri, 97 hidroelektrik santrali, 13 termik ve doğal gaz çevrim santrali, 10 şeker fabrikası, SEKA... Ya, satmışsınız, satmışsınız.

ÖMER FETHİ GÜNER (Niğde) - Limanları da...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Peki, ne kadara satmışız? Cumhuriyetten 2025 yılına kadar olan birikimlerimizi 65 milyar dolara. Ne kadar para yapıyor? 2,7 trilyon. Ne acıdır, 2026'da faiz kalemine ayırdığımız rakam 2,7 trilyon. Cumhuriyetin tüm değerlerini satacağsın bir yıllık faiz kalemini karşılayacak, sonra: "Ne ürettin?" Ya, ne tükettiniz? Biz bunu konuşalım arkadaşlar, biz bunu konuşalım. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, diğer bir şey: Buraya gelenler "Gabar'da petrol bulduk." diyor. Güzel. "Batı Karadeniz'de petrol bulduk." Çok güzel. "CHP engelliyor." Bizim babamızın malı değil arkadaşlar orası; çıkartın, biz destekliyoruz ama "Doğal gaz bulduk." dedikten sonra yazın ortasında doğal gaza yüzde 25 zam yapmayın ya!

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Suyu ne kadar zam yaptınız?

ASUMAN ERDOĞAN (Ankara) - Kim yapıyor?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bakın, doğal gaz çıkıyor, petrol çıkıyor, dünyada enerji fiyatları yüzde 36 azalırken Türkiye'de yüzde 36 artmış arkadaşlar; buraya gelip bunları konuşmayın.

Bakın, Sanayi Bakanı geldi, "Tank yapıyoruz." dedi. Güzel; motoru yok! Ya, motorunu da Cumhuriyet Halk Partisi Grubu geldiğinde yapar. KAAN uçacak; eksik, uçar, bunlarla ilgili hiçbir sıkıntı yok ama "Milyarlarca dolarlık S-400'ler ve F-35'ler nerede?" denildiği zaman cevap verin arkadaşlar.

8,5 milyar dolarlık ne yapmışız? İhracat yapmışız. Kaç yaşında bu Bakan, Sanayi Bakanı? 41 yaşında, maşallah, genç bir Bakan ama kırk bir yıldır sanayicilik yapan Abdullah Kılıçlı, Adnan Polat "Batıyoruz." diyor, iş dünyası "Batıyoruz." diyor. Bakın, kasım ayında inşaat sektöründe 504, tekstil sektöründe 371, metal ürünlerinde 129, gıdada 115 firma iflas etmiş ama Bakan geliyor, "Uçak üretiyoruz, tank üretiyoruz." diyor. Üretin ama her konuyu bağlamında tartışın lütfen ya! Sanki muhalefet karşı; hayır, hayır.

Geliyorum devlet kurumlarına; bakın, ne yazık ki devlet kurumlarını mahvettik. TÜİK diye bir kurum, yahu, enflasyonu 1 puan eksik hesapladığında emeklinin aylığından 38 milyar alıyor. Bunu söylediğim için de bana 150 bin liralık dava açmış. O kolay, ben bulurum 150 bin lirayı, veririm.

SELAMİ ALTINOK (Erzurum) - Biz aramızda toplayalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Ama o TÜİK, o TÜİK bu dünyada ve öbür dünyada milyonlarca emeklinin, işçinin hakkını verebilecek mi? Veremez arkadaşlar, veremez. (CHP sıralarından alkışlar) Bu hâle getirmişiz, bakın.

Yine, RTÜK; ailemize hakaret eden televizyon kanallarıyla ilgili sorgulama yok ama sizi eleştiren kanalların hepsi ceza alıyor.

TRT; Ankara Belediyesi "Suyu tasarruflu kullanın." diyor, TRT "tweet" atıyor: "Eyyvah! Ankara'da su kesintileri başlıyor." Sonra, bu TRT "tweet"ini siliyor. Ya, kurumları ne hâle getirdiniz arkadaşlar.

Bakın, Rekabet Kurumu, Gümrükler Muhafaza Genel Müdürlüğü Can Holding soruşturmasında kaçakçılara yer ve imkân sağlamış; suçlu arkadaşlar. Burada oturdular ya! Bir kişi yargılamadı bunları; hesap soran yok.

Ve geliyorum adalete ama adaletten önce önemli bir konu, uyuşturucu konusunu konuşmak istiyorum. 27'nci Dönemden bu Mecliste arkadaşlarımız var; Mersin Limanı'nda defalarca, toplam 3,5 ton kokain bulundu.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Tekirdağ'da da...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - 8,5 milyon uyuşturucu hap bulundu. “Nerede suçlular?” dedik. Ne yazık ki, depolar kiralandı, kiralanan depoların yerini Bakana gösterdik, bulunamadı. Geldiği ülke Kolombiya, Venezuela; gelen liman belli, uyuşturucu orada, baron yok! Ama şimdi kiminle uğraşıyoruz? Sanatçılarla, kulüp başkanlarıyla. Finali, finali konuşuyoruz. Bugün Getir’den daha kolay insanlar uyuşturucuya ulaşıyor. Bugün her sokakta, mahallede uyuşturucu satılıyor, çocuklarımız tehlikede. Bir şeyi konuşmuyoruz: Baronları.

Arkadaşlar, Türkiye’nin Escobar’ı nerede, nerede? Bunu soruyorum size ya, nerede? (CHP sıralarından alkışlar) Ben söylemiyorum, -inşallah bunu da tutuklamazsınız- Ahmet Faruk Ünsal, eski milletvekiliniz “Torbacıyı yakalarsın, kuryeyi yakalarsın, sanatçıyı yakalarsın; baronlar nerede?” diyor. Niye on yıldır bir tek baronu bu ülkede kanunun, mahkemenin önüne getirmediniz? Bunu söylediğimiz için felekeler geldi bize, “Okul önlerinde uyuşturucu satılıyor.” dediğimiz için suçlandık. Bugün; kulüp başkanını da sanatçıları da ifşa edin, dosyaların gizliliğini ihlal edin; baronları... Bakma öyle; baron nerede, soruyorum Sayın Yıldırım, muhalefet soruyor bunu. Ha, yok. İçişleri Bakanı üç ay önce “Türkiye Cumhuriyeti tarihinin en büyük uyuşturucu operasyonunu yaptık 4 bin polisle.” dedi. Vah vah! Ama ucube bir kayyum ataması kararının icrasını İstanbul’da 6 bin polisle yaptı bu adam. (CHP sıralarından alkışlar) Ya, yazık değil mi? 6 bin polis in -bir haftada 42 bin polis yapar- benim il binanın önünde ne işi vardı? Etiler’in, Beyoğlu’nun, Bebek’in sokaklarında gitse baronları takip etse daha iyi değil miydi? Ama bir partiye darbe yapmak uyuşturucu baronlarıyla mücadele etmekten daha kıymetli sizin için. Bir daha soruyorum: Ne işi var 6 bin polisin İstanbul il merkezinde? Evet, maalesef ki hukuku, Emniyeti, adaleti bu hâle getirmiştiniz.

Adalet... Adaletle ilgili söylenecek o kadar çok söz var ki. Değerli arkadaşlar, bakın, bundan on dört yıl önce Ergenekon, Balyoz kumpas davalarında insanlara eziyet ettiniz; aradan yıllar geçti, daha beterini görüyoruz. Bir ceza avukatı olarak bildiklerimi unuttum; yaşadıklarım, gördüklerim dehşet verici. Herkes burada belediyelerin davalarının savcısı gibi konuştu. Burada avukat arkadaşlarımız var, eski savcılar, hâkimler var. Devlet güvenlik mahkemesini de gördüm, özel yetkili mahkemeleri de gördüm. Bu kadar belediye başkanını tutukladınız, hâlâ bazı belediye başkanları için “deliller toplanamadığı için” diyorsunuz. Ya, delilleri toplamadan bu insanları niye tutukladınız arkadaşlar? Zeydan Karalar tek eylemden yatıyor; alt sınırı dört yıl, suçlu falan değil, tutukluluğa itiraz ediyor. Mahkeme... HTS kayıtları, baz kayıtları, iletişim tutanakları; yok, dosyada yok. Peki, buna müdahale eden bir Adana milletvekili var mı ya? Suçsuz bir insan.

İBB dosyasında, ya, önce insanları cezaevine at, yedi aydır orada tut, ondan sonra delil topla! 4 bin sayfalık iddianamenin 3.500 sayfası ifadesini değiştirenler ve gizli tanıklar. Var mı, mesaj var mı? Banka hesaplarında, bakın, bir tek kuruş para var mı?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hepsi var.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Telefon dinlemesi var mı?

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Hepsi var.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Hiçbiri yok arkadaşlar, hiçbiri yok! Sadece kirli bir algı var.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Ben sana gösteririm, sen okumamışsın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Şimdi, en güzel tespiti yine Mustafa Şentop yapmış, demiş ki: “Can Atalay kararında Anayasa Mahkemesinin kararına uymalıydık.” AKP’nin hep iki dönemi var; bir günah işleme, bir günah çıkarma. (CHP sıralarından alkışlar) Ergenekon’un ve Balyoz’un günahını çıkardınız, 15 Temmuz günahını çıkardınız, sevgili kardeşim Can’ın günahını çıkarıyorsunuz, emin

olun İBB'nin de günahını çıkaracaksınız ama bu koltuklarda o gün siz oturmayacaksınız; bunu bilin! (CHP sıralarından alkışlar)

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bu günahı kimse çıkaramaz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Değerli arkadaşlar, adalet ayaklar altında, hukukun üstünlüğü ayaklar altında; kişi güvenliği yok. Bugün istihbarat, siyasetçileri takip ediyor, belediye başkanlarını takip ediyor, yanlış yunluş raporları basına sızdırıyor; buna cevap veremeyen bir İçişleri Bakanı var arkadaşlar. Devletin tüm birimlerini parti gibi kullanıyorsunuz; partileşen bir devlet, devletleşen bir parti var. Şimdi, Bakan Yardımcını başsavcı yapacaksınız...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - ...ondan sonra, partinin gençlik kollarında, kadın kollarında görev yapmış avukatları sulh ceza hâkimi yapacaksınız...

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Bütçeyi konuşsak iyi olurdu ama...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - ...ve bu insanları tutuklatacaksın, arada sırada denk gelip tahliye kararı veren, direnen hâkimleri de gece yarısı kararnameleriyle sürdüreceksin; işte, adaletin geldiği nokta budur. Bununla hepimiz mücadele etmek zorundayız. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bütçeyi tabii ki konuştuk, bütçeyi tabii ki tüm arkadaşlarımız konuştu, keşke dinleyebilseydiniz, keşke cevap verebilseydiniz. Burada, Akın Gürlek gibi davranacağınıza bütçeye cevaplar verseydiniz arkadaşlar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Dinleseydiniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Siz, burada, itibar suikastı yaptınız, masumiyet karinelerini ayaklar altına aldınız.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Dinlememişsiniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bakın, yarın buradaki görevlerimiz bitecek, yarın siz de eski bir milletvekili arkadaşınız gibi olabilirsiniz.

ADEM YILDIRIM (İstanbul) - Siz de burada günah çıkarmaya gelmişsiniz gibi de kabul eder miyiz bilmiyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Bakın, içinde oturan bir arkadaşınız sizi eleştirdiği için tutuklandı, yarın bu sizin başınıza gelebilir. Gelin, hukuku savunun, hukukun üstünlüğünü savunun, bağımsız yargıyı savunun, okumadığınız, bilmediğiniz dosyalarda havuz medyasındaki gazeteciler gibi yorum yapmayın.

Son olarak bu ülkede “gazeteci” dedik, değil mi? Fatih Altaylı, Enver Aysever ve birçok gazeteci cezaevinde; hiç bundan rahatsız değilsiniz, hiç değilsiniz. Bakın, Fatih Altaylı'yı, Enver Aysever'i dinleyen milyonlar o savcı gibi düşünmedi, siz de o savcı ve hâkim gibi düşünmediniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İSMAİL ERDEM (İstanbul) - Haddini bilsin onlar da haddini! Devlet başkanına hakaret edemez.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Devamla) - Son cümlem; ama maalesef ki bugün hukuk ayaklar altında. O yüzden bu ülkede bu düzen değişmeli. Aynen Cumhurbaşkanının dediği gibi, onun yarattığı bu karanlık, bu kirli sistemi hep beraber değiştirmeliyiz. Zengini zengin yapan, fakiri daha fakir yapan, zenginden az işçilerden daha fazla vergi alan bu sistemi hep beraber değiştirmeliyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın Genel Sekreteriniz ne dedi? “1’inci partiyiz.” dedi. Baharda 3’üncü yılınız doluyor; getirin sandığı, kim 1’inci parti, kim 2’nci parti görelim. (CHP sıralarından alkışlar) Aynen Cumhurbaşkanının şikâyet ettiği bu sistemi, Maliye Bakanının şikâyet ettiği bu vergi düzenini biz değiştirelim, getirin sandığı ak mı kara mı bu halk karar versin.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ikinci konuşmacı Ankara Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Sayın Murat Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, Sayın Genel Başkanım, çok değerli Genel Başkanlar, sayın milletvekilleri ve televizyonları başında bizi izleyen vatandaşlarımızı saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, on dört gün önce en zor görevi Cevdet Yılmaz’a vermişlerdi, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısına. Böyle tel tel dökülen; yoksulu, işçiyi, işsizi, ezileni unutmuş ama patronları, yandaşları zengin eden bütçeyi savunma görevini ona vermişlerdi. Çok zorlandı ama doğrusu, onu dinlerken Benjamin Disraeli’nin bir sözünü anımsadım, diyor ki: “Dünyada üç çeşit yalan vardır; yalanlar, kuyruklu yalanlar, bir de istatistikler.” Öyle bir oynuyor ki istatistiklerle bilmeseniz, arkasına bakmasanız inanacaksınız; Türkiye, günlük güneşlik zannedeceksiniz ama gerçek o değil.

Evet, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı en çok övündüğünüz şeylerden birini söylüyor, diyor ki: “Biz büyüdük. Bakın, son dört yılda Türkiye, ortalama 36,5 büyüdü, dünya 5,8 büyüdü; dolayısıyla biz 2 kat neredeyse dünyadan fazla büyüdük.” Görüyorsunuz, evet, ilk başta böyle görünüyor ama o büyümenin içerisindeki en büyük oran enflasyonun, pahalılığın yani sizin eseriniz olan gerçekte yüzde 80 olan enflasyonun. Rakamlara bakıyorsunuz, Türkiye, o aralıkta yüzde 372 enflasyon yaşamış ama o arada dünya yüzde 32,4 enflasyon yaşamış.

Şimdi, enflasyon niye büyütüyor arkadaşlar? Şöyle anlatalım: Parasal bollaşma; 10 kat fiyatları artırmışsınız, para genişlemiş ve rakamsal olarak büyümüş gibi görünüyorsunuz ama gerçekte küçülüyorsunuz, gerçekte bu ülkenin, yoksulun, işçinin, emeklinin sofrasındaki ekmek küçülüyor.

Devam edelim arkadaşlar.

Peki, biz bir hesaplama yaptık, dedik ki, bu enflasyon normal bir enflasyon olsaydı, mesela ayda 8,5’luk bir enflasyon olsaydı, bunun dört yıllık birikimli enflasyon ortalamasını alsaydık; bakın, büyümeniz 13,9’a geliyor yani dünya ortalamasının altındasınız. Enflasyonu çıkarın, normal dünya enflasyonu gibi hesap edin, dünyanın gerisindesiniz; işte, sizin büyümeniz bu. İşte, o yüzden sizin büyüme yalanınız vatandaşın cebine yansımıyor. Vatandaş açtı, bugün daha fazla aç.

“Enflasyon” diyorsunuz; Sayın Cevdet Yılmaz dedi ki, tam sözleriyle söylüyorum: “75’lerdeki enflasyonu aldık yüzde 30’lara getirdik; inşallah yüzde 20’leri göreceğiz.” İşte burada, zaten yüzde 20’lerden almışsınız, 2002’de yüzde 20’den almışsınız; getirmişsiniz tekrar yüzde 30’ların altına düşürmeye çalışıyorsunuz. Bakın, burada, özellikle enflasyonla büyüme ilişkisini tekrar göstermek isterim; enflasyonunuz yükseldikçe büyümeniz sanki yükseliyormuş gibi görünüyor.

Devam ediyoruz arkadaşlar.

İstihdamdan bahsetti Sayın Bakan. “İstihdam 988 bin kişi arttı ve böylece inşallah işsizliği bu ülkede bitireceğiz.” dedi. Doğru mu? Gerçekten işsizlik azaldı mı bu ülkede? Yine gerçek rakamlara bakalım. Bakın, burada da çok açık görülüyor. “İşsizlik” dediğiniz şey, bir ay boyunca, işsiz gelmiş, başvurmuş, siz onu ölçüyorsunuz; onda bir miktar gerileme çıkınca da diyorsunuz ki: “İşsizliğin belini kırdık.” Tam bir yalan, tam bir palavra. Bakıyorsunuz rakamlara, eksik istihdamda artış var, yani eksik istihdam; iki saat çalışıyor; ama aslında iş bulsa çalışacak. Onu çıkarttığınız zaman sanki işsizliği

azaltmış gibi görünüyorsunuz ama bu ülkede işsizlik artıyor arkadaşlar; hepiniz biliyorsunuz, hepimiz biliyoruz. Rakamlarla bu kadar oynamayın, insanların aklıyla bu kadar alay etmeyin. Baktığınızda, gerçek işsizlik oranı; kim bunlar? İşsizler, sizin dediğiniz işsizler, eksik istihdamdakiler yani az çalışıyor ama fırsat bulsa gerçekten bir işte çalışacak. Umutsuzlar, vazgeçmiş, yılmış, yıkılmış adam veya kadın, artık iş aramıyor. Geldiğimiz nokta yüzde 29. Neredeyse her 3 kişiden 1'i işsiz arkadaşlar, Türkiye'nin gerçeği bu. Cevdet Yılmaz ne diyor? "İşsizliğin belini kırdık." Onu dinleyince "Lord of the Rings" filmi aklıma geldi. "..."⁴ Rakamların efendisi! Rakamlarla oyna, getir burada istediğin gibi makyaj yap. (CHP sıralarından alkışlar) Yersen! Ama biz bu gerçeği biliyoruz; vatandaşımız da bu gerçeği yaşıyor arkadaşlar, yaşıyor. İşte, işsizliğiniz sizin.

Yine, Sayın Bakan bahsetti, doğrudan yabancı sermaye yatırımları yüzde 15,3 milyar dolar artmış. Büyük bir müjde verdi hepimize yani inansanız mutlu olacaksınız. Bu rakamları size söylüyorum, birazdan gelip anlatacaksınız yine bu yalanları, o yüzden.

Bakın, Türkiye, gerçekten doğrudan sermaye yatırımlarını ne kadar almış? Değil mi, yani dünyadaki dolar hacmiyle ölçülür bunlar, dünyadaki siyasal gelişmelere göre ölçülür. Dünyada dolar ne kadar gelişmiş? Şimdi, 2002'de, 2010'da katrilyon dolar vardı, şimdi 10 katrilyon dolar var piyasada. Dolayısıyla bu rakamları bir şeyle kıyaslamamız lazım. Bakın, işte mavi çizgi dünya ortalaması, yeşil çizgi gelişmekte olan ülkeler ortalaması, bu alttaki de sizin ortalamamız, doğrudan dış yatırımınız; bu kadar işte, dümdüz, yirmi yıldır neredeyse doğrudan dış yatırım almayı başaramamış, 10 milyar dolarlarda patinaj yapmış bir iktidarsınız. Bakın, bir yerde biraz kıpırdama var -şuralarda, görebiliyor musunuz bilmiyorum ancak bu kadar- 2005-2010 arası yani az bir şey. Böyle bir Avrupa Birliği hikâyesi, bir demokratikleşme, reform -anımsayacaksınız, anımsayanlarınız var- o arada biraz rahatlama olmuş ama sonra... Sonra yine aynı yani dış yatırım almakta son derece başarısız, yetersiz bir iktidarsınız. Tabii, onların sebeplerini de biliyorsunuz; başkanlık sistemi, tek adam rejimi, hukuk devletin çökertilmesi, hukuk güvenliğinin, öngörülebilirliğinin olmaması, insanların malına, canına, özgürlüğüne çökeniz, hepsi bunların sebebi. İşte böyle bir ülkeye kimse getirip para yatırmıyor ve yatırmayacak, siz boşuna uğraşıyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, siz boşuna uğraşıyorsunuz, sizin programınız çalışmıyor, çalışmayacak, bunu siz de biliyorsunuz; bakalım siz ne zaman kaçacaksınız?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ayıp ya!

MURAT EMİR (Devamla) - Evet, devam edelim arkadaşlar, devam edelim.

Bakın, burada Türkiye'nin doğrudan yabancı sermaye hareketlerinden aldığı pay -yani dünyayla kıyaslayın dedik ya, dünyada para genişliyor- işte arkadaşlar, giren bu kadar, Türkiye'ye giren doğrudan sermaye, çıkan da bu şekilde yani baktığınızda Türkiye'nin performansı son derece kötü. Peki, neti ne bunun? Yani geleni söylüyor Cevdet Yılmaz -diyoruz ya Sauron, rakamların efendisi- gelenleri söylüyor, gidenleri hiç söylemiyor. Söyleyelim biz size, hemen söyleyelim, bakın, net sermaye giriş çıkışları, işte böyle, sürekli azalan, açık veren bir anlayış ve burada da aslında dış sermaye almakta ne kadar yetersiz olduğunuz apaçık ortada. Ama dış dünyadaki parasal genişlemeyi, çıkan sermayeyi hesaba katmayıp, sadece geleni söyleyip "11 milyar dolar geldi, ne güzel bakın." dediği zaman siz alkışlıyorsunuz.

⁴ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Evet, şimdi meşhur şu CDS'lere gelelim. CDS'leri de Bakan yine müjdeledi; tam kelimeleriyle söylüyorum arkadaşlar, dedi ki: "Yüzde 700'lerdi, yüzde 700'lerdeki CDS'leri, biz, şükür, şimdi yüzde 300'ler civarına getirdik." Siz de alkışladınız.

Peki, soruyorum, Sayın Şimşek size soruyorum: Bu CDS'leri 700'e kim getirdi? Nebati mi getirdi, irrasyonel politikalar mı getirdi, yoksa Tayyip Erdoğan mı getirdi? Gelip bunu söyleyeceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar) Bunun hesabını vermeden faizleri yüzde 70'e taşı, "nas" de, ekonomiyi altüst et, herkesi aç bırak, yoksul bırak, ondan sonra gel CDS'leri 700'den indirdik. Ne güzel ya, buna da alkış yapacaksınız. İşte CDS'ler, bakın sayılar burada, 19 Mart darbesindeki CDS'e de dikkatinizi çekerim. İşte, darbenin yoksul halkımıza yüklediği maliyet buradadır ve üstüne üstlük bu CDS'lerde de övünülecek bir şey yok çünkü dünyada zaten faizler yatışıyor. Bakın, işaretlemişiz, Brezilya'da yüzde 140, Meksika'da yüzde 91 yani Meksika'dan, Brezilya'dan, bizim gibi gelişmekte olan ülkelere çok daha kötü bir performansınız var. Neymiş? Olması gerektiği gibi kıyaslamazsanız, olması gerektiği gibi okumazsanız böyle boş boş alkışlırsınız ama vatandaşımız bu gerçeği çok iyi biliyor arkadaşlar.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Hiç çalışmamışsın!

MURAT EMİR (Devamla) - Şimdi, burada bir veri daha var arkadaşlar, Sayın Bakan yine size bir müjde verdi, dedi ki: "Tüm dünyayla kıyaslırsanız bizim gayrisafi yurt içi hasılamızın borcumuza oranı çok iyi, yüzde 20'lerde, yüzde 24." Ve dedi ki: "Dünyada bu oran çok yüksek. Mesela, ABD'de yüzde 124, İngiltere'de yüzde 93, Almanya'da yüzde 62." Doğru, buraya kadar doğru ama bu iç borcu bu ülkelere hangi faizle veriyorlar sizce? Bir de ona bakın. Türkiye'de yüzde 40. Dezenflasyon programı uyguluyorlar, enflasyon düşecek, faiz düşecek ama çatır çatır yüzde 40'tan, yüzde 42'den bono satıyorlar dünyaya, Türkiye'ye. Onlar yıllar boyunca yoksul halkımızdan toplanan paralarla ödenecek, onun niye hesabını vermiyorlar? Onu niye sormuyorsunuz? Bakın, bu oran iyi gibi görünüyor ama bunu yüzde 40'la yapıyorsunuz. Dünyanın en çok faiz veren ülkesisiniz, en çok faiz veren iktidarısınız, faizcisiniz, boğazınıza kadar faize batmışsınız. (CHP sıralarından alkışlar) Gerçek tablo budur. Burada övünülecek hiçbir şey yok.

Yine, Cumhurbaşkanlığı bütçesi... Sayın Cevdet Yılmaz Cumhurbaşkanlığı bütçesinin aslında abartıldığı gibi olmadığını, az olduğunu söyledi, biz de baktık gerçekten öyle mi diye. İşte, evet, doğru, 21 milyar liralık bir bütçe görünüyor ama Cumhurbaşkanlığı bir tek bu değil ki; İletişim Başkanlığı var, Millî Saraylar var, Devlet Arşivleri var, Genel Sekreterlik var, koruma giderleri var, var oğlu var. Burada örtülü ödenek limitine dikkatinizi çekerim, Cumhurbaşkanı bu kadar parayı harcıyor arkadaşlar. Öyle gerçekleri çarpıtamazsınız, her şey apaçık ortada.

Şimdi, değerli arkadaşlar, buradan baktığınızda, ekonomik dengeleri gerçekten altüst olmuş, "dezenflasyon programı" dedikleri enflasyonu düşürme programı başarısız olmuş, çuvallamış, bütün tahminleri altüst olmuş ve bütün bu ekonomik modelin maliyeti yoksul halkın sırtına bırakılmış. Para babaları faizini almaya devam ediyor, yandaşlar ihaleleri almaya devam ediyor, madenleri oymaya devam ediyor. Bütün bu sistem aynı şekilde yürüyor ama yoksulların, asgari ücretlinin, emeklinin, memurun zammını azaltarak enflasyonu düşürebileceğinizi zannediyorsunuz. Sayın Bakan anlıyor aslında ne demek istediğimizi, bunlarla düşmez. Türkiye'deki enflasyonun temel kaynağı talep enflasyonu değil, maliyet enflasyonu. İnsanların bir şey talep edecek hâlleri kalmadı. Daha açıkçası, cepler boş. Cepte üç kuruş varsa ekmek alıyor, alabilirse zeytin alıyor, alabilirse peynir alıyor, daha fazla bir şey alamıyor. Orayı sıktıkça artık enflasyonu aşağı çekemiyorsunuz. "Yapısal reform" diyorsunuz, bir tane yapısal reformunuz yok; gelip anlatamazsınız burada.

Değerli arkadaşlar, bir rakam daha vermek istiyorum size, birazdan eğitime geleceğim. Ya, bir Bakan bu hâle düşer mi bilmiyorum. "Küçüldük" dememek için "eksi büyüme" demişti "eksi 11 büyüme" demişti. Şimdi, mesela eğitimle ilgili diyor ki: "PISA'da biz bayağı iyi noktalara geldik."

Ya, bilmeseniz inanacaksınız, mutlu olacaksınız. İşte, arkadaşlar, Türkiye'nin gerçeği, 2003-2015; 2018-2022 yani 40'tan 36'ya gelince, 39'dan 34'e gelince, 42'den 39'a gelince mutlu mu olacağız? Mutlu oluyor musunuz bundan? Yani buraya bakıp "Aa, iyileşme var." diyebilir misiniz? Zaten oradan almışsınız, bakın işte. Bir Bakan halkına doğruyu söylemeli arkadaşlar, olmaz böyle bir şey.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada hızlı gitmek gerekiyor anlaşılan. Bir defa, Turizm Bakanı geldi ve sorumsuz bir biçimde aslında Kartalkaya yangınındaki sorumlu, Danıştayın ve Bolu Savcılığının "Yargılayın." dediği bürokratlara "Verdim." dedi ama biz belgelerini koyduk, onlara soruşturma iznini vermemiştik ama Danıştay kaldırdı, soruşturma açıldı. Bu kişiler hakkında adli kontrol talebi var. Cumhuriyet Başsavcılığı adli kontrol koydu. Yani diyor ki: "Bu kişiler yurt dışına çıkabilir, ben bunları takip edeceğim." Bu kişiler hâlâ görevde. Bu kişiler kamu nüfuzunu kullanıyorlar, delil karartma olanakları var ve buna rağmen bunları dahi görevden almayan bir Turizm Bakanına tanık olduk değerli arkadaşlar; son derece üzüntü verici.

Sağlığa bakarsanız, 18 kamu-özel ortaklığıyla hastane yaptılar. Çok övündünüz, çok övündünüz, sonra Fahrettin Koca geldi, dedi ki: "Artık öyle yapmayacağız, başka bir modele geçiyoruz." 7 tane kamu kaynağıyla yapıldı. Niye? Kendisi söyledi, "Çünkü ben devleti 322 milyar euro zarardan kurtardım." dedi; işin gerçeği bu. Şehir hastanelerinin finans modeli, tam bir soygun modelidir, şu anda Sağlık Bakanlığı bütçesinin yüzde 10'unu almaktadır, bütçeyi rehin almıştır. Bunu görenler de geç olmakla birlikte bunu durdurmuştur, hepsi bu. (CHP sıralarından alkışlar) Ama şimdi bu hesabı kim verecek? Bu hesabı kim verecek? Bir yılda şehir hastanelerine ödediğiniz parayla -kadro bekliyorlar değil mi, sağlık teknisyenleri, acil teknisyenleri, hemşireler bizi izliyorlar, kadro istiyorlar, yıllarca çalıştılar, okudular; ihtiyaç var, hastalar ihtiyaç duyuyor- 150 bin kişiyi istihdam edebildirdiniz bir hayal uğruna çarçur etmek yerine.

Değerli arkadaşlar, gençliğin durumuna bakalım. Gençlik, son derece zor durumda. Genç işsizliği giderek artıyor. Ne eğitimde ne işte olan genç oranı neredeyse üçte 1, her 3 gencimizden 1'i evinde oturuyor, ne eğitimde ne işte arkadaşlar. 3 bin lira bursu övünerek söylüyorsunuz. 3 bin lira bursla, sizin o reklam yapmak için özellikle gittiğiniz kafeler var ya oradan 20 kahve alınabiliyor sadece. Bir gence verdiğiniz bir aylık eğitim kredisiyle 20 kahve içilebiliyor. Daha fazla söze bilmiyorum gerek var mı?

Aynı şekilde, çocuklar... Çocuklar açlıkla baş etmek zorundalar. Seçimden önce "Herkes bir öğün yemek." demiştiniz, değil mi? Nerede? Gelir gelmez kaldırdınız, deprem bölgesi ve okul öncesi eğitime vermeye başladınız. Hani herkese verecektiniz, hani sözünüzdü? Ama bakın, Türkiye'de 6,5 milyon çocuk aşırı yoksulluk çekiyor, bunlar OECD rakamları, 6,5 milyon çocuk aşırı yoksulluk çekiyor, 4 çocuktan 1'i okulda aç; işte gerçeğimiz. Öyle burada "SİHA" diyorsunuz, "İHA" diyorsunuz, uçak uçuruyorsunuz, denizaltı gezdiriyorsunuz, hepsini yapıyorsunuz ama işin gerçeği bu; her 4 çocuktan 1'i açlığı deneyimliyor. Aynı şekilde, bakın, utanarak ve üzülerek söylemeliyim ki yüzde 17 çocukta yetersiz beslenme, malnütrisyon var bu ülkede. İşte, çocuklarınıza vermediğiniz besinleri birilerine peşkeş çekiyorsunuz. Bu bütçenin gerçeği budur arkadaşlar ve çocuklarımızı MESEM'lerde iş cinayetlerine kurban veriyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Ülkeyi, madenleri, yer altını, yer üstünü peşkeş çektiniz; Cengize çektiniz, Koline çektiniz, Limaka çektiniz, verdiniz de verdiniz. Rakamlara bakıyorsunuz, bakın, sadece 2020-2024 arasında 74 bin küsur ruhsat vermişsiniz. Hani diyorsunuz ya "Saatte bir konut yapıyoruz." diye, hayır, öyle değil arkadaşlar, siz şu anda rakamlara bakın, saatte bir maden ruhsatı veriyorsunuz, saatte bir, saatte bir maden ruhsatı veren bir iktidarsınız. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayınız.

Buyurun.

MURAT EMİR (Devamla) - Nadir toprak elementleri, çok kritik, çok zenginiz bu konuda. Bu konuda “İhracat yapmayın.” diyoruz, “Yapmıyoruz.” diyorlar ama o yatırım planlamalarını, araştırma planlamalarını, hiçbir şeyi paylaşmıyorlar.

Ama, değerli arkadaşlar, bakın, şunu sormak lazım: Bu, 2024’te Türkiye’den yapılan nadir element ihracatı. Bakın, birçok ülke var; ABD var, Bulgaristan, Finlandiya. Bu da 2023; 2023’te Kıbrıs’a bile yollamışsınız, Kıbrıs’a, Güney Kıbrıs’a. Gelsin Bakan, bunu söylesin; Güney Kıbrıs’a 1 kilogram nadir toprak elementi göndermişsiniz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) - İşleyerek, işleyerek.

MURAT EMİR (Devamla) - Evet, değerli arkadaşlar, sürem azalıyor.

Biz “Kürt sorunu vardır.” diyen ve Kürt sorununun çözüm noktasının, çözüm yerinin bu Meclis olması gerektiğini söyleyen siyasi partiyiz. Biz, Komisyona büyük bir samimiyetle ve büyük bir cesaretle katıldık ve siyasetin atması gereken adımlar konusunda da elbette öncü olmaya kararlıyız; hiç kimsenin tereddüdü olmasın. Ama, değerli arkadaşlar, Feti Yıldız bizim raporu beğenmemiş; Sayın Feti Yıldız “Üç ay önceyle aynı.” diyor.

Sayın Yıldız, üç ayda ne değişti de bizim raporumuz değişecek? Ne değişti? (CHP sıralarından alkışlar) Bu Komisyonun amacı demokratikleşme, hukuk devleti ve toplumsal barışı inşa etmek değil miydi? Bunun için değil miydi? Arkadaşlarımız bahsetti, akşama kadar konuşacağız; bu tutuklu yargılamalar bitsin diye değil miydi? Adalet olsun diye, adalet işlesin diye değil miydi? Adalet, siyasi iktidarın elinde siyaseti dizayn etmek için bir sopa gibi olmasın diye değil miydi? Demokratikleşme olmadan, hukuk devleti olmadan toplumsal barışı inşa edemeyeceğimizi konuşmadık mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayınız.

Buyurun.

MURAT EMİR (Devamla) - Yeni mi konuşuyoruz bunları? Komisyonun yönergesini yazarken hepiniz bunu imzalamadınız mı?

Ben “tweet” atıyorum, X paylaşımı yapıyorum, arkadaşlarımız yapıyorlar. “Ekrem İmamoğlu niye tutuklu? Zeydan Karalar niye tutuklu? Diğer arkadaşlarımız niye tutuklu? Delilsiz iftiralarla dolu dosyalarla halk iradesine darbe yapıyorsunuz.” diyorum. Sayın Feti Yıldız da aynı “tweet”leri atıyor, o da “Tutuksuz yargılansınlar.” diyor.

Peki, Sayın Yıldız, ben muhalefet partisi milletvekiliyim ama siz Cumhur İttifakı’nın Milletvekilisiniz, konumunuzu gözden geçirin. (CHP sıralarından alkışlar)

Bu ülkede tabii ki eğer becerilebilinirse, yapılabilinirse -ki bunu umuyoruz, bunu diliyoruz, her türlü pozitif katkıyı vereceğiz- bir eve dönüş yasası, bu Meclis zemininde herkesi rahatlatacak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MURAT EMİR (Devamla) - ...barışımızı artıracak, kimseyi yaralamayacak bir yasa için biz katkı vermeye elbette hazırız. Ama değerli arkadaşlar, bütün bu yapılanları görmezden gelmenin olanaklı olmadığını da sizin anlamanız lazım.

Bakın, Anayasa Mahkemesi kararlarına uyulmuyor. Tayfun Kahraman; daha geçenlerde “Özgürlük hakkı elinden alındı, adil yargılanmadı.” dedi Anayasa Mahkemesi. Ne yaptınız? Can Atalay’la ilgili ne yaptınız? Bütün bunlar aslında toplumsal barışın alt başlıkları değil mi? Kayyum uygulamaları hâlâ son sürat devam ederken, kayyum uygulamaları için 11 partinin verdiği yasa teklifi burada bekliyorken veya

hiçbir yasa olmadan da İçişleri Bakanlığı idari tasarrufla kayyumları kaldırabilecekken bir milim adım atılmazsa Türkiye’de demokrasi nasıl yeşerecek, nasıl gelişecek, nasıl barışacağız? (CHP sıralarından alkışlar)

Kent uzlaşısı davası var arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Devamla) - Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Emir, dört dakika ilave süre verdim.

MURAT EMİR (Devamla) - Toparlayacağım; bu çok önemli Sayın Başkan, kent uzlaşısını konuşayım.

BAŞKAN - Son bir dakika.

Buyurun.

MURAT EMİR (Devamla) - Arkadaşlar, bakın, açık bir şey söylüyoruz: Kent uzlaşısı davası var, arkadaşlarımızın suçu, atılı suçu, dokuz aydır tutuklu olmalarının sebebi sayılan suç, savcılık soruşturmasında geçen suç Kürt vatandaşları Şişli’de belediye meclis üyesi yapmak. Şimdi, Şişli’de arkadaşlarımız bu nedenle, bu suçla dokuz aydır cezaevinde yatıyorlar; biz bunu gündeme getirmeden, bunu söylemeden “Türkiye’de toplumsal barışı boş verin, hadi gelin bir yasaya indirgeyelim, hadi teklif edin, bunu bir an evvel çıkaralım, her şeyi bitirmiş olalım.” nasıl deriz? Elbette diyemeyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

Türkiye’de herkes için, 86 milyon için tam demokrasi, tam hukuk devleti ve herkesin kendini birinci sınıf hissettiği ve yaşadığı bir Türkiye’yi Cumhuriyet Halk Partisi, halkın iktidarı kuracak. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına üçüncü konuşmacı Malatya Milletvekili Sayın Veli Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle bütçenin memleketi hayırlı olmasını...

BAŞKAN - Sayın Ağbaba, o resmi -önüne geçiyorsunuz, kapatıyorsunuz- biraz kenara alın isterseniz. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Devamla) - Tabii.

Nasıl olsa karşımızda Sayın Başkan.

BAŞKAN - Sadece kendi grubuna anlatma arkadaş.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Savcılar tam göremedi, savcılar!

VELİAĞBABA (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle bütçenin memleketi hayırlı olmasını diliyorum ama hayırlı olmasını dilemek yetmez, bütçenin halkın sofrasına hayır getirmesi lazım. Getiriyor mu? İşte, temel mesele bu. Bakın, biz burada rakamları konuşuyoruz ama millet pazarda etiket konuşuyor. Biz burada hedef, program, oran konuşuyoruz; emekli evde tencere konuşuyor, asgari ücretli kira konuşuyor, çiftçi mazot konuşuyor, sanayici elektrik konuşuyor, gençlik gelecek konuşuyor. Bu bütçe kimin bütçesi; zenginin mi, yoksulun mu?

Sayın Başkan, Komisyonadaki konuşmalarım da söyledim, bu ülkede vergi alınması gerekenler yani üretmeden zenginleşenlerden yeteri kadar vergi alınmıyor. Yük kimin sırtında? Ekmek alanın, elektrik faturası ödeyenin, minibüse binip işe gidenin sırtında. Ben buradan tekrar söylüyorum: Bu ülke kâğıt üzerinde zenginleşiyormuş ama mutfakta yoksullaşıyor. Bu ülke sunumunuzda hızla büyüyor

ama pazarda küçülüyor. Bu ülke grafikte iyi görünüyor olabilir ama halkın yüzü gülmüyor. Adaletle inancın olmadığı bir yerde ne ekonomi düzelir ne ülkeye yatırım gelir; demokrasiyi zayıflatır. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Ağbaba, bir saniye...

Şimdi, buradan bakıyorum, bu konuşma kameralardan sanki Mecliste yapılan bir konuşma değil gibi görünüyor. Müsaade ederseniz, şu kenara alalım, Meclis, burası da görünsün, arkanızdaki şu yazı da görünsün.

(Uğultular)

VELİ AĞBABA (Devamla) - Sayın Başkan, TRT alıyor mu acaba?

BAŞKAN - TRT'yi bilmem ben.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Meclis TV, Meclis TV?

BAŞKAN - Kavas arkadaşlar kenara alsın.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Sayın Başkan, bazen Meclis TV biz konuşurken sadece göğüsten alıyor da onu merak ediyorum.

Arkadaşlar, Meclis TV'ye de bir bakın.

BAŞKAN - Kenara alalım, kavas arkadaşlar, kenara...

VELİ AĞBABA (Devamla) - Şöyle yanıma alalım, AK PARTİ'liler de lider görsünler, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon Başkan tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) - Demokrasiyi zayıflatıp ekonomiyi güçlendiremezsiniz, hukuku askıya alıp yatırım çekemezsiniz...

(AK PARTİ ve CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Bir saniye, bir saniye...

Arkadaşlar, yaptığımız müzakerenin Meclis Genel Kurulunda yapıldığının belli olması lazım. Onun için, kenara alırsanız, lütfen... Hem Veli Ağbaba görünür hem poster görünür hem Meclis kürsüsü görünür. Sol tarafa, şu tarafa alırsanız daha şey; biraz daha al. Tamam, eyvallah!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Başkanım, süreyi baştan başlatalım.

BAŞKAN - Veli Bey, buyurun.

VELİ AĞBABA (Devamla) - ...seçmenin iradesini tartışmalı hâle getirip toplumsal huzuru sağlayamazsınız.

19 Martta Türkiye'nin sandığına, milletin iradesine, milletin oyuna, milletin tercihi bir darbe yapıldı. Bu darbe sadece Ekrem İmamoğlu ve arkadaşlarına değil, milletin seçme hakkına yapılmıştır. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, elimde bir iddianame var, 4 bin sayfa. Baştan söyleyeyim, en başından söyleyeyim: Bu iddianamede ne hukuk var; hukuk olmadığı gibi bu iddianamede ahlak da yok, vicdan da yok, namus da yok. (CHP sıralarından alkışlar) Bakın -bu iddianame bir ahlaki mesele- dikkatlice dinleyin, ellerinizi vicdanınıza koyun. Bu bir ahlaki mesele. Değerli arkadaşlar, suçlananlar sadece belediye başkanlarımız değil, belediye başkanlarımızın yakınları da içeride. Atadan, dededen mal varlıklarına el konuldu arkadaşlarımızın; emekli maaşlarına, tüm hesaplarına el konuldu. Harcama yapacak, simit alacak arkadaşlarımızın kredi kartı yok; baldız, bacanak, akraba, arkadaş, şoför, danışman ne varsa hepsi cezaevinde. Hepinizin vicdanına sesleniyorum, hepinizin, varsa tabii!

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Örgüt kurmuşlar demek ki.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Değerli arkadaşlar, çevrede kim varsa topladılar; organize bir kötülük, organize bir ahlaksızlık var burada. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın, size bir şey söyleyeceğim: “Bu bir siyasi davadır.” diyoruz “Değil.” diyorsunuz. Arkadaşlar, bu iddianame matruşka gibi, matruşka; darbenin içinde darbe var, 19 Mart darbesi var, sonra iddianameden bir darbe daha çıktı. Ne diyor? “CHP’yi kapatma davası.” Değerli arkadaşlar, iddianamenin 36’ncı ve 45’inci sayfalarında, bakın, burada kimin resmi var? Şu anda Kadıköy Belediye Başkanı Mesut Köseadağı’nın. Kimin var? Emrah Şahan’ın resmi var. İddiayı aynen okuyorum iddianameden, diyor ki: “İncelenen görüntülerde suç örgütü lideri Ekrem İmamoğlu isimli şahısla birlikte soruşturma kapsamında gözaltına alınan şahısların 38’inci kurultayda CHP Genel Başkanı Özgür Özel’in yanında Ekrem İmamoğlu’yla birlikte oldukları anlaşılmıştır.” Ulan şuursuzlar! Dalga mı geçiyorsunuz? Birisi oy birliğiyle Divan Başkanı olmuş Ekrem İmamoğlu, bir diğeri de delegelerin oyuyla Genel Başkan olmuş Özgür Özel; dalga mı geçiyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

Ne diyor biliyor musun? Ne diyor? Bir Divan Başkanı... Bakın, diyor ki... (CHP sıralarından “Görüntü yok.” sesleri)

CAVİT ARI (Antalya) - Görüntüyü düzeltsinler Başkanım.

ÖZGÜR KARABAT (İstanbul) - Hiç görünmüyor.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Arkadaşlar, bir dakika, ben hallederim, merak etmeyin.

Bu fotoğraflar bir örgüte ya da bir suça delilse biz bu örgütün üyesiyiz, biz CHP örgütünün üyesiyiz, bundan da gurur duyuyoruz, onur duyuyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, bu “örgüt” dedikleri -şuursuzlar- kim biliyor musun? Ulusal Kurtuluş Savaşı’nı vermiş, bu örgüt 4 Eylül 1919’da kurulmuş, bu örgütün üyelerinden birisi de Sayın Numan Kurtulmuş’un dedesi; böyle suçlama olur mu?

Bakın, başka bir şey... Bunu niye çıkardık? Burada ne yazıyor? “Özgür gelecek!” yazıyor. “Özgür gelecek!” -çekelim burayı- “Özgür gelecek!” yazıyor. Bakın, dikkatle dinleyin, yedi dakika elli dokuz saniyelik videonun 2’nci kaydında aynen şöyle yazıyor, okuyorum: “‘Özgür gelecek!’ pankartı açmak suretiyle...”

(CHP sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, şu kamerayı şuraya getirin kardeşim, kamerayı getirin!

CAVİT ARI (Antalya) - Neyini saklıyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Arkadaşlar, ne kadar geniş bir müsamahayla hareket ettiğimiz belli.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Önüme alayım olmazsa... Sayın Başkan, önüme alacağım.

BAŞKAN - Müsaade eder misiniz.

Meclis tarihinde konuşmacı konuşurken arkasında Meclisin şu gördüğünüz görüntüsünün dışında hiçbir görüntü olmadı. (CHP sıralarından gürültüler) Kendi önüne koyabilir, yanına koyabilir; ben onun için uyardım. Yan tarafa koyarsa bir problem yok ama kusura bakmayın, bu Meclis tarihinde hiç böyle olmadı. Yani konuşmanın Mecliste yapıldığının mutlaka belli olması lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Devamla) - Devam ediyorum, diyor ki, bakın, iddianameden aynen okuyorum: “‘Özgür gelecek!’ pankartı açmak suretiyle önceden planladıkları bu pankart açıldığında hep beraber, hep bir ağızdan ‘Güzel günler göreceğiz, güneşli günler; motorları maviliklere sürecektir Özgür Başkan,

Özgür Başkan.' diyerek ülkede iktidarı devralacaklarını, yönetimi değiştireceklerini; bu ülkede, örgütün belirlediği Ekrem İmamoğlu'nu Cumhurbaşkanı yapmayı planladıkları anlaşılıyor." Doğru mu? (CHP sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Doğru.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Vallahi doğru, billahi doğru. Bu seçimleri kazanmayı düşünüyoruz, sizi yıkmayı düşünüyoruz, mücadele ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Evet, burada dediği gibi: Özgür gelecek, Özgür gelecek, Özgür gelecek! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Bakın arkadaşlar, bir başka rezalet; değerli arkadaşlar, bakın, bizim Sayın Genel Başkanımızın liderliğinde, önderliğinde, sizin cezaevinde korktuğunuz, sizi 4 kez yenen Ekrem İmamoğlu'nu bu ülkeye Cumhurbaşkanı yapacağız, ne yaparsanız yapın. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, devam ediyoruz, kepezeliklere devam ediyoruz. Yine, vicdan varsa, birazcık içinizde insan duygusu varsa bir şeyler anlatacağım size: Arkadaşlar, dokuz ay boyunca yandaş medya, yazar, çizer, TRT, A Haber, TGRT arkadaşlarımıza, ortada iddianame yokken iftira attilar. Bakın, değerli arkadaşlar, GOP Başkanımıza, Gaziosmanpaşa Belediye Başkanımıza diyor ki: "CHP Belediye Başkanın makamında gizli kasa bulundu -bakın, hepinizin vicdanına sesleniyorum- içinden balya balya para çıktı." Arkadaşlar, bu kasa belediye binasında var, AK PARTİ Belediye Başkanı almış; sonra tutanağı açtık, okuduk, ne yazıyor biliyor musunuz? "Kasada, 'harddisk' ile mühür var." Böyle ahlaksızlık, böyle şerefsizlik, böyle namussuzluk olur mu ya! (CHP sıralarından alkışlar)

Gelelim, bakın, Ekrem İmamoğlu'nun koruma müdürü var, Giresunlu, Giresun'un yaylalarında bir evi var, bir odalık bir evi var. Ne diyor biliyor musunuz TRT? "Evinde kasadan dolarlar çıktı." diyor. Kasayı nereden almış, biliyor musunuz?

İBRAHİM YURDUNUSEVEN (Afyonkarahisar) - Yalan mı?

VELİ AĞBABA (Devamla) - Yalan kepeze, yalan; yalan utanmaz, yalan! (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Kasadan ne çıkmış biliyor musunuz? Tutanaktan okuyorum, diyor ki: "47 tane mermi çıktı." diyor, "47 tane mermi çıktı." diyor.

Bakın, "560 milyar rüşvet var." dediler, çıkmadı. Arkadaşlarımızın isimleri verilerek "Gizli toplantılar yapıldı, para taşındı." dediler, çıkmadı. "Valizde de para var." dediler, "jammer" çıktı. Siz de söylediniz.

Bakın, hepimiz yüz yüze bakıyoruz, burada rüşvet alacak bir milletvekili var mı? (AK PARTİ sıralarından "Var, sensin." sesleri)

Aynaya bakın, aynaya bakın! Rüşveti kim bilir, iş takibini kim bilir? Siz bilirsiniz. (CHP sıralarından gülüşmeler, alkışlar) Utanmazca günlerce yandaş medyada, beslediğiniz televizyonlarda "Kurultay delegelerine 1.200 telefon dağıtılmıştır..." Şimdi ağzımı bozacağım da...

ÇİĞDEM ERDOĞAN (Sakarya) - Boz! Daha nasıl bozacaksın?

VELİ AĞBABA (Devamla) - Lan, nerede; nerede cep telefonu?

"İmamoğlu'nun lüks arabası var." dediler, bir başka vekilin çıktı.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Çok kibar, böyle devam et, çok kibar(!)

VELİ AĞBABA (Devamla) - Cem Küçük "İBB'nin Florya Tesisleri'nde parkenin altından 2 milyon dolar çıktı." dedi. Ne çıktı? "Arada yalan söyleyebilirim." dedi.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Sizin içinizden ifade ediyorlar, biz ne yapalım?

VELİ AĞBABA (Devamla) - Değerli arkadaşlar, düşünün, bakın, hepinizin ailesi var, hepinizin çocuğu çocuğu var; hepinize saygı duyuyorum, ailelerinize saygı duyuyorum, annelerinize, babalarınıza saygı duyuyorum. Bakın, bir AK PARTİ milletvekilinin çocuğunu görünce kendi çocuğum gibi davranıyorum. Arkadaşlar, bu insanların aileleri var, akrabaları var; çocukları okula gidiyor, akşam babasını televizyonda şununla görüyor arkadaşlar, bununla görüyor, bununla görüyor ya, bununla görüyor! (CHP sıralarından alkışlar) Bu kul hakkı değil mi arkadaşlar, bu vebal değil mi? Ya, bu kumpas kurulur mu?

Bakın, arkadaşlar, hepinize söylüyorum -sizin evlatlarınız da var, akrabalarınız da var- Allah kimseyi bu duruma düşürmesin: Bakın, geçmişte çok dava gördük, burada çok dava gördük. Bakın, burada yine aynı sıralarda -Balyoz, Ergenekon'a gidiyoruz- hepiniz bize "Darbeci!" diyordunuz. Bu Türk Silahlı Kuvvetleri karargâhındakiler mahkeme kararıyla terör örgütü ilan edildi; Türk Silahlı Kuvvetlerinin Genelkurmay Başkanı 2 ağırlaştırmış müebbet hapis aldı, hepiniz alkışladınız. Bakın, burada, bugün haksızlığa karşı duranları da yarın tarih yazacak, haksızlığa karşı çıkanları da tarih yazacak. Dün Balyoz'da, Ergenekon'da, askerî casuslukta, ODATV'de, KCK'de yaptığınız hukuksuzlukları tarih yazıyor. Lütfen bakın, yine karşı karşıya geleceğiz, o zaman yine utanacaksınız. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın arkadaşlar, tekrar hepinizin vicdanına sesleniyorum: Hangi raconda, hangi ahlakta, hangi hukukta, hangi dinde İmamoğlu'nun babası Hasan İmamoğlu'nun emekli maaşına ve kredi kartına el koymak var? Hangi raconda, hangi ahlakta, hangi hukukta, hangi dinde Dilek İmamoğlu'nun pasaportuna el koymak var? Hangi raconda, hangi ahlakta, hangi hukukta, hangi dinde Rıza Akpolat'ın eşini tehdit edip arkadaşlarını cezaevine atmak var? Hangi raconda, hangi ahlakta, hangi hukukta, hangi dinde ceza alsa bile -bugün çıkacak- Zeydan Karalar'ı Silivri'de tutmak var? (CHP sıralarından alkışlar) 23 tane ilaç alarak yaşamını sürdürmeye çalışan Muhittin Böcek'in kaçma şüphesi var mı Allah aşkına ya? Muhittin Böcek'i gönderseniz gider mi ya? Ve bu insanlar tutuklu.

Değerli arkadaşlar, başka kim tutuklu biliyor musunuz? Çok önemli, devlete çok işler yapan Öykü Ajansın patronu Necati Özkan tutuklu; hakkında bir şey yok. Kim tutuklu? Reform Enstitüsünün Başkanı Mehmet Ali Çalışkan tutuklu; Mehmet Ali Çalışkan'la ilgili iddianame yok, iddianame.

Ne? Kent uzlaşısı.. Bakın, arkadaşlar, Kadriye Kasapoğlu, Ekrem İmamoğlu'nun toplantılarını organize etmekten dolayı cezaevinde. Oğlu Çınar'ın ahı var ya, hepinizi yakacak, bu kararı verenleri yakacak oğlu Çınar'ın ahı. (CHP sıralarından alkışlar)

Arkadaşlar, bakın, bu dava neyle başladı? Gizli tanıklarla başladı. Ne vardı? "Meşe" vardı. İmamoğlu Meşe'nin ifadeleriyle tutuklandı, iddianamede "Meşe" gitti "İlke" geldi. Meşe'nin söyledikleri İlke'nin söyledikleriyle aynı, sonra İlke herhâlde dayanamadı, kafayı yedi, intihara kalkıştı, çekildi. Sonra, değerli arkadaşlar, Ahmet Taşçı şöyle diyor, aynen okuyorum: "Kimsenin hakkına girmek istemem. Pişmanım, gizli tanıklıktan çekiliyorum." Değerli arkadaşlar, iddianame çoküyor. Bakın, bu ülkeye yazık etmeyin arkadaşlar. Bakın, bu memleket hepimizin; bu memleket sağcısıyla, solcusuyla hepimizin. Bugün devleti partiye, yargıyı saraya, savcıyı siyasi tetikçiye dönüştürmüşünüz.

Bakın, biraz önce söyledim, hepinizi itham ediyorum. Dün Ahmet Tatar'ın ölüm yıl dönümüydü. Ahmet Tatar'ın o kafasına sıkılan kurşunun tetiğini kim çekti biliyor musunuz? Kim çekti? (CHP sıralarından "Ali Tatar" sesleri) FETÖ'yle beraber çektiniz, FETÖ'yle beraber çektiniz, birlikte... Pardon, Ali Tatar. Ali Tatar'ın o kafasına sıkılan kurşunun tetiğini FETÖ'yle beraber çektiniz.

Değerli arkadaşlar, biraz da siyasi hoşgörüyü gelelim. Bakın, eskiden Demirel, Ecevit, Türkeş, Erbakan, bunlar siyasi rakipti; Özal ile Demirel konuşmazdı; Erdal İnönü'yle kavgaları vardı birçoğunun ama ne vardı? Siyasi hiciv vardı. Değerli arkadaşlar, bakın -dün Harun Yıldızlı gösterdi, HDP'den başka bir arkadaş gösterdi- şuna bakar mısınız? Bunu çizmeye cesaret edecek bugün biri var mı? Bakın, Demirel, Ecevit, Erbakan; Demirel, Özal, Özal.

Şimdi, değerli arkadaşlar, şuna bakın: Bu ne? Plastip Show. Kimler var? İnönü var, Yılmaz var, Erbakan var, Ecevit var, Demirel var. 1990'lı yıllarda bunlarla ilgili televizyon programları yaparlardı ve herkes gülerdi, kimse dava açmayı aklından geçirmezdi. Başka ne olurdu arkadaşlar? Bakın, başka ne olurdu? Bu insanların karikatürü çizilirdi. Hemşehrisi olmaktan onur duyduğum rahmetli Özal bu karikatürleri Başbakanlık binasına asardı. Maalesef, bu duyguyu kaybettik.

Bakın, geçenlerde Malatya'ya yapılanlardan dolayı bir bakana teşekkür ettim. O kadar siyasi gerginlik var ki bakan bunu çekmiş, bütün Türkiye'ye... Anormal durummuş gibi... Bu ülkeyi bu hâle siz getirdiniz.

Değerli arkadaşlar, Musa Kart bir karikatür çizdi, kedi figürüyle karikatür çizdi, adamı yargıladınız; Penguen dergisini “Hayvanlar Âlemi” diye bir karikatür çizdi diye kapattınız; ODTÜ'lüler pankart açtı diye çocukları tutukladınız. Daha bu yaz arkadaşlar, daha bu yaz Leman dergisi bir karikatür nedeniyle linç edilecekti, neredeyse ikinci Madımak'ı yaşayacaktık. Niye biliyor musunuz, niye? Çünkü sorumsuz siyasetçiler, İçişleri Bakanı bununla ilgili açıklama yaptı. Adamlar diyor ki: “Bizim amacımız o değil, bizim amacımız İsrail tarafından hunharca katledilen çocukların hakkını korumak.” Başka türlü bir şey düşünülebilir mi? Adamları cezaevine attınız, daha herhâlde yeni çıktılar.

Bakın arkadaşlar, “güçlü lider” diyorsunuz ya, güçlü lider gücünü masuma göstermez, güçlü lider gücünü siyasi rakibine göstermez, güçlü lider güçlü liderse gücünü sömürge valisi gibi bize ayar vermeye çalışan Tom Barrack'a gösterir, Trump'a gösterir, Netahyahu'ya gösterir. (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, size bir şey söyleyeceğim: Bir yılda tam 55.354 kişiye dava açmış Sayın Erdoğan. Şimdi, arkadaşlar, daha önce hemen Sayın Başkanın arkasında oturan Hüseyin Kocabıyık -hiç unutmuyorum yemin törenini Hüseyin Kocabıyık'ın- Cumhurbaşkanına hakaretten yetmiş iki gün cezaevinde yattı, önceki gün tahliye oldu. Hüseyin Kocabıyık ne demiş? “AK PARTİ herkese bir şey dağıtıyor.” Doğru mu? Doğru. “Bana da verdiler, eşimi vali yaptılar, birtakım şeylere itiraz ettiğim için geri aldılar. Herkes bir şekilde devletle menfaat ilişkisine sokuldu, kiminin karısı, kiminin oğlu, damadı; sistem bu. İmamoğlu dışarıya çıkmadan Erdoğan aday olamaz, aksi hâlde seçim meşruiyetini kaybeder.” demiş.

Değerli arkadaşlar, Hüseyin Kocabıyık ibretiâlem için cezaevine atıldı. Kime biliyor musunuz? Bu gruba değil, size. Yarın Özlem Zengin “İstanbul Sözleşmesi'nden çıkmak doğru değil.” demeyesin diye attılar Hüseyin Kocabıyık'ı. (CHP sıralarından alkışlar) Abdullah Güler, sana gözdağı veriyorlar, sana; şaşıp arada “hukuk” diyorsun ya, şaşıp “hukuk” diyorsun ya, bir daha “hukuk” deme diye attılar bu Hüseyin Kocabıyık'ı, size ibretiâlem için. Sayın Yenişehirlioğlu, size, hepinize ayar veriyorlar bu Hüseyin Kocabıyık'la, yoksa bize ne? (CHP sıralarından alkışlar)

Bakın, değerli arkadaşlar, Fatih Altaylı... Ne diyor? “Cumhurbaşkanını tehdit...” Öncelikle, böyle bir suç yok. Fatih Altaylı Cumhurbaşkanını öldürmeye çalışacakmış. Ya, böyle bir saçmalıktan aylardır cezaevinde, dört yıl hapis cezası yedi ya. Bakın, hukukta bir kavram var “işlenemez suç” diye, imkânsız suç uydurdunuz.

Te1el Genel Yayın Yönetmeni Merdan Yanardağ... Eskiden hatırlıyor musunuz, kol kola girip operasyon yaptığınız Fetullah Gülen hoca efendi hazretleriniz vardı, beraber yapıyordunuz, o operasyonlardan Merdan Yanardağ cezaevinde yattı, Merdan Yanardağ casusluktan cezaevinde. Ya, olacak iş mi! Bakın, bunların casusu çok, biliyorsunuz; Büyükaada casusları vardı, kapandı gitti, birçok casus uyduruyorlar ve hepsi maalesef...

Enver Aysever... Enver Aysever en çok hakareti kime diyor? En çok küfrü kime ediyor? Bize ediyor. Ya, Enver Aysever attığı bu “tweet” yüzünden cezaevine atılır mı arkadaşlar ya? Memlekete yazık ettiniz. Vallahi, siz ya delirmişsiniz ya da başka bir şey olmuş. Kendinize gelin arkadaşlar, ülkenin itibarını yok ettiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, biraz da rakamlara geelim arkadaşlar. 2025 yılında, kişi başına millî gelir için Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, değerli hemşehrimiz Cevdet Yılmaz “17.748 dolar” dedi; Zaytung haberi gibi, Zaytung haberi gibi.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Son altı saniye...

VELİ AĞBABA (Devamla) - Değerli arkadaşlar, aylık 63 bin lira...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Ülkeye gelince süre bitti.

BAŞKAN - Sayın Ağbaba, tamamlayın.

Buyurun.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Sayın Başkan, teşekkürler.

Değerli arkadaşlar, bakın -nerede o karikatür- şu karikatürü okusanıza, diyor ki: “Herhâlde, ben ya millî değilim ya da kişi.” 17.748 dolar kişi başına millî gelir var ya... Değerli arkadaşlar, hayatın gerçeği bu değil; hayatın gerçeği ne biliyor musunuz? Hayatın gerçeği -bunu Meclis TV göstermez- hayatın gerçeği bu: Parasızlıktan dolayı yanıp ölen çocuklar, 3 çocuk; cayır cayır yanıp ölen çocuklar. (CHP sıralarından alkışlar) Gerçek ne biliyor musunuz? 17.748 dolar değil; gerçek, otelde kalan emekliler; gerçek, yanan çocuklarımız; gerçek, 16 yaşında çocuk işçi, cinayet; gerçek bu, gerçek 17.748 dolar değil.

Bakın, ben size söyleyeyim: Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı -Bingöllüdür kendisi- Genç’te güzel bir çay ocağı var, belediyenin çay ocağı, güzel bir bahçe var, oraya gitse “Değerli emekliler, biz bu sene kişi başına millî geliri 17.748 dolara çıkardık.” dese, vallahi billahi, o emekliler Cevdet Yılmaz’ı bastonla kovalarlar. (CHP sıralarından alkışlar) Sayın Hazine ve Maliye Bakanı bu rakamı gitse Gercüş’te bir köylüsüne söylese vallahi terlik atar size. Ya, cepte yok çünkü yani bu rakam ile hayatın gerçekleri farklı.

Değerli arkadaşlar, bakın, size şimdi iyi anlatabilmek için bir fıkra anlatmak istiyorum, Mehmet Şimşek’e. Şimdi, Temel’in canı sıkın, morali bozuk, suratı yerde, geliyor; arkadaşları diyorlar ki Temel’e: “Ne oldu Temel?” Temel de “Hiç sormayın, arabamı satamadım, arabamın kilometresi 500 bin.” diyor. Arkadaşları “Düşündüğün şeye bak, gideriz, kilometreyi ayarlarız, 50 bine düşürürüz.” diyorlar ve 50 bine düşürüyorlar. Ertesi gün Temel yürüyerek geliyor, arkadaşlarını görüyor, ıslık çalıyor, gülüyor, eğleniyor, arkadaşları “Ne oldu Temel, arabayı sattın mı?” diyorlar, Temel de “Ula, siz deli misiniz, manyak mısınız, 50 bin kilometredeki araba satılır mı!” diyor. (CHP sıralarından alkışlar; CHP, DEM PARTİ, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından gülüşmeler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Artık tamamlayın lütfen.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Tamam.

Mehmet Şimşek ile TÜİK’in ilişkisi budur arkadaşlar. (CHP sıralarından gülüşmeler, alkışlar) Sizin TÜİK’e inanmanız önemli değil de maalesef emekli, işçi, memur zam alamıyor değerli arkadaşlar.

Bakın, bir de çocuk şeyini gösteriyim, bu çok önemli arkadaşlar: Türkiye’nin gerçeği diyoruz ya; her 100 çocuktan 71’i giysi alamıyor, her 100 çocuktan 72’sinin ikinci ayakkabısı yok, her 100 çocuktan 77’si günde taze meyve ve sebze yiyemiyor. Her 100 çocuktan 63’ü et yiyemiyor. Her 100 çocuktan 77’si bisiklete binmemiş.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Doğru değil bu, neye göre?

VELİ AĞBABA (Devamla) - TÜİK’e bak, TÜİK’e! Yaşar, anlamazsın sen bunları, rakamlar benim işim.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Neye göre?

VELİ AĞBABA (Devamla) - Rakamlar benim işim, sen biliyorsun. (CHP sıralarından alkışlar)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Neye göre, hangi veriye göre? Nereden aldın o bilgileri?

VELİ AĞBABA (Devamla) - Şimdi, arkadaşlar, Allah hiçbirimize, Allah hiç kimseye evladı “Bana hamburger al.” diye kapısına geldiği zaman “Param yok.” dedirtmesin; Allah hiçbirimize, hiçbir vatandaşımıza, hiçbir anneye, hiçbir babaya evladı “Pantolon al.” dediği zaman o duyguyu yaşatmasın ama bu düzenin sorumlusu sizsiniz. İnşallah bu düzeni yıkacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) - Başkanım, hemen bitiriyorum.

BAŞKAN - Son kez uzatıyorum, bitirin lütfen.

VELİ AĞBABA (Devamla) - Şimdi, sanki Sayın Numan Kurtulmuş’a sıra gelmeyecek diye düşündü Sayın Numan Kurtulmuş ama şu süreyi vermişken ona da söyleyelim.

Sayın Başkan, siz sadece AK PARTİ Grubundaki milletvekillerinin hukukundan sorumlu değilsiniz, siz sadece iktidarın hukukundan sorumlu bir Meclis Başkanı değilsiniz. Bakın, milletvekilleri İstanbul il binasının önündeyken -Ali Gökçek nerede- Ali Gökçek’e yarım metreden gaz sıkılıyor, Harun Yıldızlı’ya yarım metreden gaz sıkılıyor, Tahsin Ocaklı’ya yarım metreden gaz sıkılıyor, Mahmut Tanal’a plastik mermiyle saldırılıyor. Sayın Başkan, o gaz Ali Gökçek’e sıkılmadı, Tahsin Ocaklı’ya sıkılmadı; o gaz size sıkıldı, o gaz size sıkıldı! (CHP sıralarından alkışlar)

Başkan, bir dakikada bitiriyorum sözümü.

Son olarak... Bakın, değerli arkadaşlar, arkadaşlar konuştu. Barış gelsin mi? Vallahi gelsin, barış istemeyenin evi yıkılsın. Barış gelsin ama arkadaşlar, bir taraftan PKK’yla barışıp CHP’ye savaş açarsanız toplumsal barış gelmez. (CHP sıralarından alkışlar) Bir taraftan İmralı’yla barışıp Söğütözü’yle, Saraçhane’yle kavga ederseniz, savaş ederseniz bu ülkeye barış gelmez. Bakın, Murat Emir söyledi, kent uzlaşısından arkadaşlarımız cezaevinde; Mehmet Ali Çalışkan cezaevinde, Emrah Şahan cezaevinde arkadaşlar. Yani kent uzlaşısı... Kent uzlaşısı ne? Bir Kürt siyasetçinin CHP’den aday olması. Dolayısıyla, değerli arkadaşlar, mutlaka barış sağlanmalıdır ama barış, hepimizin içine sinecek bir barış olmalıdır.

Son olarak... Oyun bitince şahlar ile piyonları aynı kutuya koyarlar. Böbürlenme padişahım, senden büyük Allah var! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Evet, değerli arkadaşlar, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına yapılan konuşmalar bitmiştir.

Şimdi, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ilk söz, Grup Başkan Vekili ve Gaziantep Milletvekili Sayın Abdulhamit Gül’e aittir.

Buyurun Sayın Gül. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz, aziz milletimiz; bugün mübarek üç ayların ilk günü. Ben, üç ayların, ülkemize, milletimize, İslam âlemine hayırlar getirmesini ve ramazana tüm insanlığın esenlik içerisinde ulaşmasını Yüce Rabb’imden niyaz ediyorum; üç aylarınız mübarek olsun. Hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Yoğun ve verimli bir bütçe maratonunun sonuna geldik ve bu süreçte hem muhalefet milletvekilleri hem tüm milletvekili arkadaşlarımız Komisyonda ve Genel Kurulda görüşlerini söyledi; bakanlarımız, Hükümet, yürütme icraatlarını anlattı. Milletimizin hakemliğinde, bu bütçe maratonunu geçirdik ve elbette emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum.

Bu bütçe milletimizin vermiş olduğu, AK PARTİ'ye vermiş olduğu 24'üncü bütçe. Her zaman çıkıp "Bu millet sizi gönderecek." "Bu son bütçeniz, bir daha burada oturamayacaksınız." diyenleri gördük. Ama milletimiz her şeyi çok iyi görüyor, her şey milletimizin hakemliğinde gidiyor ve milletimiz, hamdolsun, 24'üncü bütçeyi de AK PARTİ'ye verdi, Cumhur İttifakı'na verdi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İnaniyorum ki daha nice bütçeyi, 2026'ları, 27'leri, 28'leri ve daha nice bütçeleri Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde bu milletimiz güçlü desteğiyle inşallah verecek çünkü milletimiz bize güveniyor. Dünya demokrasi tarihinde benzeri az görülmüş bir siyasi süreklilik, siyasi istikrar ve büyük bir toplumsal güven ve mutabakat var. İşte, biz de milletimize layık olmak için bütün yürütme olarak, AK PARTİ hükümetleri olarak, Cumhur İttifakı olarak, milletvekilleri olarak gece gündüz çalışıyoruz ve hedefimiz Türkiye Yüzyılı'nı kurmak.

Türkiye Yüzyılı'nın inşasından bahsederken bu Türkiye Yüzyılı'nın mimarı Recep Tayyip Erdoğan'dan, bu milletin umudundan, duasından bahsetmeden geçemeyiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gençlik yıllarından beri bu ülke için siyaset yapmış, ömrünü millete adanmış, Birleşmiş Milletler kürsüsünden "Dünya 5'ten büyüktür." diyerek küresel adaletsizliğe karşı çıkan, Sudan'daki, Suriye'deki bir mazlum yetimin başını okşayan, dünyadaki bütün mazlumların, Kafkasların, Balkanların umudu ve duasıdır Recep Tayyip Erdoğan ve milletin duasında, ümmetin duasında Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde yolumuza devam ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, şunu çok açık bir şekilde ifade etmemiz gerekir ki AK PARTİ, sadece bir parti değil bir siyasi hareketin, bir dava hareketinin adıdır ve bu parti, milletimizin bizzat kendi eliyle tabelasını astığı büyük ve kutlu bir yürüyüşün, siyasi hareketin, davanın adıdır, bu yürüyüşün adıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Her yerde sahip çıkarak milletin rotasını çizdiği bir partidir. İki siyaset var: Bir "Milleti benim hizama getireyim, millet benim hizama gelsin." diyen bir anlayış var, diğer anlayış da "Millet neredeyse ben onun yanında hizalanırım, onun yanında olurum." diyen anlayış; işte bu, AK PARTİ'nin anlayışıdır, milletin partisinin anlayışıdır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bizim parolamız, pusulamız nettir; biz milletimizin çizdiği istikametten yolumuza devam ediyoruz.

Birçok şey yaptık değerli arkadaşlar; yollar, köprüler, birçok yapılar yaptık -az önce de söylendi- ama yapı taşı anlamında yapısal reformları da yaptık; daha da önemlisi, milletin kendine olan inancını artırdık. "Bu millet yapamaz, bu ülke yapamaz." diyen içe dönük, statükocu, dar bir anlayışı yırtarak öz güvenle "Türkiye her şeyin üstesinden gelir." diyen bir anlayışı ortaya koyduk.

Değerli arkadaşlar, bugün elde ettiğimiz bütün başarıların arkasında devlet ve millet arasındaki kaynaşma var. Gazi Meclisimiz kurucu Meclis olması hasebiyle de dünya parlamentolarında çok önemli bir yere sahip ve cumhuriyetimizi kurdu. Bu cumhuriyetimiz ne zaman kök salsa kökü budanmaya çalışıldı; ne zaman demokrasi güçlense hep kesilmeye çalışıldı; darbelerle, vesayetlerle, muhtıralarla bu milletin önu kesilmeye çalışıldı; darağacına gönderilen başbakanlar oldu ve bu ülke ne zaman kenetlenirse hep düşmanlar karşımıza çıkarıldı. Bu düşmanlar, bu ötekileştirilen kesimler kimi zaman dindarlar oldu, kimi zaman Aleviler oldu, kimi zaman Kürtler oldu ve bu kesimler dışlandı, hedef gösterildi ve rövanşist vesayetçi anlayışı, tepeden bakan bir anlayışı, milletin tepesinde boza pişiren zihniyetleri, dönemleri yaşadık. Aslında rahmetli Demirel'e atfen söylenen bir söz var; "Ya, biz Kürtlere çok kötü davranıyoruz da sanki Türklere daha mı iyi davranıyoruz?" diye bir sorunu tespit anlamında tarihe geçmiş bir sözü var. Evet, bu ülkede gerçekten vatandaşına tepeden bakan "Sizin iki göreviniz var; bir, çiftçilik yapın, verginizi ödeyin; iki, oğlunuzu askere gönderin, başka bir şeye karışmayın. Oy verin ama ülkeyi yönetmeyin. Siz anlamazsınız, siz bu ülkeyi yönetemezsiniz." diyen anlayış vardı, vesayetçi anlayış vardı. İşte, 3 Kasım'da "Yeter artık! Söz de karar da milletin!" diyerek iktidara gelen millet var, milletin iradesi var. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ama sen o zaman AK PARTİ’de değildin! Sayın Başkan, sen AK PARTİ’li değildin o zaman; Sayın Meclis Başkanıyla beraber parti kurmuştunuz AK PARTİ’ye karşı!

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - İşte, burada, yeri geldi, 28 Şubatlar yaşandı; yeri geldi, başörtülü kızlarımız üniversite kapılarında gözyaşı döktü ve biz bu zulme son verirken “411 el kaosa kalktı.” diye manşetler oldu. Cumhuriyet Halk Partisi Anayasa Mahkemesine götürdü. Ya, neydi düzenleme? Bu ülkede isteyen başı açık, isteyen başörtülü üniversitelere gidebilsin. Bundan neden rahatsız oluyorsunuz? Bu milletin inancından, değerlerinden neden rahatsız oluyorsunuz? Ve yargısal aktivizmle Anayasa Mahkemesi de iptal etti. Yine “İrtica PKK’dan daha tehlikelidir.” diyerek bu ülkenin dindarlarına yaşatılan zulmü hepimiz yaşadık. İmam-hatiplere yönelik, Yassıada’da, 12 Martta, 12 Eylülde, Mamak zindanlarında ülkücülere yapılan zulümleri, işkenceleri hepimiz biliyoruz, yaşadık. Diyarbakır Cezaevindeki işkenceleri hep gördük. Bin yıldır bu topraklarda var olan kimlikler hep reddedildi; köy boşaltmaları, faili meçhuller, Alevilere yönelik dışlayıcı anlayışlar ama “Artık, Türkiye’de hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.” diyerek, biz bu anlamdaki anlayışı hep elimizin tersiyle iterek Türkiye’nin siyasal, sosyal ve ekonomik yapısını baştan aşağı değiştiren dönüşümleri, reformları milletimiz için hayata geçirdik. Bu ülkede kimin sorunu varsa “Ben Alevi’yim, benim sorunum var.” “Ben Kürt’üm, benim sorunum var.” “Ben dindarım, sorunum var.” diyen her kim varsa “Senin sorunun yoktur.” diyerek reddedici anlayışa girmedik, reddeden, inkâr eden politikaları ortadan kaldırdık ve sorunları çözme iradesini kararlı bir şekilde ortaya koyduk. Bakın, Hükûmetimiz güvenoyu aldıktan iki gün sonra OHAL uygulamasına son verdi. Bin yıldır bu coğrafyanın kadim dili olan Kürtçeyi “bilinmeyen bir dil” tanımlamasından uzaklaştırdık. Devlet, Kürtçe yayın yapan bir televizyon ve radyo kurdu. Ahmed-i Hani’nin, Fekiye Teyran’ın eserlerini devlet bastı, önünü açtı. Kürtçe isim koyamazken, şarkı dinleyemezken bugün, bütün o reddedilen, inkâr edilen tüm bu haklara, eski Türkiye uygulamalarına Hükûmetimiz, AK PARTİ hükûmetleri son verdi. 27 Nisan muhtıralarında, 15 Temmuz darbelerinde hepimiz mücadele ederek kararlı bir şekilde milletin iradesini koruduk. Alevi-Bektaşî Başkanlığını kurduk. 2010 yılında 28 Şubat uygulamalarını -bugün de aramızda, müsteşarımızdır, Efkan Ala Bey’in çok büyük hizmetlerini de kayda geçirmek bir vebicedir benim için ayrıca- Sayın Cumhurbaşkanımızın imzasıyla 28 Şubatın bütün antidemokratik uygulamalarını yırttık, tarihin çöp tenekesine attık ve imha ettik, ortadan kaldırdık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, yaşam tarzı, düşüncesi, inancı ne olursa olsun 86 milyonu kardeş biliyoruz, bu kardeşliğe inanıyoruz ve bunu büyütmek için canla başla yolumuza devam ediyoruz, siyasetimizi sürdürüyoruz. Peki, biz bunu yaparken ana muhalefet ne yapıyor? Gerçekten, Türkiye’de ana muhalefet demokrasi için yani demokratik tüm ülkelerde ana muhalefet vazgeçilmez bir unsurdur. Aslında Cumhuriyet Halk Partisinin iktidara yönelik vizyonu, eleştirileri ve bu konudaki her türlü önerileri bizim için, ülkemiz için kıymetli ama maalesef muhalefet ne yapıyor? Muhalefetin ne yaptığı çok açık bir şekilde ortada. Değerli arkadaşlar, gerek bütçe değerlendirmesinde gerekse de Sayın Genel Başkanın Brüksel’de yapmış olduğu bir açıklamada Cumhurbaşkanımıza “otoriter tek adam” değerlendirmesinde bulunuyorlar.

Değerli arkadaşlar, milletin oylarıyla seçilmiş, milletin helal oylarıyla seçilmiş ve her zaman millettten başka hiçbir irade, hiçbir güç tanımayan “Milletin iradesinden başka bir güç tanımıyorum.” diyen Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan tek adam değildir, milletin adamıdır, seçilmiş meşru Cumhurbaşkanıdır! (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen inanıyor musun bu dediğine?

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Ve otoriter yönetim arayanlar dönsün, önce kendi tarihine baksın, tek parti dönemindeki kendi uygulamalarına baksınlar. Bugün, yurt dışında, seçilmiş Cumhurbaşkanını “otoriter” açıklamasıyla, eleştirisiyle ülkesini şikâyet etmek, millî iradeyi istiskal

etmek ve Avrupa’da yaygın olan aşırı sağın dilini de bu anlamda meşrulaştırmaktır; gerçekten hiç yakışmıyor. Ha, daha önce de neler söylendi; “Erdoğan gidiyor.” “Erdoğan diktatör.” “Bu son dönemi, artık gidiyor.” “Otoriter” diye farklı farklı dillerde Avrupa ülkelerinde manşetler oldu ama sandıkta “Ben yine Recep Tayyip Erdoğan’la yola devam edeceğim.” diyerek manşeti milletimiz atmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Her konuda farklı olabiliriz ama dış politikada muhalefet ve iktidar hep ortak davranır, bu ülkenin meselelerini, ülkesini dışarıya şikâyet etmez ama bu alışkanlığı gerçekten üzülmektedir. Gidip yabancı ülkelerin başkentlerinde Türkiye’yi şikâyet ediyorsunuz, Recep Tayyip Erdoğan’ı şikâyet ediyorsunuz...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Siz de dava açmadınız mı? AİHM’de dava açmadınız mı?

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - ...ama şunu bir kez daha hatırlatmak isterim: Bu ülkenin geleceğine yabancı ülkelerin başkentleri değil; Ankara karar verir, İstanbul karar verir, Diyarbakır karar verir. Bu ülke kendi kararını kendisi verir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Dava açmadınız mı Avrupa’da?

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Biz içeride vesayet arayan CHP’ye alışkındık, dışarıda vesayet arama çalışmalarına hakikaten hiç alışamadık; içeride bir şeyler vardı, hemen bir vesayete yaslanan bir anlayış; bu da yeni çıktı.

Değerli arkadaşlar, otoriter birisi, tek adam birisi silahı alır, tankı alır, vesayeti alır arkasına; milleti karşısına alır, ona kurşun sıkar ama bugün hepimiz gördük ki yirmi beş yıllık bu iktidar döneminde ve siyasi hayatında Recep Tayyip Erdoğan her zaman milleti yanına almış, milletle omuz omuza olmuş, vesayeti karşısına almıştır, darbecileri karşısına almıştır ve bu otoriter anlayışları karşısına almıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) O yüzden, biz vesayete değil millete dayanıyoruz.

Bakın, değerli arkadaşlar, Ankara’nın, İstanbul’un, İzmir’in hâli ortada ve bütçe döneminde de arkadaşlarımız hep söyledi; daha, temel belediye hizmetlerini yürütmekten aciz -yerel yönetim anlamında- bir yönetim var.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Milletten onay aldık, millî irade seçti.

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Niye? Çünkü kısır çekişmelerle, hiziplerle, kliklerle CHP yine eski alışkanlıklarına maalesef dönüyor.

Değerli arkadaşlar, yani milletin karşısına “umut” diye çıkardığınız, burada arkasında durduğunuz kişiye bugün vebalı muamelesi yapıyorsunuz. 6’lı masa kurdunuz, kapı kapı, şehir şehir, mahalle mahalle gezdiniz, “Tayyip Erdoğan gitsin, umudumuz Kılıçdaroğlu!” dediniz. Nerede o umut, nerede? Bir günde bıraktınız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Davutoğlu nerede, Davutoğlu? Davutoğlu’na ne yaptınız, Abdullah Gül’e ne yaptınız?

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Abdullah Gül nerede?

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - O yüzden milletin bu tür vaatlere karnı tok. Biz sizi kendi iç meselelerinizle, Cumhuriyet Halk Partisini kendi meseleleriyle baş başa bırakıyoruz. Bizim, bu anlamda, Cumhuriyet Halk Partisi...

Aslında Sayın Genel Başkan geldiğinde umutlanmıştık. Sayın Özel, gerçekten çok gayretli, o anlamda Meclis, Parlamento diyalogunu çok iyi bilen hem Grup Başkan Vekilliği hem milletvekilliği süreci de yaptı. İlk başta Genel Merkezimize geldi, Sayın Cumhurbaşkanımız gittiler ama nedense Cumhuriyet Halk Partisinin ya kendi iç mahallesine ya da başka başka yerlerdeki vesayetlere yenildi; bu da yine üzücü.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Allah aşkına, neden acaba? Sayın Gül, neden acaba?

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Ama biz CHP'yi kendi gündemiyle baş başa bırakıyoruz; şikâyet eden, şikâyet edilen, tanık olan kendileri.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Allah aşkına, neden acaba, neden?

MURAT EMİR (Ankara) - Bütçeye gelin, bütçeye! Sayın Gül, bütçeden bahsedin biraz da.

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Biz kendi gündemimize bakıyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Onun için mi 5 bin tane polisi İstanbul İl Başkanlığına gönderdiniz Sayın Başkan?

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Bizim gündemimiz yılbaşına kadar 455 bin konutu milletimizin hizmetine sunmak, bizim gündemimiz 500 bin konutu milletimizin hizmetine sunmak. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ULAŞ KARASU (Sivas) - Asgari ücret ne olacak, asgari ücret? Ondan haber ver.

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - KIZILELMA'lar, Bayraktarlar, özgürlüğü artırmak, ekmeği artırmak, demokrasimizi daha ileriye taşımak bizim amacımız.

ULAŞ KARASU (Sivas) - Asgari ücreti anlat, emekliyi anlat! Beton mu yiyecekler? Gündeme gel!

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin bir diğer gündemi de terörsüz Türkiye. Gazi Meclisimizin çatısı altında kurulan Komisyon çalışmalarını çok büyük bir başarıyla sürdürüyor. Yüz yıllık cumhuriyetin elli yılı terörle mücadeleyle geçti. Emperyalistlerin Türkiye'nin önünü kesmek adına, toplumsal birliğimizi önlemek adına ortaya koyduğu bu oyunlara artık, inşallah, son verilecek. Terörü kaynağında kurutmak adına çok önemli mesafeler katettik ama şu anda yeni bir döneme giriyoruz.

Ve bu dönemde kararlı, vizyoner liderliği için Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a ve Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli'ye şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Yine, Komisyon Başkanlığı sürecinde yapıcı üslubuyla Sayın Meclis Başkanımız Numan Kurtulmuş'a içtenlikle teşekkürlerimi sunuyorum. Ve diğer tüm Genel Başkanlara, tüm siyasi parti temsilcilerine de ayrıca teşekkür ediyorum.

Terörsüz Türkiye, birliğimizin, beraberliğimizin daha güçlü bir şekilde, kıyamete kadar devam edeceği bir süreçtir. Bakın, ta 2005'te Diyarbakır meydanında "Kürt sorunu benim sorunumdur." diyen Cumhurbaşkanımızın iradesi, bu anlamda, yine bu meselenin temelindedir, merkezindedir.

Tabii, Kürt sorunu ile terör sorununu ayırmak lazım. AK PARTİ en büyük Kürt partisidir, Kürtlerin en fazla oy verdiği parti AK PARTİ'dir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) O yüzden, kimsenin "Kürtlerin iradesi benim cebimdedir." diye bir yaklaşımını da asla ama asla kabul etmiyoruz.

Bir de bu süreçte yaklaşımlar önemli. "Barış gelecek, çatışma sona erecek..." Arkadaşlar, Türk ile Kürt ne zaman savaştı ki barış olsun? Türk ile Kürt arasında hiçbir zaman savaş olmadı. Türk'ün de Kürt'ün de bir sorunu oldu; terör sorunu oldu, PKK sorunu oldu. Kürtçe ağıtlar yakan annelerin, Türkçe ağıtlar yakarak ağlayan annelerin ana sorunu terör sorunuydu ama Türk'ün de Kürt'ün de kendi arasında hiçbir zaman bir sorunu olmadı...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Kürt'ün dil sorunu var, eşit yurttaşlık sorunu var; meseleyi "terör" diyerek gerçekten gizlemeye mi çalışıyorsunuz?

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - ...Türkiye'de kendi arasında etnik bir çatışma olmadı, bir savaş olmadı.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - İsmi doğru koyarsanız çözümü de doğru bulabilirsiniz.

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Dünyada çatışma çözümlerine bakın, ya etnik ya siyah-beyaz ya mezhep çatışması olmuştur ama Türkiye’de akrabalık kuran, kardeşlik ve ortaklık kuran, komşuluk yapan Türk ile Kürt’ün kardeşliği bin yıl önce başladı, kıyamete kadar da devam edecektir. Bu kardeşlik sürecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Hepimizin kiblesi de kaderi de bayrağı da İstiklal Marşı da birdir ve biz, bu topraklarda beraber seviniyoruz, beraber üzülüyoruz, beraber acılarımızı paylaşıyoruz. O yüzden, bizim birlikteliğimiz her zaman beraberdır. Biz duygudaşız, tarihdaşız, kaderdaşız ve vatandaşız; insanları yaradılıştan eş ve dinde kardeş gören bir anlayışın sahibiyiz. Malazgirt bunun şahididir, Çanakkale bunun delilidir.

Değerli arkadaşlar, Salâhaddin Eyyubî’nin torunları ile Alparslan’ın torunları arasında nifak sokmak isteyenler hiçbir zaman başarıya ulaşamadılar. Peygamber Efendimiz’in şu düsturu çok önemli bir şiarıdır: “Ey insanlar! Şunu iyi bilin ki Rabb’iniz birdir, atanız birdir. Arap’ın Arap olmayana, Arap olmayanın Arap’a; beyazın siyaha, siyahın beyaza takva dışında üstünlüğü yoktur.”

Değerli arkadaşlar, iç cephemizi ne kadar güçlendirirsek dışardaki meydan okumalara karşı daha güçlü olacağız, meydan okumalara karşı ülkemizin gücünü daha da güçlendirmiş olacağız. Dolayısıyla terörün sona ermesi, varlığını sona erdirmesi ve Suriye’de 10 Mart mutabakatına uyması bu anlamda çok önemlidir. Ve Suriye’nin Türkmen’iyle, Kürt’üyle, Arap’ıyla, Nusayri’siyle, hep birlikte, beraber kardeşçe yaşamasını, demokratik katılım ve istikrarını son derece önemli görüyoruz. Suriye’de Irak’ta, İran’da yaşayan Kürt kardeşlerimizi kendimizden ayrı görmüyoruz. Cumhurbaşkanımız, Esad zamanında da oradaki Kürtlerin kimlik problemlerini bire bir sorun etmiş, onların tanınmasına yönelik her türlü politikalarda Kürt kardeşlerimizin yanında olmuştur. Şimdi de varlıkları ve güçlü temsilcileri için her zaman bölgedeki tüm Kürtlerin yanında güçlü bir şekilde olacağız, o kardeşlerimiz her zaman bizleri yanlarında görecekler ve böylece hem ülkemizde hem bölgede huzurlu, kalıcı bir barışı temin ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayınız.

Buyurun.

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Huzuru ve güvenliği tesis etmiş olacağız.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; bütçeyi ele alırken Türkiye’nin sınırları sadece resmî hudutlarımızdan ibaret değil. Bir ayağımız Anadolu’dayken Üsküp’te, Saraybosna’da... Bursa’dan bakınca Üsküp’ü, İstanbul’dan bakınca Kudüs’ü, Ötüken’i, Bağdat’ı, Kafkasları, Semerkant’ı, Halep’i, Şam’ı, Musul’u, Kerkük’ü gören bir anlayışa sahibiz. Diyarbakır’dan bakarsanız Kudüs’ü görürsünüz, ortak duyguları yaşarsınız. Bu sebeple, Türkiye’nin sınırları sadece Türkiye’den ibaret değildir, gönül coğrafyamız gördüğümüzün daha ötesindedir, haritaların çizdiği sınırlar bizi sınırlayamaz. O yüzden dış politikada da Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde uzlaştırmacı ve barış eksenli diplomatik girişimler çok kıymetlidir. Bugün Ukrayna, Rusya’dan tutun, Sudan’dan Somali’ye varıncaya kadar, Somali-Etiyopya arasındaki gerginliğe varıncaya kadar çok amaçlı politikamızı, vizyonumuzu ortaya koyuyoruz.

Daha Suriye politikasına da... İşte “Esat’la görüşülsün.” deniyordu. Esat’la daha eşi, ailesi, karısı görüşemezken, arkadaşları görüşemezken “Esat’la görüşülsün.” dendi. Ne oldu? Aynı gün Esat ülkeyi terk etti, devrim oldu. Daha Libya’nın haritada yerini gösteremezken “Türkiye’nin Libya’da ne işi var?” dendi. Türkiye; kendi kazanımları için, ülkesinin, 86 milyon vatandaşın kazanımı için, dış politikada “kazan kazan” anlayışıyla ülkemizin menfaatini, çıkarını korumak için nerede olması gerekiyorsa orada olmuştur ve orada olmaya, ay yıldızlı bayrağımızı temsil etmeye devam edecektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet İttifakı olarak önümüzdeki dönem rotamız bellidir: Daha fazla demokrasi, daha fazla hukuk, daha fazla özgürlük, güçlü ve büyük Türkiye. 2026 yılı reform yılı olacak. Elbette, bizim AK PARTİ olarak ortaya koyduğumuz vizyonlar var, uygulamada eksik bulduğumuz elbette birçok uygulamalar var. Daha fazla hukuk, daha fazla demokrasi bizim temel yaklaşımımızdır. Memnun olmadığımız, kabul edemeyeceğimiz uygulamalar elbette olur ama siyaset bunun çözümünü bulmak adına vardır ve 2026 yılı da yine, ekmeği artıracığımız, özgürlükleri artıracığımız bir yıl olacak ve bu anlamda, seçim kanunundan Siyasi Partiler Kanunu'na kadar daha demokratik bir gelişimi, yine, hep birlikte ortaya koyacağız.

Burada hepimize düşen, siyasetin yapıcılarına düşen, milletin bir ödevi var; bir yeni anayasa yapmak. Değerli arkadaşlar, 12 Eylülün darbecilerinin, “bir sağdan, bir soldan” diyerek, yaş büyüterek idam eden bu darbecilerin yaptığı Anayasa artık Türkiye’yi taşıyamamaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Gül, tamamlayın, buyurun.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Mevcut Anayasa’ya uymuyorsunuz ki.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani Anayasa mı “Urfa’ya elektrik vermeyin.” diyor, Anayasa mı “Urfa’da çocuk çocuk öğretmen görmesin.” diyor? Urfa’da elektrik yok, Anayasa mı “Elektrik vermeyin.” diyor?

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Türkiye, bu anlamda, yeni ve sivil anayasasını, özgürlükçü anayasasını yapmak zorundadır.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Anayasa Mahkemesi “Can Atalay serbest bırakılsın.” diyor, uyulmuyor.

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - Ve herkesin; genciyle, kadınıyla; doğusuyla, batısıyla; Alevi’si, Sünni’siyle bir toplumsal sözleşme olarak, “Bu benim anayasamdır.” diyerek sahipleneceği bir anayasayı bu dönem hep birlikte yapmak boynumuzun borcudur.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Mevcut Anayasa’ya uymuyorsunuz ki, Anayasa Mahkemesi kararlarını tanıımıyorsunuz.

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - İnaniyorum ki bunu elbette yapacağız, bunu hep beraber ortaya koyacağız.

Bu vesileyle, Türkiye Yüzyılı’nı yeni ve güçlü bir anayasayla, sivil anayasayla, bir toplumsal sözleşmeyle herkesin ortak geleceğe umutla baktığı bu Türkiye’yi hep beraber, inşallah, yeni anayasayla taçlandıracağız.

Bu vesileyle, söylemek isterim ki: Sayın Devlet Bahçeli’nin her zaman siyasetteki ufuk açıcılığı, ön açıcılığı da demokrasimiz tarihinde çok önemli bir rol oynamıştır, çok önemli bir katkısı olmuştur. Türkiye ne zaman demokratik krize girdiğinde; şöyle hatırlayalım... Bugün Sayın Devlet Bahçeli hem tecrübesiyle hem de bilgi birikimiyle, bilgeliğiyle burada, Genel Kurulumuzda. O vesileyle, gerek Bakanlık döneminde gerek Parlamentoda ve diğer dönemlerde, sizlerin de hepinizin de yaşadığı gibi, ne zaman bir kriz olsa bu anlamda ön açıcılığı rolünden dolayı ve Cumhuriyet İttifakı’na bu anlamda verdiği manası ve desteği, terörsüz Türkiye desteği ve diğer konulardaki liderliği için de Milliyetçi Hareket Partisi Genel Başkanı Sayın Devlet Bahçeli’ye şükranlarımı sunmayı ayrıca bir vecibe biliyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Son olarak, bize güvenen milletimize mahcup olmadan ve milletimizden başka hiçbir yere hesap vermeden, milletimizle yol yürümeye devam edeceğiz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Amerika'ya hesap vermiyor musunuz Başkanım? Amerika rehin almış sizi.

ABDULHAMİT GÜL (Devamla) - 2026 yılı daha güzel bir yıl olacak; daha özgür, daha demokratik yıl olacak diyorum, hepimizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Vallahi, Amerika rehin almış.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına ikinci söz, Grup Başkan Vekili ve Çankırı Milletvekili Sayın Muhammet Emin Akbaşoğlu'na ait.

Buyurun Sayın Akbaşoğlu. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

AK PARTİ GRUBU ADINA MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım, partilerimizin Sayın Genel Başkanları, Grup Başkanlarımız, Grup Başkan Vekillerimiz, değerli milletvekili arkadaşlarım; AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle Gazi Meclisimizin siz değerli üyelerini ve sizlerin şahsınızda aziz ve asil milletimizin tüm fertlerini hürmetle, muhabbetle selamlıyorum.

Görüşülmekte olan bu bütçe, AK PARTİ'mizin 24'üncü, cumhuriyetimizin 2'nci yüzyılının yani Türkiye Yüzyılı'nın 3'üncü bütçesidir. Bütçemizin şimdiden ülkemiz ve milletimiz için hayırlara ve bereketlere vesile olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 21 Aralık 2025 Pazar, üç ayların başlangıcındayız. Recep, şaban ve ramazan aylarını bünyesinde barındıran mübarek zaman diliminin kalplerimizi arındırmaya, gönüllerimizi diriltmeye, birlik ve beraberliğimizi, kardeşliğimizi daha da pekiştirmeye vesile olmasını; başta aziz ve asil milletimiz olmak üzere İslam âlemine ve tüm insanlığa sağlık, huzur, barış ve nice hayırlar getirmesini Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisinden, bu aziz Meclisin kürsüsünden bizler de âlemlere rahmet olarak gönderilen ve bütün insanlık için kendisinde en güzel örnekler bulunan Peygamber Efendimiz'in (ASV) duasına iştirak ediyoruz: “Allah'ım, recep ve şaban aylarını bize mübarek kıl ve bizleri ramazanı şerife ulaştır.”

Bu gece, aynı zamanda en uzun gece, şebiyelda. Ne diyor şair? “Şebiyeldayı müneccim ile muvakkit ne bilir/Müptelayıgama sor kim geceler kaç saat.” “En uzun geceyi müneccim ve muvakkit ne bilir, gecelerin kaç saat olduğunu dert sahiplerine, âşıklara sor.”

Evet, değerli arkadaşlar, vasıl olduğumuz en uzun geceye atfen yazılan bu mısralardan ilhamla diyoruz ki ülkemize ve milletimize hizmetin tadını ancak bizim gibi bunu yirmi üç yıldır kesintisiz yaşayanlar bilir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Milletimizin derdiyle dertlenmek; bu millete olan aşkını, sevdasını, heyecanını “Bu şarkı burada bitmez, artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak.” şiarıyla yirmi beş yıl önce Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde çıktığımız bu kutlu yolda 24'üncü bütçemizi hazırlama imkânını bahşeden Rabb'imize hamdediyor, iradesi ve desteğiyle her daim yanımızda duran aziz milletimize en kalbi şükranlarımı sunuyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe görüşmeleri esnasında gerek milletvekili arkadaşlarımız gerekse Bakanlarımız büyük bir vukufiyetle Türkiye'nin nereden nereye geldiğini, yapılan hizmet ve eserleri, demokratik devrimleri, vesayetle mücadeleleri, elde edilen büyük başarıları; bununla beraber eksikliklerimizi nasıl gidereceğimizi, daha güzel neticeleri almak için neleri yapacağımızı anlattılar, tarihe not düştüler, düşünce ve tekliflerini tutanaklara geçirdiler.

Birkaç örnekle hatırlamak ve hatırlatmak gerekirse Türkiye'yi 2002 yılında 6 bin kilometre bölünmüş yoldan alıp bugün 30 bin kilometreye çıkardık, kişi başına düşen millî geliri 3.500 dolarlardan yaklaşık 18.000 dolara çıkardık, gayrisafi millî hasılayı 238 milyar dolardan 1,5 trilyon doların üstüne çıkarma başarısını gösterdik.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ döneminde iddia edildiğinin aksine fabrikalar azalmadı, çoğaldı; halebi oradaysa arşın burada.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Halep mi kaldı ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - 2002 yılında ülkemizde 191 OSB vardı, şimdi bu sayı 1.371'e çıktı. 2002'de OSB'lerde toplam 415 bin istihdam varken bugün 2 milyon 700 bin kişi organize sanayi bölgelerinde çalışıyor. Organize sanayi bölgelerindeki üretimlerdeki tesis sayısını da 11 binden 60 bine çıkaran parti ak kadrolar, AK PARTİ arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bunlar gerçek rakamlar.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Şanlıurfa ve ilçelerinde su yok, su! Şanlıurfa organize sanayisinde su yok!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - 2002'de faiz giderlerinin bütçe içindeki payı yüzde 46 seviyesinde 2026'da bu oran yüzde 14,5'tir. 2002'de toplanan her 100 liralık vergi gelirinin 85 lirası faize ödenirken şimdi ise sadece 17 lira faize gidiyor. Bunu mutlaka daha da aşağı indireceğiz, yatırımları daha da fazlaştıracacağız; bundan hiç kimsenin şüphesi olmasın.

Değerli arkadaşlar, seksen yıllık cumhuriyet döneminde yapılanları son yirmi üç yılda 5'e, 10'a, 20'ye katlayan, büyük bir performans sergileyen ak kadroların mensubu olmaktan büyük bir gurur ve bahtiyarlık duyuyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ben de alkışladım seni(!)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Gazi Meclise gelirken, Meclisten seçim bölgenize giderken sağınızda solunuzda gördüğünüz hizmet ve eserlerin, arkanızda bıraktığınız, biraz sonra önünüze çıkacak olan eserlerin altında AK PARTİ'nin mührü var. "Yaparsa AK PARTİ yapar." sözü, işte böyle ete kemiğe bürünüyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Dolar 50 lira oldu, doğru söylüyorsun, yaparsa doları 50 lira AK PARTİ yapar(!) Dolar 50 lira oldu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 bütçemizde 81 vilayetime, 86 milyon insanımıza; kadınlara, gençlere, çocuklara, memura, emekliye, işçiye, çiftçiye, esnafa, sanayiciye, dul ve yetimlere, engellilere, ailelere, velhasıl aziz ve asil milletimizin tek tek her bir ferdine ve bütün toplum kesimlerine yer verilmiştir. Bu bütçe hepimizin bütçesi, milletimizin bütçesidir. Bu bütçe de milletimizin inancı, tarihi var; eğitimi, sağlığı var; savunması, güvenliği var; kendisi var, geleceği var, umidi var. Milletimiz biliyor ki yaptıklarımız yapacaklarımızın teminatıdır. Bu bütçe, daha önce gerçekleştirdiğimiz gibi, enflasyonu tek haneye düşürüp toplumun tüm kesimlerinin alım gücünü, refahını artıracak adresin AK PARTİ ve Cumhuriyet olduğu müjdeleyen bütçedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Aynen yaptınız vallahi(!)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Paramız pul oldu Sayın Akbaşıoğlu.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Arkadaşlar, ne söz verdiysek yaptık, yine biz yapacağız.

6 Şubat 2023 depreminde asrın felaketi karşısında “Depremzedelerin evlerini yapmaya on yıl yetmez.” dediniz, “Yapamazsınız, edemezseniz.” dediniz. Değerli arkadaşlar, depremzede kardeşlerimizin 455.000’inci konutunu 27 Aralık 2025 tarihinde hak sahibine teslim ediyoruz; hayırlı ve uğurlu olsun. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Olsun!

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bak, alkışlıyorum seni ama yalan, yalan...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Demek ki neymiş: Milletimiz boşuna “Yaparsa AK PARTİ yapar.” dememiş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ULAŞ KARASU (Sivas) - Bir yılda yapacaktınız, bir yılda.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Yüzyılın afet felaketini yüzyılın hizmet destanına dönüştüren kadrolara ak kadrolar, onun liderine de Recep Tayyip Erdoğan denilir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Arkadaşlar, bununla da yetinmiyor, durmuyoruz, yola devam ediyoruz. 500 bin sosyal konutun yapımı için kollarımızı sıvadık, işe başladık.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Akbaşıoğlu, Çankırı-Sungurlu arasının yolu bozuk.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - 500 bin aileye yuvalarını inşallah 2027 Mart ayında teslim ediyoruz. Bu daha yeni bir başlangıç. Arkasından yeni sosyal konutların yapılmasına devam edeceğiz. Her ihtiyaç sahibi vatandaşımızı ev sahibi yapıncaya kadar canla başla hep birlikte çalışacağız değerli arkadaşlar.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Daha çalışmadınız mı? Çalışmış hâliniz bu mu; dolar 50 lira, 50 liraya yükseldi, 50 liraya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - 1 milyon 750 bini yaptık, 455 bini yaptık, 500 bini başlattık, arkasından yüz binleri yapacağız Allah’ın izniyle. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bravo, bravo, bravo Akbaşıoğlu (!)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Dolar 50 liraya çıktı, herhâlde 100 liraya çıkaracaksınız.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - AK PARTİ’liler bugün coşmuyor ama niyeysen.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ev kirası 20 bin lira olmuş.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; biz ne söylediysek Allah’a çok şükür, onu gerçekleştirdik, gerçekleştiriyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Olmuyor, olmuyor.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Liyakat yok, liyakat yok.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Aldatmaca, kandırmaca...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Vallahi kandırmaca var. Urfa’ya 463 tane proje dediniz, 3 tane projenizi sayar mısınız.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - ...yalan ve iftira üzerine kurulmuş, kuru vaat, algı ve illüzyon siyaseti değil hak ve hakikat üzerine bina edilmiş, ilkel hizmet ve eser siyaseti yürütüyoruz, hizmet ve eser siyaseti. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Vallahi yalan!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Biz, milletimizin ve ülkemizin lehine olan her hayırlı hizmeti hayata geçirmenin samimi gayreti içerisindeyiz. Milletimizin bütün mensuplarını ve ülkemizi güçlü, özgür ve müreffeh kılmak için çalışıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Batı medeniyetiyle birlikte insan hakları mevzuatı Gazze’de ölmüş ve gömülmüştür. Gazze’deki kutlu direniş aynı zamanda insanlığın ve insani değerlerin direnişidir. Gazze direnişi, bizim Millî Mücadele ve Kuvayimillîye direnişimizle aynı ruh ve manayı mündemiçtir. Davamız aynı dava, kaderimiz ortak kaderimizdir. Filistin, Gazze, Kudüs bizim millî meselemiz ve millî mesuliyetimizdir. Milletimizin hiçbir ferdi Gazze’ye, Kudüs’e, Mescid-i Aksa’ya bigâne kalamaz, kalmamalıdır. İsrail’in Gazze’deki, Filistin’deki soykırımına karşı durmak için sadece ve yalnızca insan olmak ve insani değerlere sahip çıkmak yeterlidir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Niye Mavi Marmara davasını düşürdünüz burada? Mavi Marmara davasını burada düşürdünüz.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Bu manada insanlığın vicdanının hür ve gür sesi, Türkiye’nin lideri Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’ın her uluslararası platformda hakkı haykırması ve ateşkes çağrılarını neticesinde Mısır’da kurulan masada en etkili ülke Türkiye olmuştur.

Değerli arkadaşlar, tıpkı bir asır önce ceddimizin bütün emperyalist ve siyonistlere haddini bildirdiği ve cennet vatanımızı işgalden kurtardığı gibi Gazze de kurtulacak, Kudüs de Mescid-i Aksa da mutlaka ama mutlaka kurtulacaktır. Buna inancımız şeksiz ve şüphesiz tamdır! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bu kadar bağırmaya bu kadar mı alkış ya?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Sayın milletvekilleri, bir devrin kapanıp bir devrin açılışına şahitlik eden Şahi topu misali, KIZILELMA ile ürettiğimiz yerli ve millî havadan havaya füzemizin hava aracına tam isabeti, Türkiye’nin teknolojik üstünlüğünün delili ve ispatı olarak karşımıza çıkıyor. Artık yepyeni bir dönem başlamıştır; bu yeni gelişmenin ortaya koyduğu paradigma ve ülkemizin yetiştirdiği gençlerimizin ürettiği muazzam eserler, yeryüzünde hakkı üstün tutan bir nizamîlemin, bir küresel düzenin inşallah teminatı olarak karşımıza çıkıyor. Bu cığır açıcı büyük teknolojik devrimi gerçekleştiren, buna imkân tanıyan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, Millî Savunma Bakanlığımıza, Baykara, Savunma Sanayii Başkanlığımıza, ASELSAN’a ve bütün paydaşlara en kalbî selam ve hürmetlerimi sunuyorum.

Gelinen noktada mesuliyetimiz büyük hem de çok büyüktür, hayalimiz ve ufkumuz ondan daha da büyüktür. Şairin ifadesiyle “Yol onun, varlık onun, gerisi hep angarya/Yüzüstü çok süründün, ayağa kalk Sakarya!” (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Evet, Türkiye ayağa kalkmıştır, yepyeni bir dönem işte böyle başlamıştır. Artık Türkiye durdurulamaz, durdurulamayacaktır, aziz milletimiz buna asla ve kata müsaade etmeyecektir.

Vakit, Türkmen’i, Kürt’ü, Arap’ı, Alevi’si, Sünni’siyle birbirimize kenetlenerek birlik ve beraberlik içerisinde ortak geleceğimizi kurma vaktidir. Vakit kucaklaşma ve bütünleşme vaktidir, kardeşlik ve şahlanış vaktidir; “terörsüz Türkiye” işte bunu temin etmektedir. Dünyanın içinde bulunduğu konjonktür, kuzeyimizde ve güneyimizdeki istikrarsızlıklar bize göstermiştir ki birlik ve beraberliğe her zamankinden daha çok ihtiyacımız var. Zira “Girmeden tefrika bir millete düşman giremez/Toplu vurdukça yürekler, onu top sindiremez.”

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kimse alkışlamıyor ya! Yapmayın ama ya(!) Bak kimse alkışlamıyor, olmaz ki ama gerçekten olmaz ya(!) Hiç mi alkışlayan yok?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - O sebeple, iç tahkimatın güçlendirilmesi gerçeği her zamankinden daha da önceliklidir. İç tahkimatımızın anahtarı da “terörsüz Türkiye”dir. “Terörsüz Türkiye” huzurlu Türkiye, zengin ve müreffeh Türkiye demektir. “Terörsüz Türkiye” terörsüz bölgeyi, terörsüz bölge de terörsüz dünyayı sonuçlayacaktır.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Yurtta barış, dünyada barış!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Değerli milletvekilleri, büyük bir imtihandayız, insanlık imtihanı. Doğuştan, fitri değerlerimizle donanımlı olarak geldiğimiz bu imtihan dünyasında insan kalabilmek, kimsenin veya herhangi bir olayın etkisiyle bu değerlerimizin elimizden alınmasına asla ve kata müsaade etmemek gerçekten çok çetin ve zor bir imtihan ama bu imtihanı hep birlikte başarmalıyız. İnsani, fitri değerler etrafında, birbirine kenetlenmiş tuğlalar misali hem kendimizi yeniden inşa edebilir hem de yeni bir dünya kurabiliriz. Her bir insanın biricikliğini esas alan, onun özgürlüğü ve özgünlüğü temeline dayalı, kendisi olma ve kendisi kalma imkânını gerçekleştirebileceği bir atmosferi hep birlikte oluşturabiliriz. İnsanlık tarihi bunun örneklerine şahittir. “Diriliş Neslinin Âmentüsü”yle Anadolu kıtası büyüklüğündeki dava taşını gediğine koyan sağlam irade inanıyorum ki yepyeni bir dönemin kapılarını aralamıştır. “Dünya 5’ten büyüktür. Daha adil bir dünya mümkündür.” hakikati işte, bu dönemin mottosudur, hedefe de mutlaka varılacaktır. Hedef, adil ve merhametli yeni bir nizamiâlemin, bir küresel düzenin bütün insanlığa hediye edilmesidir. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, evet, işte böyle! Evet, bak, oldu şimdi, oldu; daha güçlü olması lazım ama.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - “Tohum saç, bitmezse toprak utansın!

Hedefe varmayan mızrak utansın!

Hey gidi küheylan, koşmana bak sen!”

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hazır mısınız?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - “Çatlarsan, doğuran kısrağ utansın!” (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ha şöyle, kendinize gelin ya.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Sayın milletvekilleri, sanal ve yapay olarak değil gerçek özgürlüğün tadılarak yaşanabildiği bir dünya bütün insanlığın hem özlemi hem de en tabi hakkıdır. Adil ve merhametli yeni dünya düzeni talebi tüm insanlık için yenilenen bir taleptir. İşte, bu sebeple “Dünya 5’ten büyüktür. Daha adil bir dünya mümkündür.” diyoruz.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Emeklilik konuşun, emeklilik.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Gelin, yepyeni bir dünyanın kurulmasına, kimse buradan ayrılmaksızın hep beraber iştirak etsin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Akbaşoğlu, hiç emekli demedin ya; koca bütçe konuşmasında bir tane “emekli” demedin ya, bir tane “asgari ücret” demedin ya!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Tarihî “Pax Ottomana” Osmanlı barışı gerçeğini “Pax Türkiye” olarak güncelleyelim. Adil ve merhametli küresel düzeni insanlığa hep birlikte hediye edelim. Yeni dönemin mayasının formülü, kodları, yazılımı asırlardır İslam barış medeniyetinin sancaktarlığını yapmış Türkiye’nin elindedir. Üç kıta, yedi iklimde hüküm süren şanlı ecdadımız bunu tarihin şahitliğinde tüm insanlığa ispatlamıştır. Temel hak ve özgürlükler ekseninde dini, dili, kavmi, rengi ne olursa olsun insanca bir arada yaşamanın tadını istisnasız her bir bireye ve topluluğa tattırmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Başkanım, iki dakika daha verin.

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Bütçeye gel, bütçeye!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - İnsanlığı yaşatmıştır ecdadımız, insanlığı. “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” düsturu işte buradan neşet etmektedir.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Onun için emekliyi yaşatman lazım, asgari ücretlinin geçinmesi lazım.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Değerli arkadaşlar, 15 Temmuz 2016’da uluslararası hain darbe ve işgal girişimini boşa çıkartma ve şüheda yurdu cennet vatanımıza ölümüne sahip çıkma iradesi neticesinde kendiliğinden oluşan Cumhur İttifakı, mazimizden gürül gürül coşarak taşıp gelen İslami insani değerler manzumemizin atıye intikalinde çok önemli bir sorumluluk ve tarihî bir misyon üstlenmiştir. Mesuliyet yükü her şeyden, ölümden de ağırdır. Evet, Cumhur İttifakı olarak aziz ve asil milletimizle birlikte Ahmet Yesevi’den Sultan Alparslan’a, Şeyh Edebali’den Osman Gazi’ye, Ahmed-i Hani’den Salâhaddin Eyyubî’ye, Akşemseddin’den Sultan Fatih’e, Hacı Bayram Veli’den, Hacı Bektaş Veli’den Gazi Mustafa Kemal’e...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Bir bütçeye gelemedin.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - ...Sayın Devlet Bahçeli’den Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a, 15 Temmuzdan bugüne intikal eden Anadolu kıtası büyüklüğündeki dava taşını yepyeni bir dünyanın kurulması için gediğine yerleştirme irademiz tamdır. Bunu mutlaka başaracağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yürü be Akbaşıoğlu, kim tutar seni ya!

BAŞKAN - Tamamlayınız Sayın Akbaşıoğlu, tamamlayın.

Buyurun.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Hayalleri hedeflere, hedefleri gerçeklere dönüştüren ak kadrolara, Cumhur İttifakı’na, Sayın Devlet Bahçeli’ye, Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan’a ve Gazi Meclise selam olsun. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Emekli ne olacak?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bütçe konuşmana başlayacak mısın Sayın Akbaşıoğlu?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Asgari ücret artacak mı?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Şimdi, biraz, birkaç dakika da bizden önceki konuşmacıların yöneltmiş olduğu bazı soruları, değerlendirmeleri ben de kürsüden değerlendirmek istiyorum. (CHP sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tabii, tabii, daha zamanın var, acele etme! Acele etme, zamanın var!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şiir okuma ama bak, şiir okuma.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Değerli arkadaşlar, şimdi, tabii...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - İşçi ve emekliden bahsedecek, beş dakika verelim!

BAŞKAN - Sayın Akbaşıoğlu, üç dakika şimdiye kadar uzatmıştım. İki dakika daha, son iki dakika, tamamlayın.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkanım, işçi ve emekliden konuşacak, onun için bir beş dakika verelim.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Eleştirileri boş ver, emekliye gel.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Evet, şimdi, sizlere bu konuyla ilgili cevaplarımı vereceğim. Evet, bakın, şimdi...

MURAT EMİR (Ankara) - Eyvah, notlar karıştı!

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Bize vermeyin, bize vermeyin, halka verin!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Arkadaşlar, şunu herkesin bilmesi lazım: Herkes iyi bilsin ki çalışanlar değil canla başla çalışanlar kazanır iktidarı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Yolsuzluktan, hırsızlıktan bir kahraman çıkaramazsınız.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen çıkıyorsun ama!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - CHP yönetimine tek bir ödev verilmiş, hırsızlık ve yolsuzluğun avukatlığını yapmak. (CHP sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yazık, yazık! Ayıptır, ayıp! Terbiyesizlik yapma!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Yolsuzluğun, hırsızlığın avukatlığını yapmaktan vazgeçin. Allah aşkına, buraya gelip şu düştüğünüz hâle bakın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Tek kelime bütçeyle ilgili bir söz söylemiyorsunuz ancak iftira atıyorsunuz! Ayıp ya! Yüzünüz yok, yüzünüz yok!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şu hâline bak, şu hâline!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Rüşvet alıp verdiklerini, yolsuzluk ve hırsızlık yaptıklarını yargı önünde kendileri ikrarla kabul ettikleri hâlde hangi çıkar ilişkisi gözlerinizi kör, kulaklarınızı sağır, vicdanlarınızı kapatıyor da hırsızlığı savunmak zorunda kalıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yazıklar olsun sana, yazıklar olsun! Sana yazıklar olsun!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Emekliye, kadınlara, gençlere bir şey söyleyecek yüzünüz yok!

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Yazık, yazık!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - “Hırsızlıktan arınmalıyız.” diyenleri CHP’den atıyor, itirafçılara ise hiç dokunmuyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yazıklar olsun sana, yazıklar olsun!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Açıkça, siz, bu konuya hukuk ve adalet nazarlarıyla değil siyasi hırs ve ihtiras gözlüğüyle bakıyorsunuz, milletimizin her türlü değerine meydan okuyorsunuz. (CHP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Bütçeden konuşacak yüzünüz yok, yüzünüz! Emekliden bahsedin, gençten bahsedin! İftiraları bırakın, iftiraları! İftiraları gizli tanıklara attırmaya devam!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - 17-25 Aralığı unutmadı bu millet! 17-25 Aralığı anlat!

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Parsel parsel anlat! Parsel parsel anlat!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Merak etmeyin, az kaldı, milletimiz sizi siyasi vekâletten azledecek, sandıkta cevabınızı mutlaka verecek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar; CHP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Getirin sandığı! Sandığı getirin!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bitti, süresi bitti! Hey!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Siz vermediniz ki, beş dakika süre aldı ya!

BAŞKAN - Sayın Akbaşoğlu, lütfen tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Beş dakika süre aldı ya. Neyin süresini alıyorsun?

BAŞKAN - Tamamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hayır, hayır, hayır, süre verme artık! Beş dakika...

BAŞKAN - Bakın, bir dakika...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Beş dakika süre aldı.

BAŞKAN - Bir dakika...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yeter! Yeter!

BAŞKAN - Arkadaşlar...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Hayır! Hayır!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Neyin süresini alıyorsun!

BAŞKAN - Bir dakika arkadaşlar...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Neyin süresini alıyorsun!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yirmi yedi dakika oluyor, yirmi beş dakikayı tamamladınız.

BAŞKAN - Sayın Günaydın...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Neyin süresini alıyorsun daha! Biz beş dakika konuştuk.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yok böyle bir şey!

BAŞKAN - Sayın Günaydın...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Neyin süresi daha!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Biz beş dakika konuştuk.

BAŞKAN - Sayın Günaydın...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Adama iftira etmek için mi süre veriyorsunuz? Okuduğunuz hukuk fakültesine yazıklar olsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Biz beş dakika konuştuk ya! Bize beş dakika verdiniz, dört dakika verdiniz Sayın Başkan. 6'ncı dakikayı alıyor.

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisinin konuşmacılarına dört, beş ve dört dakika ilave süre verdim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - 6'ncı dakikayı alıyor. Hayır efendim, konuşamaz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tamam, yirmi beş dakika oldu, yirmi beş dakika oldu.

BAŞKAN - Yahu, arkadaş...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Altı dakika veriyorsunuz. 6'ncı dakika... Yirmi beş dakikadır konuşuyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yirmi beş dakika oldu.

BAŞKAN - Sözlerini tamamlasın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, yirmi beş dakikadır saçmalıyor!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ha, iftira etmesi için ilave süre mi verdin!

BAŞKAN - Sözlerinizi tamamlayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Neyi tamamlıyor? Neyi başlatıyor daha ya, neyi başlatıyor!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İftira etmesi için mi ilave süre verdin?

BAŞKAN - Buyurun.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yazıklar olsun sana!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Neyi başlatıyor!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yazıklar olsun!

(CHP sıralarından sürekli sıra kapaklarına vurmalar, gürültüler)

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Emniyet teşkilatımız hem uyuşturucuyla mücadele eder hem de mahkemelerin verdiği kararları mutlaka yerine getirir. (CHP sıralarından gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İçindeki Escobar'ı söyle sen! İçindeki baronları söyle sen!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - “Büyüyoruz, görünüyoruz ama aslında küçülüyoruz. Rakamlarla yalan söylüyorsunuz.” dediler Bakanlarımıza. Kendileri yalan söylediği hâlde muhatabını yalancılıkla itham etmek ancak klasik bir CHP taktiğidir arkadaşlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hadi oradan! Hadi oradan!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yazıklar olsun sana, yazıklar olsun! Sana yazıklar olsun!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Bizim arkadaşlarımızın hiçbiri boşa alkışlamazlar çünkü bizim alkışlarımız çok değerlidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sana yazıklar olsun! Sana yazıklar olsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hadi oradan! Sarayın yağdanlığı!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - Kimi alkışlayacağını bizim grubumuz çok iyi bilir diyor...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bağır, bağır, bağır! Ancak bağırırsın!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tabii, tabii, tabii... Senin gibi şaklabanı alkışlar!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Devamla) - ...yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Burası sirk değil, sirk değil!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yazıklar olsun! Yazıklar olsun!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Yazıklar olsun! Yazıklar olsun sana Akbaşıoğlu! İftiracı!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Utanmaz! Üç aylarla başlıyorsun, nasıl bitiriyorsun!

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına son söz İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Sayın Özlem Zengin'e aittir.

VELİ AĞBABA (Malatya) - İftiracı!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Utanmaz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İftiracı!

BAŞKAN - Buyurun Sayın Zengin... (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Utanmaz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İnsanda birazcık utanma olur, utanma!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Üç aylarla başlıyorsun, gıybet yapıyorsun. Utanmaz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Utanma olsun sende biraz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yazıklar olsun sana! Yazıklar olsun! Utanmaz!

(AK PARTİ sıralarından “Otur yerine! sesleri)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Utanmazsın sen!

VELİ AĞBABA (Malatya) - İşte “Ladin”den sonra bir odun daha geldi, bir odun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Utanmaz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yazıklar olsun! Yazıklar olsun!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yazıklar olsun! Üç aylarla başlıyorsun, gıybet yapıyorsun. Yazıklar olsun sana!

VELİ AĞBABA (Malatya) - “Ladin”den sonra bir odun daha çıktı, bir odun.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - “Ladin” ve “Meşe”den sonra bir odun daha geldi!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şu Meclisi ne hâle çevirdin! Yazıklar olsun sana!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Siz yalan söylüyorsunuz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yazıklar olsun! Utanmaz adam!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Bütçeyle ilgili tek bir kelime edemiyorsunuz, bütçeyle...

BAŞKAN - Sayın Zengin, buyurun...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İftira atmadan bir konuşma yapamaz mısın?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Yüzünüz yok, sözünüz yok. Halka bütçeyle ilgili bir tek söz söyleyemiyorsunuz.

BAŞKAN - Evet, arkadaşlar, tamam mıyız? Sakinleştiriniz mi?

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Siz yalan söylüyorsunuz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yüzünüz kızarmıyor.

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Doğruları söylüyorum.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - İftiralarla yaşıyorsunuz.

BAŞKAN - Evet, Sayın Zengin, buyurun.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Bütçede halk yok, işçi yok, çiftçi yok, emekli yok.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İnsan iftira atmadan bir konuşma yapma yeteneğine sahip olmalı be! İftira atmadan bir konuşma yap hayatın boyunca.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Bu millete yaşıttıklarınızı siz de yaşayacaksınız.

BAŞKAN - Arkadaşlar, lütfen...

Sayın Özlem Zengin, siz buyurun, devam edin.

VELİ AĞBABA (Malatya) - “Meşe” “Ladin” bir odun daha. Gizli tanık vardı: “Meşe” “Ladin” bir odun daha.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kavak, söğüt.

AK PARTİ GRUBU ADINA ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli CHP’li arkadaşlarım özellikle; böyle bir ortamda konuşmaya başlamak istemiyorum, lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Çıkarımsaydınız onu.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Değerli arkadaşım, rica ediyorum...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - İftira atmadan kendini ifade edebilen bir konuşmacıyı biz de dinliyoruz.

VAHİT KİRİŞCİ (Kahramanmaraş) - Dinle ya! Dinle biraz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Öyle söylüyor zaten.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Sayın Başkanım, değerli Cumhurbaşkanı Yardımcım, çok değerli Genel Başkanlar, çok değerli Eş Başkanlar, Grup Başkanları, elbette Genel Kurulda görev yaptığım Grup Başkan Vekili arkadaşlarım; aziz milletimi ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Milletvekillerini de selamlayın.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ve milletvekillerimiz... Çok haklısınız.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, affedersiniz, konuşmamın başındaki hararete vermenizi ümit ediyorum.

Çok değerli milletvekili arkadaşlarım, çünkü yaptığımız işin özü, esası, milletvekili olmak. Biz bununla onur duyuyoruz, gurur duyuyoruz; eminim her bir arkadaşım da her siyasi partiden arkadaşım da milletvekili olmaktan aynı onuru duyuyordur. Sizleri saygıyla selamlıyorum.

Uzun bir çalışma sürecinden geçiyoruz. Son günlere yaklaştıkça özellikle son günlerde hararet artıyor. Galiba hiçbirimiz bu kadar çok Ankara’da vakit geçirmiyoruz normal hayatımızda ve çokça konuştuk, çokça laf attık, laf atıldı ve sanıyorum çokça dinledik. Birbirimizi ne kadar anladık çok emin değilim; ben anlaşılacak üzere konuşmayı tercih edenlerdenim, bugün de öyle olmasını ümit ediyorum; belki bildiğimiz konulara bir soru işareti koymak, bir mim koymak ve birazcık kendimize bir marj vermek, anlamak için bir zaman vermek.

Ben de arkadaşlarım gibi, bugün recep ayının 1’inci günü, inananlar için çok önemli. Özellikle Filistin’deki, Gazze’deki kardeşlerimizin davasını aklımızda tuttuğumuzu hatırlayarak, idrak ederek bir kez daha ben recep ayınız, şaban ayınız ve devamında da gelecek olan ramazan ayınız şimdiden mübarek olsun diyorum. Rabb’im ramazana kavuşmayı nasip etsin.

Şimdi, bugüne gelinceye kadar, değerli arkadaşlarım, bütçe çok yoğun bir emekle çalışılıyor; önce Bakanlıklar, burada Strateji Başkanımız var, sonra kendisi ve ekip arkadaşları. Devamında da Plan ve Bütçe Komisyonuna geliyor -arkadaşlarım buradalar, sizlerden de öyle; çok yoğun bir mesai- ve nihayetinde de kırk günlük bir çalışmadan sonra Genel Kurula geldi, şimdi burada. Konuşmanın sonundaki hararet nasıl olur bilemeyeceğim, o yüzden baştan teşekkürlerimi yapayım. Çok teşekkür ediyorum emek veren tüm milletvekili arkadaşlarımıza. Genel Kurulda bizimle olan, bizim her kelimemizi yazan stenograf arkadaşlarımıza, kavas arkadaşlarımıza, gecenin geç saatine kadar mesai mefhumu olmadan bizlerle birlikte olan çaycımızdan, kuaförlerden, gazeteci arkadaşlardan tüm burada

görev yapan değerli arkadaşlarımıza, Emniyet mensubu arkadaşlarımıza, danışmanlarımıza, herkese hassaten öncelikle teşekkür ediyorum ve elbette ki bütçemizin memleketimiz için, milletimiz için hayırlı olmasını diliyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bizim için fasılasız bir dönem, uzun yıllardır iktidardayız, çok iyi yaptığımız işler var ama merak etmeyin, biz kendi muhasebesini de yapan bir partiyiz, eğer öyle olmazsak zaten buraya gelmek mümkün olmazdı. Biz 2002 ile bugünü kıyasladığımız zaman Türkiye’de de dünyada da çok şeyin değiştiğini görüyoruz. Bir defa, her şeyden evvel nüfusumuz arttı, 20 milyon kadar nüfusumuz arttı. Bizim kendimizle beraber gelişen ülkemizde talepler arttı, insanlar değişti, beklentiler değişti. Hiçbirimiz, bizler de 2002’deki beklentilerimiz üzerine değiliz; evlatlarımızın da beklentileri farklı; eğitimden beklediğimiz, hayattan beklediğimiz şeyler değişti ve bizim yaptığımız tüm işler -bu bütçemiz de öyle- aslında bunları öngörerek şekillendi. Mesela, bugünkü bütçeye baktığımızda dünyadaki enerji kavgalarını görüyoruz ve enerji bağımsızlığını önceliyoruz. Uluslararası muazzam bir rekabet görüyoruz, dünyanın dengelerinin değiştiğini görüyoruz, bu rekabeti algılayarak iş yapmaya çalışıyoruz. Yeni pazarlar var, onlara dâhil olmak istiyoruz ve ekonomiler değişiyor, pazar ekonomilerinin yeri değişiyor. Savunma sanayisinde muazzam bir dönüşüm var ve onun da çok önemli bir parçası olmak istiyoruz ve olduğumuzu da görüyoruz, o lige çıktığımızı düşünüyoruz. Bütün büyüyen ülkeler gibi göç alıyoruz. Göç meselesiyle ilgili olarak da yaptığımız işler var, yapmamız gerekenler var ve dünyada pek çok küresel kriz var. Her şeyden önemlisi, düşündüğümüzden daha fazla savaş var. Bizim düşündüğümüz, bizi koruyacağını, dünyayı koruyacağını zannettiğimiz hiçbir müessese işlemiyor. Yani, aslında tek başımızayız ve ne kadar farklı fikirlerde olursak olalım beraber olmaktan başka çaremiz yok. Zaten “Terörsüz Türkiye” sürecine gelirken en önemli motivasyonumuz da budur. Türkiye’nin temel konularında hepimiz ne kadar tartışsak tartışalım birleşmemiz gerekiyor.

Sonuç olarak şöyle diyebilirim: Türkiye’nin başarı ölçeği büyüdü. Bizden beklentiler arttı, farklılaştı ve biz bu bilinç içerisinde bunları yapmaya gayret ediyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımızın gece gündüz... Yani ben çok samimiyetle söyleyeyim, her an ulaşabileceğimiz tek kişi Cumhurbaşkanı, partimizde hep öyle olmuştur. Kaçta isterseniz arayıp ulaşabilirsiniz.

CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkan, siz ulaşabiliyor musunuz? Sizin milletvekilleriniz ulaşabiliyor mu?

ÖZLEM ZENGİN (Devamlı) - Böyle bakıldığı zaman Türkiye’nin her bir meselesi için samimiyetle çalışan, düşünen, gayret gösteren her bir meseleyi sahiplenene bir Cumhurbaşkanından bahsediyoruz; sadece kendisi için değil dünyadaki adaletsizlikler için de hakeza öyle.

Şimdi, sıkıntılar, evet, biz sıkıntıların da farkındayız. Bunların farkında olmamak ne mümkün; biz, her gün sokaktayız, çarşıdayız, pazardayız ve onlara rağmen milletimizin önüne çıkıp kendimizi anlatıyoruz ve oy almaya çalışıyoruz.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, Ali Mahir Bey çokça kullandı, aslında Sayın Kılıçdaroğlu’ndan miras bir kalıp var. Kendisi -hatırlıyorum, şurada otururken yüz yüze konuşmalarımızı- hemen hemen her cümlesine “Soruyorum...” diye başladılar. Hatırlıyorsunuz değil mi? “Soruyorum...” Siz de öyle yaptınız bugün. Bence sorular önemli ama ne zaman önemli? Cevabı biliyorsanız önemli. Eğer cevapları biliyorsanız -ki vatandaş bunu anlar- sorduğunuz sorudan cevabı söylemeden sizin ne demek istediğinizi anlar. Şimdi, biz, sizin sorularınızı duyuyoruz. Bizden kastım şahsımız değil, hitap ettiğiniz insanlar. Hitap ettiğiniz insanlar, sizin cevaplarınızı anlayamıyor, öğrenemiyor.

Şimdi, matematikten bahsettiniz. Ha, bir de gelirken hep böyle kartonlar falan filan... Bildiğim bir şeyin cevabına tekrar baktım. Görerek mi öğrenmek kolay ve kalıcı, dinleyerek mi? Bütün araştırmalar diyor ki: Görerek... Dinleyerek, göstermeye gerek yok yani dinlemek kesinlikle öğrenmek için en kalıcı metot.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ters oldu!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Anlamazsınız diye...

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - İlla bir şeyi göstermek gerekmiyor Sayın Ağbaba; oradan göster, buradan göster, bunlara gerek yok. Özgür Bey'in adı kâfi insanların anlaması için. Gösterdiğiniz resim de Özgür Bey'e benzemiyor, bence benzeyen fotoğraflar kullanmanız lazım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Özgür Bey daha genç bir insan, ihtiyar bir amca gibi göstermişsiniz, ihtiyar amca gibi göstermişsiniz.

Değerli arkadaşlar, kamu borcuyla alakalı...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bizim Genel Başkanın her hâli güzel Sayın Özlem Hanım. Memlekete bir faydamız dokunsun dedik, lider görsün memleket dedik.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Bir saniye...

Değerli arkadaşlarım, millî gelirden bahsettiniz. Millî gelirle alakalı olarak kamu borcuna bakarak sadece karar veremeyiz. Bizim kamu borcunun millî gelire oranına bakmamız gerekiyor. Bu orana baktığımız zaman ülkemiz, 24,1'den 2025'e geldiğinde 73,9'a gelmiş yani millî gelirimize göre baktığımızda borcumuz, bizim borcumuz kesinlikle azalmış.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tersini söylediniz, tersini.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, siz rakamları bence -Sayın Emir de ifade etti- kendi fikirlerinizi anlatmak için dönüştürüyorsunuz. Dediniz ya: "Yalan, kuyruklu yalan -ben iyi bir dinleyiciyim- istatistiklerin yalanı." Yani siz de bunları gayet iyi kullandınız Murat Bey.

MURAT EMİR (Ankara) - Teşekkür ederim.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, vatandaşlarımıza elektrik ve doğal gazla ilgili biliyorsunuz desteklerimiz var. Bu desteklere baktığımızda elektrikte, meskende birinci kademenin yüzde 57'sini devletimiz ödüyor. Devam ediyoruz, doğal gazın yüzde 62'sini devletimiz ödüyor. Yani böyle olunca 100 liralık bir elektrik faturasının 57 lirasını, 100 liralık doğal gaz faturasının da 62 lirasını hazine karşılıyor yani bizler, sizler, devletimiz karşılıyor.

MURAT EMİR (Ankara) - Enerji enflasyonunda dünya 1'incisisiniz.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Murat Bey, laf atmak size hiç yakışmıyor.

MURAT EMİR (Ankara) - Yakışır, niye yakışmasın?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, ülkemizdeki yatırımlardan bahsettiniz. 1980 ile 2002 yılları arasında 14,6 milyar dolar yatırım varken 2023 ile 2025 arasında 285 milyar dolar yatırım almış durumdayız; bu, fevkalade bir rakamdır değerli arkadaşlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, evet, memurlarımızın maaşı daha fazla olsun, asgari ücreti mümkün olduğunca artıralım; emeklilerimizin -hepimiz emekli olacağız bir gün- annelerimizin, babalarımızın, onların da hayat kalitesini daha da artıralım ama şunu da görelim: Bakın, 2002 yılında 392 lira olan en düşük memur maaşı yüzde 225 artarak 50 bin liraya yükseldi. Yani şunu bilmeniz lazım, bence insanlarımız, bizi izleyen milletimiz biliyor: Bütün gayretimiz, bütün imkânımız özellikle gelir durumu daha düşük olan insanımızın, memurumuzun, işçilerimizin, emeklimizin, onların hayat standardının, hayat kalitesinin daha fazla yükselmesi içindir. Ayrıca şunu söylemem lazım: Tuhaf bir tenakuz içindesiniz. Bakın, bahsettiğiniz gelir grubu neredeyse size hiç oy vermiyor yani eğer mesele bu olsaydı size...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ne yapalım? Haklarını korumayalım mı?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Koruyun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bize oy vermeyenlerin hakkını da koruyoruz Sayın Başkan, biz Türkiye'nin partisiyiz.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ama siz o insanların oyunu almamakla övünen bir partisiniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır, hayır.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - “Biz eğitimlilerin oyunu alıyoruz; size fakirler oy veriyor, size eğitimsizler oy veriyor.” diyen sizlersiniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Siz 86 milyonun partisi misiniz?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Daha geçen gün buradan böyle laflar atıldı bizlere, bana böyle laflar atıldı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Ne münasebet! İftira atmayın Sayın Zengin, iftira atmayın! Biz halkın partisiyiz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Tayyip Bey zengin sever, Tayyip Bey!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, değerli arkadaşlarım, bütçe...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Tayyip Bey zengin sever Özlem Hanım, Tayyip Bey fakir sevmez Özlem Hanım!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, bir saniye, ben avukatlıktan şunu öğrendim: Bütün kavgalar ekonomiye tahvil olur; ticaret davaları ekonomiye döner, boşanma davaları gene para kavgasına döner. Bakıyorum, siyasette de bütün kavga buna dönüyor ama bizim asıl meselemiz, rakamlardan ziyade siyasetimiz. Yani şu Genel Kurulda “Siz de öyle yaptınız.” Sürekli olarak anlatıyoruz ama siz kendinizi anlatmaktan ziyade hep bize “Kötüsünüz.” “Fecisiniz.” “Fenasınız.”, hep bize...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - “Kötü” demedim ama fecisiniz, onu söyleyeyim.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ama bak, şunu söyleyeceğim Ali Mahir Bey: Şimdi, bizim insanımız tarifsiz feraset sahibi. Yani Tokat'taki köye gidiyorsun, bir tane teyze var sacın başında...

VELİ AĞBABA (Malatya) - En son ne zaman gittin?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ben çok gidiyorum; annem ve babam orada yaşıyor. Sizden daha çoktur, Malatya'dan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bak, bak; Velî Ağbaba'dan daha fazla kendi ilini konuşan bir vekil yok. Malatya, Malatya bulunmaz eşin.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - ...teyzenin muazzam bir feraseti var. Teyze bana şunu diyor, bize şunu diyor: “Yavrum, buralarda dolaşma. Bizim oyumuz zaten sana. Sen oy vermeyenlere git.” (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - O yüzden sokağa hiç çıkmıyorsunuz, güzel!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - O teyze, halanız olmasın! Sayın Başkanım, o teyze, halasıymış!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kadın kibar. “Yüzünüzü görmek istemiyorum.”u ancak böyle diyor, ne desin sana!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, vatandaşın bizde gördüğü şey şudur değerli arkadaşlarım, Sayın Cumhurbaşkanımızda gördüğü şey şudur: Bizim problem çözme kabiliyetimizi görüyor hangi konu olursa olsun, ister içeride ister dışarıda problem çözme kabiliyetimizi görüyor. O yüzden...

MURAT EMİR (Ankara) - Problemin ta kendisi sizsiniz, kaynağı sizsiniz!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Siz öyle zannediyorsunuz, öyle zannettiğiniz için bakın, çok hazin bir durumdasınız. Ya, eğer bu kadar her şey kötüyse bütçeyi neden hâlâ biz yapıyoruz, madem her şey bu kadar fena? Niye, niye? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Düzelteceğiz, o yanlış da düzelterek! Sandığı getirin, o yanlış da düzelterek!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Değerli Özgür Bey, gelmeden bütün bütçe konuşmalarını okudum, hepsini; hepsinde aynı şeyi söylüyorsunuz, hepsinde diyorsunuz ki: “Bu bütçe son bütçemiz.” Ama değil, Allah’ın izniyle değil; devamı gelecek, merak etmeyin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Vatandaş da “İnşallah, son bütçemiz olur.” diyor.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sandığı getirin, sandığı; vatandaş sandık istiyor.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, bizim bütçemizde, değerli arkadaşlarım, içerideki, dışarıdaki meseleleri kavrayan, bizim vatandaşımızın kişisel, ailevi sorunları dâhil olmak üzere özellikle sosyal devletin getirdiği pek çok sorumluluğu içeren, iş hayatındaki problemleri öngören ve en önemlisi de bizim tek tek bu problemleri görerek -başta iş dünyası ve çalışanlar olmak üzere- Türkiye’nin büyüme hacmini artıracak olan pek çok şey var ama siz bence bütçeyle yeteri kadar alakadar değilsiniz çünkü değerli arkadaşlarım, sürekli kendinizle meşgulsünüz ama bu meşgul olmada da bir sorun olduğu kanaatindeyim. Nasıl bir sorun? Ben size birkaç örnek vermek istiyorum; şimdi, örnekleri kendimiz üzerinden versek itiraz ediyorsunuz, o yüzden iki örnek vereceğim, ikisini de sizlerden vereceğim. Şimdi, Sayın Genel Başkan, biliyorsunuz, yurt dışına gitti, Brüksel’e gitti, Brüksel’de bir konuşma yaptı. Ben samimiyetle Özgür Özel Beyefendi’yi Sayın Grup Başkan Vekili iken çok başarılı bulanlardanım, başarılı bir Grup Başkan Vekiliydi ama artık bir Genel Başkan. Artık Genel Başkan, Grup Başkan Vekili değil, bence hatırlamalı. Şimdi, Brüksel’e gittiği zaman orada yaptığı konuşmaya iki kademeli üzüldüm hem şahsı adına hem de katmerli olarak Cumhuriyet Halk Partisi ve ülkem adına çünkü bu konuşmada diyor ki: “Sayın Antonio Costa bir beş dakika bize vakit ayırmadı, konuştu gitti.”

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - O benimle ilgili bir şey değil ama.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Bir saniye, bir saniye...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - O bütün heyetle ilgili bir şey, herkes de alkışladı duygulara tercüman oldu diye.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Bence de dinlese iyi olurmuş, ben böyle konuşup gidilmesinden rahatsız olanlardanım zaten.

Burada şu var Özgür Bey, bakın, şimdi, buradaki problem şu: Siz kendinize bir konumlama yapıyorsunuz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Genel Başkanım bütün liderler adına o sitemi yaptı, keşke konuyu öğrenseydiniz.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Sayın Ağbaba, laf atmaktan...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Laf atmıyorum, bir bilgiyi veriyorum size.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Ya, parazit yapmayın, dinliyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Dinlerseniz... Bakın, Genel Başkanınız daha iyi dinliyor, bir susarsanız...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir bilgiyi veriyorum Özlem Hanım.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Dinleyin lütfen Ağbaba.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Yanlış konuşmaya devam etmeyin diye uyarı yapıldı, bilgi verildi.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, bir konumlandırma problemi yaşıyorsunuz, kendinizi öyle bir yere konumlamışsınız ki yani “Bugün seçim olacak, biz hemen buraya, memleketin başına geleceğiz.” Fakat sizin dışarıda muhatap olduğunuz bütün o ülkeler...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Avrupa’nın en büyük sol partisi, Türkiye’nin en büyük siyasi partisi, en çok oy alan partisi...

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Dinler misiniz!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Diyorsunuz ya yani tabiri caizse: “Tayyip Erdoğan’ın ekmeğine yağ sürüyorsunuz, ona böyle davranmayın.” Onun sebebi ne biliyor musunuz? O gittiğiniz muhataplar sizden daha fazla Türkiye’nin geleceğinde Tayyip Erdoğan’ın da AK PARTİ’nin de olacağını görüyor, onlar bunu görüyor. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Aynen böyle.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Evet, gördük, en son 31 Martta gördük; 31 Martta gördüler kimin lider olduğunu, kimin iktidar olacağını.

İSMAİL ATAKAN ÜNVER (Karaman) - Öyle mi olsun istiyorsun?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Siz bunu göremediğiniz için bir muhataplık sorunu yaşıyorsunuz. Yani diyorsunuz ki: “Beni niye muhatap almıyor?” İşte, sebebi bu, muhatap almamasının sebebi bu çünkü Türkiye’nin geleceğinde size sizin düşündüğünüz kadar yer biçmiyorlar, ondan kaynaklanıyor bu sebep. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Cevap vereceğim Özlem Hanım, biraz sabır, ayrılmayın buradan; buradan ayrılmayın ben cevabımı vereceğim.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Niye acaba?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Simdi, bir başka alışkanlığınız var, daim yankı odalarında yaşıyorsunuz; kendi mahallenizin televizyonu, kendi cümleleriniz... Konuşulurken bile laf atmaktan dinlemeye sıra gelmiyor, sürekli olarak... Bakın, bizim arkadaşlarımız... Ben gözümü açıyorum, önce muhalefette ne var, onu dinliyorum çünkü biraz evvel Ali Mahir Bey muhalif atılan “tweet”i kendi cümlesiymiş gibi söyledi.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bir de arkadaşlarına söylesene, bana dünyanın lafını attılar.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Ya, siz de mâni oluyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ben biliyorum, atılan o “tweet”ler, orada yapılan konuşmalar sizin kulağınıza çekildiği zaman onları burada tekrar ediyorsunuz. O yüzden muhalefette ne var ne yok hepsini dinleyerek buraya gelen insanlardanız yani bir yankı odasında yaşamıyoruz...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hiç zannetmiyorum, muhalefeti dinleseniz ülke bu hâlde olmazdı, hiç zannetmiyorum.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - ...hem sizleri dinliyoruz burada hem muhalif sesleri hem kendi arkadaşlarımızı; bunların hepsini hemhâl edip kendi fikirlerimizi inşa ediyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Konuşabiliyor musunuz ya korkmadan?

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Tabii ki konuşuyoruz.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi kendihakikatınızı görmeden, gerçek kendinizi algılamadan bir yere varma şansınız olmadığını düşünüyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Reis demeden düşünebilir misiniz, konuşabilir misiniz siz!

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Basitleştirme ya, ayıp ya!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi şöyle söyleyeceğim: Bu hayal dünyasından bir çıkmak lazım. Bu hayal dünyasının başka örnekleri var. Bakın, çok hazin bir şey söyleyeceğim; bunu daha evvel yaptınız, aynen tekrar ediyorsunuz. Bu hayal dünyasına... Tabii, insanın bir hayali, bir kimliği götürebilmesi için önce kendisinin inanması lazım. Kendisinin inanması için ne yapıyorsunuz? Bir tiyatro gibi insanlara roller veriyorsunuz, diyorsunuz ki: “Cumhurbaşkanı adayımız.” Daha evvel de bu vardı, neydi?

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - 8 tane yardımcısı...

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Takdim ediyordunuz: “Cumhurbaşkanı konuşuyor, bilmem kaçını Cumhurbaşkanı...”

ÖMER ÖZMEN (Aydın) - Yardımcıları vardı!

SAYIN BAYAR ÖZSOY (Kayseri) - Cumhurbaşkanı yardımcılarını da konuşmuştu, Cumhurbaşkanı yardımcılarını!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - “Bilmem kaçını Cumhurbaşkanı yardımcısı...” 9 taneydi, hatırlıyorsunuz değil mi? (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli arkadaşlarım, asıl şunu söylemek istiyorum: Roller dağıtıyorsunuz bir tiyatro oyunu gibi. Bir de yeni bir şey çıktı, bana çok tuhaf geliyor. Neydi?

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) - Gölge...

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Gölge bakanlık, gölge kabine. Fakat farkında mısınız bilmiyorum, gölge Cumhurbaşkanı yok. Acaba diyorum, gölge Cumhurbaşkanı da mı var? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Var sanki, sanki var gibi.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ondan 1 tane var zaten!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, bu bir roller... Tiyatroyu çok sevenlerdenim ama tiyatronun tiyatro olduğunu bilerek izlemek lazım. Bu bir tiyatro, bu bir oyun; ben hakikate davet ediyorum sizi, kendi hakikatinize. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Şimdi, değerli arkadaşlarım, oradan geleceğim Sayın Kılıçdaroğlu'na. Ya, bu dünya ne kadar fânî; ölmeden gömdünüz kendisini. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) 2023 yılında milletvekili olduk. Milletvekili olurken biliyorsunuz milletvekili listelerinin her bir sayfasını Genel Başkan paraf eder, en sonunda da Genel Başkanın imzası vardır. Bugün burada oturan her bir Cumhuriyet Halk Partili milletvekili, Sayın Genel Başkan da dâhil olmak üzere, Sayın Kılıçdaroğlu'nun iradesiyle, altında imzasıyla buradadır, öyle geldiniz buraya. Ama geçen hafta da gördüm, ya, adımı anmak istemiyorsunuz, hatırlamak istemiyorsunuz. En azından, bırakın partiyi falan, insani olarak teşekkür borçlu olduğunuz, vefa borçlu olduğunuz bir insana...

CAVİT ARI (Antalya) - Kendi işlerinize bakın Sayın Başkan! Siz kendi işlerinize bakın!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - ...en ufak bir şeyiniz yok, en ufak bir teşekkürünüz yok. Kendi partisinde, kendi insanına şükranı, minneti, teşekkürü olmayanın millete faydası olur mu? Olmaz, olamaz. (AK PARTİ sıralarından “Olmaz.” sesleri, alkışlar)

Buradan sevgili babamı anayım, kesin beni izliyordur.

CAVİT ARI (Antalya) - Siz hakaret ettiğiniz adamı Bakan yaptınız, Maliye Bakanı yaptınız!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ufacık bir çocukken bana derdi ki: “Özlemciğim, bir insan bir işi nasıl yaparsa bütün işlerini aynı şekilde yapar.” İster yemek yap ister memleket yönet ister vekil ol, hepsi aynıdır, aynı muhakemedir, aynı düzlemidir. Buradan baktığımızda ben sizin vefa duygunuzda bir sorun görüyorum. Ha, bunları niye söyledim? Bunu niye söyledim Sayın Vekilim?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Abdullah Gül'ü hatırla, Ahmet Davutoğlu'nu hatırla!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Laf atmayın, söyleyeceğim. Bağırmasanız iyi olacak.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hüseyin Çelik'i hatırla, Hüseyin Kocabıyık'ı hatırla!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Kocabıyık'a da geleceğim. Geleceğim, bak, Kocabıyık'a da geleceğim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Hatırla!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, Sayın Kılıçdaroğlu diyor ki... Uzun da...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Abdullah Gül'e selam veremiyorsunuz, Abdullah Gül'e! Davutoğlu'nu alkışlıyordunuz "Hoca... Hoca..." diye, ne oldu?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ben bir kere de işitebiliyorum. Susarsanız cevap vereceğim.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Davutoğlu ne oldu, Davutoğlu?

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Siz hatırlayın ya, Cumhurbaşkanı Yardımcımızdı o!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Üniversitesine el koydular.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Adama selam veren öğretim üyelerini işsiz bıraktınız!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, diyor ki Sayın Kılıçdaroğlu...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Şehir Üniversitesi ne oldu, Şehir Üniversitesi?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - ..."Yolsuzlukla, rüşvetle anılmak bu CHP'ye yakışmaz. Dönüp temizleyin kendinizi ya!" (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, ben demiyorum, arkadaşlarım demiyor...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Aynaya bakın, aynaya!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - ...sizi burada oturtan eski Genel Başkanınız...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Aynaya bak!

MURAT EMİR (Ankara) - Bize buraya millet oturttu, millet! Sizi kim oturttu? Sizi Erdoğan mı oturttu? Bizi buraya millet oturttu!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Soruyu anlamıyorsunuz, biz...

MURAT EMİR (Ankara) - Kendinizi bilin, milletvekilliğinin anlamını bilin, doğru konuşun!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ben başka bir şeyden bahsediyorum, hiç anmadığınız yerden bahsediyorum, gayet doğru konuşuyorum.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Taşkesenlioğlu'na gel, Taşkesenlioğlu'na!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Bizim listemizin altında da onurla Sayın Cumhurbaşkanımızın imzası var, o kadar. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Bugün ayın 21'i, dört gün sonra 25 Aralık!

MURAT EMİR (Ankara) - İmza başka, oturmak başka! Milletvekilliğinizin farkına varın; milletin vekilisiniz, millet adına görev yapıyorsunuz!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, ne oldu ya, ne oldu? Devrik Genel Başkanınızdan bahsedince enteresan bir hareket oldu yani, enteresan bir hareket oldu. Devrik Genel Başkanınızı unutmayın. Bize diyorsunuz ya, aynı şeyler sizin başınıza gelebilir, aynı şeyler; tekerrür ediyor bakın. (CHP sıralarından gürültüler)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Rahmetli Erbakan “Biz onu belediye başkanı yaptık...”

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Kılıçdaroğlu da evvelden bir Grup Başkan Vekiliydi. Hikâyeniz tekrar ediyor Ali Bey, tekrar ediyor. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Anladım, devrik Genel Başkanın hiç bir hatırı yok. Hatta biliyor musunuz, o devrik Genel Başkan Sayın İmamoğlu’nu bulup getiren kişi. Biliyorsunuz değil mi? Evet, 6’lı masayı kuran kişi.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bütçeyi konuşmaya başlayacak mısın Özlem Hanım?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ha, bir de bakın, DEM’lileri unuttunuz, hatırlamıyorsunuz hiç.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Emeklilerden bahsetmeye başlayacak mısın?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Bir cümle...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tokat’ta emekliler sizden konuşma bekliyor, asgari ücretliler sizden konuşma bekliyor.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Amasız, bakın, amasız “terörsüz Türkiye”ye “evet” bile diyemediniz, şarta bağladınız; “terörsüz Türkiye”ye “evet” diyemiyorsunuz, biraz evvel kürsüden şarta bağladınız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Tokat’ta çiftçi sizden konuşma bekliyor!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - 17-25 Aralığa bakacak birazdan, 17-25 Aralığa!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, şu davalara da geleceğim...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Süre bitti.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ha, önce Kocabıyık’la ilgili şunu söyleyeyim: Sayın Kocabıyık bence bizden çok, boşandığı eşini acıtmak istemiş o “tweet”te çünkü ben baktım, kendisinin...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Aile içine, aile meselelerine giriyorsunuz.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Bu mahremiyet değil.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Allah Allah! Allah Allah!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ondan mı tutukladınız?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Kendisi, hanımefendi, biliyorsunuz “merkez valiliği” diye bir şey var...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ailesine iftira atmayın bari ya!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - ...şu anda merkez valisi ve şu anda mülkiye müfettişi olarak görevine devam ediyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Eşinin canını acıttığı için tutukladınız, ne güzel(!)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Kadın korkmuştur, ne yapsın! Kadın korkmuştur, kadın!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Yazdığı cümlelere...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Size en güzel cevabı HAS PARTİ’nin Genel Başkanıyken Meclis Başkanı vermişti, ona sorun, onları anlatsın size!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Duyamıyorum, birazdan kürsüye gelin, duyamıyorum sizi, kusura bakmayın. Veli Ağbaba gibi laf atamıyorsunuz, işitemiyorum.

Şimdi gelelim...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ayarı size veriyor Tayyip, ayarı! “Özlem Hanım, çok konuşursan sen de gidersin Sincan’a.” diyor!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Bilmiyorum, ben bunlarla korkacak değilim yani. Allah'a çok şükür, her şeyim burada, alnım ak, ne olacak yani? (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Her şeyim ortada, yanışım yok, mesajlarım yok "tweet"lerim yok, ortadayım yani.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Özlem Hanım, Tayyip Erdoğan'a meydan okuyorsunuz, yapmayın! Tayyip Erdoğan'a meydan okuyorsunuz!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ben tek başına bir insanım, beni korkutamazsınız. Bak, tek başımayım tek, hiçbir şeyden korkmuyorum. Ben fikirlerimle buradayım, öyle geldik biz buralara. Sizi tehditkârlar sizi! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sizi biz tutuklatacağız demiyoruz, Tayyip Bey tutuklar diyoruz Sayın Başkan. Yine biz sizi koruruz, biz varız, biz.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sizin yeğeniniz hâkim, sizi korur; doğru söylüyorsunuz(!)

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ona da geliriz. O delikanlıyı da çağırdım, Emre gelecek.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Emre gelecek, doğru! Emre gelecek, çok haklısınız!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, değerli arkadaşlarım, gelem davalara. Bu davalarla ilgili olarak tabii, bir sürü şey var, çok uzun yani 3 bin sayfadan fazla iddianame, bunları peyderpey okuyorum, henüz ben bitiremedim, bitirdiğini söyleyen varsa da çok inanmıyorum, açık söyleyeyim. Ama davalar başladığında onları peyderpey kamuoyu daha detaylı konuşacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Zengin, dört dakika ilave süre verdim, son, 5'inci dakikayı veriyorum, lütfen toparlayın.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Hemen Başkanım.

Peyderpey bu davaları göreceğiz. Şimdi, değerli arkadaşlarım, bu davalarla ilgili olarak bir sürü konu var. Bakın, 500'e yakın suç var. Şöyle bir hava oluşturuluyor: Yani bunlardan birini, ikisini...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Ceza Kanunu'nda 500 tane suç yok ya kardeşim!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Bak Sayın Tanal, süremi yiyorsun, hakkımı yiyorsun; bir susar mısın.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - 500 tane suç var mı Ceza Kanunu'nda?

VELİ AĞBABA (Malatya) - Mahmut Tanal'a "Sus!" diyemezsin.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şimdi, değerli arkadaşlarım, bunlarla ilgili olarak sanki şöyle bir hava var...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Metal yorgunluğuyla o belediye başkanlarını görevden aldınız, neden yargılanmadılar?

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ne bağırıyorsun ya, ne bağırıyorsun!

BAŞKAN - Sayın Zengin, bir dakika...

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Şu arkadaşınıza lütfen söyleyin, bana bağırmasın.

BAŞKAN - Sayın Zengin, lütfen, rica ediyorum, bir dakika...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Arkadaşlar, Sayın Tanal; sesi en çok çıkanın konuşacağı bir yer değil burası; sırası gelenin, söz sahibi olanın Meclis kürsüsünden konuşacağı bir yer. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Eğer itiraz varsa sizin grubunuz cevabını verir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, 500 tane suç kanunda yok.

BAŞKAN - Yerinizden, oturup ikinci paralel bir Meclis oturumu açmayın, ikinci paralel Meclis oturumu açmayın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - 500 tane suç kanunda yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, lütfen Mahmut Tanal'ın sözünü kesmeyin!

BAŞKAN - Sayın Zengin, tamamlayın lütfen.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Sayın Tanal, lütfen, beş dakikamı bitireyim, gel buraya, kürsüde konuş.

Değerli arkadaşlarım, bunlar iddiadır. Ben bir hukukçuyum, bunların hepsi iddiadır.

VELİ AĞBABA (Malatya) - TRT'ye söyle, TRT'ye.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Mahkemede ispat olunmadan, bunlarla alakalı olarak... Bunların hepsi iddiadır ama siz şöyle zannediyorsunuz: Bu suçlardan dördünü, beşini "Aman, yanlış oldu." falan diye izale edersek sorun kaybolacak sanıyorsunuz.

Bakın, çok önemli problemler var. Bunlardan sadece bir tanesiyle alakalı bir mahkûmiyet bile olayın ne kadar vahim olduğunu gösteriyor. Mesela, bir dönüşüm hikâyesi var hafriyatla alakalı, çok önemli bir mesele. Yani öyle büyük bir rant, öyle büyük bir şey var ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MURAT EMİR (Ankara) - Defalarca açıkladık Özlem Hanım, siz de duydunuz, yapmayın böyle!

BAŞKAN - Sayın Özlem Zengin, tamamlayın lütfen.

Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Bakın, konuşacağız.

MURAT EMİR (Ankara) - MAPEG'in izni var, MAPEG'in izniyle yapıldı o.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Bu Cebeci hafriyat sahası, 33 milyarlık zarar var; bunları konuşacağız, bunları konuşacağız.

MURAT EMİR (Ankara) - Evet, evet; MAPEG'in onayıyla yapıldı o, MAPEG'in onayıyla yapıldı.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Vaniköy'de...

MURAT EMİR (Ankara) - Enerji Bakanının imzası var altında.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Hani fakirden yanaydınız; o zenginlerin villalarına ah ne izinler verip yaptırdınız.

MURAT EMİR (Ankara) - Geçme oraya; hayır, hayır, hafriyatı konuş.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Gececeğim, gececeğim onlara da geçeceğim.

Sonuç: Ben şimdi...

MURAT EMİR (Ankara) - Hafriyatı konuş, öyle başladın. Bakanın imzası var, MAPEG Genel Müdürünün imzası var altında.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Hepsini okudum, hepsini okudum. Siz ispat üzerine...

MURAT EMİR (Ankara) - Daha üç ay önce kayyum "Açın da hafriyat yapalım." dedi, yapmayın böyle!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ben hepsini okudum.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, sürem yeteri kadar müsaade etmediği için Cebeci'deki bu hafriyatla alakalı konuya şöyle bir virgül koyuyorum, devam edeceğim.

Ama buradan teşekkürlerimle konuyu kapatmak istiyorum çünkü ben süreme riayet etmek niyetindeyim.

Değerli arkadaşlarım, bu bütçe hayırlı olsun.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Pek de hayırlı olmadı ya!

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ben buradan, özellikle Sayın Devlet Bahçeli'ye ve Milliyetçi Hareket Partisine, Cumhuriyet İttifakı'ndaki ortağımıza hassaten çok teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Selamlayın Genel Kurulu.

Buyurun.

ÖZLEM ZENGİN (Devamla) - Ve özellikle "terörsüz Türkiye"yle alakalı sürecin tamamlanmasından sonra... Zaten çalışıyoruz hep beraber, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızla birlikte bizim, kendimizin bir hazırlığı var, sizlerin de var, biliyorum; gerçek sivil bir demokratik anayasa yapmak için de gayretimiz var. Tüm bunlarla beraber, Türkiye'nin hem toplumsal hayatı hem de ekonomik hayatı kesinlikle çok çok daha iyi olacak.

Sizleri ve milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Diğer ortaklarınıza teşekkür etmediniz; HÜDA PAR'a, DSP'ye, Vatan Partisine, Doğu Perinçek'e(!)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Trump'a(!)

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.09

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 17.26

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39'uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Öncelikle Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup oylarınıza sunacağım:

V.- ÖNERİLER

A) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 247 ve 170 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1'inci ve 2'nci sıralarına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine, (3/1252) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin okunarak görüşmelerinin aynı birleşiminde yapılmasına; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine; 247 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine, 247 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yapılacak görüşmeler ile (3/1252) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesine ilişkin önerisi

No: 75

21/12/2025

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 21/12/2025 Pazar günü (bugün) yaptığı toplantıda aşağıdaki önerilerin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu

Adalet ve Kalkınma Partisi

Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay

Milliyetçi Hareket Partisi

Grubu Başkan Vekili

Öneriler:

Ali Mahir Başarır

Cumhuriyet Halk Partisi

Grubu Başkan Vekili

Turhan Çömez

İYİ Parti

Grubu Başkan Vekili

Gülüstan Kılıç Koçyiğit

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi

Grubu Başkan Vekili

Bülent Kaya

YENİ YOL Partisi

Grubu Başkanı

Gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 247 ve 170 sıra sayılı Kanun Tekliflerinin aynı kısmın sırasıyla 1'inci ve 2'nci sıralarına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun,

Haftalık çalışma günlerinin dışında 22 Aralık 2025 Pazartesi günü saat 14.00'te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşlmeyerek (3/1252) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin okunarak görüşmelerinin aynı birleşimde yapılması ve bu birleşiminde 170 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

22 Aralık 2025 Pazartesi günü birleşiminde 170 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde 23 Aralık 2025 Salı günü birleşiminde 170 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

23 Aralık 2025 Salı günü birleşiminde 170 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde 24 Aralık 2025 Çarşamba günü birleşiminde 170 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

24 Aralık 2025 Çarşamba günü birleşiminde 170 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde 25 Aralık 2025 Perşembe günü birleşiminde 170 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar çalışmalarını sürdürmesi,

Genel Kurulun, 22, 23, 24 veya 25 Aralık 2025 tarihli birleşimlerinin herhangi birinde 170 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanması hâlinde, 30 ve 31 Aralık 2025 Salı ve Çarşamba günleri toplanmaması,

247 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması,

247 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde yapılacak görüşmeler ile (3/1252) esas numaralı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi'nin görüşmelerinde siyasi parti grupları adına yapılacak konuşmaların süresinin en fazla 2 konuşmacı tarafından kullanılabilmesi,

Önerilmiştir.

247 sıra sayılı Türk Ceza Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3393)		
Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayıları
1.Bölüm	1'ile 19'uncu Maddeler	19
2.Bölüm	20'ile 38'inci Maddeler	19
Toplam Madde Sayısı		38

BAŞKAN - Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

BAŞKAN - 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, YENİ YOL Partisi Grubu adına ilk sözü, Grup Başkanı ve İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya'ya veriyorum.

Buyurun Sayın Kaya. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, Değerli Genel Başkanlar, değerli milletvekilleri, yürütmeyi temsilen Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Sayın Bakanımız ve değerli bürokratlar; YENİ YOL Grubu adına hepinizi saygı ve hürmetle selamlıyorum.

Bir selam da sesimizi ve sözümüzü milletimize ulaştıran Meclis TV'nin değerli çalışanları ile şu an rejide görev yapan çok değerli arkadaşlara iletiyorum. Bütçe görüşmesi boyunca büyük fedakârlıklarla görev yapan Meclis çalışanlarımıza, güvenlik görevlilerimize, basın mensuplarına ve elbette Genel Kurulda kahrımızı çeken kavas arkadaşlar ile stenograflara grubumuz adına çok teşekkür ediyor, selamlarımızı sunuyorum.

Adalet ve Kalkınma Partisinin Değerli Grup Başkan Vekili Abdulhamit Gül Bey rahmetli Demirel'den bir anekdotla konuşmasına başlayınca gençler hatırlamaz diye eski ile yeni arasında bir bağ kurmamız gerektiğini düşündüm. Rahmetli Demirel eğer mümkün olsa da gelip bugünleri görseydi “Ya, ‘Dün dündür.’ sözünün mucidi benim ama uygulayıcısı Adalet ve Kalkınma Partili arkadaşlardır.” derdi çünkü yirmi üç yıllık politikalarında, hem iç politikada hem dış politikada o kadar zızzaklar çizdiler ki, “katil Sisi”nin nasıl bir günde kardeşimiz ve muhterem bir şahsa dönüştüğünü Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde gördük. Bu can bu tende olduğu müddetçe, yüzde 8,5'ta olan faizlerin asla yükselmeyeceğini ve düşeceğini iddia ederken bugün hâlâ yüzde 38'lerin üzerinde olan bir faiz gerçeğiyle karşı karşıya olduğumuzda “Dün dündür, bugün bugündür.”ün aslında vücut bulmuş halinin Adalet ve Kalkınma Partisi olduğunu çok net bir şekilde görüyoruz.

Yine, rahmetli Demirel'e atfen “Ya, biz tamam, Kürtlere kötü davranıyoruz da Türklere iyi mi davranıyoruz?” demişti. Sayın Bakanım, biz de bütçenize bakarken “Ya, bu bütçede Kürtlere yeterince pay vermiyorsunuz.” deyince herhâlde çıkıp “Tamam, Kürtlere pay vermiyoruz da sanki Türklere çok mu pay veriyoruz?” sözünü dersiniz tam da Demirel'in bugün sizler için kullanacağı bir sözün hatırlatması olurdu.

Yine, rahmetli Demirel, rahmetli Özal eğer bugünleri görmüş olsaydı “Ya, rahmetli Erbakan bize bakıp ‘Sizi gidi faizciler.’ diyordu.” derdi. 2 trilyon 700 milyarlık faiz bütçenizi görmüş olsaydı acaba size ne derdi? “Sizi gidi faizciler.” diye herhâlde katmerli sözleri tam da sizin için kullanmış olurdu.

Yine, rahmetli Özal gelmiş olsaydı bugünlere, derdi ki “Ya, ben bir kere ‘Anayasa’yı bir kez delmekle bir şey olmaz.’ dedim, başımın etini yediniz. Bugün Adalet ve Kalkınma Partisi bırakın Anayasa'yı bir kez delmeyi Anayasa diye bir şeyin varlığına bile, Anayasa Mahkemesinin kararlarının uygulanabilirliğine bile itiraz ediyor.” der, herhâlde bugünleri rahmetle yâd etmiş olurdu.

Dolayısıyla geçmiş ve gelecekle ilgili bu bağı kurduktan sonra gelelim 2026 merkezî yönetim bütçemize. Görüşmekte olduğumuz 2026 merkezî yönetim bütçesi ve 2024 yılı kesin hesabı önümüze konmuş sıradan bir gelir, gider tablosu ve cetveli değildir. Bu bütçe aynı zamanda siyasi bir tercih olarak 85 milyonun sofrasına ne koyacağımızın, kimin sırtına ne kadar yük bindireceğimizin, kimin hakkının korunup kimin gözden çıkarılacağını, özetle, parayı kimden alıp kime vereceğimizin belgesidir. Biz bu yüzden diyoruz ki, bu bütçe, siyasi iktidarın sözde değil, özde kimlerle beraber olduğunun bir itirafıdır. YENİ YOL Grubu olarak bütçenin Komisyon görüşmelerinde her bakanlık ve kurumun bütçesine

dair yapıcı eleştirilerde bulunduk. Nihai olarak da bu bütçeye dair tüm değerlendirme ve itirazlarımızı iktidara yol göstermek ve tarihe not düşmek adına 701 sayfalık bir muhalefet şerhine dönüştürerek yüce Meclisimize sunduk. Elbette bu konuşma süremizde bütün eleştirileri tek tek sayamayacağız. Doğrusu, böyle yaparak da tekrara düşmek istemeyiz ama tüm itirazlarımızın özünü, ruhunu ve çerçevesini bugün bu konuşmamızda konuşacağız. Sonda söyleyeceğimizi baştan söyleyelim: Biz YENİ YOL Grubu olarak bu bütçeye “ret” oyu vereceğiz. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Çünkü bu bütçeye “evet” demek sadece birtakım kalemlere “evet” demek değil, rantiyeci bir zihniyete, bir yönelişe, bir tercih setine, zengini koruyan, fakiri feda eden bir anlayışa da “evet” demek olurdu. Bugün burada bir bütçe kapanışı yapıyoruz ama milletin sizinle kapanamayacak hesabını bütçeden sonra da savunmaya, konuşmaya hep beraber devam edeceğiz çünkü bu ülkede iktidar rakamları konuşuyor, tabloları konuşuyor, ülkenin nasıl büyüdüğünü, kişi başına düşen millî gelirin nasıl arttığını konuşuyor, Türkiye’nin nasıl çağ atladığını konuşuyor, ekonomimizin aslında nasıl büyüdüğünü konuşuyor. Bakanlar burada anlatıyor, Komisyonunda anlatıyor ama bir türlü vatandaşın bu büyümeden niye pay alamadığını, niye her geçen gün yoksullaştığını ve bir avuç zengin ile bir avuç ayrıcalıklı yandaş şirketin parasına para katarken vatandaşın cüzdanının niçin her ay boşaldığını, yoksulluk sınırını geçtik, açlık sınırının altında milyonların nasıl geçinebildiğini bir türlü konuşmuyor. Hükûmet tali meseleleri konuşuyor, sloganlar atıyor ama bir türlü olay mahalline gelmiyor.

Karadeniz fıkraları bazen ciltlere sığdıramadığınız meraminizi tek bir fıkrayla özetler. Temel İstanbul Esenler Otogarı’nda tartıştığı bir kişiyi bıçakladığı iddiasıyla hâkim önüne çıkarılır, hâkim sorar: “Anlat bakalım, Esenler Otogarı’nda ne oldu?” Temel başlar anlatmaya: “Dün İstanbul’a gitmek için evden çıktım, Trabzon Otogarı’na vardım.” Hâkim “Evladım, bırak Trabzon Otogarı’nı, şu Esenler Otogarı’na gel.” der. “Daha sonra Samsun’da mola verdik.” Hâkim “Kardeşim, bırak şu Samsun’u gel, Esenler’de ne oldu, onu anlat.” der. “Moladan sonra devam ettik. Bolu Dağı’nda sis ve yağış vardı.” deyince hâkim biraz daha sinirlenerek “Evladım boş ver Bolu’yu, gelsene şu Esenler Otogarı’na.” deyince Temel o meşhur cevabı verir: “He, geleyim Esenler’e de beni tutaklayasın değil mi?” Sayın Bakan, siz olay mahalline gelmek istemeseniz de biz bu bütçenin vatandaş için ne anlam ifade ettiğini burada size tek tek anlatmaya devam edeceğiz. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Sayın Bakan, bırakın Trabzon’u, Samsun’u, Bolu’nun yağışlı havasını da olay mahalline gelin. Emeklinin, asgari ücretlinin, işsiz, engellilerin, memurun, ev gençlerinin, gençlerin, ailelerin hâlini lütfen anlatın. Belki milletin vicdanında tutuklanabilirsiniz ama en azından hakkı söylemiş olacaksınız. Belki de iyi hâl indiriminden dolayı bu millet sizin hakkınızda vereceği hükmü biraz daha hafifletmiş olur.

Siz olay mahalline gelmeseniz de dediğim gibi, müsaadenizle biz olay mahallinde yaşananları burada tek tek milletimize anlatmaya başlayalım. Önce parayı kimlerden topluyorsunuz, ona bir bakalım. Bakın, 2026 bütçe gelir teklifinde toplam bütçe geliri 17 trilyon 923 milyar, bunun 15 trilyon 681 milyar TL’si vergi geliri ve vergi gelirinin bütçe gelirleri içerisindeki payı yüzde 87’nin üzerinde. Yani devletin kasası milleti ezerek aldığınız vergilerden oluşuyor. Sonuçta net bütçe geliri 16 trilyon 82 milyar TL’ye düşüyor. Kısacası, bütçenizin omurgası vergi, verginin yükü de geniş toplumsal kesimlerin sırtında. Siz “Vergiye tabana yaymalıyız.” derken vergi vermeyen ya da eksik vergi veren kesimlerin de sisteme dâhil edilmesini, kayıt dışı ekonominin azaltılmasını, herkesin geliri oranında vergi ödemesini kastetmiyorsunuz. Meğer sizin kastettiğiniz şey, toplumun kaymak tabakası olan tavandaki zenginleri vergiden muaf tutup yoksulların ödediği dolaylı vergilerle bu bütçenin açıklarını kapatmayı hedeflemekmiş. Millete söz söylerken “Vergiye adil dağıtacağız.” diye slogan atıyorsunuz ama maalesef olay mahalline gelince bütçe bulgularınız ise bunun tersini söylüyor. Muhtemelen siz olay mahalline gelmeyip birazdan kapanış konuşmanızda yine etrafta dolaşmaya, Trabzon’dan, Samsun’dan, Bolu Dağı’ndaki yağışlı havalardan bahsetmeye devam edeceksiniz.

Ne diyor olay mahalli bulguları, biz anlatmaya devam edelim. 2026 teklifinde vergi gelirlerinin kompozisyonuna bakıyoruz. Gelir vergisi 3 trilyon 558 milyarla bütçe gelirlerinin yüzde 22,76'sı, kurumlar vergisi ise sadece 1 trilyon 740 milyarla yüzde 11'i. Bir de işin tüketim tarafı var, dâhilde alınan KDV 3 trilyon 539 milyar, ithalde alınan KDV ise 2 trilyon 96 milyarla yüzde 13. Üstüne 2 trilyon 549 milyar TL'yle yüzde 16'lık ÖTV'yi koyduğunuzda yani sadece KDV ve ÖTV'nin toplamı yüzde 52'yi aşıyor. Buna bir de şahıslardan alınan gelir vergisini -ki bunların büyük çoğunluğu ücretli çalışanlardır- eklersek yüzde 75'ini garip gurebadan aldığınız vergilerle bu bütçenin gelirlerini oluşturuyorsunuz. Bu, şu demek: Bütçe gelirleri ağırlıklı olarak vatandaşın aldığı ekmeğe, süte, yakıta, elektriğe yani hayatın temel tüketimine yansıyor. Gelir üzerinden daha adil bir paylaşım kurmak yerine harcadıkça vergi ödediğiniz bir düzeni büyütüyorsunuz. Bizim itirazımız tam da buraya. "Vergiye tabana yaymak" adı altında yükü dar gelirliyle yıkıyorsunuz. Yüksek enflasyon ortamında KDV ve ÖTV'yle vatandaşın boğazını sıkan bir gelir politikasının artık sürdürülemez olduğunu sizlerin de görmesi lazım. Vergide adalet olmadan bütçede adalet olmaz, üretim ekonomisi kurulmadan sağlıklı bir gelir yapısı da kurulamaz. Bugün bu bütçe gelirleri milletin refahını maalesef büyütüyor, milletin geçim sıkışıklığını büyütüyor. Anlaşıldı, parayı ağırlıklı olarak garip gurebadan alıyorsunuz. Peki, aldığınız parayı kimlere harcıyorsunuz? Biraz da bütçenin yani olay mahallinin harcama kalemlerine gelelim Sayın Bakanım.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı ve Sayın Bakanım, 2026 bütçenizden faize ayrılan pay 2 trilyon 700 milyar. Peki, buna karşın, 2026 bütçesinde sosyal yardımlara ayırdığınız pay ne kadar? Sadece 917 milyar. Ne diyor bu rakamlar? Bir avuç zengine 3 pay, sosyal yardıma muhtaç yaklaşık 20 milyon kişinin tümüne ise 1 pay.

Şimdi, hesap burada, kitap burada, siz karar verin Allah aşkına! Siz rantyecilerin ve faizcilerin mi iktidarsınız yoksa fakir fukaranın, gurebanın iktidarı mısınız, buyurun siz karar verin Sayın Bakan. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) Sözde değil, bütçedeki rakamlarla konuşun lütfen. Külliye orada ise hesap işte burada, gelin, bu Mecliste bu hesabı hep beraber görelim lütfen.

Bakın, Türkiye'de 16,9 milyona yaklaşan emekli ve hak sahibimiz var. Bu insanların önemli bir kısmı asgari ücretin altında bir gelirle hayatını devam ettiriyor. Sayın Bakanım, DİSK-AR'ın verilerine göre, 2025'in ilk yarısında ortalama emekli aylığı sadece 17.252 TL; en düşük emekli aylığı ise yılın ilk yarısında 14.469 TL seviyesindeydi. Türkiye'de şu an toplamda, ifade ettiğim gibi, emekli sayımız 16 milyondan fazla. Peki, bu 16 milyon emeklinin kaç tanesi 25 bin TL ve üzerinde maaş alıyor dersiniz, sadece 640 bin kişi 25 bin TL ve üzerinde emekli aylığı alıyor. 15 milyonu aşkın emeklimiz 25 bin TL'nin altında bir emekli aylığı alıyor. Peki, 15 milyonu aşkın emekli 25 bin TL'nin altında emekli aylığı alırken TÜRK-İŞ'in kasım ayında açıkladığı açlık sınırı ne kadar? 29.828 TL.

Şimdi soruyorum: Sayın Bakanım, 17 bin TL civarı bir maaşla emekli, kira mı ödesin, fatura mı ödesin, ilaç mı alsın, torununa harçlık mı versin? Emekli yıllarca bu ülkeye prim ödesin ama bugün geldiği noktada pazardaki fileyi bile dolduramayacak bir hâle gelsin.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım ve Sayın Bakanım; emeklilerin olay yerine dair şahitlikleri budur; siz, varın, etrafta dolanmaya devam edin.

Bir de asgari ücretlinin olay mahalliyle ilgili ifade tutanaklarına bakalım. 1 Ocak 2025'ten itibaren net asgari ücret 22.104 TL. Açlık sınırının 29 bin TL'nin üzerinde olduğunu az evvel ifade ettim. Peki, bu ücret kaç kişinin hayatını belirliyor? Yapılan hesaplamalar Türkiye'de yaklaşık 11 milyon kişinin asgari ücretle çalıştığını ifade ediyor. 16 milyon, 17 bin TL maaşla; 11 milyon, 22 bin TL maaşla; toplam 27 milyon insanımız 25 bin TL ve altında bir maaşla yaşıyor ve siz de gelip burada bize olay mahallinden şöyle sesleniyorsunuz, diyorsunuz ki: "Biz emeklimizi, memurumuzu, işçimizi, asgari ücretimizi enflasyona ezdirmedik." İnanmamızı mı bekliyorsunuz Sayın Bakanım? Yani asgari ücret

artık bu memlekette ortalama ücret hâline geldi ve milyonlar için asgari ücret artık bir geçim ücreti değil, ayakta kalma, nefes alma ücreti hâline geldi. Çocuk okutuyor, kira ödüyor, mutfak çeviriyor; ücret daha eline geçmeden, bir yıllık enflasyon artışının sebebiyle, enflasyon tarafından sürekli tıraşlanıyor. Evet, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız ve Sayın Bakan, siz olay mahalline gelmeseniz de asgari ücretlinin olay mahalline dair tanıklıkları budur.

İşçiye gelelim. Kamuda ve özelde emeğiyle yaşayan insanlar bu bütçede kendini maalesef yeterince güvencede hissetmiyor. Kamuda işçi statüsünde çalışan tam 1,2 milyonun üzerinde çalışmamız var; özel sektörde ise ücretli çalışan sayısı 16 milyonun üzerinde. İşçinin derdi de aynı: Ücret yetmiyor, güvenceler zayıflıyor, çalışma şartları ağırlaşıyor. Taşeron gerçeği hâlâ bitmiyor ve kayıt dışı baskısı sürüyor. Fazla mesai artık mecburiyete dönüşüyor. İş kazaları, meslek hastalıkları, sendikal örgütlenme, bunların hepsi hâlâ gündemimizde ama bu bütçede işçinin alın terini büyüten hiçbir yaklaşımı maalesef göremiyoruz. Evet, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, siz olay mahalline gelmeye durun ama işçilerin olay mahalliyle ilgili tanıklıkları maalesef tutanaklara bu şekilde yansıyor.

Bir de memurun şahitliğine bakalım. Kamuda toplam istihdam 5,3 milyon bandında. Bu insanların derdi sadece maaş değil; özlük hakkı, kariyer güvencesi, adaletli ücret düzeni. Aynı ünvanda aynı işi yapanın farklı ücret aldığı, görev tanımlarının bulanık hâle geldiği, liyakatin zedelenildiği bir memur kanununu ve düzenini maalesef siz oluşturmuş oldunuz. Memuru sürekli her yıl “Daha iyi olacak.” diyerek oyalyorsunuz ama hayat pahalılığı karşısında da bir adım öteye maalesef taşıyamıyorsunuz. Dolayısıyla, ekonomide de sürekli şu fıkraya benzer bir durumdasınız: 100 kat yukarıdan aşağıya doğru yuvarlanmaya çalışıp 1’inci kata gelen kişiye hani sormuşlar ya “Durum nedir?” diye, “Valla 99 katı rahatlıkla geçtik, herhâlde bu katı da rahatlıkla atlarız.” demiş. Aslında siz bu ülkeyi dibe çakıyorsunuz farkında bile değilsiniz Sayın Bakanım. Evet, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, olay mahalliyle ilgili memurun da gözlemleri bu şekildeydi.

Şimdi, tutanaklardan biraz da çiftçi olay mahalliyle ilgili, sizin işlediğiniz suçlarla ilgili neler düşünüyor, biraz da ona gelelim. Çiftçi bugün sadece tarlayla uğraşmıyor, mazotla, gübreyle, yemle, elektrikle boğuşuyor. Ürün tarlada para etmiyor, markette el yakıyor. Çiftçi “Üretiyorum.” diyor ama çoğu zaman ürettiği borca gidiyor. Tarım bu ülkenin gıda güvenliğidir, tarımı zayıflatmak sofrayı zayıflatmaktır. Bu bütçe çiftçiyi üretimde tutacak güveni, planlamayı, maalesef, desteği zamanında alamıyor. Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı olarak siz çiftçiye 5488 sayılı Tarım Kanunu’nun 21’inci maddesiyle bir hak tanıdınız. Gayrisafı millî hasılanın yüzde 1’inin kanun gereği tarım desteklemesi için ayrılması gerektiğini siz kanunlaştırdınız Sayın Bakanım. 2026 verilerine göre bu yüzde 1 neye tekabül ediyor? 770 milyara. Siz ne kadar ayırdınız? 168 milyar yani çiftçinin yaklaşık 600 milyar hakkını gasbedip 2 trilyon 700 milyarlık faizci ve tefecilerin bütçesine maalesef kaynak olarak aktardınız; bunu bu şekilde ifade etmeniz lazım. Dolayısıyla sizler iktidar olarak olay mahalline gelip bunları anlatmasanız da çiftçilerimiz sizin gasbettiğiniz 600 milyar TL’nin hakkını sonuna kadar sizden soracak ve iyi niyetli çabalarınız da o gün maalesef sizi kurtaramamış olacak.

Gelelim sanayiciye. Sanayici yüksek enerji maliyetleriyle, finansmana erişim sıkıntısıyla, faiz yüküyle, kur oynaklığıyla mücadele ediyor, plan yapamıyor, maliyet çıkaramıyor, önünü göremiyor. Üretim ekonomisi demek sanayiciyi kredi, faiz ve kur üçgenine sıkıştırmak demek değildir. Siz sanayiye rahatlatamazsınız, istihdamı büyütemezsiniz, ihracatın niteliğini artıramazsınız, ülkeyi teknolojiye tutamazsınız çünkü bu kredi, faiz ve kur üçgenine hapsettiğiniz sanayici artık birer birer maalesef istihdamdan, üretimden çekiliyor. Herkes “Acaba paramızı faize yatırsak daha da mı iyi gelir elde ederiz?”in maalesef hesabını yapmaya başlıyor.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım ve değerli iktidar,dediğim gibi, siz olay mahalline gelmeseniz dahi sanayicinin tutanaklara yansıyan, olay yerinde işlediğiniz fiillere dair beyanı bu şekildedir.

Bir diğer tanıklık bugün sayıları 4,5 milyona ulaşan ve sizin iktidarınızın ürettiği bir sosyal sınıfa aittir. Onlar kim? Ev gençleri. Çoğu üniversite mezunu ama maalesef çalışma hayatında değil, evde vakit geçirmek zorunda kalıyorlar. Cebinde parası olmadığı için çarşıya pazara çıkamayan, arkadaşlarıyla bir yere gidemeyen, utancından evde oturmak durumunda kalan milyonlarca ev genci. Atanamamış öğretmenler, emeklilikte adalet arayanlar, cezada ve infazla eşitlik isteyenler; bunlar da tanıklık için sırada bekliyor. Onların da ifade tutanaklarını okumayı arzu ederdim ancak süremiz imkân vermediği için inşallah bu tutanakları da bir sonraki celsede hep beraber okumuş oluruz.

İşte, bugün bu bütçeye biz buradan bakıyoruz Sayın Bakanım; emeklinin tenceresinden, asgari ücretlinin mutfağından, işçinin tezgâhından, memurun masasından, çiftçinin tarlasından, sanayicinin ise fabrikasından bakarak soruyoruz: Bu bütçe kimin bütçesi Allah aşkına? Çıkıp burada “Bu, milyonların bütçesidir.” diyebilecek yüreği gösterip gösteremeyeceğinizi birazdan görmüş olacağız ama öyle bir yürek gösterecekseniz de bunu lütfen sözde değil, rakamlarla izah edin de millet bize “Sizin değil, Sayın Bakanım dedikleri doğrudur.” desin. Bunu “-cek”lerle “-cak”larla lütfen izah etmeyin. Yirmi üç yıllık bir iktidarsınız, aldığınız verilerden bugün getirdiğiniz noktaya kadar bir muhasebeyle bunları sorun.

Ve bu millet sizin devriiktidarınızda ne zaman refaha kavuşacak? Siz, Hazine ve Maliye Bakanı olarak Sayın Cumhurbaşkanı tarafından yeni Hükûmete atandığınızda enflasyon yüzde 38’di. Üç yıl geçti, düşüre düşüre 8 puan düşürdünüz. Faizler yüzde 8,5’tu; önce yukarılara çıkardınız, aldığınız seviyenin bile 30 puan üzerindesiniz faizde de. Siz üç yılda enflasyonla, faizle mücadele etmek için neyi yaptınız Allah aşkına? 3 zarfın ilk 2’sini açtınız, 3’üncü zarfta da lütfen... Sizden sonra gelecek olan halefiniz için 3 zarfı yazmakla bence bu kariyeri tamamlayabilirsiniz Sayın Bakanım.

Bu bütçe, geçim derdi büyürken, milyonların yükü ağırlaşırken bu milletin yükünü hafifleten bir bütçe mi yoksa zamla, vergiyle, faizle dönüp dolaşıp yine milletin sırtına binen bir bütçe mi? Lütfen rakamlarla açıklayın.

Ve biz bu tercihler setinin alın terinden yana değil, ranttan yana; üretimden yana değil, borçtan yana; adaletten yana değil, ayrıcalıktan ve istisnadan yana kurulduğunu görüyoruz. İşte bu nedenlerle de sizin vebalinize ortak olmamak için bütçenize “ret” oyu veriyoruz.

Sayın milletvekilleri, iktidar yıllardır şunu söylüyor: “Programımız işliyor, Türkiye büyüyor.” Peki, vatandaşın hayatı ne söylüyor? Faiz hâlâ çok yüksek, enflasyon hâlâ çok yüksek, özellikle gıda enflasyonu sabit gelirliyi her gün yeniden ezmeye devam ediyor. Bu ülkede insanlar markete giderken liste yapmıyor. Eskiden “Neyi alırım?”ın listesini yapıyordu, şimdi “Param yetmezse listeden neyi çıkarabilirim?” diye çıkaracaklarının listesini yapıyor yani “Neyi alırım?”ın listesini değil, “Neyi almamam gerekir?”in listesini yaparak markete giden bir Türkiye gerçeğiyle bu ülkeyi karşı karşıya bıraktınız.

Dünya ekonomisi salgın ve savaş şoklarından sonra yavaş yavaş normalleşirken, pek çok ülke enflasyonu tek haneye indirirken bizde ise hâlâ enflasyon yüzde 30’ların üstünde. Gıda enflasyonuyla dar ve sabit gelirliyi ezmeye ise devam ediyorsunuz. OECD ülkeleri içinde enflasyonda, gıdada, hayat pahalılığında listenin üst sıralarındayız hatta 1’inciyiz. Evet, bu ülkeyi birlikte şampiyon yaptınız ama maalesef, o da enflasyon ve gıda şampiyonluğudur; bu da sizlere mübarek olsun diyorum.

Orta vadeli programa bakıyoruz; orta vadeli program mı yoksa orta vadeli temenni mi, karıştırdım doğrusu çünkü daha programın üzerinden bir yıl geçmeden hedefleri revize etmeye başlıyorsunuz. Hedefler sürekli güncelleniyorsa Sayın Bakan, bu program olmaktan çıkar, temenniler listesine döner. Siz orta vadeli program yapmayı bırakın da bence yarın sabaha bu ülkenin nasıl çıkacağını hesaplarını

yapın, çok daha hayırlı bir program olur. Üstelik hedef revizyonunuz sadece rakamları değiştirmekle kalmıyor, devlete olan güveni, öngörülebilirliği, yatırım iştahını bile zedeliyor. İyisi mi siz, dediğim gibi, orta vadeli plan yapmaktan vazgeçin, orta vadeli temenniler veya AK PARTİ rüyaları şeklinde bir liste hazırlayın, herhâlde bu millete daha büyük iyilikler yapmış olursunuz.

Büyüme meselesine gelince... Kâğıt üzerinde fena görünmeyen oranları açıklıyorsunuz ama bunun sağlıklı bir büyüme olmadığı, obez bir büyüme olduğu ve bu büyümeden asgari ücretinin, işçinin, memurun ve geniş toplumsal kesimlerin pay almadığı net bir şekilde ortada. Sanayi zayıflıyor, tarım geriliyor, hizmetler ve tüketim şişiyor, büyüme borçla ve iç tüketimle maalesef pompalanıyor. Bir yandan vitrine konulmuş büyüme rakamları, öte yandan üreticinin artan maliyetleri, esnafın düşen cirosu, gencin iş bulamaması, emeklinin geçinememesi... Demek ki mesele büyümekte değil, kimin büyüdüğünde ve maalesef, bu büyüyen kesimler, milyonlarca yurttaş değil sadece bir avuç yandaş şirketiniz çünkü rakamlar bize bunları söylüyor. Peki, bu rakamları hangi fıkıyla özetlemek gerekir dersiniz... Dediğim gibi, Anadolu ırfanı sayısız fıkırlarla aslında sizin bu durumunuzu özetlemeye yetiyor. Karadeniz'den örnek vermiştik. Erzurumlu, muhasebecisine “Hesapları getirin.” demiş. Muhasebeci getirince hesaplara bakmış “Bu hesaplara bakıyorum, zekât, hac farz oldu ama uygulamaya bakıyorum, hepimiz maalesef zekâta muhtacdır.” demiş. İşte, Türkiye tablonuz maalesef bu fıkradaki Erzurumlunun durumu gibi.

Bir diğer husus da Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonumuzun geldiği aşama. Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, yürütmeyi temsilen burada bulunan değerli bakan ve bürokratlar; maalesef, izahı yapılamayan şeylerin mizahını yaparak konuşmamızı devam ettirmek durumundayız. Karadeniz ve Erzurum ırfanından sonra -belki de- Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi sürecinin bütçeye yansımalarına bakınca aklımıza bir Nasrettin Hoca fıkrası geliyor. Nasrettin Hoca, kuraklık zamanı köylülerin talebiyle beraber bir yağmur duasına çıkar. Dualar yapılır, geri dönülür, herkes şok içerisinde ama yağmur bir türlü yağmaz. Herkes hocayı suçlarken Nasrettin Hoca “Bir dakika, sizin itikadınızda problem var.” der. Köylüler “Ya, Hocam, nasıl olur! Abdest aldık geldik, burada hep beraber yağmur duasına çıktık, dua ettin, ellerimizi kaldırdık, hep beraber ‘Âmin.’ dedik.” derler. Nasrettin Hoca “Nerede şemsiyeleriniz? Eğer yağmurun yağacağına inansaydınız hepiniz yanınıza şemsiye alıp buraya getirdiniz.” der. Sayın Bakan, Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi sürecine “Bu ülkenin Türkiye Yüzyılı projesi.” diyorsunuz, e, bütçenize bakıyoruz, bir şey yok; galiba sizin bu sürece dair itikadi bir zayıflığınız var, bunu gözden geçirmenizi dileyerek sözlerime başlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar) Çünkü bu projede GAP'ın sulama kanallarıyla ilgili yeterince bütçe yok, Doğu, Güneydoğu Anadolu'daki otoyollar da yok, hızlı tren projeleri de yok, sınır ticaretine dair bir şey de yok, yine, Doğu ve Güneydoğu'nun geri kalkınmasını ortadan kaldıracabilecek hiçbir hamle de göremiyoruz ve yine, bu sürecin başarıya ulaşması hâlinde bir vizyonu da maalesef ortaya koyamadığınızı hep beraber görüyoruz.

YENİ YOL Partisi olarak biz Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi sürecini salt bir güvenlik politikası olarak görmüyoruz ve böyle görülmemesi gerektiğini düşünüyoruz. Biz bu süreci çatışma, şiddet ve terörün sona erdiği, ekonomik kalkınma, temel hak ve hürriyetler ile kâmil manada ileri bir demokrasinin kurum ve kuruluşlarıyla yerleştiği, Türkiye'nin bölgesel bir güç olarak bölge ve dünya barışına öncülük ettiği bir süreç olarak görüyoruz. Siyasi geleneğimizin öncü partilerinin program ve hedeflerinde ve aralıklarla iktidara geldiğimiz toplam süresi dört buçuk yıl süren iktidarlarımızda yani 37'nci Hükümette rahmetli Ecevit'le beraber, 39 ve 41'inci Hükümetlerde rahmetli Demirel ve Alparslan Türkeş'le beraber ve yine 54'üncü Refahyol Hükümeti döneminde de Tansu Çiller'le beraber bu vizyonla hareket ederek icraatlar ortaya koymaya çalıştık. AK PARTİ dönemlerinde başlayan süreçlere de destek vermekle beraber uyarılarda da bulunduk. “Süreçte 3 şeye dikkat edin.” dedik, maalesef o 3 şeye de dikkat edilmedi. “Süreç devam ederken kamu güvenliğini sakın ha sakın

aksatmayın. Kamu güvenliği sürecin devamı, toplumsallaşmanın olmazsa olmaz şartıdır Kamu güvenliğini asla ertelemeyin.” dedik ama heyhat, gelin görün ki o süreçlerde kamu güvenliğinden eser kalmadı. Örgütün silahsızlanma süreçleriyle temel hak ve hürriyetleri atbaşı giden, sanki birbirinin öncülü ya da koşuluymuş gibi davranmayın. Evet, örgütün silahsızlanma süreçlerini istihbarat örgütleriniz aracılığıyla örgütle görüşebilirsiniz ama bu toplumun ihtiyaç duyduğu demokratikleşme taleplerini, temel hak ve hürriyetlerini, Kürt meselesine dair vizyonunuzu örgütten bağımsız olarak bir paket olarak ortaya koyun hep beraber hayata geçirelim dedik.” ama siz onu atbaşı götürmeyi tercih ettiniz. Dolayısıyla, bu ertelenmiş olan temel hak ve hürriyetler ve bugün hâlâ o günlerden bugüne git gide geriye düşmüş olduğumuz temel hak ve hürriyetlerin uygulamadaki sorunları ve demokratikleşme vizyonunuz maalesef onlara riayet etmemeniz sebebiyledir.

Yine “Süreci toplumsallaştırın ve siyasi partilerin desteğine açın.” dedik ama maalesef siz bu süreci siyasi partilerin desteğine açmak yerine bu işi siyasi partilerle bir rekabet, bir yarış şekline dönüştürmeye çalıştınız. Dolayısıyla, o süreçlerde elbette elde edilen kazanımlar oldu ama maalesef ödetilen çok da bedeller oldu.

Yaşanan her süreç devletin devamlılığı ve devlet hafızası açısından elbette bir tecrübelerdir. Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi süreci de devletin devamlılığı ve hafızası açısından her ne kadar yeni bir süreç olsa dahi geçmiş tecrübelerin ışığında yürümesi gereken ve bu sefer mutlaka ama mutlaka başarıya ulaşması gereken bir süreç olarak tarafımızdan görülmektedir.

1 Ekim 2024 tarihinde Sayın Devlet Bahçeli’nin siyasi anlam ve öneminin bir tokalaşma görüntüsünü aşan adımıyla ilgi uyandırarak başlayan, 22 Ekim 2024 tarihinde grup konuşmasında yaptığı çağrıyla sürecin işaret fişğini ateşleyen konuşmalarıyla süreci bir başka merhaleye geçiren, daha sonra Sayın Cumhurbaşkanının devlet adına bu projeye desteğini açıklayan, ardından 27 Şubat’ta Öcalan’ın çağrısı, 12 Mayıs’ta örgütün silahlı varlığına son vereceğine dair iradesini ortaya koyması, 11 Temmuz silahların yakılması, 5 Ağustos’ta başlayan Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonunun yapmış olduğu 19 toplantı ve geldiğimiz nokta.

Çatışma, şiddet, terörle mücadele değerli milletvekilleri, sadece Silahlı Kuvvetler ve güvenli politikalarla olmaz; siyaset kurumunun ekonomik vizyonunu, demokratikleşme vizyonunu, temel hak ve hürriyetlere yaklaşımını, diplomasiyi, ceza politikalarını da terörle mücadelenin bir parçası olarak gören anlayışı mutlaka ama mutlaka devreye alması lazım. Dolayısıyla, silahlı mücadele dışındaki adımları terörle mücadele olarak görmemek bunları terörle müzakere olarak görmek doğru bir yaklaşım değildir. Tüm bu adımlar bir bütüncül olarak bir terörle mücadele politikasıdır. Dolayısıyla bunları birbirini tamamlayan unsurlar olarak görmek lazım.

Biz, Millî Dayanışma, Kardeşlik ve Demokrasi Komisyonunda raporun sonuna geldik; hep beraber önümüzdeki süreçlerde, inşallah Komisyona katılan bütün siyasi partilerin ortaklaşacağı bir raporu Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdirlerine arz etmiş olacağız. Ardından, örgütün fiilî silahlı varlığına son verme sürecinin tamamlanması için atılması gereken yasal adımları hep beraber Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak konuşmaya başlayacağız.

Burada bir nokta üzerinde durmak istiyorum: Yasal adımlar bir taviz değil bir gerekliliktir. “Devlet aciz mi ki yasal düzenlemeler yapılıyor.” yaklaşımı doğru bir yaklaşım değildir çünkü yasal düzenlemeler de bu mücadelenin bir parçasıdır. Aslında, ceza politikalarında yapılacak düzenlemeler mücadelenin bir aracıdır. Örneğin, Türk Ceza Kanunu’nda hâlihazırda örgütlü suçlarla mücadeleyle ilgili bir etkin pişmanlık müessesesi var. Bu etkin pişmanlık müessesesi kendisini fesheden, varlığını sona erdiren örgütlerle ilgili hüküm getiren bir düzenleme mi? Değil; örgütün dağılması veya kendini feshetmesiyle ilgili bilgi verenlere bir nevi cezasızlık ya da cezasında indirim öngörüyor.

Peki, o zaman soralım; Ceza Kanunu'nun bu maddesi varken terör örgütünün varlığını sona erdirmeye ya da terörle ilgili bilgi verenleri biz niye cezasızlıkla ya da cezasında indirimle bir nevi taltif ediyoruz? Devlet aciz mi ki o örgütlerin varlığını ortaya çıkarma ya da onların hakkındaki bilgilere ulaşmaktan aciz mi ki o örgütün bir mensubu ile ilgili bu düzenlemeyi getiriyor? Aynı düzenleme yapılsın anlamında söyleyemiyorum, bir zihniyet, bir bakış açısı olarak bunu söylüyorum. Dolayısıyla, bizim atacağımız yasal adımlar da bir sürecin tamama ermesi, sonuçlanması ve sağlıklı bir şekilde hedefe ulaşabilmesi için atılması gereken olmazsa olmaz adımlardır. Dolayısıyla bu yasal adımların hangi aşamada devreye girmesi gerektiğini hep beraber iyi bir şekilde okumamız lazım.

Yaklaşımımız şudur: “Örgüt bütün silahlı varlığını sona erdirsin, son örgüt mensubu da silahını teslim etsin, ondan sonra biz bu yasal düzenlemeleri konuşalım.” yaklaşımının doğru olmadığını düşünüyoruz. Sürecin ruhu ve selamete ulaşabilmesi açısından yasal düzenlemelerin tabii ki Türkiye Büyük Millet Meclisinin takdiri ve güvenlik bürokrasisinin de yapacağı tespitlerle Türkiye Büyük Millet Meclisini bilgilendirmesi sonucunda doğru ve uygun bir zamanda devreye alınması lazım. Şayet biz bunu doğru ve uygun bir zamanda ele alamazsak istenilen amacı sağlamaktan daha çok önceki örneklerinde olduğu gibi sadece belki kısmi süreli bir rahatlama yol açabilir ama emin olun, bu, istenilen faydayı vermeyen bir yaklaşım olur. Dolayısıyla, biz Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasal adımlarla ilgili hususu devletin bir aciziyeti olarak değil, bu meselenin başarıya ulaşması için bir ceza ve yasal mevzuata yaklaşım politikası olarak ele alınmasını ve bunun da geciktirilmeden ele alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Ülke olarak ve bugün torunlarıyla beraber yaşayan 86 milyon ülke evladı olarak Birinci Dünya Savaşı sırasında çok zor ve çetin şartlarda yaşadık. O günün konjonktürü doğrultusunda büyük imparatorluktan küçüle küçüle Türkiye Cumhuriyeti sınırlarında, 700 bin kilometrekareyi aşan bir toprak parçasını vatan olarak hep beraber sahiplendik ve onun daha da geriye gitmemesi için o gün bugündür hep beraber mücadele ediyoruz. Bugün geldiğimiz noktada, artık Birinci Dünya Savaşı'nın koşullarında olmadığımızı, Orta Doğu'nun ve dünyanın yeniden şekillenmekte olduğunu hep beraber görmek durumundayız. O gün yanımızdaki Irak'ın, Suriye'nin, Libya'nın, Mısır'ın durumu ile bugünkü durumunun aynı olmadığını hep beraber görüyoruz. Orta Doğu'nun ve dünyanın dengelerinin değişmekte olduğunu hep beraber görmek durumundayız.

Örgütlerin silahlı yapılarını sona erdirmeye dönük politikalarının kısa vadeli rahatlama sağlasa da maalesef kalıcı sonuçlar vermediğini hep beraber görmemiz lazım. Temel hak ve hürriyetlerle desteklenmeyen, toplumsal dayanışmayı hedeflemeyen, ekonomik kalkınma ve demokrasinin işleyişini hedeflemeyen ve hukukun üstünlüğünü sağlayamayan süreçler belki örgütleri sona erdirir ama maalesef sorunlarımızı ortadan kaldırmaz. Her sorunla mücadele aynı zamanda kök sebeplere odaklanmaktan ve onlara kalıcı çözümler bulmaktan geçer.

Kök sebepler örgütlerin meşruiyet kaynağı değil, olamaz, olmamalıdır da çünkü hiçbir ulvi değer çatışma, şiddet ve terörü meşrulaştırmaz ama “Her şey güllük gülistanlık, ah şu ülkede bu terör örgütü olmasaydı.” yaklaşımının da meseleye eksik bir yaklaşım olduğunu hep beraber görmek durumundayız. Doğru; çatışmayı, şiddeti bu sorunlarımızla aynı paketin içerisinde değerlendirmememiz lazım ama ülkenin tek meselesinin de “Terör örgütünün fiili varlığına son verdiğimiz zaman ülke güllük gülistanlık olur.” anlayışı olmadığını, eksik bir yaklaşım olduğunu hep beraber görmemizden geçtiğini görmemiz lazım.

Bu sürecin bu ülkeye ciddi maliyetleri, bu millete ciddi maliyetleri oldu. Gözaltında kayıplar, faili meçhuller, şehitlerimiz, güvenlik politikalarına ayrılan kaynaklar, altyapı tahribatları, özellikle bölgemizde ve ülkemizin genelinde ertelenen yatırımlarımız, turizmimizin gerilemesi, iç göçlerin

oluşturduğu sorunlar, aile dramları, şehirleşme problemleri ve ayırdığımız ekonomik kaynaklar ile bugün maalesef özellikle Orta Doğu'nun içerisinde durduğu durum ve ülkemizin yıllardır meşgul edildiği durumlar; bütün bunlar, evet, bu sürecin bir faturası. Dolayısıyla, biz, Birinci Dünya Savaşı'nın koşullarında değiliz, yeni bir Orta Doğu, yeni bir dünya düzeni planlanıyor demiştik; buna biz, bu yeni sürece iki yönle yaklaşıyoruz. Yeni dünya düzeni ve Orta Doğu'nun bu koşulları bize tehditleri ve fırsatları birlikte sunuyor. Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapan milletvekilleri ve bu milletin evlatları olarak üzerimize düşen bir vazife bu fırsatları sonuna kadar değerlendirmek, ortaya konan bu tehditlere karşı da milletimizi ve devletimizi güvenli bir şekilde sağlam bir limana kavuşturacak politikaları ortaya koymaktır.

Bugün özellikle ülkemizin, Irak'ın, Suriye'nin, oradaki Kürt coğrafyasının birlikte Orta Doğu'daki ticaretin, lojistiğin, enerjinin, ulaştırma koridorlarının merkezi hâline geldiğini hep beraber görmek durumundayız. Ülkemizin de içerisinde bulunduğu işte bu coğrafyada bütün milletlere, bütün halklara eğer birlikte, barış içerisinde yeni bir Orta Doğu'yu inşa edebilirsek hem Orta Doğu'da yaşayan milletler ve halklar için hem de dünya için çok büyük fırsatları da beraberinde getirdiğini görmemiz lazım.

Irak, Suriye, Doğu Akdeniz ve enerji güvenliği, Kıbrıs meselesi, Trans Anadolu Doğal Gaz Boru Hattı, TürkAkım Projesi gibi uluslararası enerji politikalarına odaklandığımız zaman ne tür fırsatlarla karşı karşıya olduğumuzu hep beraber görürüz ama aynı zamanda Libya, Lübnan, Ürdün, Filistin'in Gazze ve İsrail'in yayılmacı politikalarını gördüğümüz zaman da ne tür risklerle de karşı karşıya olduğumuzu hep beraber görmemiz lazım.

Dolayısıyla, bu sürece destek vermekle teslim olmanın farklı kavramlar olduğunu, sürece dair değerlendirmelerimizi yaparken sürece sonuna kadar destek vereceğimizi ama asla sürece teslim olacak politikalar gütmeyeceğimizi buradan aziz milletimize bir kez daha net bir şekilde ifade ediyoruz.

Ukrayna-Rusya savaşı ve bu savaşın hâlâ devam eden sonuçları ve maliyeti ve bunun Avrupa üzerinde oluşturduğu baskı, Avrupa'nın her zamankinden daha fazla Türkiye ve Orta Doğu'yla daha sağlıklı ve reel ilişkiler geliştirme zorunluluğunu gördüğümüz zaman, aslında bu sürecin niçin sağlıklı bir şekilde başarıya ulaşması gerektiğini bizlere bence tavsiye ve telkin eden bir süreç hâline de geliyor.

Dolayısıyla biz, YENİ YOL Grubu olarak, dediğim gibi, bu sürece fırsatlar ve tehditler penceresinden bakıyoruz. Milletimizin bu tarihî fırsatları değerlendireceği ama bu tarihî riskleri de ortadan kaldırarak güvenli bir şekilde; önce, bulunduğu bölgede kalıcı ve adil bir barışı sağlayan, sonra da bu gayriadil olan dünya sisteminde adil, yeni bir dünya barışını sağlamak için sağlam ayaklar üzerinde durmamız gerektiğini ifade ediyoruz. Rahmetli Erbakan Hoca bunu üç cümleyle özetledi: Yaşanabilir bir Türkiye çünkü milleti yaşayamayan Türkiye yaşanabilir hâle gelmeden yeniden güçlü bir Türkiye olamaz. Yeniden güçlü bir Türkiye olamadan da yeni ve adil bir dünya kurulamaz. Dolayısıyla bu sürece yaşanabilir bir Türkiye, yeniden büyük bir Türkiye, yeni ve adil bir dünya perspektifinden baktığımızı bir kez daha net ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayınız lütfen.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Peki, tekrar bütçe dönecek olursak... Biz bütçeyle ilgili bu eleştirileri yaptık. Alternatif mümkün mü? Evet. Bütçeye “ret” oyu verirken “Alternatif yok.” demiyoruz, alternatif mümkündür. Türkiye siyasetinde yeni yol her zaman için mümkündür ve hem de bugün çok daha somut bir şekilde ortaya çıkmıştır. İnşallah, Türkiye'nin önüne yepyeni bir yolu hep beraber sunmuş olacağız. Adil bir vergi düzeni mümkün. Dolaylı vergilerin payını kademeli azaltan, gelir ve servet üzerinden daha

adil bir vergileme getiren bir sistemin mümkün olduğunu söylüyoruz. Vergi aflarını olağanüstü dönemin istisnası hâline getiren, istisna ve muafiyetleri ise şeffaf bir şekilde gözetten bir sistemin mümkün olacağını söylüyoruz. Faiz yerine üretim ve istihdamın, borçlanma yerine tasarruf ve verimliliği önceleyen bir sistemin mümkün olduğunu söylüyoruz. Tarımda planlamanın, gıdada istikrarın mümkün olduğunu söylüyoruz. Destekleri zamanında ödeyen, girdi maliyetlerini düşüren, kooperatifçiliği ve sözleşmeli üretimi şeffaflaştıran, aracılık zincirini denetleyen bir yönetimin mümkün olduğunu söylüyoruz. Su ve iklim krizine göre havza bazlı üretim planı yapan bir tarımsal yaklaşımın mümkün olduğunu ifade ediyoruz. Teknoloji ve insan kaynağı olarak AR-GE ve ÜR-GE'yi büyüten; genç girişimciyi proje değil, ekosistemle destekleyen, üniversiteyi özgürleştirip bilimi güçlendiren, beyin göçünü tersine çevirerek çalışma ve yaşam koşulları için cazibe merkezi olan bir Türkiye'nin mümkün olduğunu ifade ediyoruz ve yine sosyal devleti güçlendirmenin mümkün olduğunu söylüyoruz. Emekli aylıklarının insan onuruna yakışır seviyeye çıkaran bir Türkiye'nin mümkün olduğunu söylüyoruz. Çocuk yoksulluğunu azaltan; okulda beslenme, barınma, ulaşım gibi alanları milyonlarca gencimiz için, çocuğumuz için...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kaya, dört dakika uzattım.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Toparlıyorum.

BAŞKAN - Son bir dakikanız.

Buyurun.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Ulaşım gibi alanlarda bunların mümkün olduğunu hedefleyen bir bütçe ortaya koyuyoruz. Kadın istihdamı için kreş ve bakım hizmetlerini yaygınlaştıran, sağlıkta personel alımlarını güçlendiren, şehir hastanesi yüklerini şeffaf biçimde yeniden alan bir sağlık anlayışının mümkün olduğunu söylüyoruz. Yine, demokratik ve şeffaf bir bütçe sürecinin de mümkün olduğunu söylüyoruz.

Ve son söz olarak şunu ifade ediyoruz ki biz bu bütçenize “evet” demeyeceğiz. Biz alın terinin değer gördüğü, çocukların geleceğinden tasarruf edilmeyen, emeklinin yüzünün güldüğü, gençlerin ülkesine güvenle baktığı, çiftçinin toprağına sırt çevirmediği bir Türkiye için YENİ YOL olarak mücadele ediyoruz ve etmeye devam ediyoruz. Bu anlayışla da bütçenize “ret” oyu veriyoruz ama umudu, alternatifi, yeni yolu da hep beraber sizlere teklif ediyoruz.

Genel Kurulu, Sayın Başkanı, bürokratlarımızı, Bakanlarımızı, Genel Başkanları ve milletvekillerini saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Grubu adına ikinci söz, Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'e aittir.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

YENİ YOL GRUBU ADINA MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de sözlerime mübarek üç ayları tebrik ederek başlamak istiyorum. Efendimiz'in duasından mülhem bir şekilde “Ya Rabb'i, recep ve şabanı bize mübarek kıl, Ramazan Bayramı'yla birlikte de bizi kardeş kavgasının nihayete erdiği günlere erıştır ve çifte bayram yaşat.” diye dua ediyorum.

Arkadaşlar, bütçe, rakamlardan oluşan soğuk bir tablo değildir; bu bir tercih belgesidir, bir niyet beyanıdır. 2026 bütçesine baktığımız zaman bu bütçe milletten yana değil; bütçenin faiz lobilerinden, tefecilerden, millî yargıyı devre dışı bırakıp Londra tahkimine bağladığımız garanti ödemeli

müteahhitlerden, davetiyeli ihale düzeninden, sözde tasarruf genelgelerine rağmen itibarı gösteriş, israf ve şatafatta arayanlardan, Varlık Fonuna devredilerek rekor zararlara maruz kalan şirketlerin denetimsizliğinden, el konulan şirketleri peşkeş çekip yok pahasına satışlar yaparak servet transferinin kitabını yazan TMSF düzeninden yana yapıldığını açıkça görüyoruz.

Bu bütçe bir vazgeçiş metnidir; bütçe, emekliden vazgeçişin, çiftçiden yüz çevirişin, genci umutsuzluğa terk edişin, reel sektörü yok sayışın, Sayıştay-TMSF-Varlık Fonu üçlemesiyle denetim ve şeffaflığın sona erişinin ama öte yandan, faiz lobilerine, kur koruma vurguncularına ve şatafat tutkusuna kapıları sonuna kadar açışın bir ilanidir.

Hükûmetin bütçe sunuşu gibi ittifak partisi milletvekillerinin de konuşmaları kendine âşık, saplantılı bir ruh hâlinin gösterisi oldu âdeta. Sokaktaki gerçekleri, güçteki yozlaşmayı, her gün başka bir şekilde karşımıza çıkan çürümeyi, hane halkının çaresizliğini, mafya babalarında aranan adaleti, simit-çay hesabıyla bile geçinemeyen asgari ücretliyi, torunuyla bayramlaşamayıp otel odalarına terk edilen emekliyi, evladının çantasına beslenme koyamayan anneyi, “Aile Yılı”nda bile iktidarın kontrolündeki kanallardan akıtılan gündüz kuşağı cerahatini ve irinini, Türkiye Yüzyılı’nda tükenen, bizi biz yapan kadim değerleri, bağımlı gençleri, cezaevlerini dolduran torbacıları, kapanan tekstil fabrikalarını, vatandaşın katlanarak artan borcunu, hepimizin her an telefonuna gelen kumar ve bahis daveti içeren SMS’leri, çiftçiyi, hayvancıyı ezen ithalat politikalarını; kısaca, hakkı, hakikati, gerçeği görmeyen bir anlatıyı burada günlerce dinledik, âdeta tahammül ettik. Kendine âşık ve sudaki aksine kavuşarak boğulan Nergis ki, bize anlatılan bu tekdüze gösteride sorunların dolaylı bir şekilde de olsa ifadesi ve buna dair bir çözüm niyetini de göremedik.

Arkadaşlar, iki şeyi yapmak emin olun sizi küçültmez; büyüttü. Bir, sorunlarla yüzleşen ve bunların farkında olduğunuzu gösteren bir empati dili; iki, bu sorunları çözmeye dair bir niyet beyanı sunabilirdiniz. Tabii ki size göre sorun yoksa çözümünden de bahsetmek anlamsız olacaktı; tam da bu körlük nedeniyle Goebbels’e taş çıkaracak bir icraatın içinden dinledik on dört gün boyunca. Bu gösteri, yer yer plastik, yer yer yapmacık ve çiğ sahne performansıya buluşunca, emin olun, ortaya hazin, hazin olduğu kadar da trajik bir fotoğraf çıktı. Oysa iktidar partisi milletvekillerimiz “Genç arkadaşım, içine düştüğün tükenmişliğin farkındayız.” “Kadınlar, yaşadığınız güvercin tedirginliğini biz de hissediyoruz.” “Evladının kazağını, montunu bile yenileyemeyen, sofrasına et koyamayan anne-baba; sizden haberdarız.” “Arkadaşıyla ancak cami bahçesinde vakit geçirebilen amcacığım, kiraya bile yetmeyen emekli maaşından biz de muzdaripiz.” “Kur-enflasyon sarmalında şalter indiren ihracatçı, bugünler geçecek.” “Evladı gibi baktığı süt ineğini ve gebe hayvanını kesen çiftçi, bizim de içimiz acıyor.” demek sizi küçültmezdi. Siz bu sorunlara işaret etmeyi, bu empatiyi yapmayı bile kendiniz için küçültücü bir tablo olarak gördünüz.

Arkadaşlar, tevazu, empati, farkındalık insani vasıflardır, bunu vatandaştan esirgememenizi beklerdik. İktidarı sürdürebilmenin matematiğini, mekaniğini çözmüş olabilirsiniz ama bir an önce doğaya, ilahi olana, fitri olana dönebilirseniz, bunun ülkemiz için de sizin için de hayırlı olacağına inanıyoruz.

Değerli arkadaşlar, size Mecliste kurulan süreç komisyonuna sunulan raporlardan bir cümleyi aktarmak istiyorum; cümle şöyle: “Süreç, Türkiye’de yönetim sisteminin şeffaflık, hesap verebilirlik ve iyi yönetim normlarına daha uygun hâle getirilmesi, demokratik ve hukuki standardı daha yüksek bir yapısal, idari, finansal ve organizasyonel yapının oluşturulmasına dönük reform ve düzenlemelerin zeminini oluşturacaktır.” Şimdi, bu cümleyi kim yazdı acaba? CHP mi yazdı, YENİ YOL mu yazdı? DEM mi bahsediyor? Zihninizde uçuşuyordur, bu tespiti kim yapmış olabilir? Kendinizi çok yormayın, bu cümle AK PARTİ’nin raporunun 56’ncı sayfasından. Oysa on dört günlük anlatı böyle demiyordu.

Siz burada on dört gün boyunca tekamülünü tamamlamış, mükemmel, kusursuz, ilahi iradeyle şekillenmiş bir liderlik, devlet ve ülke anlattınız oysa. Sizin anlatınızda şeffaflık, hesap verilebilirlik, iyi yönetim sorunları diye bir sorun yoktu; demokratik ve hukuki standartlarımız zaten kusursuzdu. Yapısal, idari, finansal organizasyonumuz ise insanlık mirasını aşmış durumdaydı. Arkadaşlar, bu cümleyi bu rapora yazan arkadaşın eline sağlık. Bu cümle gerçeklerle yüzleşilip muhasebe yapıldığında kıyametin kopmadığını bize gösteriyor. Bu cümle, gözlerimizi kapatsak da gerçeğin bir gün bir yerde karşımıza mutlaka çıkacağını gösteriyor.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Kasım 2025 itibarıyla kira enflasyonu yüzde 69'a dayanmış durumdadır. Avrupa'da bu oran yüzde 3'ler seviyesinde seyrederken aradaki bu dehşet verici fark mevcut yönetimin değil akla ziyan ekonomi deneylerinin bir sonucudur. Emeklinin, asgari ücretlinin maaşının yüzde 80'ini ev sahibine vermek zorunda kaldığı bir ülkede hangi refahtan bahsedebilirsiniz? 1.200 odalı Külliye'nin bütçesi yüzde 38 artırılırken milyonlarca vatandaşımız her geceyi, ertesi sabahı nasıl denkleştireceğinin kaygısıyla uykusuz bir şekilde geçiriyor. 2024 Sefalet Endeksi'ne göre Türkiye 5'inci sırada ve bu seviyede, Türkiye, savaş, iç çatışma ve ağır yoksulluklarla anılan ülkelerle aynı ligde seyreliyor; Sudan, Arjantin, Suriye ya da Yemen gibi ülkeler bizim peşimizde diziliyor. Bu sıralama göstermektedir ki Türkiye'nin yaşadığı bu ekonomik tükeniş, bu ağır bedel küresel bir sorun değil, anlatılan başarı hikâyelerinin aksine yürütülen deneysel politikaların bir sonucudur.

2026 bütçesinin en karanlık sayfası ise faiz ödemeleridir. Bütçede 2 trilyon 713 milyar lira açık olacağı öngörüsüne karşı faize ayrılan rakam tam 2 trilyon 741 milyardır. 2025'te bu rakam öngörünün yüzde 20 üzerine çıkmıştı, burada da aynı performans beklenebilir. Devletin topladığı tüm vergiler, yaptığı tüm borçlanmalar emekliye, çiftçiye, kadına, gence, hane halkına, üreticiye, çiftçiye değil, doğrudan faiz lobilerine akmaktadır.

Şöyle bir hatırlayalım: 2002'den 2015'e kadar yıllık ödenen faiz miktarı 50 milyarken 2017'de Başkanlık sistemine geçmeden hemen önce 57 milyar iken 2023'te ise 694 milyar olan faiz yükünün 2026'da 3 trilyona dayanması "nas" diyerek çıkılan yolun iflasının tescilidir. Kur korumalı mevduat programının bu ülkeye maliyeti tam 60 milyarı buldu, bugünkü kurla 2,6 trilyon lira yani bütçemizin yaklaşık yüzde 16'sı.

Arkadaşlar, kur korumalı mevduat programı hatalarınız sonucu ortaya çıkmış bir şey değildir. Buraya dikkatinizi çekmek istiyorum AK PARTİ'li arkadaşlar, kur korumalı mevduat programı bilerek ve isteyerek yapılan tarihin en büyük servet transferidir. Bu kaynakla 10 milyon konutun deprem dönüşümü sağlanabilir ve tüm çiftçilerin bütün borçları silinebilirdi. Oysa siz bu devasa kaynağı taammüden bir avuç zengine aktardınız. Bunun hesabını bu dünyada siyaseten vereceğiniz gibi ahirette de vereceğinizden hiç endişeniz olmasın.

Bireysel kullanılan kredi tutarı ağustos ayı itibarıyla 5 trilyonu geçerek bir önceki yıla göre yüzde 49 seviyesinde artmıştır. Bu artış geçinemeyen ve ancak borçla ayakta kalabilen vatandaşın mücadelesinin resmidir. Kredi kullanan kişi sayısı da 41 milyondan 42,8 milyona çıkmıştır. Bir kez borç alanın artık borcunu kapatamadığı ve sürekli borçlandığı bir düzen yaratılmıştır. Vatandaşımızın kahir ekseriyeti borçla, krediyle yaşar hâle gelmiştir ve her bir vatandaşın borçlanma miktarı bir önceki yıla göre yüzde 42 oranında artmıştır. Daha da vahimi, ödenmeyen kredi oranlarındaki artıştır. İktidarın kredi genişlemesi olarak sunduğu bu tablo ekonomik canlılığı değil, faiz yükü altında ezilen, borcunu çeviremeyen ve borçla yaşamaya mahkûm edilen bir toplum gerçeğini gözler önüne sermektedir.

Bütçedeki faiz harcamaları sanayiye ayrılan bütçenin tam 15 katıdır. 2027 ve 2028 dönemleri için ise sanayi desteklerinde bir artış öngörülmektedir. Reel sektörün 185 milyar dolarlık döviz açığına karşılık destek amacıyla ayrılan miktar bunun on sekizde 1'i yani 10 milyar dolardır. 2025'te imalat

sanayisinin millî gelir içerisindeki payının yüzde 21,5 olacağı var sayılmış iken bu gerçekleşme yüzde 16,5'te kalmıştır. 2028 tahmini bile üç yıl önceki gerçekleşme civarındadır, yüzde 18 olarak kayda geçmiştir. Üretmeyen ve üretimi desteklemeyen bir Türkiye'nin küresel rekabette şansı yoktur.

Sanayi Bakanlığının toplam bütçesinde bölgesel kalkınmaya ayrılan pay 4,7 milyar olup toplam bütçenin sadece yüzde 3'üne karşılık gelmektedir. Türkiye gibi bölgeler arası kalkınmışlık farkının son derece derin olduğu bir ülkede bu rakam yetersizdir. Birçok ilimizde gelir düzeyi düşük, istihdam olanakları sınırlı, sanayi altyapısı zayıf ve kamu yatırımları yetersizdir. Sanayi Bakanlığının SEGE 2025 Raporu dahi bölgeler arası kalkınmışlık farklarını ortadan kaldırmayı hedefleyen politikaların başarısızlığının ilanıdır. Rapora göre 44 il ortalamanın altında, negatif seyretmektedir. İstanbul ile Ağrı arasında ortaya çıkan uçurum yıllardır uygulanan bölgesel kalkınma politikalarının sonuç üretmediğini, aksine eşitsizliklerin derinleştiğini göstermektedir. Geri kalmış bölgeler için yüzde 70, 80, 90 civarında olarak uygulanan yatırım teşvik indirimleri tek tip ve yüzde 60 olarak güncellenmiştir. "Eşitlik" adı altındaki bu görüntü bölgesel adaleti zedelemiş ve sonuç iller arasındaki kalkınma farkının kalıcı hâle gelmesi olmuştur, olacaktır.

Program uygulanmaya başlandığından beri dış ticaret açığımız 200 milyar doları aşmıştır. 2025'te 67 milyar dolarlık dış ticaret açığımızın 34 milyar doları sadece Çin'dir. 2013'te Çin'le olan ticaret açığımız yüzde 21 oranındayken bugün bu oran yüzde 51'e fırlamıştır. Böyle bir bağımlılığın dış politika açısından da nasıl sonuçlar ürettiğini bu iktidarın Doğu Türkistan meselesinde üretmediği, aciz kaldığı siyasette de görmekteyiz. 2026 yılı için ticaretin geliştirilmesine ayrılan ödenek 1,4 milyardan 1,3 milyara düşürülmüştür. Oysa Türkiye, uzunca bir süre ihracat odaklı büyüme, ucuz TL hikâyeleriyle âdeta dolandırılmıştır.

Tarım Kanunu'na göre bu bütçede çiftçiye en az 770 milyar lira verilmesi gerekirken ayrılan pay 168 milyardır. Tarım sektörünün millî gelir içindeki payı en az üretim kadar önemli bir sinyaldir; yirmi üç senede yüzde 11,5'ten yüzde 6'ya düşmüştür. Su ve gıda savaşlarının dünyayı beklediği bir yerde, bir kavşakta tarım resmen bitirilmiştir. Türkiye, 800 milyon dolarla ABD'den sonra dünyanın en büyük 2'nci sığır ithalatçısı ülke durumuna düşürülmüştür. Çiftçiye ithalat lobilerine mahkûm eden bu anlayış aynı zamanda gıda güvenliğimizi de tehlikeye atmaktadır. Çiftçiye destek verilmezken faize 3 trilyon lira ayrılmıştır.

Bu yıl hazineden enerjiye verilen destekler azalacak, bu da orta direğin faturasının kabarcacağı anlamına geliyor. Elektrik ve doğal gaz faturalarına bir süredir şöyle bir cümle ekleniyor: "Bu faturanın şu kadarını devlet ödemektedir." diye. Gelin, aynı uyarıyı emekli ve asgari ücretli için de yapalım. Her ayın 15'inde emekliye, asgari ücretliye şöyle bir mesaj gitsin: "Size ödememiz gereken ücretin yarısını faizcilere ve tefecilere, davetiyeli ihalelere, müteahhitlere ve garanti ödemelerine ayırdığımız için size ancak bu kadarını ayırıyoruz, özür dileriz." denilsin. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar) Öyle ya, küçük bir sübvansiyon her faturada gözümüzün önüne sokuluyorsa çiftçiye, emekliye, asgari ücretliye ödenemeyen paranın da nereye gittiği açıkça ortaya konulmalıdır.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bütçesi bu yıl yüzde 6'dan yüzde 2,5'a düşecektir ve bu, faiz ödemelerinin altıda 1'i anlamına gelmektedir. Sosyal güvenlik, sosyal yardım hizmetlerine ayrılan bütçedeki artış yüzde 17'dir oysa açık artışı yüzde 40'tır ve bunun çok altındadır. Emeklinin ve dar gelirlinin sağlık ve sosyal güvenlik şemsiyesinden daha az yararlanacağı, devletin vatandaşını sosyal risklere karşı daha korumasız bırakacağı bir yıl bizi bekliyor demektir.

Eğitim bütçesi 1,9 trilyondur, güya çok büyük bir rakam ama bunun yüzde 85'i sadece personel maaşlarına gitmektedir. Okullarda bırakınız fiziksel iyileştirmeyi, bırakınız laboratuvar kurmayı; okullarda temizlik için peçete ve sabunu veliler sağlamakta, güvenlik ise sağlamadığı için torbacılar

okulların dört bir yanını kuşatmış durumdadır, okullarda çeteler almış başını gitmektedir. OECD ülkeleri öğrenci başına 12 bin dolar harcıyorken Türkiye’de bu rakam 4 bin dolarda kalmıştır ve maalesef, Türkiye’de her 5 öğrenciden 1’i yeteri kadar geliri olmadığı için haftada en az bir gün öğün yiyememektedir; çocuklarımız okullarda açlıktan bayılırken faizciler, tefeciler, müteahhitler, garanti ödemeciler gelirlerini katlayarak büyötmektedir.

Sağlık ödemeleri ise toplam faiz ödemesinin tam olarak sekizde 1’idir. Devlet hastanesinde MR ve tomografi için aylar süren günler beklenirken şanslı vatandaşların tedavi süresi ise dünya ortalamasının çok altındaki dakikalarla ölçölmektedir. Kanayan yaramız personel yetersizliğidir. “Giderlerse gitsinler.” diye bütün doktorlarımızı Avrupa’ya kovaladık; orada kuryecilik, kebaççılık yapıyorken doktorlarımız, bugün dünyada doktor sıralamasında 66’ncı sıradayız ve Arnavutluk’tan bile geri bir yerdeyiz. Şehir hastanelerine ödenen kira bedelleri bütçeyi yutarken temel sağlık hizmetlerine erişim her geçen gün zorlaşmaktadır. Enflasyon, kur artışı ve hastane garantileriyle şişen KÖİ ödemeleri bütçe disiplini bozan en öncöl kalemlerden biri hâline gelmiştir. Hastaneler boş da olsa dolu da olsa şirketlere garanti ödemeleri yapılmakta ve şirketler sıfır riskle, yüksek getirilerle ihy edilmiştir. Bütçe, sağlık hizmetlerinden çok kamu kaynaklarıyla finanse edilen şirketlerin bütçesine dönöştürölmüştür. Şehir hastanelerine para ödenirken aile hekimliği, koruyucu sağlık hizmetleri, kamu hastanelerinin bakım, onarım ve personel ihtiyaçları ise maalesef yoklukla cedelleşmektedir ve her geçen gün daraltılmaktadır. Sağlık çalışanlarının özlük hakları, randevu krizleri ve temel sağlık hizmetlerindeki aksaklıklar ise bir başka ciddi sorundur.

Aile Yılı’nda aile bütçesinin de daraldığı bir tabloyla karşı karşıyayız. 2024 öngörüsüne göre 2026 bütçesinde 14,4 milyar dolar aileye ayrılması gerekirken teklif edilen rakam 11,4 milyardır. Burada dörtte 1 oranında bir azalma söz konusudur. Üstelik bu erime baskılanan kur rejiminde gerçekleşmiştir yani enflasyona karşı reel anlamda Aile Bakanlığı bütçesindeki gerileme, erime çok daha yüksektir. Aile Bakanlığından yapılacak yardımlarda 100 milyarlık bir düşüş söz konusudur. Faiz ödemeleri aile yardımının 35 katı, yaşlılık yardımının ise tam 135 katıdır. Ekonomik yıkım aile kurumunu da sarsmaktadır. Doğurganlık hızının düşmesi gibi evlenme hızı da hızla düşerken boşanma hızı hedeflerin yüzde 60 üstünde, binde 2,18 seviyesinde olmuştur. Kadına yönelik şiddette sadece ilk dokuz ayda 290 kadın öldürölmüştür. Türkiye Avrupa’da en yüksek bebek ölümlüne sahip ölkelerin başında gelmektedir. Bu fotoğraf bir neslin nasıl yok edildiğinin fotoğrafıdır. Faiz harcamaları gençlik için ayrılan bütçenin tam olarak 9 katıdır. Faize giden para yurtlar, öğrenim kredileri ve spor için ayrılan parayı 10’a katlamaktadır. 3 bin liralık krediyle sadece 16 adet tavuk döner alınabilmektedir. Bırakınız gezmeyi tozmayı, eğlenmeyi, kendini geliştirmeyi, gençlerimiz bir kahve içememekte ya da telefonlarını tamir bile ettirememektedir. Gençlik ve Spor Bakanlığının bütçesindeki bağımlılıkla mücadeleye ayrılan para on binde 2’dir. İlkokul seviyesinde uyuştürucuya başlanılan bir ölkede, bu, gençlerimizin uyuştürucu çetelerine, yasa dışı bahis ve çete şiddetine teslim edildiğinin resmidir.

Ulaştırma Bakanlığına ayrılan bütçe ise sadece yüzde 9’dur, bütçe artışı ortalamanın altındadır ve garanti ödemelerine ayrılan parayı ayırdığımızda, bu yıl ulaştırma altyapısında bir yatırım yapılmayacağı ortaya çıkacaktır. 2013’te temeli atılan Ankara-İzmir Hızlı Tren Projesi ise on iki yıl sonra sadece yüzde 18 oranında gerçekleşmiştir. Yapay zekâya geçilen bir çağda henüz biz internet hızını ve internet çağını bile yakalayamamış bir durumdayız. Karayolları bütçesinin dörtte 1’i yol yapımına değil, garanti ödemeli müteahhitlere ayrılmıştır ve KÖİ’ler de yani garanti ödemeli programlar da tıpkı kur koruma gibi servet transferinin bir ismi olmuştur.

Hukuk güvenliğinin olmadığı bir ölkede ekonomi düzelmez. Türkiye Hukukun Üstünlüğü Endeksi’nde 118’inci sıradadır; komşularımız Honduras ve Nijer’dir. Cezaevlerindeki doluluk yüzde

140'a ulaşmıştır. Küresel Organize Suç Endeksi'nde Avrupa'da 1'inci -bu önemli- dünyada ise 10'uncudur. Türkiye'nin hak ettiği sıralamalar buralar değildir; Irak ve Kenya'nın dahi gerisindeyiz.

Uzunca bir süre içinde bulunduğumuz hâli tanımlamakta zorlanıyorduk, hukuk devleti değildik ama kanun devleti de olmaktan uzaklaşmıştık. Bütçenin açılışında buradaki sorunları anlattım. En son Sayın Cumhurbaşkanının uygun bir tanımla hâlipürmelallimizi ortaya koyduğu bir yargı devletiyiz ve bu yargı devleti gücünü kanundan, hukuktan, vicdandan alan değil, gücünü kendisine verilen talimatlardan ve kendisine vehmettiği güçten alan bir yargı devletidir.

Her 3 liralık verginin 2'si dolaylı vergilerden toplanmaktadır. Ücretliden kesilen stopaj yüz binlerce şirketin ödediği kurumlar vergisinden fazla olacaktır. Kayıt dışı ekonominin yıllık maliyeti 300 milyar dolar iken bununla mücadele için ayrılan bütçe binde 2'dir. Bütçe açığı geçen yıla göre yüzde 40 artacaktır. Turizmdeki hâlimiz faizin kırkta 1'i oranındayken kültürün ağırlığı -ki Türkiye Yüzyılı'ndan bahsediliyor- tam olarak binde 3'tür.

Dışişlerinin hâlipürmelallini ise Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin yirmi üç yılda tanıyan -tanıtılabilen- ülke sayısı sıfır iken Rum kesimiyle diplomatik ilişki kuranların sayısının 31 olduğunu göstermektedir; üstelik bu yıl Türki Cumhuriyetler de bu kervana katılmıştır ve maalesef iktidar bu can acıtıcı tabloyu sessizlikle geçiştirmiştir. Vize randevularının ise karaborsaya düştüğü bir politikayla karşı karşıyayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu bütçe, emekliyi yok sayan, asgari ücretliyi ezen, çiftçiye toprağa küstüren, gençleri ülkeden kaçırان bir bütçedir. Bu bütçede akıl, bilim, adalet yoktur; milyarlarca dolar faize gömülmüştür ve vatandaş ağır enflasyon altında ezilmeye devam etmektedir. Hukukun üstünlüğünü, liyakati esas alan, üretim ve hakça paylaşımı merkeze koyan bir ekonomi söz konusu değildir. Milletimiz bu savurganlığı, bu adaletsizliği ve bu beceriksizliği ilk seçimlerde cezalandıracak ve layık olduğu şekilde yönetileceği kadroları işbaşına getirecektir.

Sayın Bakanlara -şu anda burada yok Sayın Cevdet Yılmaz, Sayın Mehmet Şimşek- bir konuyu hatırlatmak istiyorum sözlerimin bu kısmında: Doğu tıbbında, geleneksel Doğu tıbbında vücuda sağlıklı günleri hatırlatmak bir tedavi yöntemidir, hücreler o sağlıklı günleri hatırladığında tekrar kendini onaracağı kabul edilmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ekmen, sürenizi dört dakika uzattım, son dakika, lütfen tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) - Ben, 2 Bakanımıza 2004 ve 2008 yıllarını hatırlatmak istiyorum. 2003 TÜFE enflasyonu yüzde 18,4 iken 2004'te asgari ücrete yüzde 37,5 zam yapılmıştır; tam olarak enflasyonun 2 katı. 2005 yılında ise enflasyon yüzde 7,7'ye düşmüştür. 2008 yılında ise enflasyon yüzde 10,1 iken yüzde 19,8 yani bir daha enflasyonun 2 katı zam yapılmıştır ve o yıllarda her yıl temmuz ayında güncelleme yapılmıştır. Demek ki asgari ücret artışı iddia edildiği gibi enflasyon artışına sebebiyet vermiyormuş; asgari ücret artışı ekonomik dengeleri bozmuyormuş. Ne zaman? Ülke yönetimini ve ekosistemini düzgün kurgulayıp çalıştırdığınız zaman. Bunu yapabilecek bir irade bugün ortaya çıkarsa hemen başlangıçta üç adım yeter: Bir, ehliyetli, liyakatli ve güçlü kadrolar; iki, yolsuzluk ve gösteriş sarmalından çıkış; üç, hukuk, adalet ve özgürlükleri merkeze alan bir yönetim anlayışına geçiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) - Başkanım...

BAŞKAN - Tamamlayın.

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) - Tamamlayayım efendim.

Arkadaşlar, ülkenin kaderi hiç kimseye, hele hele tek başına bir kişiye bağlı olamaz. AK PARTİ'nin kuruluş yıllarına gittiğimizde o zamanki kadrolara, o zamanın siyaset ve bürokrasi kalitesine, partinin ağır isimlerine, parti ve devlet yönetiminde oluşturulan dengeye baktığımızda o zamanlarda nasıl bu kadar düşük faiz ödendiğini ve nasıl enflasyonun tam 2 katı oranında asgari ücrete zam yapıldığını anlayacaksınız. O dönemde yakalanan görece refah ortamı tesadüf değildir. Hukukun üstünlüğü, güçlü kurumlar ve ehliyetli ve liyakatli kadrolarla yaşanan bir başarıdır. Bugün ise sorunumuz, hukuktan uzaklaşma, kuralsızlık, keyfilik, iş bilmezlik ve neme lazımcılıktır. Türkiye'nin yeniden adil, öngörülebilir ve kapsayıcı bir ekonomik düzene kavuşabilmesi için geçmişte işe yaradığı defalarca kanıtlanmış adalet, güven ve akıl eksenli yönetime geçilmesi gerektiğini ifade ediyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.43

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 19.00****BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ****KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Adil BİÇER (Kütahya)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39'uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, Cumhurbaşkanlığından kimse yok, bir bakan yardımcısı bile yok; nasıl iştir bu?

BAŞKAN - Geliyorlar, buradalar.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Meclisin iyice anlamı gitti ya, Meclisin hiçbir ağırlığı kalmadı. Zaten havada yağmur yok, don yağıyor; Sayın Bakan açıklama yapın! Havadan yağmur yağmıyor, don yağıyor Türkiye'ye. Biz buradayız Sayın Başkanım, Sayın Bakan...

BAŞKAN - Arkadaşım, içerideki odadan beraber çıktık, Bakan Bey iki adım geride kaldı, burada.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Bakanla o koltukları dolduramazsınız.

BAŞKAN - Eyvallah.

Sayın milletvekilleri, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, İYİ Parti Grubu adına ilk söz, Grup Başkan Vekili ve Balıkesir Milletvekili Sayın Turhan Çömez'e aittir.

Buyurun Sayın Çömez. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakika.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA TURHAN ÇÖMEZ (Balıkesir) - Sayın Başkan, çok Kıymetli Genel Başkanlar, Grup Başkanları, Grup Başkan Vekilleri, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar, aziz Türk milleti; hepimizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Yirmi iki yirmi üç yıllık AKP iktidarının bir fotoğrafını çekmek istiyorum aslında. On beş gündür devam eden bütçe görüşmelerinde iktidar temsilcileri bizim önümüze bambaşka bir Türkiye çıkardılar. Ben bugün aslında daha ziyade iktidar cephesine yönelik bir değerlendirme yapmak istiyorum. İnaniyorum ki onların görmek istediği ama görmediği Türkiye'yi bugün vereceğim rakamlarla ve değerlendirmelerle ele aldıklarında, ellerini vicdanlarına koyduklarında “Yirmi üç yıldır biz ne yapmışız? Bu ülkeyi nereden alıp nereye getirmişiz ve bundan sonra ne yapmamız lazım?” diye düşünecekler.

Değerli arkadaşlar, bu bütçe bir tüketiş bütçesidir, aynı zamanda bir tüketiş bütçesidir; iktidarın tükendiği, milleti de tüketen bir bütçedir. Dayandığı bir tek şey var, vergiler. Bakın, bu bütçenin yüzde 85'i vergilerden, vergilerin de yüzde 61,5'u dolaylı vergilerden oluşuyor. Yani hepimizin alışverişinden, bakkala, markete gittiğinde yumurtasından, sütünden alınan, hiçbir ayırım yapmayan, holding sahibi ile asgari ücretli arasında bir ayırım yapmayan, aslında bütün milletin üstüne yüklenmiş bir dolaylı vergi bütçesidir çünkü en kolayı bu. Dolaylı vergileri salarsınız, milletin üzerine o vergiler üzerinden yükü bindirirsiniz; bir taraftan, bu bütçeyi asıl semirttiğiniz 5'li çeteleri, yandaş çeteleri

ayırarak milletin sırtına yüklediğiniz külfetle onları beslemeye devam edersiniz. Mali yükün adaletli dağıtılmadığı, sermayenin değil tüketicimin vergilendirildiği, kazanandan değil harcayandan verginin toplandığı ve asgari ücretli ile holding sahibinin eşitlendiği bir düzenden bahsediyoruz. Bir tarafta çile çeken emekçi vergi yükü altında inim inim inerken öte yanda zenginler, yandaşlar, çeteler affedilen vergilerle semirmeye, büyümeye devam ediyor.

OECD ülkelerine baktığımızda dolaylı vergilerin oranının yüzde 30 civarında olduğunu görüyoruz çünkü medeni dünya, ülkenin gelirlerini temin etmek için rasyonel politikalar üretiyor ve oradan elde ettiği değerlerle ülkesini ayağa kaldırmaya çalışıyor ama bizde yüzde 65'lere dayanan bir dolaylı vergi zulmü var maalesef.

Ülkenin en büyük problemi enflasyon ve ben özellikle gıda enflasyonundan bahsetmek istiyorum. Bakın, Tarım Kanunu, 21'inci madde diyor ki: "Gayrisafi milli hasılanın yüzde 1'inden az veremezsiniz." Çok konuşuldu bu; maalesef verilmiyor, ısrarla verilmiyor, inatla verilmiyor ve Türk tarımı planlı bir şekilde çökmeye ve yok olmaya mahkûm ediliyor. Aslına bakarsanız "Verdik." dedikleri bir destek var. Mesela "2025'te mazot ve gübre için 30 milyar liralık destek verdik." diye övünüyorlar. Ben size bunun arkasında dolaylı vergi yöntemiyle çiftçinin nasıl mağdur edildiğine bir örnek vereceğim. 2025 yılında çiftçinin tükettiği mazot 3,5 milyar litre ve bugün mazotun litresi 58 lira civarında. Bakın, bunu hesap ettiğinizde tam 83 milyar lira ediyor. Litre başına ÖTV ve KDV 23,79; 3,5 milyar lira tüketilmiş mazotu hesap ettiğinizde köylüden alınan para 80 milyar liranın üzerinde. Köylüden tükettiği mazot üzerinden ÖTV ve KDV'yle 85 milyar lira para topluyorsunuz, sonra da "Biz size yardım yaptık." diyerek 30 milyar lirayı konuşuyorsunuz. Sürekli "Gabar'da petrol bulduk." diye övünüyorsunuz ama bugün petrol fiyatları dünyada rekor kırıyor. Geçtiğimiz günlerde Tayvan'dan bir petrol fiyatı aldım -oraya bir vesileyle gittim, bazı incelemeler için- 40 lira; yirmi beş gün tankerlerle taşınıyor, bizim satın aldığımız yerden alıyorlar ama Tayvan'da, küçük bir ada ülkesinde mazot, benzin 40 lira civarında; bizim ülkemizde 60 liralara buldu. Tabiatıyla, en kolay iş milletin sırtına yüklenen bu külfet, bu dolaylı vergi.

Şimdi, gıda enflasyonunu düşüremezsiniz diye birçok kere söyledim, bir kere daha söylüyorum Meclis kayıtlarına düşmek için: Bu kafayla siz bu ülkede gıda enflasyonunu düşüremezsiniz. Niye düşüremeyeceğinizi söyleyeceğim. Bakın, gıda enflasyonu 2021'den bugüne tam yüzde 684 artmış, dana etinin fiyatı yüzde 925 artmış. Niye 2021 dedim? Sayın Erdoğan'ın "Ekonominin sorumlusu benim, ben." dediği tarihten bugüne kadar gıda enflasyonu ve dana eti enflasyonu bu noktaya gelmiş. Bakın, bir nokta daha var burada, önemli bir ayrıntı daha var: AK PARTİ iktidara geldiğinde kıymanın kilosu 5-6 dolar, bugün kıymanın kilosu 17-18 dolar yani sadece TL değil dolar üzerinden de inanılmaz bir enflasyona maruz bırakmışsınız bu milleti. Şimdi, niye düşüremezsiniz siz gıda enflasyonunu?

Bir: İktidara gelir gelmez gübre fabrikalarını haraç mezat sattınız. O yıllarda Gemlik Gübreye başlayan bu satış furiasına en fazla itiraz edenlerin başında geliyorum; satıldı, haraç mezat satıldı. Bugün gübreye yapılan zamdan örnek vereceğim size. Son dört yıl içerisinde DAP gübresine yüzde 1.146, bir daha söylüyorum, yüzde 1.146 zam gelmiş ve Türkiye'nin gübre ve gübre ham madde ithalatına ödediği para 3 milyar dolar civarında. Dolayısıyla, bu kafayla, gübreye yapılan bu zamlar sizin gıda enflasyonu düşürme şansınız yok.

Mazot... Son dört yılda yüzde 636 artmış. Dolayısıyla, bu şartlarda bu mazot girdisiyle gıda enflasyonunun düşmesi mümkün değil.

Sulama altyapısı... Yirmi üç yıldır sulama altyapısıyla ilgili hiçbir adım atmadınız. Dünya akıllı sulamaya geçti; yer altı sızdırma, yüzey altı damlama, mikroyağmurlama gibi bir sürü teknolojik sulama yöntemlerine geçti ve bugün cumhuriyet döneminden emanet edilmiş, armağan edilmiş göletlerden,

kanaletlerden vermeye çalıştığınız suyun yüzde 50'sinden fazlası yolda kayboluyor, buharlaşıyor ve maalesef, Türkiye bugün su krizi yaşıyor ama bu sadece iklimle alakalı değil, sizin yirmi üç yıldan beri su altyapısına hiçbir önem vermeyişinizden kaynaklanıyor. Yaptığınız bir tek şey var, valiler hemen bir iki satır yazı yazıyor -Aydın Valisinin kararnamesi elimde- "Sulu tarım yapacak ürün ekerseniz ceza yazarız, para cezası yazarız." Elinizdeki bir tek imkân o. Çiftiği bu duruma düşüreceksiniz, ondan sonra da sulu tarım yapmak isteyerek ceza vereceksiniz.

Yani sıra, lisanslı depoculuk... Hiçbir doğru düzgün adım atmadınız. Geçtiğimiz günlerde Sayın Tarım Bakanı buradayken konuştum, kendisine söyledim. "Doğru, iddia ettiğin şey doğru, araştırdık." dedi. Mardin'deki bir lisanslı depoculukta bilmem kaç milyarlık bir soygun yapılmış. Bunu biz soru önergesi verdiğimizde Sayın Bakan "Savcılığa suç duyurusunda bulunuldu ve gereken yapıldı." diye kabul etti kendisi de. Dolayısıyla, lisanslı depoculuğun olmadığı bir yerde, tarımda, gıdada fiyatları düşürmeniz mümkün değil.

Gelelim tarımsal desteklere. Çok konuşuldu ama önemli olduğu için bir kere daha söyleyeceğim: Bakın, on yıl önce, tarımsal desteklerin millî gelire oranı yüzde 0,44; bugün yarıya düştü, yüzde 0,22. Yine, bu yıl 168 milyar liralık bir destek vereceğiz ama Tarım Kanunu, bunun 722 milyar lira olmasını söylüyor. Dolayısıyla çiftçinin hakkını maalesef yirmi iki yıldan beri gasbediyorsunuz ve bundan dolayı da çiftçi ciddi manada ızdırap içerisinde.

Tarımsal istihdam ciddi bir düşüş kaydediyor; bütün rakamlar elimde, girmeyeceğim rakamlara. Tarım alanlarında büyük kayıplar var. Öte yandan, tarım sektöründeki kredi borcu yani çiftçimiz korkunç bir borç batağı içerisinde. Bundan yirmi yıl önce, tarım sektöründeki kredi borcu tarımsal gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 10'u kadardı, bugün yüzde 40'ı aşmış vaziyette. Dolayısıyla artık tarım yapılamaz hâle geldi; köyler boşaldı, gençler tarım yapmıyor, araziler ne yazık ki sahibi belli olmayan şirketlere satılır hâle geldi. Bir de diyorsunuz ki: "Tarımsal ihracatta rekor kırdık." Bakın, tek tek TÜİK'in rakamlarından çıkarttım; sizin "eski Türkiye" dediğiniz dönemde, 1990'dan 2002'ye kadar, tam 6,2 milyar dolarlık tarımsal ticaret fazlamız var ama yirmi üç yıllık AK PARTİ iktidarı döneminde -rakamları tek tek çıkarttım, itiraz edecek olan varsa TÜİK'in rakamlarını rahatlıkla paylaşırım- tam 58 milyar dolarlık bir dış ticaret açığımız var tarımda. Bu ülkeyi, maalesef, gıdada bile kendine yetemeyecek bir ülke hâline getirdiniz. Geçtiğimiz yıllarda "Ya, biz bu işi Türkiye'de yapamıyoruz, bari Sudan'da yapalım" dediniz ve bir şirket açtınız, olmadı. On yıl boyunca yandaşları zengin ettiniz, oraya birtakım insanları atadınız, milyonlarca yatırım yaptınız sözde; bir tek dane buğday üretmeden geri döndünüz. Sonra "Bu işi burada yapamadık, Venezuela'da yapalım." dediniz, o da olmadı. Sonra baktım, Tarım Bakanınız ekranlarda boy gösteriyor, diyor ki: "Ya, bu iş köylerde olmuyor, şehirlerde kent tarımı yapalım. Efendim, balkonlarda domates yetiştirelim, gıda fiyatlarıyla mücadele edelim." Ve ondan da netice alınmadı. Ondan sonra "Bir elektrikli traktör yapalım." dediniz, elektrikli traktöre 40 milyon dolar para harcadınız; ondan da ne yazık ki netice alınmadı, o para da birilerinin cebine boca edildi. Bu arada notlarımın arasında var, paylaşacağım önemli bir rakam olduğu için. Siz bu ülkede çiftçiye elektrikli traktör vaadinde bulunurken... Bakın, bir önemli rakam daha paylaşacağım: 2019 yılında bir New Holland traktörü alabilmek için çiftçimiz 100 ton buğday satıyordu, bugün aynı traktörü alabilmek için 230 ton buğday satması lazım. Dolayısıyla ülkeyi getirdiğiniz nokta için de bu net rakam son derece önemli.

Sizin iktidarınız döneminde ülkenin güzide kurumları zarar ediyor. Türkiye Şeker Fabrikaları 23'te 3,5 milyar lira, geçen yıl da 12 milyar lira zarar etmiş. Öte yandan, şeker fabrikaları batarken birileri zengin olmaya devam ediyor, Cargill mesela. Maalesef, yine Sayın Erdoğan'ın imzasıyla geçtiğimiz bir yıl içerisinde 4,5 milyon ton mısır ithal edildi bu ülkeye. Niye ithal edildi? Çünkü Amerikalı Tony'yi,

Cony'i zengin etmek için ithal edildi. GDO'lu mısırlar bunlar ve Cargill fabrikasında bu GDO'lu mısırlarla, genetiği bozuk mısırlarla maalesef nişasta bazlı şeker üretiliyor. Bir taraftan Türk tarımı çöküyor, bir taraftan hayvancılık çöküyor -çünkü mısır yemde de kullanılıyor- bir taraftan Amerikan çiftçisi zengin ediliyor, bir taraftan da Türk milletinin sağlığı bozuluyor. Bunun da hem bir hekim hem bir siyasetçi olarak çok ciddi bir problem olduğunu vurgulamak istiyorum. Geçtiğimiz günlerde bütün limanlardaki tarımsal ürünlerin ithalatıyla ilgili dökümleri çıkarttım, sizlere verebilirim. Şu anda, bir haftadır Türkiye'nin birçok limanında onlarca gemi tarımsal ürün ithal ediyor. Ne acıdır ki içlerinde pancar küspesi var, mısır var, buğday var, ayçiçeği var. Güzelim ülke, kendi kendine yeten bu muhteşem ülke, maalesef, limanlarında ithal tarım ürünleri dolu bir ülke hâline geldi.

Hayvancılıkta da durum aynen o şekilde. Bu yılın ilk on ayında canlı hayvan ithalatında 956 milyon dolar para ödedik, et ithalatında 500 milyon dolar para ödedik. Maalesef, Türkiye'deki et ve kıyma Avrupa'daki hatta dünyanın en pahalı kentlerinden biri olan Londra'daki kıymadan ve etten bile daha pahalı hâle geldi.

Dış ticaretle gurur duyuyorsunuz, sürekli rakamlar paylaşıyorsunuz. Tek tek, iktidara geldiğiniz günden beri dış ticaretin rakamlarını çıkarttım; tam 1,5 trilyon dolarlık dış ticaret açığınız var. Bir daha söylüyorum: 1,5 trilyon dolarlık dış ticaret açığınız var. Neyle kapatıyorsunuz bunu? Tefeciden aldığınız faizli parayla. Peki, aldığınız o faizli para ne oluyor? Tefeciye yüzde 35 dolar faizi veriyorsunuz, ondan sonra o faizi milletin sırtına vergi olarak, enflasyon olarak, hayat pahalılığı olarak yüklüyorsunuz ve girdi maliyetleri yükseldiği için de çiftçimiz, köylümüz, esnafımız, sanayicimiz artık rekabet edemez hâle geliyor maalesef.

Bakın, turizmle övünüyorsunuz, sadece turizmden geçen yıl elde ettiğiniz gelir 56 milyar dolar; bu, Çin ve Güney Kore'ye vermiş olduğumuz dış ticaret açığını bile karşılamaya yetmiyor.

Dolayısıyla bütün bunlara baktığımız zaman Türkiye'nin rakamlarının hiç de iç açıcı olmadığını söylemek mümkün. Bugün yine duyduk, muhtemelen biraz sonra tekrar duyacağız, diyorsunuz ki: "Teknoloji ihracatımız mükemmel." Baktım, 10 milyar dolarlık teknoloji ihracatı var, bunun da 7 milyar doları İHA'lar ve SIHA'lar yani topu topu 3 milyar dolarlık teknoloji ihracatı yapmışsınız. Şurada, yine Tayvan'dan örnek vereceğim: TSMC firması bundan yirmi-yirmi beş sene önce kurulmuş, otuz sene önce kurulmuş -ki Tayvan dediğiniz ülke Konya'dan daha küçük bir ülke- bir firmanın yıllık ihracatı 150 milyar dolar. Şurada yaptığınız 3 milyar dolarlık teknoloji ihracatını her Allah'ın günü anlatıyorsunuz. Bu, bu kadar büyük bir ülkeye, bu kadar devasa bir ülkeye yakışmıyor.

"Yatırım olacak." dediniz, Birleşik Arap Emirlikleri'yle anlaşma yaptınız şundan bir iki sene önce; "Aman Allah'ım, dünya bizi kısıkanıyor." dediniz "Bütün dünya bu anlaşmayı konuşuyor." dediniz, Birleşik Arap Emirlikleri'nden bir tek kuruluş yatırım gelmedi. Bir buçuk yıl önce şu Mecliste bir yasa geçirdiniz, dediniz ki: "Elektrikli araçlarla ilgili BYD'ye biz bir imtiyaz verelim." BYD o günden bugüne 40 binden fazla -bu yılki ithalat rakamlarına baktım- maalesef, Togg'dan daha fazla, Togg 30 bin civarında, BYD 40 bini geçmiş... 40 bin aracı uygun fiyatlarla, ÖTV indirimleriyle, vergi indirimleriyle BYD'ye verdiniz ve BYD'ye verdiğiniz o parayla BYD cebine milyarlarca lirayı indirdi. Dün baktırdım Manisa'da fabrika ne durumda diye, yerinde yeller esiyor; Manisa'da daha çivi çakılmamış. Merak ettim bu fabrika nereye gidiyor diye; bir de ne göreyim, Türkiye'ye kurulacak fabrika Macaristan'a gitmiş ve Macaristan büyük bir mutlulukla medyasında yayın yapıyor, diyor ki: "Araçlar bize geldi, ekipmanlar bize geldi. Bu yılın ilk üç ayında üretime geçeceğiz." Sayın Başkan, sizinle bunu konuşmuştuk, varsa kanıtınız söylersiniz, hepsi burada, cevabınızı o zaman verirsiniz.

Bu ülkeyi faizciye ve tefeciye mahkûm ettiniz. Her Allah'ın günü 7,5 milyar lira bu ülke faiz ödüyor. Bakın, bir daha söylüyorum: Bu vahşi faize, bu soygun düzenine, bu rant ve talan mekanizmasına dünyada hiçbir ekonomi dayanmaz; Türk ekonomisinin de dayanması mümkün değil.

Borçlara gelince, sürekli borçlardan bahsediyoruz. Bakın, halkımızın borcu inanılmaz artmış. Kredi kartı sayısı 140 milyon, kişi başına düşen ortalama kredi miktarı, kredi borcu almış başını gitmiş, bireysel krediler almış başını gitmiş. Bütün bunları alt alta koyduğumuz zaman çok ciddi bir çöküş söz konusu.

Fabrikalar sökülüp Mısır'a gidiyor. Bakın, tekstil piyasası kan ağlıyor. Geçtiğimiz günlerde Diyarbakır'daydım, tekstil sanayisiyle ilgilendim, oradaki organize sanayi bölgesine gittim. Fabrikaların yarısı şu anda kapanmış vaziyette, olanların da yarısı yarı kapasiteyle çalışıyor; çok vahim bir durum. Son dört yıl içerisinde sökülüp gitmiş fabrikalarla maalesef 4 milyar dolarlık yatırımı Mısır'a gönderdik, 400 bine yakın insan işini kaybettik ama hâlâ siz yerli sanayiye, yerli üretimi desteklemek yerine tefeciye ve dışarıdan yüksek faizle aldığınız parayı desteklemeye devam ediyorsunuz.

Genç işsizler... Ne yazık ki Türkiye'de 5 milyon civarında bir ev genci var; bu çok vahim bir durum. Geçtiğimiz günlerde Sağlık Bakanlığı bir temizlikçi ilanına çıktı, sayı 3.170 Sayın Başkan. 3.170 temizlik işçisi ilanına müracaat eden genç sayısı kaç biliyor musunuz? 1 milyon 600 bin, 1 milyon 600 bin ve bunların 1 milyonu üniversite mezunu; rakamlar burada, resmî rakamlar. Bu ülkenin gençleri, 1 milyon 600 bin genci eğer 3 bin kişilik kadrodan medet umuyorsa o zaman oturup tek tek düşünmeniz lazım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Maalesef, doğan her çocuğumuz 265 bin lira borçla doğuyor ama öyle bir düzen getirdiniz ki bu ülkeye -özellikle rakamları çıkarttım- Erdoğan'ın tek adam rejimine geçtikten sonraki veyahut da sizin ifadenizle, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçtikten sonraki rakamlara baktım; doğum oranları azalmış bu ülkede, 2,1'ken 1,4'e düşmüş; evlilik oranları azalmış, boşanma oranları artmış ve maalesef, bu ülkenin çocuklarının ölüm oranları artmış, 0-5 yaş arası ölüm oranları inanılmaz bir noktaya gelmiş. Sosyal yardımlarla övünüyorsunuz, baktım rakamlara, 4 milyon 440 bin sosyal yardım. Elbette yapılacak ama şu soruyu sormanız lazım kendinize: Bu millet niye sosyal yardıma mahkûm ve mecbur oldu? Baktığımızda 20 milyon kişi sosyal yardımla geçiniyor, 25 milyon kişi de maalesef açıklık sınırının altında bir gelirle hayatını idame ettirmeye çalışıyor.

Rakamlar uzun, isteyen herkese bütün bu kapsamlı rakamları veririm fakat yirmi üç yılın sonunda bu ülkeyi 1,5 trilyon dolar dış ticaret açığıyla, 3,5 trilyon dolar topladığınız vergiyle, 130 milyar dolardan 540 milyar dolar borca taşıdığınız sistemle; yer altında, yer üstünde ne var ne yoksa satarak, gelecek garantili ipotekli projelerle ülkenin istikbalini ipotek altına alarak getirdiğiniz durum bu. Çocuklar daha çok ölüyor, gençler daha çok işsiz, sanayi çökmüş, ihracat durmuş ve siz, maalesef, birtakım sanal rakamlarla bu milleti ikna etmeye çalışıyorsunuz ama ne yazık ki söylediğiniz doğru değil ve bu millet derin bir yoksulluk ve sefaletin içerisinde. Ha, inanmıyor olabilirsiniz, rakamların hepsini sizlerle beraber oturup TÜİK'in ve sizin resmî kurumlarınızın rakamlarıyla tartışmaya hazırım. Hatta daha doğru bir şey yapalım; gelin, sahaya çıkalım, çarşıya pazara gidelim, esnafa gidelim, köylüye gidelim, gece köylere gidelim -gerçi kimseyi bulamazsınız ama- bakın, görün köylü size ne söylüyor, esnaf size ne söylüyor, oradaki insanlar size ne söylüyor; hepsini duyacaksınız.

Yanı sıra, maalesef, çocuk suçunda inanılmaz bir artış var, 2024'ün sonunda çocuk suçlarıyla ilgili dosya sayısı korkunç. 612 bin dosya var 2024'ün sonunda, 612 bin! Burası evlatlarına, çocuklarına bayram armağan etmiş bir Meclis ve böyle bir ülkede 612 bin çocuk dosyası var ve 280 bin mağdur, 203 bin suça sürüklenen çocuk. Sadece çocuk istismarı dosyası sayısı 63 bin Sayın Başkan, 63 bin! Yakışıyor mu bu Türkiye'ye? Bütün bunlar sefaletin, yoksulluğun, açlığın ve kötü yönetimin sonucu.

Tabii, tutmayan hedeflerden bahsedeceğim, zaman daraldı, son bir konudan daha bahsetmek istiyorum ama merak eden AK PARTİ’li arkadaşlarımız varsa, iktidar cenahından hakikaten rakamları merak edenler varsa hepsini belgeleriyle, bilgileriyle paylaşmaya hazırım. Sizin paylaştığınız rakamlarla örtüşmeyen net tablo söz konusu.

Tabii, sabahtan beri bazı değerlendirmeciler, bazı konuşmacılar sağ olsunlar “terörsüz Türkiye” adı altında birtakım yorumlar yaptılar. Bu ülkenin terörsüz olmasını hepimiz istiyoruz, sadece terörsüz değil teröristsiz Türkiye olsun istiyoruz; aynı zamanda, bu ülkede ihanet olmasın istiyoruz. Fakat bakıyoruz, bu Komisyonun paydaşları arasında bir görüş ayrılığı var, birisi diyor ki: “Ben terörsüz Türkiye’yi kabul etmiyorum.” Diğeri diyor ki: “Terörsüz Türkiye.” Peki, niye kabul etmiyorsun? “Çünkü yapılan şeyi biz terör kabul etmiyoruz.” diyor. Yani 50 bin kişinin katledilmesini, çoluğun çocuğun katledilmesini; polisin, Emniyet mensubunun, askerin şehit edilmesini “Terör olarak kabul etmiyoruz.” diyorlar, raporuna yazmışlar. Peki, başka? “Biz onları affedilmesini de istemiyoruz.” Niye? “Çünkü suç işlemediler ki affedilsin.” E, pişmanlık yasası var. “Hayır, onu da istemiyoruz.” Niye? “Çünkü pişman olacak bir suç işlemedik.” diyorlar. Dolayısıyla, böyle bir yaklaşım tarzı içerisinde iktidar cenahı içerisinde ya da koalisyon ortakları içerisinde böyle bir ayrışmanın olduğunu vurgulamak istiyorum.

Bir kere, bizi çok sert eleştiriyorsunuz, teşekkür ederiz. Bu eleştirileriniz, aslında meseleye nasıl baktığının da bir göstergesi. Biz bu ülkenin sigortasıyız; biz milyonların temsilcisi, milyonların yüreğindeki kaygıyı, endişeyi, korkuyu veya beklentiyi buraya yansıtan, onların adına siyaset yapan kadrolarız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Komisyonunda değilsiniz, hiçbir yerde değilsiniz.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Ve bu duruşumuz devam edecek, mücadeleimiz devam edecek; kararlılıkla soru sormaya ve millet adına Parlamentoda olanı biteni takip etmeye devam edeceğiz.

Diyorsunuz ki: “Biz, Anayasa değişsin istiyoruz.”

Sayın Başkanım, biraz müsaade istiyorum, uzatmayacağım, istirham ediyorum.

BAŞKAN - İki dakika uzattım, iki dakika daha buyurun.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Toplam kaç dakika verdiniz?

BAŞKAN - Şu ana kadar iki dakika, iki daha...

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Sayın Başkanım, altı dakika verdiniz diğer arkadaşlarımıza. İstirham ediyorum altı dakika...

BAŞKAN - Devam edin.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Nasıl bir çetele ya? İki dakika, iki dakika...

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Ne dediniz?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - “Çetele” dedim.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Bir söyler misiniz bir daha?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - “Nasıl bir çetele? İki dakika...” dedim.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) - Ne dediğini söylemek zorunda değil.

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Efendim, çetele tutuyoruz çünkü biz hakkaniyetliyiz, adiliz; onun için. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) - Ne dediğini söylemek zorunda değil ki!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Çetele tutmuyoruz, biz hakkımızı arıyoruz; siz konuşacaksınız, biz konuşmayacak mıyız?

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) - Genel Kurula hitap et lütfen. Neden bağırıyorsun?

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Elbette konuşacağız, elbette konuşacağız. Altı dakika konuşacaksınız, biz konuşmayacağız öyle mi? Bizi susturamayacaksınız, merak etmeyin, konuşmaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) - Ne alakası var? Ne alakası var?

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Nasıl “çetele” diyorsunuz? Meclisteki konuşmamıza da mı mâni olacaksınız? Ne çetelesiymiş o?

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Çetele! Ayıp denen bir şey var!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - İtiraz ediyoruz, itirazlarımızı söylüyoruz size tek tek.

ÖZLEM ZENGİN (İstanbul) - Dakika tutarak...

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Anayasa 1, 2, 3, 4'ü değiştirecekmışsiniz; hayır, değiştiremezsiniz. Anayasa'nın giriş kısmını değiştirecekmışsiniz; hayır, Anayasa'nın ruhuna dokundurtmayacağız. Öte yandan, teröristleri affedip onlara iş verecekmışsiniz -onlara SGK verecekmışsiniz-onlara dokunulmazlık verecekmışsiniz; hayır, buna da itiraz ediyoruz. Yanı sıra onların heykellerini dikecekmışsiniz.

Teröristbaşını, 50 bin kişinin katilini muhatap aldınız, Parlamentonun temsilcilerini, o alçağın ayağına götürdünüz; bunu reddediyoruz! Çünkü oradan bir muradınız vardı; o alçağı devletle eşitlemek, onu aynı zamanda bir başmüzakereci yapmak. İstiyorsunuz ki onu oradan çıkartıp bir saraycığa oturtun ve oradan hem terör örgütünü hem de onun siyasi uzantılarını yönetsin, hayır diyoruz.

Yine baktım raporunuza, teröristlerin heykellerinin dikecekmışsiniz, dikemezsiniz; buna ne sizin yüreğiniz ne gücünüz yeter! (İYİ Parti sıralarından alkışlar, DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Çarpıtma, çarpıtma! Nerede yazıyor?

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Biz millet adına bu ülkenin hakkını, hukukunu korumaya devam edeceğiz; Parlamentonun hakkını, hukukunu korumaya devam edeceğiz; şehitlerimizin hakkını, hukukunu korumaya devam edeceğiz.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Raporu çarpıtmayın!

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Biz de aynı şekilde! Biz de aynı şekilde! Yakılan köylerin, faili meçhullerin hesabını soracağız elbette ki!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Öte yandan, bu ülkede herkesin problemi var. Biz istiyoruz ki herkes eşit ve birinci sınıf vatandaş olarak yaşasın, demokrasinin kurum ve kuralları işlesin, hukukun üstünlüğü bu ülkede kurumsal hâle gelsin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Bir cümleyle bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun.

CENGİZ ÇİÇEK (İstanbul) - Hakaret etmeyin, yalan söylemeyin!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Raporu çarpıtma!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Herkes eşit ve birinci sınıf vatandaş olsun, devlet kurumları şeffaf yönetilsin, devlet kurumlarında bu ülkeyle ilgili karar alanlar hesap versin ve bu ülkenin her bir ferdi eşit ve birinci sınıf vatandaş olsun, kimse bu ülkenin insanlarını ayırmasın; Kürt'üyle, Türkmen'üyle, Laz'ıyla, Çerkez'üyle, Abaza'sıyla, sağıcıyla, solcusuyla hepimiz eşit ve birinci sınıf olalım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Kimse bunun üstünde oy hesabı da yapmasın!

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Hangi eşitlikten söz ediyorsun sen, hangi eşitlikten? Kürt düşmanlığı yapıyorsunuz!

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Oy hesabı yapmayın! Oy hesabı yapmayın!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Kabul edemiyorsunuz bunu çünkü Kandil’le, teröristlerle aranızda çok güçlü bir bağ var.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Kabul ediyoruz, eşit değil!

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - En büyük hain sizsiniz! Vatan hainleri de sizsiniz!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Terörü reddedemeyenlerle, terörü lanetleyemeyenlerle, İmralı’dan talimat alanlarla, Kandil’den talimat alanlarla biz aynı cephede olmayacağız, aynı safta olmayacağız.

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Bu ülkeye cenazeler gelsin diye her gün yırtınan, en pislik, en zehirli dille konuşuyorsun!

TURHAN ÇÖMEZ (Devamla) - Evet, bu ülkedeki bütün problemlerin çözümünün adresi demokrasidir, hukukun üstünlüğüdür, insan haklarıdır, özgürlüklerdir ve biz de, göreceksiniz, bu inançla, bu samimiyetle çalışacağız ve milletimizin, aziz Türk milletinin sigortası ve teminatı olmaya devam edeceğiz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ÖZNUR BARTİN (Hakkâri) - Amerikalara kaçarken iyiydi, değil mi? Amerika’ya kaçarken kimlere sığınmıştınız acaba, kimlere sığdınız?

SEZAİ TEMELLİ (Muş) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Temelli, isterseniz grup bitirdikten sonra verelim; grup bitirsin, ondan sonra.

İYİ Parti Grubu adına ikinci söz, Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Buğra Kavuncu’ya ait.

Buyurun Sayın Kavuncu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (İstanbul) - Sayın Başkan, Değerli Genel Başkanım, Kıymetli Genel Başkanlar, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan ve kıymetli bürokratlar; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

23 Ekim 2025’te başladığımız, Plan ve Bütçe Komisyonunda başlamış olduğumuz altmış günlük bütçe görüşmeleri maratonunun sonuna geldik ve bugün tamamlamış olacağız. Yoğun geçen görüşmelerde emek veren tüm Meclis kadromuza, stenograflara, aşçılarıımıza, restoranlarda bize servis yapan değerli arkadaşlarıımıza, güvenlik güçlerimize, kavaslarıımıza, bütün bu süreçte yorulan, emeği geçen herkese çok teşekkür ediyorum.

Ben, bugün aslında vatandaşlarıımızla konuşmak istiyorum, Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarııyla. Zira, biz, bu bütçe döneminde onların emeklerinden kesip Hükûmete vermiş oldukları paraların nerede, nasıl harcanacağıyla alakalı uzun bir maraton sonunda bilgi edinmeye ve iktidarın milletin kendisine teslim etmiş olduğu parayı nasıl harcadığını ve nereye harcayacağını anlamaya çalıştık. Zira “bütçe hakkı” denilen bir kavram var; bu kavram, bu hak sizler için kıymetli vatandaşlarıımız. Devletler, meclisler bu hakkın nasıl kullanıldığını belirlemek için kurulmuş aslında yani meclis ve devletler kurulduğu için bütçeler oluşturulmamış, vergi mefhumu ve bu bütçe ortaya çıktığı için aslında meclisler ve devletler kurulmuş, bu ihtiyaç ondan kaynaklanmış. Bu, bu kadar önemli bir hak.

Detaya inmeden önce kıymetli vatandaşlarıımızı bir konuda net olarak bilgilendirmek istiyorum. Bilmeniz gereken çok önemli bir konu var sevgili vatandaşlarıımız; Ahmet ağabey, Ayşe teyze, Murat amca; bilmeniz lazım, bilmeniz lazım ki hesap sormanız, hep beraber hesap sormamız lazım: Vermiş olduğunuz her 100 liralık verginin ancak sadece 79’unu iktidar alıp kullanabiliyor, 21’ini ne yapıyor,

biliyor musunuz? Maalesef faize ve faizcilere kaptırmış yani ödediğiniz verginin 100 lirasının 21'ini yani beşte 1'ini bu iktidar faizcilere kaptırmış; bir kere bunu baştan söyleyelim. Verginin kalan kısmı nereye gitmiş? Ödediğimiz verginin 21'i faize gitmiş -tabii, burada Gelir İdaresinden arkadaşlar var, çok kaba taslak bu benim yaptığım hesap- 12'si işte sosyal güvenlik ağırlıklı emeklilere gidiyor; 12'si de daha iyi bir kentte, daha iyi bir şehirde yaşayalım diye işte belediyelere aktarılan paralar yani yüzde 50'si gitti. Geriye kalan 50 lira. Bu da nasıl dağılıyor? İşte 12 lirası çocuklarımızın eğitimi için, 10 lirası daha kaliteli ve hızlı bir sağlık hizmeti alalım diye, 7'si savunma ve güvenliğe gitmiş, 5'i tarıma, 4'ü ulaştırmaya; bu şekilde devam ediyor, 1 lirası da -hakkını yemeyeyim- Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı ve Dışişleri Bakanlığına ayrılmış ülkemizi, devletimizi daha iyi temsil etsinler diye.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bazı bakanlar buraya geldiler, onlardan sizler adına hesap sorduk, bir kısmı -ben bunu iyi niyetlerine veriyorum- gerçekten büyük bir mahcubiyetle konuşular. Bizi özellikle son üç dört yıldır inim inim inleyen enflasyon altında vatandaşın ezildiğini bildikleri için, mesela Maliye Bakanında biz o mahcubiyeti gördük, hakkını yemeyeyim, gerçekten mahcuptu. Konuşmasını şöyle yaptı, dedi ki...

SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Mahcup...

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Bakın, mahcubiyet şuradan kaynaklanıyor, dinlerseniz anlarsınız ama dinlemezseniz anlamazsınız. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Biz dinliyoruz, siz uzun uzun konuşun.

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Dedi ki: "Bizim enflasyon hedefimiz bir miktar saptı." Bakın "bir miktar" dediği -bu, mahcubiyetin ifadesidir- yüzde 15 diye 2025 için bütçeledikleri enflasyon rakamı yüzde 31'le saptı. Ya, arkadaş, bunun adı "bir miktar" falan değildir, bunun adı "Biz bu ekonomiyi çökerttik."tir ama bunu söyleyemedi. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Niye? Mahcubiyetinden söyleyemedi.

Şimdi, diyor ki aynı Maliye Bakanı: "Seneye de enflasyon hedefimiz yüzde 16." Ey halkımız, kıymetli vatandaşlarımız; siz artık tecrübelisiniz, elbette ki bu yüzde 16'ya göre hesabınızı, planınızı yapmayacaksınız! Zira bu iktidar bize vermiş olduğu bu enflasyon hedeflerini hiçbir zaman tutturamadı, zira kendi enflasyon hedefine kendisi inanmıyor; enflasyon hedefini yüzde 16 koyuyor, merkez bütçesi yüzde 28,5.

(Uğultular)

MEHMET SATUK BUĞRA KAVUNCU (Devamla) - Duymak istemiyor olabilirsiniz arkadaşlar ama kıymetli, önemli; dinleyin bence. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, bu kadar kısa süreli bir hedefi yani bir yıllık enflasyon hedefini dahi tutturamayan iktidar bizden orta vadeli plana inanmamızı bekliyor. Kim inanır ya? Daha bir yıl sonraki enflasyon hedefini tutturamayan bir iktidarın üç yıllık, beş yıllık orta vadeli plan hedeflerine inanmamızı bekliyorlar.

Kıymetli vatandaşlarımız; buraya geldiler, sizin adınıza şu soruyu da sorduk, daha doğrusu şu yorumu yaptık: Hani diyorlar ya "Enflasyona ezdirmedik vatandaşımızı." diye, çatır çatır bu milleti nasıl enflasyona ezdirdiklerini gözlerinin içine bakarak sizin adınıza anlattık. Zira bir "manşet enflasyon" kavramı üzerinden hareket ediyorlar ama bilmiyorlar ki bu ülkenin yarısı, yarısından fazlası asgari ücretli. Ve asgari ücretlinin en büyük harcama kalemi ne? 2 harcama kalemi: Biri kira, diğeri gıda. Allah aşkına, şimdi söyleyin bana, deyin ki: "Kırada ve gıdada artış oranı yüzde 31'de kaldı bu sene." Yüzde 60'lara varmış. E, utanmadan kalkıp diyeceksiniz ki: "Enflasyon altında biz vatandaşımızı ezdirmedik." Enflasyon altında vatandaşı ezdirdiniz!

Bu sene özellikle yapılmış olan anketlerde ekonominin dışında başka bir konu da artık 1'inci sıraya yerleşti; o da nedir? Hukuk ve adalet. Yani vatandaşlarımız artık “Biz sadece ekonomiyle ilgili muzdarip değiliz, adalet konusunda da artık ciddi korkularımız, endişelerimiz var.” diyor. Adalet Bakanı geldi, Adalet Bakanının bütçeyle de pek ilgisi, alakası olmaz. Zira, Adalet Bakanına 18,9 trilyonluk bütçenin tamamını verseniz de bu ülkede adaletin düzelebile ihtimali var mıdır? Parayla olmayacağını hepimiz biliyoruz. Bütçenin tamamını kullansa da düzelmez çünkü satın alınamayacak şeyler vardır adaleti sağlamanız için. Adalet mekanizmasını çalıştıracak olan iktidarın, iktidar mensuplarının müktesebatına, onların şuuruna, devlet adamlığına ve Allah korkusuna kalmıştır o ülkede adaletin tam olarak tesis edilip edilmeyeceği. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Dolayısıyla, Adalet Bakanlığının bütçesi ülkedeki adaletin daha kaliteli, daha iyi olması için yeterli hatta belki de çok konuşulacak bir konu değildir.

Şimdi, Adalet Bakanı yapılan eleştirileri şöyle karşıladı: Onlarca yıl önceki tek parti döneminden bahsetti, efendim, dedi ki: “Ya, daha önce de şunlar şunlar oluyordu, daha kötü şeyler oluyordu.” Yani bunu söylemekle şunu ifade etmiş oldu aslında: “Ne yapayım, bu hep böyleydi. Maalesef yargının tarafsızlığı bu ülkede bir türlü sağlanamadı. En çok da tabii bizim iktidarımız döneminde bu tarafsızlık ilkesi çiğnendi.” Bu itirafı da yapmış oldu.

Şimdi, burada şunu kabul etmek durumundayız: Aslında hepimizin adaletin bu noktaya gelmesinde sorumluluğu var, özellikle iktidarın ama hepimizin de sorumluluğu var. Bunu neden söylüyorum? Zira adaletsizlik sevdiklerimize, bizim gibi düşünenlere dokunmadığı sürece ses çıkarmamak aslında o hukuksuzluğa, o adaletsizliğe ortak olmaktır. Bu ülkede adaleti sağlamamızın tek yolu var, hepimize de bu konuda ciddi bir görev düşüyor: Amasız fakatsız haksızlığa ve hukuksuzluğa ses vermek zira bir gün o ateş gelir arkadaşlar, bizleri de yakar ama böyle gidersek o gün geldiğinde verdiğiniz sesi maalesef hiç kimse duymaz. Dolayısıyla bu konularda cesaretle konuşmaya ihtiyacımız var, KHK'lilerin uğradığı haksızlıklar için cesurca konuşmaya ihtiyacımız var; gazetecilerin uğradığı haksızlıklara, hukuksuzluklara, halkın seçtiği belediyelere atanan kayyumlara tepki göstermek -ki bununla ilgili biz de bir hazırlanmış belgeyi imzalamıştık- bütün bunlara cesaretle itiraz etmek zorundayız. Özellikle -bakın, burası çok önemli- bizden olmayanlar, bizim gibi düşünmeyenler için vereceğimiz ses çok daha kıymetli olacaktır. Sadece kendi gibi olana, kendinden olanın hukukuna sahip çıkmak yönlendirilmiş bir vicdan göstergesidir, fikir ve vicdanı hür olmayan bireyin tavrıdır bu. Böyle bir ortamda yargı, taraflı davranacak ortamı ve iklimi de kendi kendine zaten bulmuş olur.

Tabii, bu yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı hep tartışma konusu oldu. Sayın Abdullah Gül'ün Cumhurbaşkanlığı seçimiindeki garabetten tutun da kendisi gibi olmadığından dolayı başörtülü vatandaşlarımıza yapılan haksızlıklara, şimdi, bugünkü Cumhurbaşkanı, şiir okuduğu için cezaevine giden Cumhurbaşkanı bütün bu tarafgirlikten nasibini aldı. E, şimdi de başka bir benzer vesayetin yargı eliyle gene baskısını görüyoruz: Tutuklu gazeteciler, siyasetçiler, kayyum atanan belediyeler, Can Atalaylar, Tayfun Kahramanlar, Mehmet Murat Çalıklar, Anayasa Mahkemesini tanımayan hâkimler, kurumsal ve bireysel olarak tüm bu olan bitenden aslında hem kurum olarak hem şahsi olarak sorumlu olan HSK üyeleri... Herkes yargılanabilir, herkes tutuklanabilir; Ekrem İmamoğlu da yargılanır, Ekrem İmamoğlu da tutuklanır ama öyle şeyler yaptınız ki hâkimlere, istinaf heyetlerine öyle müdahalelerde bulundunuz ki bu milletin, bu vatandaşın bu konuyla bile özgürce bilgi haber alabilmesinin önünü kesmiş oldunuz. Biz, bunlara itiraz ediyoruz.

Bazı bakanlar buraya geldiler, çok büyük hüner gösterdiler, zor soruları duymadılar. Mesela, bir İçişleri Bakanı geldi, kendisine bir sürü soru soruldu; konuşmasının büyük kısmını, verdiği cevapların büyük kısmını, yüzde 75'ini trafik kurallarına ayırdı. Çeteleri sorduk, mafyaları sorduk “Yakaladık.” dedi ama şu soruya cevap vermedi: “Ya, yakalıyorsunuz da niye bitmiyor, niye bitmiyor, niye bitmiyor?”

Her sene daha da fazla artıyor sayısı.” Buna hiçbir şekilde cevap verilmedi. Mesela, operasyonlarda, neden polis değil de jandarmanın bu operasyonları yaptığını sorduk, ona da bir cevap vermedi, “Bunlara yazılı cevap veririz.” dedi. Biz size yazılı da soruyoruz, soru önergesi veriyoruz, onlara da cevap vermiyorsunuz. Aslında, her şeyi bırakalım kendi hâline, gitsin; böyle bir Türkiye mi istiyoruz?

Bir başka konu, gene, gelen bakanlar hoşlarına giden verileri ön plana çıkardılar. Bir işsizlik rakamından bahsedildi, benden önce bu kürsüye gelen arkadaşlarımız da konuştu, atıl iş gücünden kimse bahsetmedi. Bir işsizlik rakamı tutturulmuş. Hâlbuki, atıl iş gücüne baktığımız zaman son dört yılda Türkiye’deki işsizlik oranı yüzde 28’lere varmış durumda, öyle yüzde 8’lerle kendinizi de bu milleti de kandıramazsınız. Sokağa çıktığınızda, evde yaşayan, “ev genci” diye nitelendirilen gençlerimizin sayısına, bunlardaki artış oranına baktığımız zaman, hakikatle yüzleştığınız zaman zaten gerçekleri göreceksiniz.

Mesela, Sanayi Bakanı geldi -ya, biz bu sene en çok tekstil sektörünü konuştuk, en çok- tekstil sektörüyle ilgili tek bir cümle kurmadı. Efendim, işte, “Ucuz iş gücüne dayalı ekonomiden, o sektörlerden biz yavaş yavaş uzaklaşacağız.” dedi. Arkadaşlar, İspanya, İtalya, bunlar da dünyanın en önde gelen tekstil ülkeleri bizim gibi mi yaptılar; yüz binlerce çalışanını, iş adamını sokağa mı terk ettiler? Dönüşüm sağladılar ve bugün hâlen tekstil sektörü tıkır tıkır işliyor. Sanayi Bakanından biz bu konuyla ilgili tek bir söz duyamadık.

Savunma Bakanımıza -benim konuşmamı yapacağım ana denk gelmişti ama ayrılıyor- ayrılmadan hemen söyleyeyim. Biz dedik ki: Bugüne kadar Savunma Bakanlığı bütçesine, Emniyet teşkilatına, Sahil Güvenliğe İYİ Parti olarak hep “evet” oyu verdik ama ilk defa bu sene, gene “evet” oyu veriyoruz Savunma Bakanlığına ama gönül rahatlığıyla vermiyoruz dedik ve maalesef, yaşadığımız hadiseler bizi, neden gönül rahatlığıyla vermediğimizi haklı çıkardı. Ya, son üç gündür insansız hava araçları bu ülkenin tepesinde vızır vızır uçuyorlar; Ankara’ya geldiler -ROKETSAN’ın- en kıymetli, stratejik tesislerimizin olduğu bölgelerde uçtular; yetmedi, Kocaeli İzmit’e gittiler; sanayimizin, nüfusumuzun en yoğun bölgelerinde uçtular; olmadı, daha dün Balıkesir Manyas’ta bir başka insansız hava aracını biz gördük. Allah aşkına, bu ülkenin savunma sistemi ne durumdadır ya? Rusya’dan kalkan insansız hava aracı Ankara’ya kadar gelebiliyorsa biz o zaman gönül rahatlığıyla “evet” oyu vermemekte de sonuna kadar haklıymışız, inşallah önümüzdeki sene vermiyoruz noktasına bizleri getiremezsiniz. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Dolayısıyla, biz, milleti tüketen, tükenmekte olan bir iktidarın tükeniş bütçesini gördük bu altmış günlük süre içerisinde; millî iradeyi sadece sandıktan ibaret sayan bir iktidarın tükeniş bütçesi. Ekonomi, güvenlik, beslenme, barınma, kısaca bir insanın yaşamak için ihtiyaç duyduğu temel unsurları her alanda hırpalamış ve hırpalamakta olan iktidarın bir tükeniş bütçesi.

Türkiye’nin yoksullaşma meselesi sadece bir bölgenin meselesi değildir, bütün Türkiye’nin meselesidir. Hakkâri’den Çankırı’ya, İstanbul kent varoşlarından Kars’a, Ağrı’ya kadar toplumun büyük kesimleri kapsamlı bir yoksullaşmayla karşı karşıyadır. Arkadaşlar, bakın, şunu yapmayın: Yoksulluğun Kürt’ü, Türkmen’i, Alevi’si yoktur. Yoksunluk da hepimiz içindir, zenginlik de hepimiz içindir.

Sayın Abdulhamit Gül konuşmasında dedi ki: “Türkiye’de Türk ile Kürt arasında bir sorun yoktur; PKK sorunu vardır, terör sorunu vardır.” Biz de aynı şeyleri söylüyoruz, aynı şeyleri bakın yani bu cümleleri bire bir biz de söylüyoruz ama biz bunları söyleyince oraya çıt çıkmıyor, bize dönüp şu cümleler kuruluyor: “Ya, siz çözümsüzlükten nemalanmak mı istiyorsunuz arkadaşlar? Sürdürülemez bir siyasetin sahipleri misiniz siz?” Ne farkı var Sayın Abdulhamit Gül ile bizim söylediğimizin? Hiçbir farkı yok. Dolayısıyla bu dille, bu suçlayıcı tavırlarla birbirimizi suçlayarak bu süreci faydalı

bir şekilde götüreceğinize inanıyorsanız sukutuhayale uğrarsınız. Bu sürecin içinde biz yokuz. Ha, sürecin başarısız olmasından bizi müsebbip tutmaya da kalkmayın, bu süreci götüren sizlersiniz; başarısız olursa da bunun ana müsebbipleri zaten gene kendi paydaşlarınız olacaktır. Biz itirazlarımızı seslendirmeye, söylemeye devam edeceğiz.

Ben, beni dinlediğiniz için çok teşekkür ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına üçüncü söz, Samsun Milletvekili Sayın Erhan Usta'ya ait.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) - Değerli milletvekilleri, ekranları başında bizi izleyen büyük Türk milleti; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün, iki ay süren bütçe maratonunun son günündeyiz. Ben bu konuşmamda biraz daha, daha yapısal, daha genel meseleler üzerinde durmaya çalışacağım. Zira geçen altmış gün boyunca, yaklaşık iki ay boyunca teknik analizler yaptık, grafikler gösterdik, işte, rakamlar verdik hem Plan ve Bütçe Komisyonunda hem Genel Kurulda. Şimdi, biraz daha bu yaşadığımız sorunların kök nedenlerine inmenin daha faydalı olacağını düşünerek o konuda sizlerle değerlendirmelerimi paylaşacağım. Tabii, bunlar aynı zamanda da bizim iyileştirmemiz gereken alanlar olarak öne çıkıyor. Şimdi, tabii, bu alanların, bana göre, doğrudan veya dolaylı olarak Türkiye'nin bugün yaşadığı yoksulluğun, sıkıntıların, özellikle ekonomik sıkıntıların temelinde bu kök nedenlerin yattığını düşünüyorum.

Şimdi, birinci mesele değerli arkadaşlar, Türkiye ekonomisi yeterince üretmiyor yani ülkenin üretim kapasitesi maalesef zayıf. İmalat sanayisinin millî gelir içerisindeki payı... İyi örnek ülkelere baktığımızda, Avrupa ülkelerine veya işte Uzak Doğu'da Güney Kore, Çin gibi ülkelere baktığımızda, imalat sanayisinin millî gelir içerisindeki payı bizde son derece düşük çünkü biz yeteri kadar üretken alanlara kaynak ayırmıyoruz. Bunun nedeni ne? Bunun nedeni, özellikle AK PARTİ hükümetleri döneminde ortaya çıkan bu rant ekonomisidir, beton ekonomisidir. Bakın, yirmi üç yıl boyunca Türkiye yurt dışından yaklaşık 677 milyar dolar dış kaynak kullandı, kendi kaynaklarımız da var. Allah aşkına, şöyle bir bakın bakalım, Türkiye'nin üretim kapasitesi bu kadar arttı mı? Hiç olmazsa... Dış kaynak nedir? Yatırım tasarruf farkıdır. Yani kendi tasarruflarımızın yetmediği yerlerde yatırımlarımızı finanse etmek için dışarıdan kullandığımız paradan bahsediyoruz ama baktığınızda Türkiye'nin yatırım kapasitesinin bu kadar artmadığını görüyoruz. Bu paralar nereye gitti? Betona gitti artı yolsuzluğa gitti. Şunu çok net bir şekilde iddia ediyorum: Kayıt dışı olarak Türkiye dışına çıkan paralar da bu rakamların içerisinde yer alıyor. Şimdi, bunun için ne yapılması lazımdı? Kentsel rantların vergilendirilmesi gerekiyordu. Bu konu çalışıldı ama bununla ilgili olarak -neredeyse on yıldır bu çalışmalar bitti, biz ta devletteyken bunları çalıştık ama- bu çalışmalar bir şekilde neticelendirilmiyor çünkü buradan nemalanan bir iktidar ve yandaşları var.

Şimdi, üretimle ilgili diğer sorunumuz ne? Üretimin teknoloji seviyesi düşük. Şunu elbette kabul ediyoruz: Yani AK PARTİ hükümetleri döneminde alt, daha doğrusu düşük teknoloji seviyesinden orta teknoloji seviyesine doğru bir geçiş oldu ancak orta teknolojiye yüksek teknolojiye geçişi sağlayamadığımız gibi, hatta 2002'yle mukayese ettiğimizde yüksek teknoloji ürünlerin üretimdeki ve ihracattaki payının da düştüğünü görüyoruz. Bu, şu anda bize nasıl bir sıkıntı olarak çıkıyor? Şu anda, işte, özellikle emek yoğun sektörlerde ya firmalar kapanıyor rekabet edemediği için ya da yurt dışında emeğin, iş gücünün daha ucuz olduğu ülkelere gidiyor. Türkiye bugüne kadar, AK PARTİ hükümetleri döneminde şu yanlışları yaptı: Emek üzerinden, daha doğrusu ücret üzerinden rekabet etmeyi seçti. Hâlbuki daha yüksek teknoloji, daha yüksek katma değerli ürünler üretmemiz gerekiyordu; bu, maalesef becerilemedi, buraya yeteri kadar kaynak ayrılmadı.

Diğer bir sorun üretimle ilgili olarak, ülkemizin verimlilik seviyesi çok düşük değerli arkadaşlar. Hem iş gücü verimliliği açısından düşük hem de ekonominin genelindeki toplam faktör verimliliği açısından. Bunun içerisinde ne var? Firma ölçeği var, hukuk sistemi var, adalet sistemi var, iş ortamı var, belirsizlikler var, ekonomideki beklentilerin kötüleşmesi var, mülkiyet güvencesi var. Buradaki bozulmalar da ekonominin genelinde bir verimsizlik olarak karşımıza çıkıyor ve bu da Türkiye'nin rekabet gücünü azaltıyor.

Mal ve hizmet açısından -yine üretimle ilgili olarak devam ediyorum- Türkiye'nin yurt dışına bağımlılığı arttı. Hâlbuki, yirmi üç yıllık bir iktidarda, uzun bir iktidarda -bu bağımlılık geçmişte de vardı, onu kabul ediyoruz ama- bu bağımlılık bu dönemde azalmadığı gibi arttı hem finansman açısından hem de mal açısından. Yüksek teknolojiye birçok ürün olmadığı zaman Türkiye'de biz yatırım yapamıyoruz, üretim yapamıyoruz veya bir kısım ham madde ithalatını da zorunlu olarak yapıyoruz, hâlbuki bunların bir kısmı bugüne kadar düzeltilebilirdi.

Şimdi, ihracatçıların ve sanayicinin sorunlarının son dönemde çok fazla arttığını görüyoruz, buradan bir yıldır biz ikaz ediyoruz. Bakın, geldi yani esnafın yaşadığı, çiftçinin yaşadığı, memurun, emeklinin yaşadığı sıkıntının daha da fazlasını ihracatçı, sanayici yaşayacak dedik, kulaklar tıkandı, şimdi bu evrede bunu görüyoruz. İhracatın millî gelire oranı -bakın, efsaneler yazıldı ihracatla ilgili değil mi- 2002 seviyesine düşecek diyor 2028 OVP'si arkadaşlar yani o efsane bitti, tılsım bozuldu, ihracat gerçekten çok zor durumda, sanayici gerçekten çok zor durumda.

Şimdi, öyle bir ekonomik program uygulanıyor ki “Talebi kısacağız.” dediler. Üretimi kısan, üretimi köstekleyen, üretimi cezalandıran bir ekonomik programa dönüştü; bunun detayları daha önceki bütçe konuşmalarımızda ifade ettik, sorduk. O yüzden biz Maliye Bakanına şunu sorduk konuşmalarımızda: “Uyguladığınız ekonomik programı güçlendirecek, kapsamını genişletecek uygulamaları yapacak mısınız?” dedik, “Kentsel rantların vergilendirilmesi için niye adım atmıyorsunuz, bunun için ne yapacaksınız?” diye sorduk hem Cevdet Yılmaz'a hem Maliye Bakanına hem de Tarım Bakanına. Efendim “Tarımda üretimin daha fazla artırılması için tarımsal desteklemeye ayrılan kaynağın artırılması gerekiyor, bunu artıracak mısınız?” diye sorduk, hiçbirinden olumlu bir cevap alamadık.

Şimdi ikinci sorun alanı arkadaşlar, üretim az olunca tabii, iş ve istihdam kapasitesi de ülkenin yetersiz, burada da artırılma ihtiyacı var. Yaklaşık her yıl 500 bin kişi, iş gücü çalışma çağına giriyor. İnsanımıza iş bulmak durumundayız, piyasanın talep ettiği insanı yetiştirmek durumundayız. Kapsamlı bir eğitim-istihdam planlamasına ihtiyaç var, maalesef bir beceri uyumsuzluğu var. İstihdam piyasasının talep ettiği insan ile bizim eğitim sistemlerimizden çıkan insan arasında “...”⁵ var, bir uyumsuzluk var, bunu görmek gerekiyor. Tabii, iş ortamı olabilmesi için büyümenin olması lazım. Büyümemiz fena değil, yüzde 5'lerde ortalama büyümemiz var son dönemde düşmüş olmakla birlikte ama bu, aslında Türkiye'nin ihtiyaçlarını karşılayacak yüksek bir büyüme değil. Biz geçmişte yüzde 7'li büyüme hedefleyerek plan, program yapmıştık ama şu anda büyüme, uzun süredir, bakınız, son dört yılda büyüme -projeksiyonla birlikte- yüzde 3'ler civarında olacak. Bu büyüme istihdamdaki sıkıntıları daha da artıracak.

Demografik fırsat penceresi kapanıyor arkadaşlar; son şansımızdı, maalesef, yirmi iki, yirmi üç yılda AK PARTİ Türkiye'nin bu şansını bitirdi. Bunun ne olduğunu daha önceden anlatmıştım; şimdi, zamanım olmadığı için detaylarını anlatamayacağım.

⁵ Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan bir kelime ifade edildi.

Bakın, çalışma çağındaki nüfusun erkeklerde sadece 2/3'ü çalışıyor, kadınlarda sadece 1/3'ü çalışıyor. Böyle bir ekonominin yüksek gelir seviyesine çıkması mümkün değildir. Yüksek gelir seviyesi olarak verilen rakamların tamamı yanıltır. İddia ediyorum, bunları delillendirdik. Bu delillerimize karşı, bu iddialarımıza karşı da herhangi biri çıkıp mantıklı, teknik bir izahatta da bugüne kadar bulunamadı. Atıl iş gücü oranı yüzde 30'a dayandı. Bu artık burada kemikleşti, bu çok tehlikeli bir durum. Gençler ülkeyi terk etmek istiyor, eğitilmiş de eğitimsizi de terk etmek istiyor.

Değerli arkadaşlar, üçüncü yapısal sorun alanı, Türkiye'nin bir nüfus stratejisi yok, bir nüfus politikası yok. Böyle büyük bir ülkenin, nüfus politikası olmayan, nüfusu gelişigüzel başına bırakmış bir ekonomi olabilir mi? İşte, az önceki istihdam sorunlarını söyledik. Bunun devamı olarak Türkiye'de doğurganlık hızı keskin bir şekilde düşüyor. 1,48 çocuk, 2024 yılı rakamı. Daha da büyük problem, bölgesel dağılımda da müthiş bir farklılık var yani doğurganlık hızının 3,28 olduğu illerimiz de var; 1,12 olduğu illerimiz de var. Buna ilişkin de herhangi bir politika yok, herhangi bir işlem yok. Şimdi Aile Bakanına soruyoruz, diyoruz ki: Sayın Bakan yani bu doğurganlık hızının artırılması için Sayın Cumhurbaşkanının "3 çocuk yapın." hamasetinden başka uyguladığınız ne politika var? Herhangi bir politikayla karşılaşmıyoruz. Kaynak ayırmadığımız şeyde gidişatı değiştirme imkânınız elbette olmayacaktır.

Kreşlerle ilgili meseleleri söyledik, kreş yapılması lazım dedik. Kadınların hem iş gücüne katılabilmesi için hem çocuk yapabilmesi için bu imkânların, bu altyapının hazırlanması gerekir dedik. Bununla ilgili hiçbir işlem yapılmıyor.

Boşalan köylerimiz var, ekilmeyen arazilerimiz var. Mesela, İçişleri Bakanına -yani artık kendi vatandaşımız o arazileri terk etti- sorduk: "Hiç olmazsa bu ekilemeyen alanlara, boşalan köylere, bu işte meziyetli olan Uygur Türklerini getirme gibi bir politikanız var mı? Böyle bir şey hiç aklınıza geldi mi?" Maalesef, hiç düşünmemişler bile.

Sığınmacılar meselesini zaten konuşmaya gerek yok. Bir nüfus politikası olmayan bir ülkede sığınmacılarla ilgili de bir şey yapılmıyor. Memleketin en ücra köşelerine kadar sığınmacılar gitmiş durumda ve bu da büyük bir sorun olarak da zaten karşımıza çıkıyor.

Şimdi, dördüncü sorun alanı kayıt dışılık değerli arkadaşlar ama ben burada "kayıt dışılık" derken özel sektördeki kayıt dışılıktan bahsetmeyeceğim. Özel sektördeki kayıt dışılığı çok konuşuyoruz ama esas kayıt dışılık bu ülkede kamu sektöründe, devlette kayıt dışılık var. Şimdi size onlardan bahsetmek istiyorum ki devletteki kayıt dışılığın sonuçları çok daha yıkıcı. Yani özel sektörde bir miktar vergi kaçırır, o firmaya bir avantaj sağlar, belki biraz daha üretim yapar, ihracat yapar, insan çalıştırır ama devletteki kayıt dışılık, devletteki kayıt dışılık son derece yıkıcı.

Türkiye Varlık Fonu var, değil mi? 50 milyar...

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Usta...

Arkadaşlar, Genel Kurulda fevkalade yüksek bir uğultu var. Lütfen, hatibin sözlerinin daha iyi anlaşılması için sükûneti sağlayalım.

ERHAN USTA (Devamla) - Teşekkür ederim.

50 milyar dolar Türkiye Varlık Fonunun öz kaynakları arkadaşlar, yaptığı ticari aktif de çok daha yüksek. Bu Türkiye Varlık Fonu bütçe kapsamında mı? Değil. Denetim kapsamında mı? Değil. Siyasi denetim kapsamında mı? Buraya, Türkiye Büyük Millet Meclisine gelip, bu Gazi Meclise gelip Türkiye Varlık Fonuyla ilgili bir tane bilgilendirme yapılıyor mu arkadaşlar? Burada yapılmıyor, hadi, Plan ve Bütçe Komisyonunda yapılıyor mu? Yapılmıyor. Kayıt dışı, tamamen kayıt dışı. TMSF, Mevduat

Sigorta Fonu... Ne biliyoruz TMSF'yle ilgili? Türkiye'nin en büyük holdingi hâline geldi. Hangi rakamına hâkimiz? TMSF'ye gelen şirketlerin, TMSF'deki şirketlerin içinin boşaltılıp boşaltılmadığıyla ilgili ne kadar bilgi sahibiz? Maalesef değiliz. Büyük kamu ihaleleri; rekabet var mı, şeffaflık var mı? Bakın, dünyada devletten ihale alan 10 tane firma var, 5 tanesi Türkiye'de arkadaşlar. O yüzden "5'li çete" deniyor biliyorsunuz. Bakın yani hep belli firmalara giden bir ihale sistemi var. Rekabetin olduğu ortamda böyle bir şey olabilir mi? Elbette ki olmaz.

Mesela Osmangazi Köprüsü örneğini çok fazla veriyoruz. Osmangazi Köprüsü'nden, değerli arkadaşlar, hazine firmaya yıllık ne kadar ödeme yapıyor? Hemen şunu söylüyorlar, diyorlar ki -efendim, tek bildikleri bir rakam var- "Buradan 40 bin araç geçiş garantisi vardı, onu sağlıyoruz." Kardeşim "Araç geçiş garantisini sağlamıyorsunuz." demiyoruz. Her geçen araç için devlet, hazine 57 dolar ödüyor firmaya; daha doğrusu, firma toplam 57 dolar alıyor. Bunun yaklaşık 20 dolarını kimden alıyor? Geçenden alıyor, 37 dolarını da hazineden alıyor. Hepimizin cep telefonu var, hesap makinesi var; küçük bir hesap yapın lütfen. 37 dolar her geçen araç için veriyoruz. 40 bin araç, çarpı üç yüz altmış beş gün; ne bulacaksınız? 540 milyon dolar, yıllık bizim hazinemiz Osmangazi Köprüsü'nden geçenlerin parasının üstünü tamamlıyor, 540 milyon dolar. On sekiz buçuk yılda -çalışın- 10 milyar dolar değerli arkadaşlar. Hani beş kuruş vermeyecektiniz? Bu para kimin cebine gitti? Bu para, hak edilmiş bir para olsaydı bunu vatandaşın normal geçiş bedeli olarak alabilirdik. Bu para, hak edilmiş bir para değil; bu, Türkiye'nin yaptığı en büyük yolsuzluktur, en büyük vurgundur. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, diğer bir mesele... Şehir hastanelerini söylemeye gerek yok. Kamu-özel iş birliği projeleriyle ilgili hiçbir sözleşmeden bu ülkede kimsenin haberi yok. İddia ediyorum, Devlet Planlama Teşkilatında yıllarca genel müdürlük, müsteşar yardımcılığı yapmış birisi olarak biz dahi talep ettik, bu sözleşmeleri görmedik değerli arkadaşlar çünkü bu sözleşmeler, bu kamu-özel iş birliği sözleşmeleri Türkiye'de yolsuzluğun temel unsurlarından bir tanesi. Dolayısıyla büyük suistimaller var. Bu suistimaller kayıt dışılığı doğuruyor, kayıt dışılık suistimali doğuruyor, birbirini besleyen bir süreç içerisine girmiş durumda.

Şimdi, 5018 sayılı Kanun çıkmıştı. Bu kanunla bütçe ödenek sisteminde iyileştirmeler yapıldı, iç denetim sistemi getirildi, daha sonra Sayıştayda reform yapıldı, daha sonra Kamu İhale Kanunu'nda reform yapıldı; detaylarına giremeyeceğim sürem olmadığı için. Bakın, bunların hepsinden şu anda teker teker geriye gidiliyor. Yeniden bütçe sisteminde büyük bir alan oluşturulmaya başlandı, denetimsiz bir alan üstelik. İç denetimin olmadığı, teftiş kurullarının motivasyonunun yitirildiği, Sayıştayın tamamen neredeyse devre dışı bırakıldığı bir ortamı yaşıyoruz. Denetimsiz bir ortamda etkinlikten bahsedebilir miyiz? Denetimsiz bir ortamda yolsuzlukları önleme imkânımız elbette olmayacaktır. Tabii, bu denetlememe keyfiliğe, verimsizliğe, israfa, usulsüzlüğe ve yolsuzluğa yol açıyor.

Şimdi, bakın, ihaleler... Değerli arkadaşlar, ihalelerle ilgili, sözleşme verisi açık olmayan hatta sağlıklı bir şekilde verileri derlemeyen bir devlet yönetimi var. Ya, devletin bir kısım birimlerinde dahi bu sözleşmelerle ilgili, bu ihalelerle ilgili veriler maalesef derlenmemiş durumda. Dolayısıyla esas kayıt dışılık, üzerinde durmamız gereken kayıt dışılık devletteki kayıt dışılıktır. Bunu çözdüğümüz zaman birçok meseleyi aslında kendiliğinden çözebilecek duruma geliriz.

Şimdi, tabii, bütçenin toplumsal bir sözleşme olduğunu söylüyoruz. Burada da bütçenin biraz detaylarını daha önce konuştuğumuz için şimdi girmeyeceğim ama şu kadarını söyleyeyim: 19 trilyon liralık bütçe var, bunun zaten 13 trilyon lirası 4 tane kaleme verilmiş; personel gideri, faiz gideri, belediyelere, fonlara yapılan transferler ve SGK'ye yapılan transferler. Bizim oynama alanımız sadece 6 trilyonluk bir şey. Aslında bu bütçenin de ne kadar katı olduğunu gösteriyor ve bunun içerisinde... Aslında burada aylarca boşa konuşuyoruz biliyor musunuz? Şu anda iktidarın, Strateji ve Bütçe

Başkanlığının, Sayın Cevdet Yılmaz'ın bu ödenekleri oradan oraya, oradan oraya istediği gibi aktarma -neredeyse istediği gibi, yüzde 20 kurum içinde, yüzde 10'dan fazla kurumlar arasında- imkânı var ama biz burada kendimizin bütçe yaptığını zannediyoruz.

Şimdi, diğer bir sorun alanı, etkin çalışmayan kamu yönetimi. Güçlü ve etkin devlet kurumlarına ihtiyacımız var, güçlü bürokrasiye ihtiyacımız var. Maalesef, bu ülkede bürokrasi ile kırtasiyeciliği birbirinden ayıramayanlar “bürokratik oligarşi” diye diye bu ülkenin kurumlarını, bürokrasisini mahvettiler. Bu, bilerek yapıldı, isteyerek yapıldı, taammüden yapılmıştır, rastgele yapılmış bir şey değildir. Bu ülkenin kurumları bilerek, isteyerek çöktürüldü. Mülkiye gitti. Adliyeyle ilgili olan problemleri görüyoruz, silah olarak kullanılan mahkeme teşkilatları, adliyemiz var. Askeriye aynı şekilde, Maliye aynı şekilde, Hariciye aynı şekilde. Devletin en güzide kurumlarının bugün içi boşaltıldı, çöktürüldü, kimi de yok edildi. (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Devlet Planlama Teşkilatı yok; Türkiye'nin beyni yok arkadaşlar, beyinsiz bir organizmanın ne kadar başarılı olacağını varın siz düşünün. Hazine Müsteşarlığı yok, TODAİE yok, Devlet Personel Başkanlığı yok, Maliye Teftiş Kurulu yok, Hesap Uzmanları Kurulu yok; bunların hepsi, maalesef, bilerek, isteyerek yok edildi.

Kamu personel sistemiyle ilgili ciddi problemlerimiz var, işe almada problemler var, terfide problemler var; hiçbir objektif değerlendirme artık kalmadı. Özlük hakları zayıflatıldı, artı, dengesizlik oluşmaya başladı özlük haklarıyla ilgili. Hesap verme sorumluluğu kamu personeline unutuldu. Bürokrasinin temel motivasyonu, ülkeye hizmet değil kendi cebine hizmet hâline gelmiştir değerli arkadaşlar; çok net bir şekilde bunu söylüyorum. Ankara'da 50 milyon liraya eğer bu kadar çok daire satılıyorsa bu işte bir problem var demektir. Üstelik, bu ülkede...

Bu vesileyle konut sahipliği oranından bahsetmek istiyorum. Bakın, 2002 yılında -hep 2002'yi mukayese yapıyorlar ya- konut sahipliği oranı yüzde 73,1. Bu ne demek? Yani en az bir konuta sahip olan hane demek. Bu oran kaçta düştü biliyor musunuz 2004'te? Yüzde 56'ya düştü. 17 puandan fazla düştü konut sahipliği oranı. Aslına bakarsanız, ortalama hane başına düşen konut sayısı arttı, yani 1 tane konutu olanın 2, 3, 4, 5 oluyor, konut sayısında bir artış var, hane başına düşen konut sayısında artış var ama konut sahipliği oranında bir düşüş var. Bunun rakamlarını hesap edebilirsiniz. Şöyle tahmin ediyorum ki en azından 2002'den sonra hane olanların çok önemli bir kısmı, maalesef, bir tane dahi konuta sahip olamadılar. İşte, bu kadar yolsuzluğun olduğu bir ortamda, gelir bu kadar adaletsiz paylaşılıyor.

Bir tane yolsuzluk örneği daha vereceğim. Bunun detaylarını Plan ve Bütçe Komisyonunda çok detaylı bir şekilde anlattım, merak eden arkadaşlar oraya bakabilir. EPDK... Türkiye'deki yolsuzlukların en fazla yapıldığı kurumlardan bir tanesi EPDK. Şimdi, 2023 yılında EPDK rüzgâr ve güneş santralleri lisansları veriyor, 2024'te de ihaleyle bu sefer -EPDK ihale yapmıyor, ihalesiz veriyor- Enerji Bakanlığı veriyor. Bakın, arkadaşlar, Enerji Bakanlığının ihale olarak verdiği lisanslar ile EPDK'nin ihalesiz olarak verdiği lisansları mukayese ettik. 34 bin megavatlık bir lisans verdi çünkü EPDK. Buradan, yirmi yıl boyunca, bu millete, bu hazineye atılacak kazık ne kadar biliyor musunuz? 53,1 milyar dolar, evet, 53,1 milyar dolar. Bakın, iyi yaparı da takdir etmek lazım. Enerji Bakanlığının yaptığı ihale ile EPDK'nin ihalesiz verdiği işlerin arasındaki fark bu ihalede hazineden çıkacak, dolayısıyla vergiyle çıkacak ya da milletin faturasına yüklenecek bir durum. Yani dolayısıyla, buradan da Cumhurbaşkanına bir çağrı yapıyorum: Bu ön lisansların daha henüz yatırımına başlanmış değil, ön lisanslar dağıtıldı, bu, hak olarak oldu. Bir tane 1 megavatlık lisansın şu anda çantacılarıdaki transfer bedeli 200 bin dolar değerli arkadaşlar. Bu ön lisansların tamamı iptal edilsin, tamamı iptal edilmek durumundadır. Bu 53,1 milyar dolarlık yükten, kazıktan bu milleti kurtarmak gerekir. Buradan da Sayın Cumhurbaşkanına da bu anlamda çağrıda bulunuyorum.

Şimdi, çürümüşlük işte, bu bir çürümüşlük; kamu çürüdü, devlet çürüdü. Çürümüşlük bu kadar olsa daha ne, adli emanetler çalınıyor bu ülkede. Efendim, 86 milyonun nüfus bilgileri yerlerde sürünüyor. Efendim, 18.277 defa bir hakem bahis oynuyor, devletin haberi yok. Bakana bunu sorduk: “Ya, siz neredeydiniz arkadaş bu vakte kadar? 18.277 defa bir kişi bahis oynamış; neredeydiniz siz?” Ama çürümüş olunca maalesef böyle oluyor.

Bakın, bir de BDDK meselesi var. Yeni cevap geldiği için burada sizinle paylaşmak istiyorum. BDDK yasa dışı bahis soruşturması geçiren “PayFix” adlı şirkete, aracı kuruluşa banka satın alma izni veriyor 2023 yılında. Soruşturma ne zaman başlatılmış? Ne soruşturması? Yasa dışı bahis soruşturması arkadaşlar, 2021 yılında başlamış. Hatta bu PayFix’in CEO’su -sahibi de- daha önceden 2004’te, 2014’te, 2021’de tekrar yargılanmış da. Yani şimdi, banka sahibi olmak için böyle tertemiz, bembeyaz olmanız gerekir, bunu ister bizim Bankacılık Kanunu’muz ama bu BDDK, soruşturması olan bir kuruma banka satın alma izni veriyor. Çürümüşlüğü görüyor musunuz? Şimdi, biz bunu sorduk, BDDK Başkanı artık en sonunda cevap vermek durumunda kaldı; cevap ne, biliyor musunuz? “Ben ilgili kurumlardan bilgi aldım, bana herhangi bir olumsuz istihbarat gelmedi.” diyor. Ya, biz BDDK çürümüş zannediyorduk, devletin tamamı çürümüş arkadaş ya! (İYİ Parti sıralarından alkışlar) Nasıl böyle bir bilgi gelmez veya bu nedir, bunu anlamak mümkün değil. Veya hatırlı bir büyüğün talimatı oldu da o nedenle mi bütün kurumlar sustu, bunu anlamak mümkün değil. Buna cevap bekliyoruz Sayın Cevdet Yılmaz. Bakın, büyük bir itham var. Yazıyı size vereyim, daha doğrusu sosyal medyamda paylaştım ben bu yazıyı. BDDK diyor ki: “Bütün kurumlara sordum ben, bana bir şey diyen olmadı.” Siz devleti ne hâle getirdiniz ya? Böyle bir şey olabilir mi arkadaşlar? Ya BDDK yalan söylüyor ya da bütün kurumlarda bu şekilde gerçekten ciddi bir problem var.

Şimdi, Millî Savunma Bakanı -keşke burada olsaydı- şehit annelerine parmak sallıyor, had bildiriyor; çürümüşlüğü görüyor musunuz? TSK bu, hiç kimsenin yapmaması lazım da hadi başka bir sivil yapsa neyse ne; ya, Millî Savunma Bakanı yapıyor bunu! “Atatürk’ün askerleriyiz!” diyen genç teğmenler ordudan atılıyor ama bunun karşısında, Plan ve Bütçe Komisyonunda Türk Silahlı Kuvvetlerinin kimliğine karşı, kurumsal kimliğine karşı “katil” diyen, “tecavüzcü” diyenlere karşı o Millî Savunma Bakanı ağızını açıp bir kelime söylemiyor. Çürümüşlüğü görüyor musunuz, bu hâle geldi devlet! (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Kurumların veri analizi kapasitesi, politika üretme kapasitesi son derecesi sığlaştı. Sadece bir örnek vereceğim, yüzlerce örnek verilebilir. Bakın -yine Planlamacılar burada, eski Planlamacılar- biz 2016 yılına kadar Türkiye’de yurt içi tasarrufların oranını yüzde 15 olarak biliyorduk arkadaşlar. Şimdi, TÜİK bir gece değişiklik yaptı, millî gelir serisini değiştirdi, dedi ki: Yüzde 25’in biraz üzerinde; 15’ten 25’e çıkardı. Ya, 15’ten 25’e çıkardı, hatta şu anda yurt içi tasarruf oranı 30 ama Türkiye’nin, daha doğrusu, Hükümetin politika setinde hiçbir değişiklik yok. Yani demek ki veriye dayalı bir analiz, veriye dayalı politika üretme diye hiçbir şey yok. Ya, yurt içi tasarrufun 15 olduğu vakit konuştuklarınız ile 30 olduğu vakit -ki en temel ekonomik göstergedir- aynı olabilir mi, böyle bir şey olabilir mi, böyle bir rezalet olabilir mi? Hâlâ vatandaşın boğazını sıkıyorlar; hâlâ “Emekliye para vermeyeceğiz.” hâlâ “Esnafa para vermeyeceğiz.” diyorlar.

Şimdi, bakın, hâlâ öğrenciden kısıyor; 2013 yılında bir aylık bursla bir öğrenci 93 tavuk döner alırken 2025 yılında bu 13 tavuk dönere düşmüş. Yani öğrenciden kısıyorsunuz, işte, emeklinin durumunu zaten anlatmaya gerek yok, tarımdan kısıyorsunuz. Şimdi, dolayısıyla kuru inatla, kara cehaletle ülke yönetilmez. Yanlış ekonomi politikalarının bedelini de vatandaşa ödetmenin hiçbir anlamı yok.

Kur korumalı mevduatın maliyetine “60 milyar dolar” diyenler var; yanlış. İki yıllık maliyeti -2025 yok- 73 milyar dolardır kur korumalı mevduatın maliyeti. Şimdi, ayrıca, bu 2021 Eylülünde başlayan o hani nas politikalarının... Kur korumalı mevduat onun bir sonucuydu, buradan bir maliyet var, artı başka bir maliyet var -detayına yine giremeyeceğim- arkadaşlar, sadece iç ve dış faiz yükümlülüğümüzdeki artış 237 milyar dolardır. Bakın, o nas politikalarının getirdiği dört yıllık fatura bize 237 milyar dolar. Bununla tam 200 tane Osmangazi Köprüsü yapılabilirdi yani bu yanlış politikalar... Türkiye’nin fakirleşmesi nedensiz değil.

Şimdi, aslında bütün bu olup bitenler, AK PARTİ hükûmetleri döneminde -fazla grafiğe gerek yok- bütün hikâye bu, bütün özet bu: Burasını 2002 yılı diye düşünün, burası da 2025 yılı; değerli arkadaşlar, çanak ekonomisi diyorum ben buna. Bazı şeyler kötüydü, alındı, iyileştirildi, şimdi eskisinden daha kötü hâle geldi. Bakın, enflasyonu buraya koyun, bu grafiği göreceksiniz; bütçe açığını koyun, bu grafiği göreceksiniz; gelir dağılımına bakın, bunu göreceksiniz; faiz ödemelerine bakın, bunu göreceksiniz; faiz oranlarına bakın, bunu göreceksiniz; atıl iş gücüne bakın, bunu göreceksiniz. Evet, güzel işler yapıldı ama tekrar eskisinden daha kötü seviyeye birçok mesele, birçok makroekonomik gösterge ve mikro gösterge geldi. Yirmi iki yılın maliyetini, maşallah, tebrik etmek lazım, bir grafiğe sığdırdılar; yirmi iki yılı, yirmi üç yılı bir grafiğe sığdırdılar, bu konuda çok meziyetliler, onu ifade etmem gerekiyor değerli arkadaşlar. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Şimdi, rasyonel ve onurlu dış politika eksikliği de diğer bir sorun alanı, bunun çok detayına girmeyeceğim ama sadece şunu söyleyeyim: Türkiye’nin, bakın, bir Çin stratejisi yok. Çin’le ithalatımız 50 milyar dolara geldi, ihracatımız sadece 3 milyar dolar; bir stratejimiz yok. Uygur Türklerine orada mezalim yapılıyor, Çin’e ağızımızı açıp bir şey söyleyemiyoruz veya teknoloji devi Tayvan’la ilişkilerimizi Çin’in baskısı, Çin korkusu yüzünden ne yapamıyoruz? Geliştiremiyoruz. Dolayısıyla bir Çin stratejisi olması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Dört dakika ilave süre verdim.

ERHAN USTA (Devamla) - Çok teşekkür ederim, bitiyor.

Enerji Bakanına şunu sordum: Doğu Akdeniz’de Türkiye niye yok? Mavi vatan dedik değil mi, Türkiye yok, Norveç geldi en son Doğu Akdeniz’e, Türkiye yok. 8 tane gemiyi niye aldınız kardeşim madem biz Doğu Akdeniz’de olmayacaktık? Bunu bize biri söylesin, bütün gemilerimizi çektik oradan.

Şimdi, Dışişleri Bakanına sorduk ya, bu kadar iyiyiz, bölgesel güç hâline geldik, Suriye’yle niye münhasır ekonomik bölge anlaşması yapmıyorsunuz? Önce Suriye’yle sonra hatta Mısır’la yapmamız lazım; niye yapmıyorsunuz bunu? Ses yok.

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Yaptık.

ERHAN USTA (Devamla) - Hayır, nerede yapıldı?

Burnumuzun dibinde Meis Adası var, değil mi? Bakın, kıta sahanlığı meselesi çok önemli bir mesele. Şimdi, uluslararası hukuka göre kıta sahanlığı ana kıtalar, ana karalar üzerinden yapılır ama bu Sevilla haritasına göre Yunanistan: “Meis Adası benimdir ve Meis Adası üzerinde kıta sahanlığı yapacağım.” diyor arkadaşlar; bize 2 kilometre, Yunanistan ana karasına 580 kilometre ama burada kıta sahanlığını ortaya koyuyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın sözlerinizi.

ERHAN USTA (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

Hâlbuki uluslararası başka örnekler var; İngiltere ve Fransa tahkim kararı var; bakın aynı. Orada ana kıtalar üzerinden yapılmış eşit mesafe yöntemine göre, orta noktayı bulmuşlar, kıta sahanlıklarını ona göre ayırmışlar. Yemen-Eritre kararı var. Bütün uluslararası mahkeme kararları bizim lehimize olmasına rağmen biz şunu bırak kabul ettirmeyi karşı tarafa iddia dahi edemiyoruz, Meis Adası üzerinden bir kıta sahanlığı yapılıyor. Dolayısıyla, tabii, bu şekildeki bir dış politikanın getirdiği sonuç da fakirlik olacaktır.

Ben sözlerimi daha fazla uzatmak istemiyorum, çok teşekkür ediyorum.

Dolayısıyla, milleti tüketen iktidarın biz bu tüketiş bütçesine İYİ Parti Grubu olarak “hayır” oyu kullanacağımızı ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.11

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.47

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39'uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi, şahısları adına ilk konuşma, lehte olmak üzere, Bursa Milletvekili Mustafa Varank'a aittir.

Buyurun Sayın Varank. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakika.

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Muhalefet göstereceğim şeyden korktu herhâlde, kimse burada yok.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Yok, yok, buradayız Sayın Bakanım, kaçırır mıyız!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bütçe kanun tekliflerinin tümü üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Gazi Meclisimizi ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi sevgiyle saygıyla selamlıyorum.

Bütçe sürecinde özveriyle çalışan Bakanlarımıza, bürokratlarımıza, katkı sunan tüm milletvekillerimize ve Meclisteki emekçi kardeşlerimize teşekkür ediyorum. Bütçemizin şimdiden ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Değerli milletvekilleri, maalesef, her bütçe görüşmesinde muhalefet vekillerinden aynı cümleleri dinlemek zorunda kaldık.

CAVİT ARI (Antalya) - İktidardan da aynı cümleleri dinliyoruz Sayın Bakan, sizden de aynı cümleleri dinliyoruz.

SEMRA DİNÇER (Ankara) - Biz de sizden aynı hikâyeleri dinliyoruz her seferinde, aynı hikâyeler; Varank'tan hikâyeler!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Her seferinde “Bu sizin son bütçeniz, sizin veda bütçeniz; haydi size güle güle!” naraları atıldılar, tarihler verdiler, takvimler belirlidiler, kehanetlerde bulundular ama netice değişmedi. Hamdolsun, daha önce 23 defa olduğu gibi 24'üncü bütçeyi Gazi Meclisimize sunmak da bizlere nasip oldu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Bu da halkın talihsiz kaderi!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Peki, bu tablo neden değişmedi biliyor musunuz? Çünkü bu ülke boş laflarla, hamasetle, hesapsız kitapsız bol keseden atarak değil Cumhuriyet İttifakı'nın daha da güçlendirdiği istikrar ortamında, Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde icraat ve eser siyasetiyle yönetiliyor.

Bakınız, ben bu kürsüden gururla sorabiliyorum, uzayda rekabet 1950'li yıllarda başladı. Peki, Türkiye Uzay Ajansı'nı kurarak ülkemizi uzay rekabetine dâhil eden kim? Biziz. (AK PARTİ sıralarından “Biziz.” sesleri, alkışlar)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Bunu çalıştınız mı daha önce?

CAVİT ARI (Antalya) - Astronot gönderen de sizsiniz Sayın Bakan. Gönderdiniz astronot, ne oldu o? Ne işe yaradı, bir öğrenebilir miyiz? Sayın Bakan, astronot gönderdiniz, ne oldu o astronot, bir öğrenelim? Hep aynı tablo.

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Hızlı trenler 1960'larda kullanılmaya başlandı. Peki, hızlı treni milletimizin hizmetine ilk defa sunan kim? Biziz. (AK PARTİ sıralarından "Biziz." sesleri, alkışlar)

Nükleer reaktörler 1940'larda tasarlanmaya başlandı ama kendi özgün, modüler reaktörünü tasarlamak için kolları ilk defa sıvayan kim? Biziz. (AK PARTİ sıralarından "Biziz." sesleri, alkışlar)

Bakınız, burası çok acı ama çarpıcı; modern tüfekler 1800'lü yıllardan beri kullanılıyor, peki, yerli, millî ve özgün bir piyade tüfeğini ilk defa üretip askerimize teslim eden kim? Biziz. (AK PARTİ sıralarından "Biziz." sesleri, alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - Astronot kıyafetiyle okul okul geziyor, ne oldu o astronot? Ne faydası var, bir anlatsana.

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Günde 3 milyona yakın muayene, 18 binden fazla ameliyat gerçekleştirebilen, dünyanın parmakla gösterdiği sağlık sistemini kuran kim? Biziz. (AK PARTİ sıralarından "Biziz." sesleri, alkışlar)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Bir de Türkiye'yi batıran kim, onu sor. Türkiye'yi batıran kim?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Dış borcu katlayan?

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Dünyanın 4'üncü büyük petrol, doğal gaz arama ve üretim filosunu sıfırdan inşa eden kim? Biziz. (AK PARTİ sıralarından "Biziz." sesleri, alkışlar)

Değerli arkadaşlar, 179 yeni organize sanayi bölgesi kuran, OSB'lerdeki fabrika sayısını 5,5 kat, istihdamı 7,5 kat artıran kim? Biziz. (AK PARTİ sıralarından "Biziz." sesleri, alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Dış borcu artıran kim? Siz. İşsizlikte 1'inci olan kim? Siz.

MUSTAFA VARANK (Devamla) - "İtalya'dan getiriyorsunuz, bunlar maket." diyenlere aldırış etmeden, Bursa'mızda üretilen 75 bin Togg'u yollara çıkaran kim? Biziz. (AK PARTİ sıralarından "Biziz." sesleri, alkışlar)

TCG ANADOLU'yu mavi vatanın sularında yüzdüren de KIZILELMA'yı, KAAAN'ı gökyüzünün hâkimi kılmak için tüm takozları ortadan kaldıran da kim? Biziz. (AK PARTİ sıralarından "Biziz." sesleri)

Değerli arkadaşlar, Özgür Bey duymasın ama TAYFUN'la, SOM'la, GÖKDOĞAN ve MAM füzelerimizle balıkları değil, düşmanlarımızı korkutan kim? Biziz. (AK PARTİ sıralarından "Biziz." sesleri, alkışlar)

Bu arada, Özgür Bey nerede ya, benden bu kadar çekinmesine gerek yok, gelsin, dinlesin. (CHP sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, senden korkan senden kötü olsun!

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Ya, sen kimsin de Özgür Özel senden çekinsin! Sen kimsin ya! Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanının adını temiz suyla ağzına al!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Haddini aşma, haddini!

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sen kimsin ya! Terbiyesiz herif! Serseri!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Soruyorum değerli arkadaşlar: "Bu enkazın altında kalırsınız." dedikleri 6 Şubat depremlerinden on beş gün sonra temel atmaya başlayıp milletimizle el ele vererek 450 bin konutla şehirlerimizi yeniden ayağa kaldıran kim? Biziz, biz. (AK PARTİ sıralarından "Biziz." sesleri, alkışlar)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Merasimini kaçırdı diye korkuyorsun değil mi(!)

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Bunun gibi nice başarı milletimizden aldığımız emanete sahip çıkan iradenin eseridir. Şimdiye kadar olduğu gibi, bundan sonra da milletimizle yan yana hiç durmadan koşmaya, yorulmaya, gayret etmeye devam edeceğiz.

Değerli milletvekilleri, Genel Başkanınızı getirin, korkmasın benden, hadi. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralardan gürültüler)

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Bana bak, ağzını topla! Dangalak!

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Haddini bil haddini!

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sen kimsin lan!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen kimsin! Terbiyesiz!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Tüm dünyayı etkileyen küresel krizler bir yana, tarihimizin en büyük doğal felaketlerine karşı canhıraş bir mücadele verdik.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hadsiz! Hadsiz!

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Terbiyesiz!

CEMAL ENGİNYURT (İstanbul) - Adam değilsin!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Bunları yaparken sosyal devlet anlayışımızdan taviz vermedik ama popülizme de yenilmedik. Birileri milletin kürsüsünü vaat cambazlığı için kullanırken biz asla buna tevessül etmedik.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Senin yaptığın ne! Senin yaptığın ne?

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Biliyorsunuz, bu kürsüde Sayın Özgür Özel “CHP iktidarında mazot 33 lira olacak.” dedi. Neyse ki milletimiz Özgür Bey’in sicilini gayet iyi biliyor. (CHP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hadsiz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Terbiyesiz herif!

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Ağzını toplayacaksın ağzını!

BAŞKAN - Sayın Varank, bir saniye...

Değerli arkadaşlar...

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Ağzını toplayacaksın!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanına laf etmeyecek! Tamam mı!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Haddini bilsin, haddini!

BAŞKAN - Bir dakika... Bir dakika...

Sayın Günaydın, lütfen, grubunuzdaki arkadaşlar sakın olsun. (CHP sıralarından gürültüler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - CHP’nin Genel Başkanına laf edecek adam mı bu!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Uyarmanız gereken o, o hadsiz!

BAŞKAN - Ya, bir saniye... Bir saniye...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, hadsiz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - CHP’nin Genel Başkanı bu adamı dinlemek zorunda mı? Sen kimsin CHP Genel Başkanı dinlesin, sen kimsin?

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Ne zannediyor o kendini?

BAŞKAN - Arkadaşlar, sayın hatip konuşmasını tamamlasın, söyleyeceğiniz bir şey varsa siz de söyleyin, söyleyeceğiniz şeyi siz de söyleyin. (CHP sıralarından gürültüler)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Böyle bir şey yok! Böyle istediğini diyecek, sonra... Ağzını topla!

SUAT ÖZÇAĞDAŞ (İstanbul) - Rezil adam!

BAŞKAN - Buyurun Sayın Varank.

MUSTAFA VARANK (Devamla) - CHP’li belediyelerin yönettiği şehirlerde yaşayan çiftçiler hâlâ Özgür Özel’in vadettiği bedava traktörleri bekliyor “Nerede bizim traktörümüz?” diye soruyorlar. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) - Senin elektrikli traktörün nerede? Elektrikli traktörün nerede?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Elektrikli traktör çıksın, elektrikli!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Kendisi de halefi gibi hesap yapmayı çok sever ama belli ki bu bedava traktörler için bütçeyi bulamamış. O kaynağı nerede bulacağını ben bir hesapla kendisine göstereyim, bana belki teşekkür eder.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Yalancısınız, yalancı!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Biliyorsunuz, İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından tarihin en büyük yolsuzluk soruşturması yürütülüyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Elektrikli traktörler vadettiniz, ne oldu Sayın Bakan, ne oldu?

MUSTAFA VARANK (Devamla) - İBB’de tespit edilen kamu zararı ne kadar biliyor musunuz? Tam 161 milyar lira, üstelik buna rantlar, rüşvetler, komisyonlar ve irtikaplar dâhil değil.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Yalan, yalan!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yalan, yalan, yalan!

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Yalan, yalan! Kanıtlamazsan...

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Özgür Bey partisindeki bu rüşvet çarkına “Dur!” diyebilseydi, işte, bu parayla çiftçilere sözünü verdiği bedava traktörleri dağıtabilirdi, tam 134 bin traktörü bedava dağıtabilirdi. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler) Tabii, Sayın Özgür Özel’in vaatleri “Binbir Gece Masalları”nı aratmıyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Ne oldu elektrikli traktör, ne oldu elektrikli traktör?

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Geçtiğimiz yıl rakıyla ilgili de büyük bir vaatte bulundu.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bir yüzükle siyasete girdiniz, bir yüzükle!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Açık söyleyeyim, o zaman Özgür Bey’in neyi kastettiğini hiçbirimiz anlamadık.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bir yüzükle siyasete girdiniz.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Genel Başkan, Genel Başkan. Recep’in milletvekili, Recep’in milletvekili!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bir yüzükle siyasete girdiniz, ne oldu?

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Meğer onun da çılgın bir projesi varmış, meğer mezar başındaki anma programı için rakının derdine düşmüş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bir yüzükle siyasete girdiniz, ne oldu?

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Tarihçi Murat Bardakçı'nın "Bana ayyaşların bayramını hatırlattı." dediği, Özgür Özel ve arkadaşlarının verdiği görüntülerden kendileri değil ama emin olun, tüm Türkiye utandı.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Recep'in milletvekili, Recep'in milletvekili!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Hadi diriden utanmıyorsunuz, ölüye de mi saygınız yok? (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar; CHP sıralarından gürültüler)

Bir mezarın başında kocaman "Ruhuna Fatiha" yazısının önünde kadeh tokuşturulmayacağını bilmiyor musunuz?

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Keşke o ölü... Kamer Genç burada olsaydı sana diyeceği iki lafı vardı da...

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Bu milletin değerlerine bu kadar mı yabancısınız?

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sandık getir, sandık! Sandığı getirin, sandığı!

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Hadsizlik yapma, hadsizlik!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - O hayran olduğunuz António Costa var ya, emin olun ona sorsanız bir Portekizli olarak o bile böyle bir saygısızlığı ayıplardı.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sandığı getirin, sandığı!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - "Bakara makara" diyordunuz, ne oldu!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Bakaracılarınız nerede, makaracınız nerede! Naslarınız nerede, naslarınız! Makaracılar nerede! Pudracılar nerede, pudracılar!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Sakin olun arkadaşlar, sakin olun. Biraz edep diyoruz, edep! (CHP sıralarından gürültüler)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen kendine bak, kendine! Sen çok terbiyesiz bir adamsın!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Edepsiz! Edepsizin kralı sensin!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen camiye kirleten bir adamsın!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Pudracılarına bak, pudracılarına! "Bakara, makara" diyene bak!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Değerli arkadaşlar, biz, elbette, enerjimizi muhalefetin zırları için değil, Türkiye'yi muasır medeniyetler seviyesinin üzerine çıkarmak için harcıyoruz.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Dinle dalga geçen sizsiniz, siz!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Bakınız, ülkemiz daha iki hafta önce uzay çalışmaları açısından son derece kritik bir başarı elde etti.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Emekliyi bitirdiniz, işçiyi bitirdiniz, ülkeyi batırdınız!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Medaniiftiharımız olan Baykar'ın kardeş şirketi Fergani geliştirdiği yörünge transfer aracının hibrit roket motorunu uzayda ateşlemeyi başardı. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Hangi uzay?

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Bu ne demek biliyor musunuz? Hibrit roket motorunun yörüngesel ateşlemesini başarabilen dünyadaki ilk ülke Türkiye oldu. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Okumadan o cümleyi bir daha söylesene! Hadi okumadan bir daha söyle!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Ülkemiz geliştirdiği daha maliyet etkin ve daha güvenli bu sistemle uzay yarışında artık rakiplerinden bir adım önde.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Sen ne anlarsın lan ateşlemeden! Sen Bakan olmasaydın o, on yıl önce üretilirdi!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Bu operasyonlarda kullanılan etki sistemlerini yerli ve millî olarak DeltaV şirketi geliştirdi.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Havada İHA'lar dolaşiyor, haberiniz yok!

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Kâğıda bakmadan bir daha söyle, kabul edeceğim!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Bakınız, ben size o etki sisteminde kullanılan hibrit yakıtı getirdim.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Havada İHA'lar, SİHA'lar dolaşiyor!

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Kâğıda bakmadan bir daha söyle o cümleyi, kâğıda bakmadan!

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Havada İHA'lar dolaşiyor haberiniz yok!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Elimde gördüğünüz bu yakıt...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Maketine benziyor!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - ...90 kilogram ağırlığındaki faydalı yükü yeryüzünden kilometrelerce yukarıya, uzayda alçak yörüngede ateşlerseniz bin kilometrenin ötesine çıkarabilir.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - O, işte elindeki, ekonominiz gibi sıfır, sıfır!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Senin maketine benziyor, senin!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - İşte, bizim yüksek teknoloji anlayışımızın bir ürünü. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - O elindeki, ekonominiz işte; sıfır sizin ekonominiz!

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - O elindeki sıfır, sıfır!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Tabii, CHP'deki arkadaşlar -Sayın Engin Altay'ı ayrı tutuyorum- bu uzay işlerinden pek anlamazlar ama merak etmeyin...

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Asgari ücrete ne faydası var, emekliye ne faydası var? Onları anlat.

MUSTAFA VARANK (Devamla) - ...CHP'nin teknoloji anlayışını gösteren bir ürünü de bugün ben yanımda getirdim, görmek ister misiniz değerli arkadaşlar? (AK PARTİ sıralarından “Evet.” sesleri) İşte, bu, CHP'nin teknolojideki rekabetçilik anlayışının bir ürünü. (AK PARTİ sıralarından gülüşmeler)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Onu ağzına bantla! Ağzına bantla, en iyisini o yapar.

MUSTAFA VARANK (Devamla) - “Bant” deyip geçmeyin, her türlü yolsuzluğun, kirli ilişkinin, gömleğinize dökülen çorba görüntülerinin kaydedilmesinin önüne geçebiliyor. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Onu ağzına bantla, ağzına! Onu ağzına bantla, bizi ara!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Cumhuriyeti kurduğunu iddia eden partinin bir asır sonra ülkemize hediyesi bu. İşte, bizim uzayda rekabet için geliştirdiğimiz ürün...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yok, yok, senin maketine benziyor, maketine! Senin maketine benziyor!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - ...işte, CHP'nin adaletten kaçmak için geliştirdiği ürün. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Maketine benziyor!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Bu fark ortada değerli arkadaşlar.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Senin maketine benziyor!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - O kadar mı yuvarlak ya!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Evet, maalesef, trajikomik bir tabloyla karşı karşıyayız.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Seni görüyorum onda! Seni görüyorum onda!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Bir belediye başkanı sahip olduğu şirketin genel müdürünü ve belediye bürokratlarını yanına alıp müteahhitlerle niye otel odalarında buluşur?

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bir yüzükle siyasete girdiniz, ne oldu?

MUSTAFA VARANK (Devamla) - 1 değil, 2 değil, defalarca aynı isimlerle otellerde neden buluşur? Gizli odalar tutuluyor, kameralar bantlanıyor, bavullarla “jammer”lar taşınıyor. “Bu nasıl iş?” diye sordüğümüzda da “Güvenlik için.” diyorlar.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - “Jammer” mı, para mı, karar ver, karar.

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Bir şehrin belediye başkanı çıkıyor, müteahhitlerle yaptığı bu otel köşelerindeki buluşmaları bize “millî güvenlik kurulu” toplantısı diye yutturmaya çalışıyor.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Yalandan terliyorsun bak, yalandan terliyorsun! Bu kadar yalan konuşursan terlersin!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Siz herkesi kör, âlemi sersem mi zannediyorsunuz? (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sersem sensin!

CAVİT ARI (Antalya) - Âlem değil, sen öylesin!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Kameraları bantlayabilirsiniz ama feraset sahibi milletimizin gözüne asla perde çekemezsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sandığı getirin, sandığı getirin!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Değerli arkadaşlar, tabii, 2026 yılı bütçesi gençlerimizden ev hanımlarına, çiftçilerimizden esnafımıza kadar, engellilerden girişimcilere kadar...

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) - Bir yüzükle siyasete başladınız, ne oldu?

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - O da yalan, o da yalan!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - ...toplumun tüm kesimlerini kucaklayan...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sandığı getirin, sandığı!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - ...yarının tam bağımsız güçlü Türkiye'sine bir adım daha yaklaştığımız bir bütçedir. 2026 yılı bütçesi sayesinde 1 milyon gencimiz devletimizin yurtlarında barınmaya devam edecek, 2,3 trilyon lira sosyal yardımlar için kullanılacak.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Devlet yurtlarında ölmeye devam edecek! O yurtlar için 288 bin lira ayırdın sadece sen, 288 bin lira bütün yurtlar için!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Tam 106 bin hekim adayı cebinden bir kuruş ödmeden devlet okullarında tıp eğitimi almaya devam edecek. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ya, morfoloji binası yok Çorum'da, morfoloji binası! Morfoloji binası yok!

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Katlettiğiniz kadınlardan, öldürdüğünüz çocuklardan bahsedin biraz!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Yaklaşık 100 bin bilim insanı yapacağı çalışmalar için destek alacak, yaklaşık 70 bin gencimiz Hükümetimizin başlattığı evlilik kredisi desteğinden istifade edecek.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kaç dakikalık konuşma veriyorsunuz, kaç dakikalık konuşma? Kaçınıcı kere uzatıyorsunuz!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - Burada yüzlerce maddeyi sizlere sıralayabilirim ancak süremiz elvermiyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kaçınıcı kere uzadı bu konuşma, kaçınıcı kere uzadı? Başkan, bu konuşma kaçınıcı kere uzadı ya!

CAVİT ARI (Antalya) - Kaç kere uzattınız?

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Niye uzuyor ya!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - İşte, bu icraatların devamı için ben bu bütçeye “evet” oyu vereceğim, “kabul” oyu vereceğim...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kaçınıcı kere uzadı! Duyuyor musunuz beni? Kaçınıcı kere uzuyor bu konuşma? Kaçınıcı kere uzadı ya, size soruyorum!

MUSTAFA VARANK (Devamla) - ...ve hakkaniyet sahibi tüm milletvekillerimizin de bu bütçeye “evet” oyu vereceğine inanıyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar; MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar...

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Bakın, iki dakikası vardı...

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, bir dakika müsaade eder misin...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bu hatibe on dört dakika süre vermenizin gerekçesi nedir?

BAŞKAN - Kaç?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - On dört dakika süre vermenizin gerekçesi nedir?

BAŞKAN - Arkadaşlar...

Sayın Günaydın, benim âdetim bağırarak konuşmak değildir, kulağım duyuyor Allah'a şükür, sizin de kulağınızın duyduğunu biliyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Açın o zaman, açın o zaman konuşayım.

BAŞKAN - Bir müsaade eder misiniz.

Burada konuşan arkadaşlarımız...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ahlaksızlığı duyuyor musun, ahlaksızlığı!

BAŞKAN - Veli Bey...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya “On dört dakika niye süre verdiniz?” diye soruyorum, duyulmayacak bir şey yok, basit bir şey soruyorum.

BAŞKAN - Nereye on dört dakika?

Arkadaşlar, şimdi...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Niye on dört dakika süre veriyorsunuz? Niye on dört dakika süre veriyorsunuz?

CAVİT ARI (Antalya) - Kaç kere uzatma verdiniz!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Hem de kesmeden.

BAŞKAN - Ya, bir müsaade et!

Arkadaşlar, burada şimdiye kadar konuşan, süresini aşan ilk 4 konuşmacı dışında -ben o 4 konuşmacı arkadaşımıza, bir de İYİ Partiden Buğra Kavuncu'ya teşekkür ediyorum- süresi içerisinde, hatta süresinden az bir vakti kullanarak arkadaşlarımız söz aldı; onların dışındaki bütün arkadaşlarımızda dört dakika, beş dakika, altı dakika uzattıklarımız oldu.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Her birinde keserek, keserek... Her birinde keserek uzattınız. Niye kesmediniz? Niye blok verdiniz?

BAŞKAN - Arkadaşımıza iki dakika ilave süre verdik, sizlere de dörder, beşer dakika verdim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Niye blok verdiniz? Niye kesmeden verdiniz?

BAŞKAN - Sizlere de dörder, beşer dakika verdim; bana eğer “adalet” diyorsanız, açarız bakarız tutanaklara, açar tutanaklara bakarız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, herkesi kestiniz, gözlerimizle gördük.

BAŞKAN - Kimsenin burada sözünü kesmedim, sizlerle de daha önce konuştuğumuz gibi sizlere de söz verdim, Sayın Varank'a da iki dakika söz verdim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Dört dakika verdiniz.

BAŞKAN - İkinci iki dakikasını kullanmadı, başında sözünü bitirdi.

ALİ GÖKÇEK (İstanbul) - Çünkü yazısı bitti, yazı bitti, yazı.

BAŞKAN - Evet, yürütme adına söz almak üzere Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet Yılmaz'a söz veriyorum.

Buyurun söz sizdedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sayın Başkan, benim bir tane afişime tahammül edemedin; ahlaksızca, hayâsızca iftiraya tahammül ettin. Benim bir pankartıma tahammül edemediniz ama bu kadar ahlaksızca, namussuzca, hayâsızca iftiraya tahammül ettiniz. Yazıklar olsun!

BAŞKAN - Yapma ya... Yapmayın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ama doğru söylüyor, doğru söylüyor.

BAŞKAN - Sayın Günaydın'ın söz talebi var, onu kendi konuşması içerisinde değerlendireceğiz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Allah razı olsun(!) Allah razı olsun(!)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bu kadar açık sataşma var Sayın Başkan, niye söz hakkı vermiyorsunuz?

BAŞKAN - Kendisiyle konuştuk, kendisiyle konuştuk, ne söyleyecekse orada söylesin.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Açıkça sataştı, ağzından pislik akıyordu adamın, pislik akıyordu ya! Niye vermiyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Yılmaz, buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir dakika... On altı dakika bu rezaleti gördük.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ben on altı dakika konuşacağım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, bakın, olacak şey mi ama ya! Olacak şey mi!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDETYILMAZ - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz vatandaşlarımız; sizleri şahsım ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan adına sevgiyle saygıyla muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) - İnsan utanır, utanır! Bir tane pankarta tahammül edemeyenler, bir aşağılık adama tahammül etti. Ağzından salya akıyor, ağzından pislik akıyor.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifleri üzerine yürütmeyi temsilen söz almış bulunmaktayım.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Lağım, lağım, lağım!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - 17 Ekimde...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Lağım!

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Terbiyesiz!

VELİ AĞBABA (Malatya) - Terbiyesiz sensin, ahlaksız sensin, utanmaz sensin!

AHMET GÖKHAN SARIÇAM (Kırklareli) - Koskoca Cumhurbaşkanı Yardımcısı konuşuyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Konuşma lan, sen kimsin! Sen kimsin! Sen kimsin!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - 17 Ekimde Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan sunuşun ardından Genel Kurulda on dört gün boyunca yoğun ve titiz mesailerle yürütülen görüşmelerde sona gelmiş bulunuyoruz.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Sen kimsin, konuşma! O elini...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Oradan laf atıyor, laf atıyor. Laf atmasın.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kırklareli Milletvekili laf atıyor.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Ahlaksız!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bu süreçte harcadıkları yoğun mesai ve değerli katkıları dolayısıyla Saygıdeğer Meclis Başkanı ve Başkan Vekillerine, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Kıymetli Başkan ve üyeleri ile tüm milletvekillerine...

Sayın Başkanım...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN - Arkadaşlar, böyle bir şey yok.

VELİ AĞBABA (Malatya) - Aşağılık! Terbiyesiz! Aşağılık!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Senin yaptığın hareketler... Senin yüzünden, sen ne terbiyesiz bir adamsın!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sen terbiyesiz bir adamsın! Yüzün keçe olmuş, utanmaz adam! Utanmazsın, utanmaz!

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekilleri... Sayın Grup Başkan Vekilleri...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ne yaptığını görüyorum ben, ben senin ne yaptığını görüyorum.

BAŞKAN - Gökhan Bey...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Adam el hareketi yapıyor oradan, görmüyor musunuz? El hareketi yapıyor oradan, böyle bir utanmazlık görmedi bu Meclis!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şurada yapılan terbiyesizliğe siz konuşma hakkı vermediniz, bu olmaz! Hayır, bu olmaz Sayın Başkan!

BAŞKAN - Bir saniye, bir saniye... Bir bağırma arkadaş ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Genel Başkana, partiye ahlaksızca iftira attı o adam.

BAŞKAN - Arkadaş, bir dakika, bağırma.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır, hayır Sayın Başkan, adil bir yönetim göstermiyorsunuz.

BAŞKAN - Son konuşmacı...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir daha söylüyorum: İç Tüzük 69 çok net, çok net. O ahlaksızlığa Cumhuriyet Halk Partisi Grubu cevap vermeliydi.

BAŞKAN - Müsaade eder misin.

Bak, Sayın Gökhan Günaydın yanında oturuyor, az evvel Sayın Gökhan Günaydın'la konuştuk...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sataşmadan dolayı neden kendi süresinden kullansın efendim?

BAŞKAN - ...son konuşmacı kendisi olduğu için partisine yapılan sataşmalarla ilgili de kendisine ilave süre vereceğim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - O ilk seferdeydi, burada böyle alçakça laflar edilecek...

BAŞKAN - Kardeşim, daha ne diyeyim?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ben tekrar konuşma istiyorum. Nasıl olacak?

BAŞKAN - Konuşmacı kürsüye çıktı, size ilave süre vereceğim, tamam.

Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Olacak şey değil! Bakın, olacak şey değil!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Adam burada lağım gibi konuşuyor, lağım, lağım!

ZAFER SIRAKAYA (İstanbul) - Lağım gibi konuşan arkanızda!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Cevdet Yılmaz ara versin ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubu bu çirkinliklere cevap versin!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Yazık, ayıp! Adam buradan el hareketi yapıyor! Terbiyesizliğe bak!

(CHP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Lütfen, lütfen, lütfen diyorum, bakın, olmaz, olmaz! Bakın, size de haksızlık oluyor Sayın Bakan, lütfen, lütfen!

BAŞKAN - Evet, Sayın Yılmaz, buyurun.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ hükümetlerinin 24'üncü...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - O zaman konuşmacınıza terbiye verin, ahlak verin konuşmacınıza!

ABDULLAH GÜLER (Sivas) - Devam edelim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır, hayır!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - ...Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 8'inci, Türkiye Yüzyılı'nın ise...

(CHP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Vurun arkadaşlar, vurun!

(CHP sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır, Sayın Başkan, bir daha söylüyorum, böyle şey olmaz!

BAŞKAN - Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.07

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 21.21

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39'uncu Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Şimdi, demin, az evvel, Cumhurbaşkanı Yardımcımız kürsüde konuşurken ortaya çıkan fiilî durum dolayısıyla Grup Başkan Vekillerimizle içeride istişare ettik. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız konuşmasını tamamladıktan sonra, Cumhuriyet Halk Partisi adına zaten aleyhe konuşmayı yapacak olan Gökhan Günaydın, burada konuşmasını yapacak, önceki oturumda sataşmadan dolayı aldığı sözü de burada kürsüde tamamlayarak bugünkü oturumu tamamlamış olacağız.

Yalnız, özellikle şunu istirham ediyorum: Kürsüde kim olursa olsun konuşan arkadaşımıza karşı fikren bir şey söylemek baş göz üstüne, konuşmasına katılmadığını ifade etmek baş göz üstüne ama kişilik haklarına herhangi bir şekilde saldırı mahiyetinde herhangi bir söz söylenmeyecektir.

CAVİT ARI (Antalya) - Konuşan yapıyor Sayın Başkanım! Sizin kendi konuşmacınız kişilik haklarına, partinin haklarına her türlü saldırıyı yapıyor!

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Genel Başkanın da hakkını koruyun!

BAŞKAN - Genel olarak söylüyorum. Genel olarak söylüyorum ve tekrarlıyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım, partiye hakaret ediyor. Bakın, ben şunu söyleyeyim: Benim Genel Başkanımın buraya gelip gelmemesini sorgulamak ona düşmez! Ha, söyleyeyim; Genel Başkan, o çıktığında, mide ilacını yanına almadığı için buraya gelmedi. Açıkça da söyleyeyim. Bu nedir ya!

BAŞKAN - Eyvallah.

Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Cevdet Yılmaz.

Buyurun, söz sırası sizdedir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri, ekranları başında bizleri izleyen aziz vatandaşlarımız; sizleri tekrar şahsım ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan adına sevgiyle saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi üzerine yürütme adına söz almış bulunmaktayım. 17 Ekimde Türkiye Büyük Millet Meclisine yapılan sunumun ardından Genel Kurulda on dört gün boyunca yoğun ve titiz mesailerle yürütülen görüşmelerde sona gelmiş bulunmaktayız. Bu süreçte harcadıkları yoğun mesai ve değerli katkıları dolayısıyla Saygıdeğer Meclis Başkanı ve Başkan Vekillerine, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Kıymetli Başkanı, üyeleri ile tüm milletvekillerine, bakanlarımıza, kamu kurumlarımıza, Meclis çalışanlarına, katkısı olan herkese içtenlikle şükranlarımı sunuyorum.

AK PARTİ hükümetlerinin 24'üncü, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 8'inci, Türkiye Yüzyılı'nın ise 3'üncü bütçesini Gazi Meclisimizin takdirlerine sunuyoruz. AK PARTİ hükümetleri dışında hiçbir hükümete nasip olmayan bu denli uzun süre bütçe sunma imkânı verdiği için bizlere bu büyük onuru yaşatan aziz milletimize tekrardan teşekkür ediyor, şükranlarımı arz ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Ekonomik çerçevesi sağlam, mali duruşu net olan 2026 bütçemiz defaatle ifade ettiğimiz üzere bir istikrar ve refah bütçesidir. Mali disiplinden taviz vermeden oluşturduğumuz bu bütçe Türkiye'nin istikrar içinde büyüme hedefine olan bağlılığımızın ve refahı tabana yayma sözümüzün nişanesidir. 2026 yılı bütçesinin gerekçelerini, dayanaklarını, hedeflerini Plan ve Bütçe Komisyonundan başlayan görüşmelerden bugüne kadar yaptığım konuşmalarda detaylı bir şekilde arz etmiştim. Bu süreçte çok değerli bir müzakere dönemini geride bırakırken bugün son olarak Genel Kurulda yapılan değerlendirmeler çerçevesinde fikirlerimi ifade edeceğim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dünyada dijitalleşme odaklı teknolojik dönüşüm, artan siyasi anlaşmazlıklar, çatışmalar ve ticarete getirilen kısıtlamalar belirsizliğin hâkim olduğu yeni bir normal ortaya çıkarmıştır. Dünyamız salgın hastalıklar, iklim değişikliği, göç, enerji ve kritik mineraller, demografik dönüşüm gibi birçok meydan okumayla karşı karşıyadır.

(CHP Genel Başkanı Manisa Milletvekili Özgür Özel'in Genel Kurul Salonu'nu teşrifi sırasında CHP sıralarından ayakta alkışlar)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bu zorlu dönemde öngörülebilir ve dengeli politika izleyen ülkeler dış şoklara karşı çok daha dirençli kalacaktır. Ekonomik dalgalanmaların bu denli yüksek olduğu bir ortamda bütçe disiplini ve sağlam bir mali yapı ekonomiyi ve sosyal yapıyı koruyan en önemli kalkan hâline gelmiştir. Bu nedenle, mali planlamalarımızı yaparken sadece bugünü değil gelecekteki riskleri de hesaba katarak çok daha temkinli ve stratejik bir yaklaşım benimsenmiştir. Küresel ekonomik görünüme baktığımızda, büyüme salgın öncesi trendlerin altında seyretmekte, buna karşın eş zamanlı şoklar ve yüksek belirsizlik ortamına rağmen görece istikrarlı ve ılımlı bir patika izlemektedir. Enflasyonla mücadelede kazanımlara karşın hizmet fiyatlarındaki katılığın sürmesi ve tarifeler kaynaklı artan enflasyonist riskler nedeniyle küresel faiz oranlarının bir süre daha istenilen seviyelerde olmayacağı anlaşılmaktadır. Korumacı politikalar küresel ticaretin üzerinde belirsizliği artırmakta ve tedarik zincirlerinin yapısını değiştirmektedir. Emtia fiyatlarında ise görünüm olumlu olmasına rağmen jeopolitik risklere bağlı oynaklıklar belirsizlik oluşturmaya devam etmektedir.

Türkiye ekonomisi dünya genelinde risk ve belirsizliklerin hâkim olduğu 2025 yılında dengeli ve sürdürülebilir bir zemin üzerinde, istikrar içinde büyümesini sürdürmektedir. 2026 yılında dış konjonktürün büyüme ve enflasyonla mücadele bakımından nispi olarak daha olumlu olmasını bekliyoruz üç nedenden dolayı. Birincisi, bizim en büyük ticaret partnerimiz olan Avrupa Birliği ve "MENA" dediğimiz Kuzey Afrika ve Orta Doğu bölgesinde nispeten daha olumlu bir büyüme bekliyoruz dış pazarlarımızda. İkincisi, petrol başta olmak üzere emtia fiyatlarındaki ılımlı seyrin sürmesini bekliyoruz. Üçüncüsü, enflasyonla mücadelede ilerlemeye bağlı olarak gelişmiş ülkelerde faiz oranlarının düşmesiyle birlikte gelişmekte olan ülkelere fon akımının güçleneceğini tahmin ediyoruz. İşte, bu üç temel sebepten dolayı dış konjonktürün 2026 yılında nispi olarak daha iyi olacağını ifade edebilirim. 2024 yılında yüzde 3,3 büyüyen ekonomimiz 2025 yılının ilk dokuz ayında yıllıklandırılmış olarak yüzde 3,7'lik bir performans sergileyerek yirmi bir çeyrektir süren kesintisiz büyüme korunmuş, üretim gücümüz dayanıklılığını kanıtlamıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu çerçevede, orta vadeli program hedeflerimizle uyumlu olarak, yıl sonunda da dezenflasyon sürecini destekleyecek

şekilde yüzde 3,3 seviyelerinde tamamlamayı öngörüyoruz. 2026’da ise büyümemizin ivmelenmesini ve yüzde 3,9 seviyesine yükseleceğini tahmin ediyoruz. Kim ne derse desin, 2002 yılından bugüne baktığımızda, Türkiye dünyanın üzerinde bir büyüme performansı sergilemiştir. 2002 yılında dünya ekonomisindeki büyüklüğü 100 olarak kabul edersek, Türkiye’yi de 100 olarak kabul edersek, Türkiye bugün 312’ye çıkmış, gelişmekte olan ülkeler 298 olmuş, Çin, Hindistan hariç gelişmekte olan ülkeler 221 olmuş, dünya ise 213 olabilmıştır.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Bakan, dünyanın 10 katı enflasyonla yaptınız onu. Ona cevap verin!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Dolayısıyla dünyanın oldukça üzerinde bir büyüme performansı gösterdiğimizi ifade edebilirim ve reel olarak yıllık ortalama 5,4 büyüme kaydettik.

MURAT EMİR (Ankara) - Enflasyonunuz dünyanın 10 katı, enflasyon büyümesi o. Ona cevap verin! Enflasyon büyümesi o.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bu dönemde özellikle yatırım harcamalarının büyümeye katkısı olumlu bir ivme yakalamıştır. 2025 yılının ilk dokuz ayındaki yüzde 3,7 oranındaki büyümeye yatırım harcamalarının katkısı 1,9 puandır. Bu eğilimde hem deprem bölgesinde hızla devam eden inşaat faaliyetleri hem de makine ve teçhizat yatırımlarında süregelen artışlar belirleyici olmuştur. Aynı zamanda, yıllıklandırılmış olarak toplam faktör verimliliğinin büyümeye katkısının 2,2 puan olması yani büyümenin yaklaşık yüzde 60’ının faktör verimliliğinden kaynaklanması da sürdürülebilirlik açısından sevindirici bir göstergedir. Sanayi sektöründeki toparlanma ve sabit sermaye yatırımlarındaki artış büyümenin kompozisyonunun daha sağlıklı bir yapıya kavuştuğunu göstermektedir. Üretim cephesindeki bu iyileşme, büyümenin sadece tüketime dayalı olmadığını, aynı zamanda geleceğe dönük üretim kapasitesini ve yatırım iştahını beslediğini göstermektedir. Büyümenin üretim ve verimlilik kanallarından destek bulması ekonominin sürdürülebilirliği açısından son derece kıymetlidir. Tarım sektöründe bu yıl görülen zayıflama ise yapısal bir sorundan ziyade büyük ölçekte dönemsel etkilere dayanmaktadır.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Elektrik yok Urfa’da, onun için. Ne dönemseli Sayın Başkan!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Geçen yılın yüksek baz etkisi ve bu yıl eş zamanlı yaşanan hem don hem de zirai kuraklık nedeniyle üretim üzerinde geçici bir baskı oluşmuştur.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Elektrik yok, sulama yok Urfa’da, 8 vekiliniz var.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Dolayısıyla bu tabloyu kalıcı bir daralma olarak okumamak gerekir. Tarım sektörümüz üçüncü çeyrekte yüzde 12,7 daralmakla birlikte dördüncü çeyrekte daha olumlu bir görünüm sergilemekte olup yıllık ortalamada tarım sektörümüzde yüzde 6 civarında bir daralma bekliyoruz. Burada çok polemikler yapıldı, Sayın Genel Başkan da yaptı ama şunu ifade edeyim: Teknik olarak bir hata söz konusu değil.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Negatif büyüme(!)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Ya “Artı 12 küçüldü.” dersiniz ya da “Eksi 12 negatif büyüdü.” dersiniz, bu matematiksel bir şey. Partinizdeki ekonomi literatürünü bilen arkadaşlarınıza da sorabilirsiniz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Burada teknik bir yanlış yok ama çok istismar edildi, ben de o yüzden keşke hiç kullanmasaydım dedim.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben de geçen ay negatif bir yaş küçüldüm(!)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - “Eksi 12,7 küçüldük.” denmez, “12,7 küçüldük.” denir. “Eksi” kullanırsanız negatif büyümeyle ifade edilir bu. Böyle bir ifade edilir...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, küçüldüğünü söyle, yeter; küçüldüğünü söyle, yeter yani! “Negatif büyüme” yerine “Küçüldü.” de. Ne anlatıyorsunuz!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Onu söylüyoruz zaten Değerli Grup Başkan Vekili, daralmayı söylüyoruz. Bundan çekinsek bu konuyu anlatmayız zaten. Ne söylediğimiz belli, “Zirai don ve kuraklık yaşadık, dolayısıyla üretimimiz daraldı.” diyoruz. Eğer “Bunu anlayamadık.” diyorsanız nasıl anlatabiliriz, ben bilmiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, sen çıkıyorsun, negatif büyümeyi hâlâ burada bir de bilimsel olarak anlatmaya çalışıyorsun.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Tarımda yaşanan ve dönemsel olan bu etkiler olmasa büyümemiz daha yüksek, enflasyon oranımız ise daha düşük gerçekleşecekti.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Bu yirmi üç senedir hep böyle mi oldu Sayın Başkanım? Yirmi üç yıl oldu, hep böyle mi oldu?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Gelecek yıl bu dönemsel etkilerin yaşanmaması hâlinde büyüme de enflasyon da olumlu etkilenecektir. Hem bu yılın düşük bazı hem de gelecek sene inşallah kuraklık ve don gibi dönemsel etkiler yaşamazsak hem büyümemiz hem de enflasyonumuz gelecek yıl bundan olumlu etkilenecektir.

2026 yılında tarım ve gıda konuları başta olmak üzere önceliklerimizi ısrarla devam ettireceğiz. Tarıma büyük önem veriyoruz. Burada birçok rakam ifade edildi tarımsal desteklerle ilgili. Şunu ifade edeyim: Plan ve Bütçe Komisyonunda bir tek sektöre kaynak ilave edildi, o da 50 milyar liralık bir kaynak, o sektör de tarım sektörü oldu. Neye ilave ettik bu 50 milyarı? Faiz sübvansiyonlarına. Ziraat Bankamız kanalıyla çiftçilerimizin faizinin yüzde 70’ini biz sübvansiyon ediyoruz. Bu kaynak 220 milyar lira olarak başlangıç ödeneğine konulmuştu, Plan ve Bütçede bunu 270 milyara yükseltmiş olduk. Bugün de Meclisimiz takdir edip kabul ederse bu rakamda bir kaynağı sadece faiz sübvansiyonu için kullanmış olacağız. Tabii, diğer kaynaklarımızla birlikte tarım sektörünü desteklemeye devam ediyoruz.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Çiftçiye yapılacak destek beşte 1 oranında gerçekleşti.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - OECD’nin burada bir hesabı var, bütün unsurlarıyla tarıma verilen desteği hesaplıyor, bir metodolojisi var. Buna göre tarımsal desteklerin ülkelerin millî gelirine oranı OECD ortalaması olarak yüzde 0,55; Türkiye’de ise bu oran yüzde 1,11 yani OECD’deki ortalamanın aşağı yukarı 2 katı kadar Türkiye’de bu destekleri sağlıyoruz, sağlamaya da devam edeceğiz.

Küresel konjonktürdeki zorluklara rağmen Türkiye ekonomisi sağlam makroekonomik çerçevesi sayesinde güven veren bir dayanıklılık sergilemektedir. Dış şartlar ne kadar değişken ve sert olursa olsun üretim kapasitemizi koruyan ve istikrarı önceleyen adımlarla yolumuza devam ediyoruz. 2020-2024 döneminde dünyanın yüzde 15 büyümesine karşın aynı dönemde biz yüzde 30’u aşan bir büyüme kaydettik yani son beş yılda dünyanın 2 katı kadar reel olarak büyüme kaydetti Türkiye ekonomisi.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Niye dolar yükseliyor ha bire Sayın Başkanım? Bu kadar büyüyor, bu kadar...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Özellikle vurgulamak isterim ki, bu büyüme performansı enflasyonla mücadeleden taviz verildiği anlamına asla gelmemektedir; aksine, uyguladığımız programın özü büyüme ve istihdamı korurken dezenflasyon sürecini başarıyla yönetmektir. Bu kolay bir iş değil elbette ama bu çabayı bütün gücümüzle sergiliyoruz.

Kalıcı refah artışının ve sürdürülebilir büyümenin temel şartının fiyat istikrarı olduğu bilinciyle para, maliye ve gelirler politikalarındaki disiplinli duruşumuzdan vazgeçmeden ekonomi yönetimimizin birinci önceliği olan fiyat istikrarını sağlamaya kararlıyız. 2024 yılının Haziran ayında devreye aldığımız enflasyonla mücadele stratejimiz, küresel konjonktürdeki belirsizliklere rağmen planlı bir şekilde istikametinde ilerlemeye devam etmektedir. Geçici bir tedbir paketi olmanın çok ötesinde parasal sıkılaştırma, bütçe disiplini ve makroihtiyati araçların tam bir uyum içinde çalıştığı bu kapsamlı yaklaşım ekonomimizde öngörülebilirliği artırmıştır. Türk lirasının kazandığı direnç ve ekonomi yönetimindeki güçlü eş güdüm atılan adımların ne denli sağlam bir zemine oturduğunu kanıtlar niteliktedir.

MURAT EMİR (Ankara) - Dünyanın en büyük faizini böyle mi anlatıyorsunuz?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Uygulanan programın başarısı Kasım 2025'te verilere net bir şekilde yansımıştır. Yıllık tüketici enflasyonunun yüzde 31,1'e; mal grubundaki, temel mallardaki enflasyonun ise yüzde 18,6'ya kadar gerilemesi programımızın meyvelerini verdiğini açıkça göstermektedir. (AK PARTİ sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Bu yılın başında kaçtı Sayın Bakan? Bu yılın başında kaçtı hedefiniz, onu da söyleyin. Hedefiniz kaçtı?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Aralık ayında bu düşüş trendinin sürmesini ve 2025 yılını yüzde 30'un biraz üzerinde bir rakamla kapatacağımızı tahmin ediyoruz.

MURAT EMİR (Ankara) - Merkez Bankasının hedefi kaçtı bu yılın başında?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Ocak enflasyonu ile birlikte ise enflasyon oranının yüzde 30'un altını yani 20'li rakamları görmesini bekliyoruz. Mevsim etkilerinden arındırılmış veriler ve çekirdek göstergelerdeki dengelenme fiyat artış hızındaki yavaşlamanın geçici değil yapısal bir iyileşme eğilimine girdiğini işaret etmektedir.

Mevcut kazanımlarımıza rağmen mücadeleyi nihayete erdirmiş değiliz. Beklentilerdeki gelişmeleri ve özellikle hizmetler sektörü ve kiralardaki fiyat katılığını hassasiyetle takip ediyoruz. Bu çerçevede, aralık ayına dair öncü veriler olumlu bir perspektif sunmaktadır.

Arz tarafını güçlendiren reform adımları ve talep yönetimindeki kararlılığımızla 2026 yılında enflasyonu yüzde 20'nin altına indirmeyi, 2027 yılında ise tekrar tek haneli rakamlara ulaşmayı hedefliyoruz, kararlı bir şekilde de bu istikamette devam ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Zaman zaman dile getirilen "Büyüme mi, enflasyon mu?" ikilemi kısa vadede bir anlam ifade edebilir ama orta ve uzun vadede bu ikisi arasında bir çelişki görmüyoruz; tam aksine, istikrarın sağlandığı, enflasyonun düştüğü bir ortam aynı zamanda öngörülebilirliği artırmakta, yatırım ortamını iyileştirmekte ve sürdürülebilir büyümeye sağlam bir dayanak teşkil etmektedir. Dolayısıyla bu çelişki değil; bu, kısa vadeli bazen sıkıntılar oluştursa da orta, uzun vadede böyle bir çelişki görmüyoruz. İstikametimiz, daha istikrarlı bir ekonomi, daha güçlü makroekonomik temeller ve kapsayıcı büyümedir. Tek haneli enflasyon hedefine varıncaya dek yatırım, istihdam, üretim ve ihracatı destekleyen yapısal reformlarla birlikte bu mücadele kararlı bir şekilde sürdürülecektir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye ekonomisinin 1981-2024 döneminde yani bu kırk yılı aşan dönemde ortalama büyüme hızı 4,7 oranındadır. 1981-2001 döneminde yıllık ortalama büyüme hızı 3,9 iken 2002-2024 döneminde yıllık ortalama büyüme 5,4'tür; bu, son yirmi üç yıldaki performansın en somut, en açık göstergesidir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu ortalama rakamın arkasındaki esas gelişme, istikrarlı ve güçlü siyasi iradenin uyguladığı politikalarla büyüme potansiyelinin aşamalı olarak güçlenmiş olmasıdır. Bu başarı yalnızca büyüme rakamlarıyla sınırlı kalmamış, aynı zamanda ülkemizin gelişmiş ülkelerle arasındaki refah farkının kapatılması yönünde de önemli bir mesafe kaydetmemize imkân tanımıştır. Buna yakınsama deniliyor kalkınma literatüründe.

Gelişmiş ülkelerle aramızdaki farkı ne kadar kapattınız? Bunun ölçüsü şu Avrupa Birliğine göre en azından: Satın alma gücü paritesi ile kişi başına gelire, sizin kişi başına gelirinizin oranı. 2002 yılında Avrupa Birliğinin satın alma gücü paritesi ile kişi başına geliri 100 lirayken Türkiye'ninki 38 lira civarındaymış. Bugün geldiğimiz noktada Avrupa Birliğinin kişi başına geliri yine 100 kabul edildiğinde Türkiye'nin kişi başına geliri 70'e ulaşmış durumda. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu, büyük bir başarıdır, hiç küçümsemecek bir husus değildir; gelecek yıl 71, sonra 72 rakamlarıyla devam edeceğiz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Reel alım gücü ne Sayın Başkan? Alım gücü ne, alım gücü?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Tabii ki temennimiz yüzde 100'lere ulaşmak, onu da aşmaktır ama yüzde 70'e gelmiş olmamız büyük bir başarıdır. Avrupa Birliğinin aşağı yukarı üçte 1'inden üçte 2'sine gelmiş durumdayız, önümüzdeki süreçlerde de inşallah yüzde 100'ü de yakalayamayı hedefliyoruz.

Bugün 1,5 trilyon doları aşan bir millî gelirden bahsediyoruz bu yılın sonu itibarıyla. IMF'nin yaptığı tahminlerin gerçekleşmesi hâlinde, dünya ekonomisiyle, ülkelerle ilgili tahminlerin gerçekleşmesi hâlinde bu yıl sonu itibarıyla dünyanın nominal dolar bazında 16'ncı büyük ekonomisi, satın alma gücüne göre ise 11'inci büyük ekonomisi olacağız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) İster kabul edin, ister etmeyin, Dünya Bankasının hesaplamaları var, Atlas yöntemiyle bir hesap yapıyorlar; bizim için yapmıyorlar, tüm dünya için aynı kriterlerle bir hesap yapıyorlar ve orada da ilk defa bu yıl üst orta gelir grubunda bir ülke olmaktan çıkıp yüksek gelirli ülkeler ligine adım atacağız. Bu da Dünya Bankasının ortaya koyduğu bir değerlendirme. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu başarı ülkenin başarısıdır, bu başarı tüm milletin, 86 milyonun başarısıdır. Bu başarıyı gölgelemeyelim, bununla gurur duyalım ve inşallah daha da yükseklerle çıtayı çıkarmak için uğraşalım. (AK PARTİ sıralarından “İnşallah.” sesi, alkışlar)

Ben muhalefet anlayışının şöyle olması gerektiğini düşünüyorum: Yapılanları takdir edip “Daha fazlasını biz yaparız.” diyenler gerçek anlamda muhalefet yapmış olurlar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O zaman niye asgari ücret bu seviyede?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Keşke öyle bir muhalefetimiz, güçlü bir muhalefetimiz olsa, bizi de zorlasa, ülkeye de kazanç getirse.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Keşke bizim de Amerika tarafından rehin alınmış olan iktidarımız olmasa. Amerika sizi rehin almış. Amerika sizi rehin almamış mı Başkanım? Amerika'ya rehin olmuşsunuz siz!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bu süreçte ihracat performansımızı da yükseltiyoruz. Dünyadaki olumsuz talep koşullarına rağmen 2025 yılında ihracatımız yıllık 3,6 artışla 171 milyar dolara yaklaşmış durumda.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - O zaman asgari ücreti yüzde 100 artırın.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Pazar çeşitlendirmesi ve rekabetçi üretim gücümüzün bir yansıması olan bu tablo sanayi ve teknoloji politikalarımızla desteklenmektedir. Hedefimiz, katma değeri ve teknoloji yoğunluğu yüksek bir ihracat yapısını kalıcı kılmaktır.

Bütün bunlarla birlikte, son dönemlerde cari fazla verdiğimiz ayların sayısının arttığını görüyoruz. Ekim ayında 457 milyon dolar, yine cari fazla verdi ekonomimiz. Enerji ve altın ithalatımızı hariç tutarsanız cari açığımız değil, 46 milyar dolar civarında cari fazlamız olduğunu da görmemiz lazım.

MURAT EMİR (Ankara) - Niye ayrı tutuyoruz, pardon? Niye ayrı tutuyoruz? Hani Gabar'da petrol bulmuştunuz!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Cari açığın kalitesi ve kompozisyonu da önemli. Şu anda yıllıklandırılmış cari açığımız 22 milyar dolar civarında. Hizmet ihracatımızda yüzde 16,1 artış var, orada da 122 milyar dolara yaklaşmış durumdayız.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Asgari ücret ne kadar?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Dolayısıyla, mal ticaretimiz 270, hizmet ticaretimiz 122 milyar dolar civarında. Topladığınızda, 392 milyar dolar mal ve hizmet ihraç eden bir ülke konumuna gelmiş durumdayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Asgari ücret ne kadar?

SERKAN SARI (Balıkesir) - Emekliye zam yapıyoruz herhâlde(!)

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bu rakamlarla cari açığımızın da millî gelire oranla 1,4 seviyelerine kadar gerilediğini; oldukça düşük, yönetilebilir, tarihsel ortalamalarımızın altında bir cari açık olduğunu söyleyebilirim.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Bu kaynağı vatandaş için niye kullanmıyoruz?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Cari açığın finansmanında da doğrudan yatırımlar yine önemli bir rol oynuyor. Bazı arkadaşlarımız “Yatırım gelmiyor.” dediler; bu, doğru değil. Bakın, AK PARTİ iktidarlarından önceki otuz yılda, dile kolay otuz yılda 15 milyar doları bile bulmamıştı doğrudan yatırımlar.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Neden refah yok o zaman? Rakamlarınız var, refah yok ama ülkede. Rakamlarla konuşuyoruz ama ülkede refah yok Sayın Başkan.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Baktığınız zaman, bu, bizim dönemimizde gelen uluslararası doğrudan yatırımlar 285 milyar doları bulmuş durumda; 285 milyar dolar. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SERKAN SARI (Balıkesir) - 2,7 trilyon niye faize para veriliyor bu kadar bolluk varsa?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - 2024'te bu küresel şartlardan dolayı FDI dediğimiz uluslararası doğrudan yatırımlar genelde daralırken Türkiye'de tam aksine arttı, Türkiye payını yükseltti uluslararası doğrudan yatırımlarda. 2025 yılında da bu eğilim devam ediyor, son açıklanan yıllıklandırılmış rakamlara göre yüzde 30'un üzerinde bir önceki yıla göre artış söz konusu. Dolayısıyla “Yatırım gelmiyor.” sözü rakamlarla teyit edilen bir söz değil. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Şimdi, Başkanım, bu bütçeden Urfa'ya ne kadar pay ayırdınız? Onu söyleyin yeter.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Enerjide dışa bağımlılığı azaltan yatırımlar, AR-GE odaklı üretim ve katma değerli sanayi hamleleri cari işlemler dengesinde yapısal dönüşümü sağlayacak en stratejik araçlarımız olmaya devam edecektir. Katma değeri artırmaya devam ediyoruz; sanayide HIT-30 Programı'mız, AR-GE'ye yaptığımız harcamalar, bütün bunlarla sanayimizin yapısını dönüştürüyoruz. AR-GE harcamalarının millî gelire oranı 2002 yılında binde 5 civarındaydı, binde 5 yani -yüzde yarım diyelim- yüzde yarım civarındaydı. O günkü 238 milyar dolarlık düşük millî gelirin yüzde yarımı civarında AR-GE yapıyordu Türkiye. Bugün 1,5 trilyonları aşmış bir millî gelirimiz var, çok daha yüksek bir millî gelirimiz var; AR-GE harcamalarımızın millî gelire oranı yüzde 1,5'lara yaklaşmış durumda ve bunun da üçte 2'sini özel sektör yapıyor, bu çok önemli.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Ve bugün hâlâ 16 bin lira emekli maaşı var!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Avrupa Birliğinin de kriteri budur; "Üçte 2'sinin üstünde bir özel sektör AR-GE'si varsa o ülke başarılıdır." şeklinde bir kriteri var.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - E, niye Urfa'da elektrik yok o zaman Sayın Başkanım?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Buna da Türkiye'nin uyduğunu, geçmişte kamu ağırlıklı bir yapıdan şimdi özel sektör ağırlıklı bir yapıya geçtiğini görüyoruz.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Urfa'da niye elektrik yok, niye? Ben anlamıyorum yani! Sayın Başkanım, Urfa'da niye elektrik yok? Bu ülke bu kadar...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Orta ve uzun vadede bu perspektifimizle Türkiye Yüzyılı vizyonu kapsamında "terörsüz Türkiye" ve terörsüz bölge sürecinin de son derece olumlu katkılar yapacağına burada altını çizmek istiyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Urfa'da TOKİ evlerinde elektrik de yok su da yok internet de yok!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Güven ve huzur ortamı yatırım ve ticareti güçlendirecek, başta Doğu ve Güneydoğu illerimiz olmak üzere ülkemizin genel olarak potansiyelini daha yüksek oranda harekete geçirmiş olacaktır. Irak'tan geçecek olan Kalkınma Yolu, Türk Cumhuriyetleriyle aramızdaki doğrudan bağlantıyı kuracak olan Zengezur Koridoru, yine tarihten bize miras kalan Hicaz Demir Yolu'nun yeniden canlandırılması gibi stratejik projelerle birlikte bölgemizde refah artacak ve istikrar güçlenecektir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Refah niye vatandaşa ulaşmıyor Başkanım?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bu noktada Sayın Grup Başkan Vekilinin bazı ifadeleri oldu, ona da normalde doğrudan cevap vermek istemezdim ama istatistiklerle yalan söylediğimizi ifade etti. Bir defa bu sözü kendisine yakıştıramadım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) "Eksik söylenmiş." diyebilirsiniz, eleştirebilirsiniz ama bir Grup Başkan Vekilinin kalkıp da "Yalan söylediniz." demesi; gerçekten size yakıştıramadığım bir söz oldu, onu özellikle ifade edeyim.

MURAT EMİR (Ankara) - Rakamlar yalan Sayın Bakan, rakamlar yalan!

CAVİT ARI (Antalya) - Sizin eski bakanlar her türlü hakareti yapıyorlar!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Yalan, dünyada yapabileceğiniz en büyük kötülüklerdendir.

MURAT EMİR (Ankara) - O yüzden söylüyoruz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Hiçbir şekilde bunu, bu ithamınızı kabul etmiyorum, size de aynı sözü söylemeyi kendime yakıştıramıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Fakat şunu söyleyeyim: Size kim hazırladıysa gösterdiğiniz kâğıtları ekonomist olmadıkları çok belli, sizin mesleğiniz ayrı tabii, bir şey diyemiyorum.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Sizin de konuşma metninizi A Haber yazmış!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Siz ne yaptınız, biliyor musunuz? “Büyüme” dediğimiz hız zaten enflasyondan arındırılarak ortaya konulur; bütün dünyada böyledir, bizde de böyledir. Başka türlü mukayese de edemezsiniz zaten. Siz, enflasyondan arındırdığımız büyümeyi tekrar enflasyondan arındırdınız ve dünyayla mukayese ettiniz. Bravo yani, gerçekten çok başarılı bir performansınız oldu(!) (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Evet, evet; birazdan konuşalım.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Size kim bu notları verdiyse gidin kendi grubunuzdan ekonomist arkadaşlara bir sorun çünkü mesleğiniz değil, anlıyorum, belki fark etmediniz ama ekonomik literatürde ilk defa böyle bir analiz yapmış oldunuz; onun için de tebrik ediyorum, çok güzel bir analiz yaptınız(!) (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Enflasyondan arındırılmış büyümeyi bir daha arındırdınız, tertemiz oldu, maşallah(!) (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, daha fazla bu polemği uzatmak istemiyorum ama benim size tavsiyem şu: En ağır şekilde eleştirin ama hakaret size yakışmaz, hiç kimseye yakışmaz, hiçbir partiye yakışmaz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bravo, bravo(!) Daha yeni mi anladın onu, bravo(!) Kimseye yakışmaz hakaret.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - İnsanlara “yalancı” “utanmaz” “arsız” “edepsiz” demek yakışmaz; bunu ben de yapsam yakışmaz siz de yapsanız yakışmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sabahtan beri hakaretleri duymadınız mı oradan?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Milletimizin de değerleriyle örtüşmez, bununla da siyasi bir kazanç elde edilmez. (AK PARTİ sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Bravo, bravo; aynı fikirdeyim, aynı fikirdeyim.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, büyümedeki başarımızı işsizliğe de yansıyor.

CAVİT ARI (Antalya) - Herhâlde oraya söyledin Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - En son yayınlanan işsizlik rakamımız yüzde 8,5 civarında ve otuz aydır tek haneli rakamlarda işsizliğimiz devam ediyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Eksi mi, artı mı?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Şimdi, burada da muhalefetin sürekli kullandığı bir şey var; atıl iş gücü, geniş tanımlı işsizlik gibi bir tarif yapıyorlar. İşsizliği dünya nasıl hesaplıyorsa biz de öyle hesaplıyoruz; Fransa nasıl hesaplıyorsa, Amerika nasıl hesaplıyorsa...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Geniş tanımlı bir işsizlik yok mu yani?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Diğer ülkelerin, Birleşmiş Milletlerin sistemi var, EUROSTAT’ın sistemi var. Elma ile armut mukayese edilmez.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, geniş tanımlı işsizlik var mı yok mu?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Elma ile elmayı mukayese edersiniz, armut ile armudu.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Adam işine gelmeyen hiçbir soruya cevap vermiyor ya!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Türkiye'nin atıl iş gücü oranını alıp Avrupa'nın işsizlik oranıyla mukayese etmek, elma ile armudu mukayese etmek demektir; böyle mukayese olmaz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Atıl iş gücünü atıl iş gücüyle mukayese edersiniz, işsizlik oranını işsizlik oranıyla mukayese edersiniz.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Türkiye'nin dörtte 1'i işsiz, dörtte 1'i işsiz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bizde işsizlik oranı yüzde 8,5. Atıl iş gücü oranı yüksek mi? Evet, yüksek, bunu orta vadeli programda da açık bir şekilde yazdık, kapsamlı bir politikalar seti de ortaya koyduk. Özellikle, zamana bağlı eksik istihdamı nasıl azaltırız, potansiyel iş gücünü nasıl daha fazla ekonomiye, kalkınma sürecine katarız diye çok boyutlu bir politikalar setini de orta vadeli programımızda ilan ettik, koyduk. Burada da mesleki eğitimden kadınların özellikle iş gücünde daha rahat çalışabilmeleri için bakım hizmetlerine varıncaya kadar, birçok boyutuyla üretim kültürünü toplumda yaygınlaştırmaya varıncaya kadar, üretimin değerini, önemini yeni nesillere çok daha güçlü aktarmaya varıncaya kadar çok boyutlu bir politikalar setini de orta vadeli programımıza dercetmiş durumdayız.

Diğer taraftan, finansal piyasalarımıza bakacak olursak; uyguladığımız programla beraber ülkemizin kredi risk primi gerilemiş, kur oynaklığı azalmış, rezervlerimiz güçlenmiş, finansman koşulları iyileşmiştir. Ekonomideki dengelenme Türk lirasını desteklerken TL varlıklara artan ilgi, rezervlerdeki artış ve kurun istikrarlı seyri enflasyonla mücadelemizi desteklemiştir.

Bankacılık sistemimiz yüzde 18,9 olan sermaye yeterlilik rasyosuyla güçlü bir görünüm sergilemektedir.

Sermaye piyasalarımızı güçlendirici çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Merkez Bankamızın brüt rezervleri 12 Aralık itibarıyla -tam rakam söyleyeyim- 190,8 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Brüt rezervlerin geçen yılın aynı dönemine göre artışı 27,3 milyar seviyesindedir.

Geçici bir süre için hayata geçirdiğimiz kur korumalı mevduat uygulamasını sonlandırmış bulunuyoruz.

Ülkemizin kredi risk priminin de ciddi şekilde düşmeye devam ettiğini görüyoruz. En son bu rakam 207 baz puan seviyesine kadar düşmüş durumda. Bundan iki buçuk üç yıl önce 700'leri aşmıştı, şu anda 207 baz puanda ve yakın bir gelecekte inşallah 200'ün altında da bir CDS ülke risk primi görmeyi ümit ediyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bu niye anlamlı? Gerek kamu gerek özel sektör dış dünyadan borçlanırken bu CDS oranı faizleri belirliyor. Dolayısıyla CDS'in düşmesi dünyadan çok daha düşük maliyetle borçlandığımız anlamına geliyor.

Şu iki buçuk yıldaki gelişmeyi şöyle özetleyebilirim: Cari açığındaki düşüşle birlikte dış finansmana ihtiyacımız azaldı, finansal istikrar ve finansal risk göstergelerindeki düşüşle de finans maliyetimiz düştü. Yani şu anda hem dışarıya daha az muhtacız hem de daha düşük borçlanma maliyetleriyle bu ihtiyaçlarımızı karşılar duruma gelmiş vaziyeteyiz.

Değerli arkadaşlar, önümüzdeki dönemde de riskleri düşürmeye, finansal istikrarımızı güçlendirmeye devam edeceğiz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ülkeyi batırmaya devam edin!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2026 yılı bütçesi, ekonomik istikrar ve sosyal refahı önceleyen bir bütçedir. 2026 yılı, orta vadeli programı kapsamında yürüttüğümüz politikaların meyvelerini daha farklı şekilde göreceğimiz kritik bir yıl olacaktır. 2026'yı çok önemli görüyoruz; programımızın meyvelerini vereceği, istikrarın güçleneceği, reform süreçlerimizin, dönüşüm süreçlerimizin hızlanacağı bir yıl olarak görüyoruz 2026'yı...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben bıktım bunları duymaktan vallahi her sene; vallahi yeter ya!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - ...ve burada da koordineli, kararlı bir şekilde yolumuza devam ediyoruz.

2026 Yılı Merkezî Yönetim Bütçesi kapsamında 228 kamu idaresinin bütçesi bulunmaktadır. Bu kapsamda, 2026 yılında bütçe giderlerini 18 trilyon 979 milyar lira, bütçe gelirlerini ise 16 trilyon 266 milyar lira olarak öngörüyoruz.

2026 yılında bütçe açığının millî gelire oranını yüzde 3,5 seviyesinde öngörmekteyiz; 653 milyar lira tutarındaki deprem hasarlarının giderilmesi ve afet risklerinin azaltılması amacıyla planlanan harcamalar hariç bütçe açığının millî gelire oranı 2,7 seviyesindedir. 2003-2024 döneminde ortalama bütçe açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı yüzde 2,6 seviyesindedir; yirmi üç yılda bizim performansımız bu. Biz devraldığımızda bütçe açıklarının millî gelire oranı yüzde 10'un üzerindeydi ama bu yirmi üç yılın ortalaması 2,6. Deprem hariç bakarsanız bu ortalamaya aşağı yukarı gelmiş durumdayız.

Hükûmetlerimiz döneminde eğitimi en öncelikli meselemiz olarak gördük. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesini 2026 yılında 1 trilyon 944 milyar liraya yükselttik. Diğer taraftan, yükseköğretimi de dâhil ettiğinizde bu tutar 2 trilyon 896 milyar liraya çıkmaktadır.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Bir öğün yemek veremediniz.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şırnak Rektörüne bakın, Şırnak Üniversitesine!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Böylece, merkezî yönetim bütçesinden 2002 yılında yalnızca yüzde 9,4 seviyesinde pay ayrılan eğitime 2026 yılında yüzde 15,3 oranında yine en büyük payı verdik. Önümüzdeki dönemde de erişim sorununu çözmüş bir ülke olarak kaliteye, teknolojik dönüşüme, meslekî eğitime yoğunlaşarak eğitim politikalarımızı sürdüreceğiz. 1 milyonu aşan yurt kapasitemiz, devlet okullarında bedelsiz eğitim, burs ve kredi imkânlarımız ile fırsat eşitliğini güçlendirmeye devam edeceğiz.

CAVİT ARI (Antalya) - Devlet okullarında zaten bedelsiz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, sanki yeni bir şey yapmış gibi anlatıyorsunuz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Buradaki temel kavram, yaklaşımımızın temeli fırsat eşitliğidir. Anadolu'nun her tarafına bu eğitim altyapısını taşıyan bir Hükûmet olarak fırsat eşitliğini güçlendirmiş durumdayız. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Eğitimin yanı sıra sağlık da bizim için en kritik alanların başında geliyor. 2026 yılında sağlığa 1 trilyon 594 milyar lira kaynak ayırıyoruz. Sosyal güvenlik sistemindeki ayırdığımız kaynakları da dâhil ettiğinizde bu tutar 3 trilyon 307 milyar liraya ulaşmaktadır. Sosyal güvenlik de dünyanın en kapsayıcı ülkelerinden biri hâline gelmiş durumdayız. Nüfusun aşağı yukarı yüzde 99'u sosyal güvenlik şemsiyesi altında.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Prim desteklerini kaldırdınız, yüzde 1'i işçinin sırtına yüklediniz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Burada değişik kurumları birleştirdik, çok daha güçlü bir yapı altında toplardık ve sosyal güvenlik sistemini primli ve primsiz ödemelerle tüm ülkeye yaygınlaştırdık.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - “Vatandaşlar erken ölmüyor.” diyen Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanınız var.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - İşte bunun da sonuçlarını pandemi başta olmak üzere birçok yaşanan süreçlerde gördük.

Sosyal devlet ilkesini çok önemsiyoruz. Birçok arkadaşımız sosyal politikalar noktasında eleştiriler dile getirdiler. Değerli arkadaşlar, bir defa, biz “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” düsturuyla hareket eden bir partiyiz, bir ittifakız.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - O yüzden yenidoğan bebekler ölüyor, MESEM’de çocuklar ölüyor, kadınlar her gün ölüyor.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Dolayısıyla bizim sosyal politikamızın zayıf olduğunu hiç kimse iddia edemez. Kendisine “Sosyal demokratım.” diyenlerden çok daha sosyal demokrat politikalar izlediğimizi ifade edebilirim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Burada da böyle dar bir sosyal politika anlayışımız yok, çok daha geniş bir çerçevemiz var; üç aşamadan oluşuyor: Birincisi, makro; ikincisi, sektörel; üçüncüsü, doğrudan destekler. Hep altını çiziyorum; bir defa, büyüme ve istihdam sağlayamazsanız, makro politikalarınız istikrarlı olmazsa sosyal politikanın zemini de olmaz. Gemiye başta sağlam tutacaksınız. İkincisi, sektörel politikalar; eğitime yaptığınız yatırım, sağlığa yaptığınız yatırım, köylere götürdüğünüz KÖYDES, bütün bunlar aynı zamanda sosyal politikayı da destekleyen unsurlardır. “Yoksulluğun kendini yeniden üretmesi” dediğimiz bir kavram var. Aynı sosyoekonomik gruptan doğan çocukların önceki nesillere benzeme oranının yüksek olduğunu biliyoruz. İşte bu kısır döngüyü kırarak şekilde eğitime, sağlığa büyük harcamalar yaptık ve o yoksulluk kısır döngüsünü kırdık, en önemlisi bu sosyal politika açısından.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Onun için mi Urfa’da 600 bin mevsimlik tarım işçisi var?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Diğer taraftan, makro ve sektörel politikalar dışında elbette doğrudan sosyal destekler de veriyoruz. Bu konuda da 2002 yılında yüzde 0,4 olan doğrudan destekleri bugün millî gelire oranla yüzde 1,2’ye çıkarmış durumdayız. Yoksul sayısı arttığı için değil, biz bu sosyal alana daha büyük önem verdiğimiz için, daha büyük destekler oluşturduğumuz için bu noktalara geldi.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Şanlıurfa’daki mevsimlik tarım işçileri ne olacak Başkanım, 600 bin işçi var?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Aynı süreçlerde mutlak yoksulluk Türkiye’de azaldı. Dünya Bankasının, uluslararası kuruluşların, Birleşmiş Milletlerin bazı ölçütleri vardı biliyorsunuz, bir günde harcanan satın alma gücüne kadar dolar cinsinden ifade edilen rakamlar. Bunlar öyle bir noktaya geldi ki istatistiki olarak ölçülmesi anlamsız hâle geldi 2015’li yıllarda ve ondan sonra gelişmiş ülkeler gibi biz de mutlak yoksulluğu değil göreceli yoksulluğu ölçmeye başladık. Ne demek göreceli yoksulluk? Medyan gelirin yüzde 40’ının altında olanlar, yüzde 50’sinin altında olan, yüzde 60’ının, 70’inin altında olan. Göreceli yoksulluğu tanımlı gereği sifıra düşürmeniz imkânsız bir şey çünkü herkesi eşitlemeniz gerekiyor ama bunu en aza indirmek esas amaç, hem ortalama yükseltmek hem de bu göreceli kısmını azaltmak; biz de o yönde politikaları takip ediyoruz. Diğer ortaya konan birtakım yoksulluk, açlık göstergelerini muhalefet çokça kullanıyor; böyle bir resmî istatistiğimiz yok bizim; onun altını çizmek isterim bir daha, böyle bir resmî istatistiğimiz yok.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Evet, evet, sizin yapmadığınız istatistikler resmî değil, değil mi?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - 97 bin lira ilan edilen bir yoksulluk göstergesi var, bu ay herhâlde 100 bin lirayı aşar. Eğer gerçekten...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sendikalar yapamaz bunu, sadece sen yaparsın değil mi? Sendika yaparsa resmî olmaz değil mi?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - O zaman size bir şey söyleyeyim.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Söyle, söyle.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bakın, bir tavsiye: Eğer gerçekten 97 bin liranın, 100 bin liranın yoksulluk göstergesi olduğuna inanıyorsanız, önce kendi genel merkezinizden ve belediyelerinizden başlayarak tüm çalışanlarınızın maaşını bu yoksulluk seviyesinin üstüne çıkarın lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hangi parayla, hangi parayla, hangi belediyenin hangi parasıyla? Neden bahsediyorsun? Sen memleketi batırmışsın, bir de bundan bahsediyorsun.

SİBEL SUIÇMEZ (Trabzon) - Belediyeleri silkeleyin, silkeleyin, ondan sonra “Maaş öde!”

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bunu yapın, gelin, bize hesap sorun o zaman gerçekten inanıyorsanız buna.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Aristo’nun ruhunu zıplatıyorsun, Aristo’nun! Aristo mantığı aşılı çok oldu!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, sosyal politikalardan nüfus politikasını da çok önemli görüyoruz. Bazı arkadaşlarımız bunun altını çizdiler. Biz de bu konularda Aile ve Gençlik Fonu kurduk.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Açlık sınırında insanlar emekli maaşı alıyor.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bir taraftan doğum yardımlarını artırdık.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sandığı getir, iş nasıl yapılıyor gösterelim hep birlikte.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Kreş başta olmak üzere bakım hizmetleri, kadınların çalışma şartlarını iyileştirme konusunda bir seferberlik başlatmış durumdayız. Bütün bunlarla kapsamlı bir nüfus politikası izliyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Memlekette 16.800 lira emekli maaşı ver.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Siz zam yapamıyorsunuz, kapasite ne bilmiyorsunuz. Yapamayacaksınız bunu, onu mu idrak edemiyorsunuz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Sayın Cumhurbaşkanımız Nüfus Politikaları Kurulunu oluşturdu, Başkanlığını da ben yapıyorum, çok boyutlu bir çalışma yürütüyoruz. Orada da şunu ifade edeyim: Cumhuriyetin ilk yıllarında “pronatal” denilen nüfusu destekleyici politikalar benimsenmiş, 60’lı yıllara kadar böyle gelmiş.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Açlık sınırı nedir biliyor musunuz 4 kişilik bir ailenin?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Hatta Onuncu Yıl Marşı’na bakarsanız nüfusla ne kadar övünüldüğünü görürsünüz ama 60 askerî müdahalesinden sonra maalesef nüfus politikalarımızda büyük bir kırılma yaşanmış. Uluslararası bazı kurumların da etkileriyle,

vakıfların da çalışmalarıyla maalesef o tarihten sonra Türkiye nüfus karşıtı politikalar izlemeye başlamış ve bugün geldiğimiz noktada 1,48'lere kadar düşen bir doğurganlık hızı var. Tüm dünyada düşüyor, bu bir evrensel eğilim ama niçin Türkiye'de diğer ülkelerden daha fazla düştü? Bu soruyu da sormamız lazım.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yoksulluk, yokluk...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - İşte, burada 60 askerî darbesi ve 80 askerî darbesinden sonra...

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Hiç alakası yok.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - ...o dönemin askerî yönetimi "En fazla 2 çocuk." diye kampanyalar yaptılar, hatırlayın o günleri, "En fazla 2 çocuk." diye kampanyalar yaptılar.

CAVİT ARI (Antalya) - Geçinemeyen gençler...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bunlar yapısal hususlardır.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - O zaman düşmemiş ki sizin zamanınızda düşmüş.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bir defa geri gitti mi toplamak kolay değil.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) - Bravo vallahi(!)

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sizin toparlamanız kolay değil, doğru!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Ama biz bu konuda güçlü politikalarla yolumuza devam ediyoruz.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sizin zamanınızda düştü bu bugüne kadar.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Sayın Başkan, Bakanlar Kurulunun kaçar tane çocuğu var? Önce Bakanlarınızdan başlayın.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Sosyal politikalar alanında sadece doğrudan destek vermekle kalmıyoruz, aynı zamanda enerji sübvansiyonlarıyla destek veriyoruz. 2026 yılında sadece vatandaşlarımızın enerji faturasını düşürmek için bütçemize koyduğumuz kaynak 373 milyar liradır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Elektrik faturasını yükselten sizsiniz, zaten siz yükseltiyorsunuz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Diğer taraftan, asgari ücrete kadar tüm ücretleri vergi dışına çıkaran tarihi bir karara imza atmış bir Hükûmetiz ve bir Meclisiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Maliyetleri siz yükseltiyorsunuz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bu çerçevede sadece gelecek yıl asgari ücrete kadar olan ücretlerden vergi almamamızın oluşturduğu maliyet 1 trilyon 92 milyar liradır.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Ne kadar zam yapacaksınız? Asgari ücret ne kadar?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bu kadar kaynağı biz vergi olarak almıyoruz, asgari ücrete kadar ücretlilere bu imkânı sağlıyoruz.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Vergilerini sildiğiniz şirketlerden düşün onu.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Toplam 3,6 trilyon lira vergi muafiyeti veriyorsunuz. Başka kime veriyorsunuz Sayın Başkan?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Diğer taraftan, bunları da dâhil ettiğinizde, elektriği ve asgari ücreti, sosyal, doğrudan sosyal desteklerimiz 2 trilyon 382 milyar liraya ulaşmakta, bütçemizin 12,6'sına bu tekabül etmektedir.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Yılmaz, sizin de 2 çocuğunuz var.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Enerji maliyetini artıran sizsiniz zaten.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Tarıma 938 milyar lira kaynak ayırıyoruz ve burada sulamaları özellikle önceliklendiriyoruz. Sulama konusunda, geçtiğimiz konuşmalarda da ifade etmiştim, bir komisyon oluşturduk, ilgili bakanlarımızla birlikte kapsamlı bir yol haritası hazırlıyoruz. Orada şu an için ulaştığımız nokta şu, bunu özellikle altını çizerek söylemek istiyorum: Şehirlerde ve tarlalarda suyu verimli kullanmadığımız sürece şehirlere ve tarlalara ne kadar su getirirsek getirelim israfı önleyemeyiz. Suyu DSI'den getiriyorsunuz bir şehre, yüzde 50'si kayıp kaçak olarak gidiyor. O kadar yatırım yapıyorsunuz baraja, isale hattına, şehre gelip şehirde kaybolup gidiyor. Tarlalar için de bu geçerli. Tarlaya götürdüğünüz suyu vahşi sulamayla kullanırsanız elbette verimsiz olur. Dolayısıyla, birinci öncelik, suyun verimli kullanılmasıdır.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Yirmi üç yıldan beri niye yapmadınız Başkanım?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Peygamber Efendimiz'in bir hadisini burada hatırlatmak isterim. "Akarsu kenarında abdest alıyor olsanız da suyu verimli kullanın, israf etmeyin." diyor. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Dolayısıyla biz de bu anlayışla öncelikle verimlilik diyoruz.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Tekirdağ'da baraj yok, baraj!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Şehirlerde ve tarlalarda suyu verimli kullanmak; bunu yaptıktan sonra belki bazı barajlara ihtiyaç bile kalmayacak.

Şimdi, belediyeler -parti farkı gözetmeden söylüyorum- şehir içi kayıp kaçığa yatırım yapmak yerine ha bire "DSİ'den bana daha fazla su ver." derlerse işte asıl o zaman suyu israf etmiş oluruz. (CHP sıralarından gürültüler) Önce kendi kayıp kaçıklarını düzelterekler, şehir içinde kayıp kaçıklarını düzelterekler.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Siz enerji dağıtımında düzelttiniz mi Sayın Başkan? Enerjide yüzde 30 kaybımız var.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Dolayısıyla, gelen suyu da verimli kullanmış olacaklar.

Reel sektörü desteklemeye devam ediyoruz. 493 milyar lirayı bu kapsamda reel sektör destekleri için ayırmış durumdayız. İzlediğimiz istikrar programının özellikle emek yoğun sektörlerde bazı sorunlar doğurduğunun farkındayız. Sürekli iş dünyamızla da istişare içindeyiz. Dolayısıyla, bu emek yoğun sektörlerimizi özellikle; tekstil, konfeksiyon, deri, mobilya gibi sektörler, bunları desteklemek için bu sene 2.500 lira işçi başı destek vermiştik istihdamını koruyan KOBİ'lerimize. Gelecek yıl bu desteği 3.500 liraya çıkarıyoruz işçi başına. Sadece KOBİ'ler değil büyük ölçekli işletmeleri de bu kapsama alıyoruz. Dolayısıyla emek yoğun sektörlerimizi de gözetiyoruz. Finansman koşullarının makro olarak zaten iyileşeceğini görüyoruz.

Faiz oranları... Faiz indirim döngüsüne girmiş durumdayız. Enflasyon düştükçe finans maliyetleri de düşüyor. Bir taraftan bu genel düşünüşle birlikte finans maliyetleri daha makul seviyelere gelecektir ama biz bunu beklemeden "selektif" dediğimiz seçici uygulamalarla da esnafımızı, çiftçimizi, KOBİ'lerimizi gözetken, emek yoğun sektörleri gözetken, teknoloji yoğun sektörleri gözetken selektif finansal uygulamaları da yapıyoruz, bunları da yapmaya devam edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, en çok övündüğümüz, haklı olarak övündüğümüz alanlardan biri savunma sanayimiz. Savunma sanayimiz... Güvenlik birimleri ve Savunma Sanayii Destekleme Fonunu dâhil ettiğimizde savunma ve güvenlik alanına 2 trilyon 155 milyar lira kaynak öngörüyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - “Drone”lar Ankara’ya kadar geldi.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bu da bütçemizin yüzde 11,4’üne karşılık gelmektedir. Buna “güvenlikçi bir anlayış” diyenler olabilir ama biz şuna inanıyoruz: Demokrasinin de kalkınmanın da temelinde güvenlik vardır. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Güvenliğin olmadığı bir yerde ne özgürlüklerinizi yaşayabilirsiniz ne de yatırım ortamı gelişir. Elbette güvenli bir ortam olacak ama biz hep yine şunu söylüyoruz: Bizim güvenlik anlayışımız insan odaklı bir güvenlik anlayışdır, devlet güvenliği ile millet güvenliğini ayıran bir anlayış değildir. Bizim anlayışımız insanına güvenlik hizmeti veren bir devlet anlayışdır ve bu anlayışla tüm vatandaşlarımızın, 86 milyonun güvenliğini sağladığımız bir ortamda hem demokrasimizi hem kalkınmamızı daha ileriye taşımaya devam edeceğiz. Çelik Kubbe gibi, KAAK gibi, KIZILELMA gibi sembol projeler başta olmak üzere savunma sanayimizdeki çitayı daha yükseklerle taşımaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, asrın felaketi olan depremle ilgili de birkaç söz söylemek istiyorum. Çünkü biz şuna inanıyoruz: Krizleri yönetmek istemiyorsanız riskleri yönetmeniz lazım, riskleri azaltmanız lazım. Dolayısıyla bir taraftan depremin yaralarını sarıyoruz, inşa ve ihya çalışmaları yapıyoruz. Son iki buçuk yılda, dile kolay, 90 milyar dolar ekstra bir harcama yaptık, buna rağmen bütçe disiplini koruduk. İşte, borçlanmamızın, faizlerdeki bir miktar artışın en temel gerekçesi de budur ama bu, geçici bir durum; bu, artık önümüzdeki yıllarda gündemimizden büyük oranda kalkacak bir durum. Buna rağmen yolumuza devam ediyoruz.

Bu noktada şunu da söylemeden geçemeyeceğim: Bu ayın sonunda 450 binden fazla hak sahibine anahtarları teslim edilecek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Bakın, ben iyi hatırlıyorum, ilk o yıkımı gördüğünüz zaman -muhalfeet, belki de haklı olarak çünkü dünyanın hangi ülkesinde olsa öyle söylersiniz- “On yılda bu toparlanmaz.” dediniz, “Yirmi yılda toparlanmaz buralar.” dediniz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Siz de “Bir yılda yaparız hepsini.” dediniz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - İki buçuk yılda toparlandı ve şu anda oralar, o şehirlerimiz çok daha farklı bir noktaya gelmiş durumda. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Gel Hatay’a götüreyim seni, gel.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Sadece konutlar değil bakın, konut diye görmeyin; yolları yeniledik, tünelleri yeniledik, köprüleri yeniledik, okulları yeniledik, hastaneleri yeniledik, organize sanayi bölgelerini yeniledik. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Topyekûn bir bölgeyi yeniden inşa ettik ve bunu Türkiye başardı. Bununla da iftihar ediyoruz, gurur duyuyor.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kaybedilen canlar ne olacak? Orada sorumluluğunuz yok mu?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Dünyaya örnek olacak bir çalışma yaptık. Dünyadan da gelenler muhalfeetten farklı söylemiyorlar.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kaybedilen canlar ne olacak?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - “Nasıl başardınız?” diyorlar, “Böyle bir şeyi nasıl yapabildiniz?” diye soruyorlar hakikaten.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Kaybedilen canlarla ilgili sorumluluğunuz ne olacak? Kaybedilen canları geri getirebilir misiniz?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, şimdi, bir taraftan depremin yaralarını sararken bir taraftan da yeni afetlere, risklere karşı bünyemizi, direncimizi güçlendiriyoruz.

DENİZ YAVUZYILMAZ (Zonguldak) - Bu tedbiri daha önce alsaydınız ya yirmi yıldır iktidardasınız!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Bu çerçevede, hem antienflasyonist politikalar kapsamında arz yönlü bir müdahale aracı olarak hem de afetlere karşı direncimizi artıracak bir program olarak Sosyal Konut Programı’mızı ilan ettik; 500 bin sosyal konut ama yeni demografimize uygun, maliyet etkin, enerjiyi iyi kullanan, afetlere dayanıklı konutlar. Bu konutların ilk kuraları da bu ay sonuna doğru çekilmiş olacak. Yüzde 10 peşinat, iki yüz kırk ay vadeyle insanımızın ev sahibi olmasını sağlayacağız. Diğer çalışmalarımızla birlikte, konut sahipliğini daha bir yükselteceğiz. Bugün ülkemizde yüzde 28’i toplumun kiracı konumunda, yüzde 72’si ya kendi evinde oturuyor veya kira ödmeden, işte bir yakını olabilir, başka bir sebep olabilir, kira ödmeden oturuyor, toplumun yüzde 28’i kiracı konumunda. Özellikle metropollerde bunun ne kadar önemli bir sorun olduğunun farkındayız. Dolayısıyla en büyük önceliği de İstanbul’a verdik; 100 bin konut yapacağız İstanbul’da, 15 bin de daha düşük kiralananabilir konut inşa edeceğiz. Şimdiden İstanbul’umuza ve tüm Türkiye’ye hayırlı olsun diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, yatırımları hiçbir şekilde ihmal etmiyoruz. Sermaye giderleri için 2026 yılı bütçemize 1 trilyon 312 milyar lira kaynak ayırdık. Ayrıca 345 milyar lirası afet konutlarının yapımı ve altyapı giderlerinde kullanılmak üzere sermaye transferleri için 525 milyar lira, yatırımları hızlandırma ödeneği için 169 milyar lirayı da dâhil ettiğimizde 2 trilyon 7 milyar lira yatırım ödeneği öngörüyoruz. Bununla sulamalardan demir yollarına, havalimanlarından deniz yolu yatırımlarına birçok alanda yatırımlarımızı sürdüreceğiz.

Diğer yandan, ekolojiden bahsedildi, çevreden bahsedildi, gerçekten çok önemli. İnşallah gelecek yıl kasım ayında COP31 toplantısı Türkiye’de olacak; muhtemelen 100 binden fazla insan katılacak Antalya’da kasım ayında ve dünyanın ekoloji politikaları Türkiye’de tartışılacak; bu çok önemli gerçekten. Oraya iktidarıyla, muhalefetiyle tüm partilerin katkı sunmasını temenni ediyoruz.

Bizim de On İkinci Kalkınma Planı’mızın omurgasını yeşil ve dijital dönüşüm oluşturuyor. Yüksek gelirli ülkeler liginde kalıcı olacaksak bunu başarmak zorundayız, yeşil ve dijital dönüşümü bütün alanlarda başarmak durumundayız. Bu kapsamda, 2026 bütçemizde su kaynaklarını korumak için 159,2 milyar lira, demir yolu altyapı faaliyetleri için 108,1 milyar lira, iklim değişikliğine uyum kapsamında taşkın kontrolü faaliyetleri için 36,5 milyar lira, kent içi raylı ulaşım sistemleri için 25 milyar lira; orman bakımı, ağaçlandırma için 20,7 milyar lira... Burada da bir parantez açayım; dünyada geçtiğimiz çeyrek asırda orman varlığını artıran nadir ülkelerden biri Türkiye Cumhuriyeti’dir; bunu da bu dönemde başardık. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Gezideki o söylemlere rağmen, birçok aksine algı oluşturma çalışmalarına rağmen bunu Türkiye başardı; orman varlığını artıran bir ülke.

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Yüzde 98’ini maden sahası ilan ettiniz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Yangınlarla mücadele için 20,5 milyar lira, atık su arıtma gibi faaliyetlere 18,9; binalarda enerji verimliliği için 10,5 milyar; çölleşme, erozyonla mücadele için 10 milyar gibi birçok kaynağı ayırdık.

Mahallî idareleri de ihmal etmiyoruz elbette. Büyükşehir ve diğer belediyelerimiz ile il özel idarelerimize ayrılan toplam kaynak 1 trilyon 657 milyar liradır. 2026 bütçemizde 1 trilyon 657 milyarı mahallî idarelere ayırıyoruz. Biz geldiğimizde mahallî idarelerin bütçedeki payı sadece yüzde 4'tü, bugün bu pay yüzde 8,7'ye ulaşmış durumda. İşte, biz, mahallî idarelere böyle destek oluyoruz, hiçbir şekilde mahallî idarelerin önünü kapatan, engel olan bir anlayışla hareket etmedik, etmiyoruz. Kimse böyle bahanelere sığınmasın, rakamlar ortada.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Başkan, siz geldiğinizde çay kaç paraydı? Şimdi çay 50 lira oldu, 50 lira!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Dolayısıyla, buradan bir kez daha belediye başkanlarına seslenmek istiyorum.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Yani dolar 50 lirayı buldu; geldiğinizde dolar 1 liraydı, şimdi 50 lira oldu.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Ne dersenez deyin, hangi polemiği yaparsanız yapın.

Belediyeler öncelikle bu kaynakları asli işlerine harcamalıdır, önceliklerini belirlemelidir. Temiz, sağlıklı, yeterli içme suyu sunmadan başka şeylerin peşinde koşuyorsa bir belediye doğru yapmıyor demektir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Halkın peşinde koşuyor, halkın! Halk aç, bir çorbaya muhtaç hâle getirdiniz!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Trafik çilesini azaltmak yerine, çözüm getirmek yerine, başka işlerin peşinde koşuyorsa sorgulanması gerekir, tartışılması gerekir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

CAVİT ARI (Antalya) - AKP'li belediyelerin borçlarını CHP'li belediyelerden kestiniz Sayın Başkan.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Bir bardak çaya muhtaç hâle getirdiniz halkı!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Yine, afetlere karşı dirençli şehirler oluşturmak yerine başka işlerle uğraşıyorsa tartışılması gerekir.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Emekliye para vermiyorsanız konuşmaya gerek yok!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Buradan da şunu tekrar ifade etmek istiyorum: Belediyeler önemli, biz de onlara kaynakları veriyoruz ama onlardan da -hangi partiden olursa olsun- kaynakları verimli kullanmalarını, etkili kullanmalarını, vatandaşlarımızın ihtiyaçlarını gözetmelerini bekliyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) - AK PARTİ'li belediyelere söyleyin! Bütün borçları onlardan devralıyoruz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Maalesef, bugün yine bir arkadaşımızdan şöyle bir ifade duydum, daha önce bir belediye başkanımız kullanmıştı: “Yol yaparsak trafik artar.” demişti bir belediye başkanımız. Bugün de bir arkadaşımız “Hastane yaparsak hastaların sayısı artar.” gibi bir ifade kullandı, yanlış anlamadıysam.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, sen öyle anlamışsın, sen öyle anlamışsın da ne taraftan anlıyorsun yani!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Hemen ardından da bölgesine hastane talep etti yani bu da bir garip oldu tabii.

CAVİT ARI (Antalya) - Siz AK PARTİ'li belediyelere tembihleyin.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Vatandaş açlığa mahkûm ediyorsunuz! Enflasyonla mücadeleyi de açlıkla terbiye ederek yapıyorsunuz!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Fakat şunu söyleyelim: Ankara'yı görüyorsunuz, Ankara'da yol yapılmayınca trafik azalmadı, arttı, bunu gündelik hayatımızda yaşıyoruz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Böyle laflarla bu işler olmaz; yatırım yapacaksınız.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Siz de vatandaşa para verin. “Emekliye, asgari ücretliye, memura yoksulluk sınırının altında maaş vermeyin.” diyoruz artık.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Belediyelerin toplam harcamalarında yatırımların payı düşüyor. Lütfen, belediye bütçeleriyle daha çok yatırım yapın, insanımızın çilesine çare bulun, bunu söylüyoruz, yanılsa yanılsayın deyin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

CAVİT ARI (Antalya) - AKP'li belediyeye söyleyin, AKP'li!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Atanamayan öğretmenlerimizin, sağlık çalışanlarımızın atamalarını yapın, çocukları meslek sahibi yapın artık!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Belediyelere aktardığımız kaynak dışında aydınlatma giderleri için 21 milyar, KÖYDES için 10 milyar, SUKAP için 6 milyar kaynak ayırmış bulunuyoruz.

HASAN TURAN (İstanbul) - Konser var, konser; konser yapıyorlar!

SERKAN SARI (Balıkesir) - Yazıktır! Şu kaynaklarınızı kullanın çocuklar için!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Özellikle su meselesiyle ilgili yeni eylem planımızı yaptıktan sonra finansal gücü yetersiz olan belediyelerimizle ilgili nasıl bir destekleme sistemi oluştururuz, bunun üzerinde de çalışıyoruz.

SERKAN SARI (Balıkesir) - Sayın Başkan, sokaklar üniversite mezunu motokuryelerle dolu!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Hükümet olarak ülkemizi her alanda ileri taşımaya devam edeceğiz. Ülkemizi insanımızın hak ettiği standartlara kavuşturmak için gece gündüz durmadan planlı ve programlı şekilde çalışacağız, bize düşen budur. Bu anlayışla Gazi Meclisimizin takdirine sunduğumuz 2026 yılı bütçesi mali disiplini esas alan, istikrarı koruyan ve refahı güçlendirmeyi hedefleyen bir istikrar ve refah bütçesidir.

Rahmet ve mağfiret mevsimi olan mübarek üç aylara eriştiğimiz bugünlerde üç aylarınızı ve önümüzdeki Regaip Kandili'ni tebrik ediyorum; milletimiz, ülkemiz ve tüm İslam âlemi için hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah'tan niyaz ediyorum. Ramazan ayına da sağlık ve huzur içerisinde erişmeyi nasip etmesini Yüce Rabb'imizden niyaz ediyorum.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Ramazan ayında sahuru, iftarı nasıl yapacak emekli?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - Kısa bir süre sonra gireceğimiz 2026 yılınızı da şimdiden kutluyorum. Hem sizin hem milletimizin yeni yılını kutluyorum. Milletimiz için, tüm insanlık için yeni yılın esenlikler getirmesini diliyorum.

Bu duygularla AK PARTİ'nin 24'üncü, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin 8'inci, Türkiye Yüzyılı'nın 3'üncü bütçesinin hayırlı, uğurlu, bereketli olmasını diliyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Bu tekliflerin hazırlanmasında gösterdiği stratejik vizyon ve güçlü liderlik için Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a en derin şükranlarımı arz ediyorum. Ayrıca, bütçe görüşmelerine Cumhurbaşkanlığı çatısı altında destek veren milletvekillerine ve özellikle Milliyetçi Hareket Partisinin Sayın Genel Başkanı Devlet Bahçeli'ye teşekkürlerimi sunuyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar) Harcanan yoğun mesai ve katkılar için saygıdeğer Meclis Başkanı ve Başkan Vekillerine, tüm milletvekillerine, tüm gruplara, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Değerli Başkan ve üyelerine ve Bakanlarımıza bir kez daha teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı başta olmak üzere bütçe ve kesin hesap kanunu tekliflerinin hazırlanmasında emeği geçen tüm kamu kurum ve kuruluşlarına; görüşmeler boyunca büyük özveriyle çalışan yasama uzmanlarına, stenograflara...

VELİ AĞBABA (Malatya) - Haklarını ver, haklarını; para ver, para!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI CEVDET YILMAZ (Devamla) - ...idari ve destek personeline, Meclis çalışanlarına ve bizleri sürekli takip eden basın mensuplarına; unuttuğumuz kim varsa işte Emniyet güçlerimizden, başka konularda hizmet veren arkadaşlarımıza varıncaya kadar hepsine teşekkür ediyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisimizin Genel Kurulunu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi bir kez daha saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Emir, buyurun.

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Başkan, sayın hatip şahsımı da göstererek bazı konuları bilmediğimi ve çarpıttığımı ifade etti, 69'a göre kürsüden söz istiyorum.

BAŞKAN - Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

İki dakika...

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde yürütme adına yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) - Sayın Bakanın üstenci tavrının kendisine hiç yakışmadığını söyleyerek başlamak isterim, hiç yakışmadı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ben sizin gibi konuşsaydım şöyle başlardım: "Sayın Bakan, ben konuşurken siz burada yoktunuz."

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Siz her şeyi yanlış anlamışsınız.

MURAT EMİR (Devamla) - "O yanınızdaki uzmanlar -kim söylediye- sizi yanıltmışlar." derdim ama öyle demeyeceğim çünkü bakın, benim söylediğim çok açık. Bir büyüme rakamınız var, akşama kadar büyüdük diye övünüyorsunuz ama bunu ne pahasına yapıyorsunuz?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sen "Yanlış ifade ettim." desene Allah aşkına!

MURAT EMİR (Devamla) - Bunu yüzde 372 enflasyon pahasına yapıyorsunuz, bunu söylüyoruz; bu yanlış mı? Bu, ekonomi literatürüne aykırı mı arkadaşlar? (CHP sıralarından alkışlar) Enflasyon yaratarak, ekonomiyi ısıtarak tabii büyüsünüz ama gerçekte normal, makul, daha önceki gibi yüzde 8,5'lük enflasyonunuz olsa böyle olmaz; bunu söylüyoruz.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ümit Özlale'ye sor, Ümit Özlale'ye.

MURAT EMİR (Devamla) - Ama buna cevap veremeyince, benim hiçbir eleştiriye cevap veremeyince, “CDS” dedim, “istihdam” dedim, “yüzde 40 faiz” dedim, “Büyümüyorsunuz.” dedim, “Dışarıdan doğrudan yatırım alamıyorsunuz.” dedim; hangisini yanlışlayabili? Hiçbirini. Birinin ucundan bir şey buldu.

Bakın, Sayın Bakana ben “Yalan söylüyorsun.” demedim “Rakamlar yalan.” dedim. Bir örnek vereyim mi: Efendim, bunlar iki buçuk yılda konut sorununu bitirmiş. Hayır efendim, bu rakam yalan Sayın Bakan. Siz bir yılda 650 bin konut yapacaktınız, söz vermediniz mi? Verdiniz. Peki, niye yapmadınız? Şimdi, geliyorsunuz “Efendim, iki buçuk yılda 450 bin konut yaptık.” (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Sen traktörden bahset, traktörden.

MURAT EMİR (Devamla) - Hayır, siz iki yıl on bir ayda yaptınız Sayın Bakan, uzmanlarınız sizi yanıltıyor, dikkatli konuşun ve hâlâ 350 bin vatandaş konteynerde.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, sen traktörden bahset, traktörden.

MURAT EMİR (Devamla) - Şimdi, ben buna “yalan rakam” demeyeceğim de ne diyeceğim? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ZAFER SIRAĞAYA (İstanbul) - Deprem bölgesine gitmediğiniz belli.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Ya, sen traktörden bahset.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

BAŞKAN - Şahısları adına ikinci konuşma, aleyhte olmak üzere, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Sayın Gökhan Günaydın'a aittir. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Günaydın daha evvel partisiyle ilgili sataşmadan dolayı söz istemişti, onu da bu süreye ilave ediyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Genel Başkanım, siyasal partilerin Sayın Genel Başkanları, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, değerli bürokratlar, televizyonları karşısında bizleri dinleyen aziz milletimiz ve basınımızın sevgili emekçileri; evet, aşağı yukarı iki aylık bir bütçe maratonunun bugün son günündeyiz ve hatta son on dakikasındayız.

Ben burada bütçe konuşacağım; memleketin derdinden konuşacağım; asgari ücretliden, emekliden, çiftçiden konuşacağım ama ilginç olan şu: 23'üncü bütçesini, 24'üncü bütçesini yapmakla

övenen siyasal partinin bugün 3 Grup Başkan Vekilini dinledik, bir de milletvekilini dinledik. Polemik yapmaktan başka hiçbir şey yapmadınız ya! (CHP sıralarından alkışlar) Bir tek “asgari ücret” demediniz, bir tek “emekli” demediniz. Bakın, siyasetçiye inanmayın, bizi televizyonlarda dinleyenler, ben de dâhil olmak üzere, siyasetçiye güven duymasınlar; açsınlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi tutanaklarından bunları teyit etsinler. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Eğer AKP’nin 3 Grup Başkan Vekili ve konuşan milletvekili bir tek “emekli” dediyse, bir tek “asgari ücretli” dediyse, bir tek “esnaf” dediyse; Cumhurbaşkanı Yardımcısı bıkıracak derecede uzun konuşmasında bu vatandaşın gerçek derdiyle ilgili bir tek rakam verdiyse ben haksızım.

NİLHAN AYAN (İstanbul) - Haksızsın!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Eğer vermedilerse biz haklıyız arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, peki, yapmadılar da ne yaptılar, onu söyleyeyim: Polemiğin dibine vurmaya çalıştılar. Yaşlarına bakıyorum, birisi 1968’de doğmuş, tek parti döneminden bahsediyor. Tek parti dönemini nereden biliyorsun acaba? Okudun mu? (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Okudun. Peki, eksik okmuştun; bak, ben sana bir şey söyleyeyim, eksik okumuştun çünkü tek parti demek Mustafa Kemal Atatürk demektir; onurumuzdur, övünüyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Başka bir şey daha var, tek parti demek... Ya, tarih bilincinden bu kadar mı uzaksınız? Mustafa Kemal Atatürk’ün uzunca bir dönem Başbakanlığını Celal Bayar yapmıştır, hiç mi duymadınız be kardeşim? Milletvekilliğini Adnan Menderes yapmıştır. Demek ki siz tek parti içerisinde kendi dedelerinizin de izini inkâr ediyorsunuz; işte, o kadar tarih bilincinden yoksunsunuz. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) O tek parti döneminde ne oldu biliyor musun? O tek parti döneminde Türkiye Cumhuriyeti emperyalizmin boyunduruğundan kurtarıldı, bir; Osmanlı’nın borçları ödendi, iki. (CHP sıralarından alkışlar) 1929’da dünyada büyük ekonomik buhran varken, kriz bütün dünyayı sarmış sarmalamışken sata sata bitiremediğiniz bütün KİT’ler o yıllarda yapıldı, üç. Siz ne yaptınız biliyor musunuz? Siz o devletin en zor zamanlarında yaptığı KİT’leri yalnızca 65 milyar dolara, bu yılki bütçenizin 2 trilyon 740 milyar liralık faiz parasına sattınız.

ÖMER İLERİ (Ankara) - Doğru değil.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Böylesine haramzadesiniz sizler. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Evet, tek parti dönemini bilmezsiniz, tek parti döneminde kimlerin başbakanlık yaptığını, kimlerin milletvekilliği yaptığını bilmezsiniz. Mustafa Kemal Atatürk’e düşmansınız, korkudan onu da söyleyemezsiniz, böyle dolanmaya çalışırsınız. Atatürk’ün ruhu korkutuyor sizi, korkutmaya devam edecek. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Gelelim, belediyelere. Bak, belediyelere ilişkin dünyanın iftirasını atıyorsunuz. Buraya bir başka başlık açacağım, buraya daha özel gireceğim ama şimdilik şunu söyleyeyim: Bak, burada bir tane kanun teklifi verdik, Sayın Devlet Bahçeli de burada oturuyor, o da dedi ki: “TRT’den yayınlansın.” Niye korkuyorsunuz ya, bu iftiralardan niye korkuyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

NİLHAN AYAN (İstanbul) - Kimden korkacağız?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Yayınlansın da ak mıymış, kara mıymış, görelim hadi, var mısınız? Bir tane imza atacaksınız, bir tane. Atamazsınız, niye biliyor musunuz? İşiniz iftira, işiniz böyle cayır cayır bağırarak.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Niye bağırıyorsun? Niye bağırıyorsun?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Asla o sesinizi düşürerek, sözünüzü yükselterek konuşamazsınız. Bütün bunlar yalancıların ve iftiracıların ortak özelliğidir çünkü. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Sesini niye yükseltiyorsun? Sesini niye yükseltiyorsun; niye yükseltiyorsun sesini?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Bir başka şey daha söyleyeyim: Bak, bir tane kanun teklifi getirmişim ben buraya, güzel bir kanun teklifi, diyorum ki: “Burada bir mal bildirimi beyanı yapalım, Cumhurbaşkanı ve Yardımcısı...”

NİLHAN AYAN (İstanbul) - Sadece hakaret, başka hiçbir şey yok; bomboş bir konuşma, hakareten başka hiçbir şey yok.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Fikir yok konuşmada, sadece iftira var, sadece iftira var.

NİLHAN AYAN (İstanbul) - Sadece iftira, bomboş konuşma.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Fikir dinlemek istiyor musun? Bak, sen anlayamazsın Süleyman da, bak, dinle: Cumhurbaşkanı Yardımcısının, bakan yardımcısının, bütün milletvekillerinin, bütün belediye başkanlarının siyasete girmeden beş yıl evvelki mal varlıklarını geriye yönelik olarak MASAK saptayacak ve raporlayacak. Siyasete girdi, MASAK her yıl raporu yeniden yayınlayacak. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Siz de razı oluyor musunuz?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Sonra bunlar çelik kasalara girmeyecek, bunlar internette yayınlanacak. Kim siyasetten kazanıyor, kim vatansever, herkes görecektir. Var mısınız? (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Fikrin mi yok, niye bağıryorsun? Dün diyordun ya “Sesini niye yükseliyor?” diye, fikrin mi yok senin?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Bak, bir şey söyleyeceğim: En çok bağırandan başlayarak... En çok bağıran her zaman en hırsız olanıdır. Bağırmayın, buna bir imza atın, görelim. Bir tane cesur yok mu ya aranızda? Şuna “Ben varım, ben imza atıyorum.” diyen bir cesur adam yok mu aranızda? Yazıklar olsun, yazıklar olsun! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

CELALETTİN KÖSE (Gümüşhane) - Sana yazıklar olsun, sana yazıklar olsun!

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Sana yazıklar olsun! Terbiyesiz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Üçüncüsü, Cumhuriyet Halk Partisi...

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - İyi çitileyin, iyi çitileyin!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Yatar kalkar, Cumhuriyet Halk Partisine hakaret etmeye kalkışsınız.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Genel Başkanlarınızın sözlerini kabul etmiyorsunuz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Bu Cumhuriyet Halk Partisi cumhuriyetin kurulmasından elli gün evvel kurulmuş bir siyasal partidir. Bu Cumhuriyet Halk Partisini kapatmaya çalışanlar olmuştur; CHP'nin Genel Başkanları tutuklanmıştır; CHP'nin Genel Başkanlarına silahlı saldırılar, taşlı saldırılar olmuştur; CHP'nin il başkanları öldürülmüştür; CHP kapatılmıştır. Bunları yapanlar, başta Kenan Evren olmak üzere, hepsi şu anda zebanilerle beraber; siz de onların izinden gidin, sizi de zebaniler karşılayacak. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Ha, böyle cübbesine rozet taktırdığınız adamlar Cumhuriyet Halk Partisinin kapatılmasını talep ediyorlar; sizin yedi sülaleniz Cumhuriyet Halk Partisine hiçbir şey yapamaz; Halep oradaysa arşın buradadır! (CHP sıralarından alkışlar)

NİLHAN AYAN (İstanbul) - Doğru, biz bir şey yapmıyoruz, siz yapıyorsunuz zaten! CHP'ye biz ne yapıyoruz, siz yapıyorsunuz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Ha, şunu söylüyorlar, diyorlar ki, Akbaşıoğlu diyor ki: "Siyaseten bizi azledecekmiş vatandaş, seçime gidelimmiş." Yahu, Akbaşıoğlu, bizim de tam söylediğimiz bu. Bak, bir GENAR var, GENAR, biliyor musunuz? İhsan Aktaş, sizin adamınız, tanırırsınız.

EYYÜP KADİR İNAN (İzmir) - Senin adamın!

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Senin adamın!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - O, en son, Cumhuriyet Halk Partisini 2'nci parti gösterdi, siz bizi geçmişsiniz. İhsan Aktaş, GENAR, Kıbrıs seçimlerinde yüzde 60'la kazananı yüzde 40 bulmuştu, yüzde 40'la kaybedeni de yüzde 60 bulmuştu, şimdi de sizi 1'inci gösteriyor.

TUBA KÖKSAL (Kahramanmaraş) - Ana muhalefeti...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hazır GENAR da sizi 1'inci gösteriyorken, korkmayın, pazartesi günü, gelin, kararı alalım, sandığı getirelim, boyunuzun ölçüsünü verelim size, var mısınız? Hadi var mısınız? (CHP sıralarından alkışlar)

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Bu millet size oy vermeyecek, bu millet sizi iktidar etmeyecek!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Ha, tabii... Süleyman, sesin kısılacak Süleyman!

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Sesin bakıyorum da yüksek çıkıyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Senin sesin kısılacak!

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Fikrin mi yok? Genel Başkanlarının sözlerini mi kabul etmiyorsun?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Ya, kısılsa ne olur, kısılmasa ne olur; işin bağırarak!

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Niye bağırıyorsun? Niye bağırıyorsun?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Şimdi, devam edelim. CHP Genel Başkanlarına saldırmak, asgari nezakete sahip olmadığınız için CHP Genel Başkanlarına saldırırsınız. Bakın, ben size söyleyeyim...

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Genel Başkanlarının sözünü kabul etmiyorsun!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Cumhuriyet Halk Partisinin kurultayları sizin kurultaylarınıza benzemez. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Sizin kurultaylarınızda bir hafta evvel Erdoğan her türlü şeyi ayarlar, sizi davet eder, siz planlanmış bir kurultayda el kaldırırsınız.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Belediyenin aracı dışarıda bekliyor!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Biz de öyle olmaz birader, biz de ne olur biliyor musun?

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Belediyenin aracı dışarıda bekliyor!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - CHP'nin delegeleri Türkiye'nin dört bir tarafından gelir, o CHP'nin delegeleri memleketin işaretini alır, oyunu kullanırlar. CHP Genel Başkanları kurultayda değişir! (CHP sıralarından alkışlar) Başbakanlar sizin tarafınızdan görevden alındı bu memlekette, biz de böyle olmaz.

Ha, bir başka alçakça iftirayı ve çarpıtmayı yapıyorsunuz. Antonio Costa'dan Genel Başkan randevu istemiş de Genel Başkan beş dakika randevu alamamış. Yahu, hayatınız yalan be, hayatınız yalan! Burada bir şey söyleyeyim size, Lozan'ın yüz yıllık gizli maddeleri vardı da maden çıkartamıyordunuz, ne oldu? Ne oldu utanmazlar? O yüzyıl bitti mi?

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Niye bağıırıyorsun? Niye bağıırıyorsun?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Bitti mi?

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Fikirsiz! Fikirsiz! Niye bağıırıyorsun?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Fesli Kadir'in evlatları, bitti mi? Bitti mi o yüzyıl?

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Niye sesini yükseltiyorsun?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Ben size söyleyeyim: Antonio Costa ile Genel Başkan bundan evvel defalarca görüşmüştür. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) AB Konseyi Başkanı konuşmasını yaptıktan sonra çiftçilerin traktörle eylemleri için derhâl salonu terk etmiştir ve Genel Başkan da "Kalsa ve liderleri dinlese daha iyi olurdu." demiştir; mesele bundan ibaret, bunu çarpıtmaya çalışıyorsunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Ha "randevu" deyince ben size söyleyeyim: Ya, camdan evde oturanlar başkasının evini taşlamasınlar. Randevu nasıl olur biliyor musun? Rusya'nın uçağını düşürürsünüz, "Kim düşürdü, kim düşürdü?" diye birbirinizle yarışsınız, bir hafta sonra aklınız başınıza gelir "Bu Putin bizi yiyecek." diye Putin'den randevu alırsınız, sonra sizi Rus televizyonunun canlı yayınında iki dakika ayakta bekletirler, Türkiye de sizin adınıza utanır be kardeşim, utanır! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Biz sizden utanıyoruz, biz sizden utanıyoruz! Brüksel'e giden sizsiniz!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Sonra bir şey daha söyleyeyim: Trump'tan randevu almaya çalışırsın, Trump sana randevu vermez.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Hadi oradan, hadi oradan, hadi oradan!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Dersin ki: "Junior Trump, İstanbul'a gel de seninle bir görüşelim." Junior Trump da der ki: "Olur, randevuyu hallederiz, yalnız bazı işler var." "Neymiş onlar?" "250 tanecik Boeing alacaksın bizden." "Eyvallah, yaparız." "Nadir toprak elementlerini bize vereceksiniz."

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Yalan ağzında yuva yapmış, yalan ağzında yuva yapmış!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - "Eyvallah, verimiz." "Nükleer anlaşmasını bizle yapacaksınız." "Ne demek, sözü mü olur, yaparız."

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Doğruyu konuşsana, yalan senin hayatın olmuş!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Bunları Trump'a gitmeden, Amerika'ya gitmeden Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı açıkladı ve siz, şimdi böyle olduğu gibi, aynı böyle yırtınarak "Yalan!" diye bağırdınız. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Sonra o toplantı bitti, o toplantıdan çıktılar, NTV muhabiri ve Anadolu Ajansı muhabirinin karşılıklı konuşmaları istemeden basına yansıdı. Anadolu Ajansı muhabiri NTV muhabirine sordu: "İçeride neler oldu?" Adam anlattı. NTV muhabirine de bir daha sordu: "Peki, biz ne aldık?" dedi. Çok özür diliyorum, "Babayı aldık." dedi. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) İşte bu kadar basit. "Babayı aldık." dedi, hiç mi utanmadınız, hiç mi utanmadınız? Sonra o adamı kovdurdunuz. NTV muhabirinin suçu neydi ya? Hayatında bir kere gerçek muhabirlik yaptı adam, onda da kovdurdunuz. Çocuğun ekmeğiyle oynamaya utanmadınız mı be kardeşim, utanmadınız mı?

NİLGÜN ÖK (Denizli) - Muhabir içeride miydi ya, masada mıydı?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Şimdi, bir başka hikâye, vay, bir traktör meselesi... Yahu, cahile neyi anlatacaksın? O traktör meselesi... Özgür Özel herkese bir traktör dağıtacakmış. Yahu, fesli Kadir'e ihtiyacımız yok, siz kendiniz de yıllar süren yalanları uydurabiliyorsunuz.

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - O sizin işiniz, sizin işiniz! İstanbul'daki vaatlerinizi bir gerçekleştirin, Ankara'daki vaatleri gerçekleştirin, İzmir'deki vaatleri gerçekleştirin. Ne oldu onlar?

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Mesele ne? Şu kadar basit, diyor ki Özgür Özel, diyor ki o zamanki Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı: "Batıda, Ege Bölgesi'nde Cumhuriyet Halk Partili bir belediyeye oy veren çiftçi ile oy vermeyen çiftçi arasında beş yılda 1 traktör ederi kadar fark var dolayısıyla CHP'li belediyeye oy verirken..."

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Verirsen hiçbir şey alamazsın, hizmet alamazsın, su alamazsın...

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - ...beş yılda 1 traktör parasını cebine koymuş olursun." Siz diyorsunuz ki: "Özgür Özel traktör vadetti, vermedi." Allah akıl versin, Allah yalancının da akıllısını nasip etsin! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Şimdi, tabii, bunlardan ibaret değil. Burada Varank konuşma yaptı, bir tane tekerleği böyle çıkarmış da bilmem ne yapıyormuş falan... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SEDA SARIBAŞ (Aydın) - Ne olduğunu bile bilmiyorsunuz!

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Manası çok derin, çok derin.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Yahu, 2023'te siz Ay'a sert iniş yapıyordunuz, sert iniş; 2023 geçti, nereye sert iniş yaptınız, nereye, nereye sert iniş yaptınız? İşte bu kadar basit, hayatınız yalan, hayatınız yalan! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Bağırma, bağırma!

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Başkanım, on dört dakika oldu.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Ha, şunu da söyleyeyim: Hakan Fidan var ya, Hakan Fidan, eski MİT Başkanınız, şimdiki Dışişleri Bakanınız, istemeden o da Bakanlık dönemindeki tek doğru lafı söyledi Amerika'da, adamı da aforoz etmeye çalışıyorsunuz, dedi ki: "KAAN motorlarını göndersinler de üretime devam edelim." Ya, siz motoru olmayan KAAN'ı mı Endonezya'ya satmıştınız? (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler) Hayatı mı yalan olur bir milletin ya, bir parti bu kadar mı yalan söyler be kardeşim!

Şimdi ilaveten şunları söyleyeyim: Bu bütçeyi niye konuşamıyorsunuz biliyor musunuz? Çünkü bu bütçenin yüzde 87'sini vatandaştan vergi olarak topluyorsunuz, üstelik de onun yüzde 62'si dolaylı vergi maalesef.

NİLHAN AYAN (İstanbul) - Yalandan başka bir şey yok! Bomboş, yalandan başka bir şey yok!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Edirne'ye bir başpehlivan geliyor, çorbacıya giriyor, bir çorba söylüyor kendine, bir de limon söylüyor.

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - Gürültü kirliliği!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Çorbacı, restorandaki son kalmış limonu başpehlivana veriyor. Başpehlivan limonu sıkıyor, posasını bırakıyor, çorbasını içiyor. Sonra oraya böyle zayıf, çelimsiz, kel, gözlüklü bir adam geliyor; o da çorba söylüyor, o da limon istiyor. Diyorlar ki: "Limon kalmadı." "Ya, şurada bir posa var ya." diyor. O posayı alıyor adam, sonra bir sıkıyor, o posadan şakır şakır limon suyu akıyor. Adam diyor ki: "Yahu, sen bunu nasıl yaptın? Sen kimsin?" "Ben Mehmet Şimşek, adım Mehmet Şimşek." diyor. Siz vatandaşı limon gibi ezdiniz, limon gibi ve bu bütçeden onun için bahsedemiyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Yalan! Başkanım, bu kadar yalan dinlemek istemiyoruz, bunları dinlemek istemiyoruz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Ben söyleyeyim size: 2 trilyon 740 milyar lirayı faize veriyorsunuz ve faize verdiğiniz para memleketin Millî Savunma, İçişleri, Dışişleri, Adalet, Aile, Ulaştırma, Enerji, Kültür, Çevre, Şehircilik olmak üzere 9 Bakanlığa verdiğiniz paradan çok daha fazla.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Başkanım, on altı dakika oluyor, on altı dakika; 17'nci dakikaya giriyor.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Ya, söyleyecek çok şey var da şunu söyleyeceğim: Burada AKP Grup Başkan Vekili diyor ki: "Emre Pişiren'i ben çağırdım." Emre Pişiren kim? 10 bin kişinin katıldığı hâkimlik sınavında 8'nci olmuş, ertesi yıl 13 bin kişinin katıldığında 1'inci olmuş, sonraki yıl 14 bin kişinin katıldığında 1'nci olmuş ve siz bunu 3 kere elemişsiniz. Adalet Bakan Yardımcınız sınavda çocuğa sormuş: "Cobweb Örümcek Ağı Teoremi'ni anlat bakalım." Eğer o Adalet Bakanı Cobweb Örümcek Ağı Teoremi'ni biliyorsa ben diplomalarımı tamamını yırtarım.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Gel ben sana anlatayım, gel!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Şimdi soruyorum: Emre Pişiren'i, bu çocuğu, bu başarılı çocuğu ve bunun gibi on binlerce, yüz binlerce çocuğu mülakatlarda eleyerek yandaşlarınızı oralara tıkmaktan hiç mi utanmadınız be kardeşim, hiç mi utanma yok sizde! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Belediyenin arabası dışarıda bekliyor, hadi belediyenin arabasına bin de git, hadi belediyenin arabasına bin de git!

BAŞKAN - Sayın Günaydın, teşekkür ederim. On yedi dakika konuştunuz, on yedi dakika hiç kesmedim. Lütfen sözünüzü tamamlayın.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - On yedi dakika, on yedi dakika!

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Başkanım, biz bu kadar yalan dinlemek istemiyoruz, yeter bu kadar yalan dinlediğimiz!

(AK PARTİ sıralarından gürültüler, sürekli sıra kapaklarına vurmalar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Son cümlem, bitiriyorum.

BAŞKAN - Selamlayın, Genel Kurulu selamlayın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Arkadaşlar, çok açık bir şey söyleyeceğim, bu kürsü milletin bizi izlediği bir kürsüdür; bu kürsüye gelip 30 milyon insan açlık sınırının altındayken görüşülmekte olan asgari ücretten hiç bahsedememek, 16 bin lira en düşük emekli aylığına mahkûm olan milyonlarca yurttaşa ilişkin bir tek gık çıkaramamak kelimenin en hafif deyişiyle ayıptır ve ahlaksızlıktır! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - 17'nci dakikayı konuşuyor! Ali Mahir Bey, itiraz etsene, on sekiz dakika oldu, on sekiz; adaletli mi, bu mu adalet? On sekiz dakika konuştu, hadi itiraz etsene!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - 4 sataşma var.

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - Bütün bunları kınıyoruz ve söylüyoruz. Bu sizin son bütçeniz değil, belki bir bütçe daha yapacaksınız...

SÜLEYMAN ŞAHAN (Yozgat) - Daha çok yapacağız, daha çok yapacağız!

GÖKHAN GÜNAYDIN (Devamla) - ...sonra sizi tarihin o karanlık çöplüğüne hep beraber göndereceğiz, bu kadar basit! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Şimdi, değerli arkadaşlar, eğer sesi çok çıkan haklı olsaydı, bu salona 3 Mahmut Tanal koysak herhâlde buradaki sözlerin hepsi haklı olurdu.

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

CAVİT ARI (Antalya) - Akbaşıoğlu niye çıkıyor oraya?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ben Akbaşıoğlu'na sataştım, öyle mi? Akbaşıoğlu'na sataştım mı ben? Adamın hayatı bize sataşmakla geçti.

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, söz vermeyin, bitirelim artık.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Evet Başkan, bitirelim artık gerçekten.

BAŞKAN - Arkadaşlar, herkes sakın olsun. Bakın, saat on bire çeyrek var, tam on bir saattir konuşuyoruz. Bu konuşmalarımızda herkes kendi fikrini, partiler görüşlerini söylüyor. Sayın Günaydin'la içeride vardığımız, ortak olarak vardığımız anlaştığımız husus gereği sözünü hiç kesmeden kendisine söz verdim, on yedi dakika konuştu.

Abdullah Güler, sizin...

MÜŞERREF PERVİN TUBA DURGUT (İstanbul) - On sekiz dakika Başkanım.

BAŞKAN - Abdullah Güler, sizin...

ABDULLAH GÜLER (Sivas) - Sayın Başkanım, bize... Kürsüden Başkanım...

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN - Sayın Güler, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Niye söz veriyorsunuz, gerekçesi ne? Ya, onlar konuştuktan sonra bize söz verdiniz mi? Bunun gerekçesi ne şimdi? Gerekçesi ne bunun?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir de bunlara vermeye kalkmayın bari bundan sonra, onu söyleyeyim. Vermeyin!

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Sivas Milletvekili Abdullah Güler'in, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, Ankara Milletvekili Murat Emir ile Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın CHP Grubu adına ve İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydin'in şahsı adına 226 sıra sayılı 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ve 227 sıra sayılı 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin tümü üzerinde yaptıkları konuşmaları sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine ve şahsına sataşması nedeniyle konuşması

ABDULLAH GÜLER (Sivas) - Arkadaşlar, partimizi itham ettiniz.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, sizinkiler de bizi itham etti sabahdan beri, biz kullanabildik mi?

BAŞKAN - Sayın Güler, müsaade eder misiniz.

Arkadaşlar, burada, şu salonda çok kıdemli...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Neler söyledi adam bizim hakkımızda ya! Verdi mi?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Murat Emir sizden önce niye çıktı o zaman?

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ya, hakaret mi etti?

BAŞKAN - Sayın Güler... Sayın Başarır...

Bu salonda çok kıdemli Grup Başkan Vekilleri, Grup Başkanları var. Grup Başkan Vekillerinin asli vazifelerinden biri salondaki tansiyonu yatıştırmaktır ve ortaya çıkabilecek tartışmaları daha nezaketli bir ortamda sürdürebilmeye gayret etmektir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) - Gökhan Bey konuşurken niye böyle yapmadınız? Süleyman Bey konuşurken neden susturmadınız?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ben konuşurken Süleyman nezaketten öldü(!)

BAŞKAN - Müsaade eder misin, nasıl yöneteceğime ben karar vereyim.

Bir dakika... Arkadaş “Konuşmadım, sözüm eksik kaldı.” diyen var mı ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, diyorum ki Süleyman nezaketten öldü ben konuşurken(!)

BAŞKAN - Sayın Güler, buyurun.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Murat Emir Bey sizden önce niye çıktı Sayın Gökhan Günaydın?

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, niye ben çıkamadım, niye ben çıkamadım?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Niye çıktığını söyleyin bir!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Akbaçoğlu’ndan önce niye ben çıkamadım, niye Varank’tan sonra ben çıkamadım?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Çünkü adım geçti ve partim geçti; rahatsız olmayın!

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Genel Kurulu ilgilendiren konuşmalar yapalım ya!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen hep kendi örneklerini anlatıyorsun.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Gökhan Bey, ben sizin gibi bağırmayacağım. Ben İç Tüzük’ümüz 66-67 bağlamında, nezih bir dille, sakince birkaç hususa temas edeceğim.

Evet, Cumhuriyet Halk Partisi, Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün öncülüğünü yaptığı, kurduğu, daha sonraki dönemlerde de devam eden arkadaşlara teslim ettiği bir parti ancak “tek parti dönemi” dediniz, “Mustafa Kemal Atatürk” dediniz ama merhum Mustafa Kemal Atatürk’ten sonra bir kişi daha vardı, onu sildiniz mi, unuttunuz mu; hatırlatmak istiyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Kimdi o? Yine İsmet İnönü...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Anlattım ben, hepsini anlattım.

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - ...yani merhum Mustafa Kemal Atatürk’ün vefatından çok kısa bir süre sonra, paralardan resmini kaldıran ebedî şef; evet, öyle bir durum var.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ya, bunu söylemek için mi çıktın oraya ya! O kadar laf söylendi, sen buna mı cevap veriyorsun? Bu kadar laf söyledim ya!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Şimdi, arkadaşlar, “Ruslar” deyince, bizim hatıramıza yine İsmet İnönü dönemi, yine tek parti döneminde yaşanan acı bir olay gelir; “Sovyetler Birliği” deyince “Rusya” deyince. Sene 1945, mazlum ve mağdur 195 Azeri vatandaşımız Türkiye’ye sığınır. Neler olur bilinmez...

CAVİT ARI (Antalya) - Siz üç sene önceye bakın Başkanım, üç sene önceye, bırakın o tarihleri!

MELİHA AKYOL (Yalova) - Dinle dinle! Dinle de öğren!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Açıkçası, Sovyet Rus askerlerine Boraltan Köprüsü’nde teslim edilirler. Ne oldu bilmiyorum, korktular mı, endişe mi duyular; ne oldu bilmiyoruz. Tarihî vesikalarda yazılır.

SİBEL SUİÇMEZ (Trabzon) - Sen bir kere yakılarak öldürülen askerlerin hesabını ver ya!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - İki; bakın değerli arkadaşlar, biz şundan yanayız, aziz milletimiz de bunu açıkça duysun: Türkiye’nin yurt dışındaki...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Sen bana bir Kahramanmaraş'ın, Çorum'un, Sivas'ın hesabını versene! Kahramanmaraş'ta ne oldu ya?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Her bir milletvekilimiz, her bir Genel Başkan çıktığında...

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Çorum'da ne oldu? Sivas'ta ne oldu? Bir onların hesabını versene! Kendi memleketin Sivas'ta ne oldu?

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Bir dinleyin!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Biz sizi dinledik ya! Biz sizi dinledik!

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Kim kimi yaktı acaba ya? Ne anlatıyorsun sen! Ne anlatıyorsun! Maraş'ta ne oldu? Çorum'da ne oldu? Sivas'ta ne oldu? Bir anlat bana! Bir anlat bana! Bir anlat bana!

ABDULLAH GÜLER (Devamla) - Haddini aşma! Ben konuşmazsam rahat mı edeceksin? Konuşmuyorum! Cumhuriyet Halk Partisine bu yakışır! Konuşmuyorum ve gidiyorum! (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar...

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır! Hayır!

MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) - Sayın Başkanım...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır! Hayır!

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmeleri...

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Başkanım...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır!

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Sataşmadan söz istiyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır!

BAŞKAN - Değerli arkadaşlar...

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Sayın Başkan, sataşmadan söz istiyorum. İsmim geçti, sataşmadan söz istiyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Hiç öyle bir şey yok, ne sataşması ya!

MUSTAFA VARANK (Bursa) - İsmim geçti, sataşmadan söz istiyorum.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) - Ne dedik ya, ne dedik ya!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır, Sayın Başkanım, hayır! Daha fazla provokasyon yapmasına izin vermeyin bunun!

ABDULLAH GÜLER (Sivas) - Ayıp be! Bu ayıp!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır! Ne ayıbı ya!

(AK PARTİ ve CHP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Sataşmadan söz istiyorum.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır! Hayır!

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ne yapıyor bu ya! Dalga mı geçiyor, dalga mı geçiyor!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi...

MUSTAFA VARANK (Bursa) - Sayın Başkan...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Ne yapıyorsun sen ya! Otur yerine Varank! Otur yerine! Yeter ya! Yeter! Yeter!

(AK PARTİ ve CHP milletvekillerinin birbirlerinin üzerine yürümeleri, gürültüler)

BAŞKAN - Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.51

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.03

BAŞKAN: Numan KURTULMUŞ

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Adil BİÇER (Kütahya)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 39'uncu Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

IV.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)*A) KANUN TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/280) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 226) (Devam)

2.- 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/279), Plan ve Bütçe Komisyonunca Kabul Edilen Metne Ekli Cetveller, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifine İlişkin Genel Uygunluk Bildirimi ile 2024 Yılı Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, 218 Adet Kamu İdaresine Ait Sayıştay Denetim Raporu, 2024 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ve 2024 Yılı Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporunun Sunulduğuna Dair Sayıştay Başkanlığı Tezkeresi (3/1191) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 227) (Devam)

BAŞKAN - 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Sayın milletvekilleri, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi ile 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'nin görüşmeleri tamamlanmıştır.

Şimdi her iki kanun teklifinin oylamalarını yapacağız.

Teklifler açık oylamaya tabidir.

Açık oylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Tekliflerin açık oylamalarının elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi ilk olarak 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin açık oylamasını yapacağız.

Oylama için üç dakika süre vereceğim. Bu süre içerisinde sisteme giremeyen milletvekillerinin teknik personelden yardım istemelerini, bu yardıma rağmen de sisteme giremeyen milletvekillerinin oy pusulalarını oylama için verilen süre içinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum. Bu açıklama diğer açık oylama için de geçerlidir.

Şimdi, oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, açık oylamanın sonucu gelmiştir:

“Kullanılan Oy Sayısı: 569

Kabul : 320

Ret : 249⁶

⁶ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Mustafa Bilici	Adil Biçer
İzmir	Kütahya”

Böylece, 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı uğurlu, bereketli olmasını temenni ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Şimdi 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi’nin açık oylamasını yapacağız.

Oylama süresi üç dakikadır.

Oylama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Değerli milletvekilleri, açık oylama sonucunu açıklıyorum:

“Kullanılan Oy Sayısı: 563

Kabul : 316

Ret : 247⁷

Kâtip Üye	Kâtip Üye
Mustafa Bilici	Adil Biçer
İzmir	Kütahya”

Böylece, 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı uğurlu olsun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Gündemimizdeki konular tamamlanmıştır.

Alınan karar gereğince (3/1252) esas sayılı Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi ve kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri görüşmek için 22 Aralık 2025 Pazartesi günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 23.13

⁷ Açık oylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağa eklidir.

VII.- OYLAMALAR

1.- (S. Sayısı: 226) 2026 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'ne verilen oyların sonucu

2.- (S. Sayısı: 227) 2024 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi'ne verilen oyların sonucu

Sıra Sayısı : 226
Oylama Saati : 23:04
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 316
Reddedenler : 247
Çekimserler : 0
Boş : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 6
Toplam : 569
Açık Üyelikler : 8

Kanunlaşmıştır

Sıra Sayısı : 227
Oylama Saati : 23:08
Üye Sayısı : 600
Kabul Edenler : 315
Reddedenler : 247
Çekimserler : 0
Boş : 0
Geçersiz Oylar : 0
Mükerrer Oylar : 1
Toplam : 563
Açık Üyelikler : 8

Kanunlaşmıştır

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 226	S. S. 227
Adana	Aytek	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Barut	Ayhan	CHP	Ret	Ret
Adana	Bilici	Bilal	CHP	Ret	Ret
Adana	Bulut	Burhanettin	CHP	Ret	Ret
Adana	Çelik	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Doğru	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Ersoy	Ayşe Sibel	MHP	Kabul	Kabul
Adana	Hatmoğulları Oruç	Tulay	DEM PARTİ	Ret	Ret
Adana	Karamık	Sunay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adana	Kısacık	Sadullah	YENİ YOL	Ret	Ret
Adana	Sümer	Orhan	CHP	Ret	Ret
Adana	Şevkin	Müzeyyen	CHP	Ret	Ret
Adana	Türkeş Taş	Ayyüce	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Adana	Varlı	Muharrem	MHP	Kabul	Kabul
Adana	Zenbilci	Ahmet	BAĞIMSIZ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Alkayış	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Kurt	Resul	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Özhan	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Adıyaman	Şan	İshak	AK PARTİ	Kabul ² /Mük. ¹	Kabul
Afyonkarahisar	Arslan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Olgun	Hakan Şeref	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Afyonkarahisar	Özkaya	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Taytak	Mehmet	MHP	Kabul	Kabul
Afyonkarahisar	Yurdunuseven	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ağrı	Bozdağ	Heval	DEM PARTİ	Ret	Ret
Ağrı	Demir	Nejla	DEM PARTİ	Ret	Ret
Ağrı	Kilerci	Ruken	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ağrı	Sakik	Sırrı	DEM PARTİ	Ret	Ret
Aksaray	Altınsoy	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Aydoğdu	Cengiz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aksaray	Kaşlı	Ramazan	MHP	Kabul	Kabul
Aksaray	Yaldır	Turan	İYİ PARTİ	Ret	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 226	S. S. 227
Amasya	Çilez	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Amasya	İpek	Haluk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Amasya	Karagöz	Reşat	CHP	Ret	Ret
Ankara	Akdoğan	Umut	CHP	Ret	Ret
Ankara	Alparslan	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Arslan	Yüksel	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Ankara	Aydemir	Zehranur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Aydın	Koray	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Baykoç	Ahmet Fethan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Beker	Adnan	CHP	Ret	Ret
Ankara	Bilgin	Vedat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Bingöl	Tekin	CHP	Ret	Ret
Ankara	Çam	Lütfiye Selva	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Çelebi	Kurtcan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Demir	Deniz	CHP	Ret	Ret
Ankara	Diñer	Semra	CHP	Ret	Ret
Ankara	Doğan	Mesut	YENİ YOL	Ret	Ret
Ankara	Durmaz	Sadir	MHP	Kabul	Kabul
Ankara	Emir	Murat	CHP	Ret	Ret
Ankara	Erdogan	Asuman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Ergin	Sadullah	YENİ YOL	Ret	Ret
Ankara	Fakıbbaba	Ahmet Eşref	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Ankara	Gökçek	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	İleri	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Karakaya	Mevlüt	MHP	Kabul	Kabul
Ankara	Konuralp	Okan	CHP	Ret	Ret
Ankara	Oktay	Fuat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Sarıeroğlu	Jülide	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Şahin	İdris	YENİ YOL	Ret	Ret
Ankara	Şahin Usta	Leyla	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Taşcier	Gamze	CHP	Ret	Ret
Ankara	Timisi Ersever	Aliye	CHP	Ret	Ret
Ankara	Türkeş	Yıldırım Tuğrul	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Ankara	Yamalı	Mustafa Nedim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Yaman	Aylin	CHP	Ret	Ret
Ankara	Yegin	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Yıldırım	Yaşar	MHP	Kabul	Kabul
Ankara	Yıldız	Zeynep	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ankara	Zorlu	Kürşad	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Arı	Cavit	CHP	Ret	Ret
Antalya	Başkan	Abdurrahman	MHP	Kabul	Kabul
Antalya	Coşar	Aliye	CHP	Ret	Ret
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Çelik	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 226	S. S. 227
Antalya	Çorabatır	Sururi	CHP	Ret	Ret
Antalya	Durgun	Hilmi	MHP	Kabul	Kabul
Antalya	Erdem	Mustafa	CHP	Ret	Ret
Antalya	Kaya	Aykut	CHP	Ret	Ret
Antalya	Kılıç	Şerafettin	YENİ YOL	Ret	Ret
Antalya	Köse	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Oluç	Hakkı Saruhan	DEM PARTİ	Ret	Ret
Antalya	Poyraz	Uğur	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Antalya	Taş	İbrahim Ethem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Uslu	Atay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Vural Çokal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Antalya	Yazıcı Özbudun	Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ardahan	İncesu	Özgür Erdem	CHP	Ret ² /Mük. ¹	Ret
Ardahan	Koç	Kaan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Artvin	Bayraktutan	Uğur	CHP	Ret	Ret
Artvin	Çelik	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Bülbül	Süleyman	CHP	Ret	Ret
Aydın	Karakaş	Ömer	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Aydın	Karakoz	Evrin	CHP	Ret	Ret
Aydın	Özmen	Ömer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Sarıbaş	Seda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Savaş	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Aydın	Tezcan	Bülent	CHP	Ret	Ret
Aydın	Yıldız	Hüseyin	CHP	Ret	Ret
Balıkesir	Aytekin	Ensar	CHP	Ret	Ret
Balıkesir	Canbey	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Çömez	Turhan	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Balıkesir	Dalgın	Burak	BAĞIMSIZ	Ret	Ret
Balıkesir	Ok	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Öztaylan	Ali Taylan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Sarı	Serkan	CHP	Ret	Ret
Balıkesir	Uygur	Belgin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Balıkesir	Yüksel	Ekrem Gökay	MHP	Kabul	Kabul
Bartın	Aldatmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bartın	Bankoğlu	Aysu	CHP	Ret	Ret
Batman	Bayındır	Keskin	DBP	Ret	Ret
Batman	Nasroğlu	Ferhat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Batman	Oduncu Kutevi	Zeynep	DEM PARTİ	Ret	Ret
Batman	Ramanlı	Serkan	HÜDA PAR	Ret	Ret
Batman	Tiryaki	Mehmet Rüştü	DEM PARTİ	Ret	Ret
Bayburt	Ateş	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bilecik	Eldemir	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bilecik	Tüzün	Yaşar	CHP	Ret	Ret
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 226	S. S. 227
Bingöl	Hülakü	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Ret	Ret
Bingöl	Korkutata	Zeki	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bitlis	Bedirhanoglu	Turan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bitlis	Çağlar Gökalt	Semra	DEM PARTİ	Ret	Ret
Bitlis	Olan	Hüseyin	DEM PARTİ	Ret	Ret
Bolu	Akgül	İsmail	BAĞIMSIZ	Kabul	Kabul
Bolu	Ateş	Türker	CHP	Ret	Ret
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Burdur	Akbulut	İzzet	CHP	Ret	Ret
Burdur	Korkmaz	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Burdur	Oğuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Ala	Efkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Altaca Kayışoğlu	Nurhayat	CHP	Ret	Ret
Bursa	Atmaca	Mehmet	YENİ YOL	Ret	Ret
Bursa	Aydın	Muhammet Müfit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Büyükataman	İsmet	MHP	Kabul	Kabul
Bursa	Gözükara Durmaz	Emel	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Kılıç	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Mesten	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Özen	Refik	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Öztürk	Hasan	CHP	Ret	Ret
Bursa	Pala	Kayihan	CHP	Ret	Ret
Bursa	Salman	Ayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Sarıbal	Orhan	CHP	Ret	Ret
Bursa	Toktaş	Hasan	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Bursa	Torun	Cemalettin Kani	YENİ YOL	Ret	Ret
Bursa	Türkoğlu	Yüksel Selçuk	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Bursa	Varank	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Yavuz Gözgeç	Emine	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Bursa	Zırhlıoğlu	Fevzi	MHP	Kabul	Kabul
Çanakkale	Ceylan	Özgür	CHP	Ret	Ret
Çanakkale	Gider	Ayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çanakkale	Güneşhan	İsmet	CHP	Ret	Ret
Çanakkale	Uz	Rıdvan	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Çankırı	Akbaşıoğlu	Muhammet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çankırı	Yılık	Pelin	MHP	Kabul	Kabul
Çorum	Ahlatcı	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Çorum	Kaya	Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul ² /Mük. ¹	Katılmadı
Çorum	Kayıcı	Vahit	MHP	Kabul ² /Mük. ¹	Kabul
Çorum	Tahtasız	Mehmet	CHP	Ret	Ret
Denizli	Arpacı	Şeref	CHP	Ret	Ret
Denizli	Biçer Karaca	Gülizar	CHP	Ret	Ret
Denizli	Ök	Nilgün	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 226	S. S. 227
Denizli	Özkan	Cahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Denizli	Öztürk	Yasin	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Denizli	Silkin Ün	Sema	YENİ YOL	Ret	Ret
Denizli	Tin	Şahin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyanbakır	Akça Cupolo	Ceylan	DEM PARTİ	Ret	Ret
Diyanbakır	Çandar	Osman Cengiz	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Diyanbakır	Çelenk Özen	Sevily	DEM PARTİ	Ret	Ret
Diyanbakır	Ensarioğlu	Mehmet Galip	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyanbakır	Eren	Serhat	DEM PARTİ	Ret	Ret
Diyanbakır	Kamaç	Mehmet	DEM PARTİ	Ret	Ret
Diyanbakır	Kaya	Adalet	DEM PARTİ	Ret	Ret
Diyanbakır	Kepolu Ataman	Suna	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Diyanbakır	Öztürk	Berdan	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Diyanbakır	Tanrıkulu	Mustafa Sezgin	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Diyanbakır	Türkoglu	Halide	DEM PARTİ	Ret	Ret
Diyanbakır	Yaz	Mehmet Sait	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Düze	Keşir	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Düze	Özcan	Talih	CHP	Ret	Ret
Düze	Öztürk	Ercan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Edirne	Akalın	Mehmet	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Edirne	Aksal	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Edirne	Ün	Ediz	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Edirne	Yazgan	Ahmet Baran	CHP	Ret	Ret
Elazığ	Açikkapı	Ejder	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Erol	Gürsel	CHP	Ret	Ret
Elazığ	İşıkver	Semih	MHP	Kabul	Kabul
Elazığ	Keleş	Erol	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Elazığ	Nazırlı	Mahmut Rıdvan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzincan	Karaman	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzincan	Sarıgül	Mustafa	CHP	Ret	Ret
Erzurum	Altınok	Selami	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Aydın	Kamil	MHP	Kabul	Kabul
Erzurum	Danış Beştaş	Meral	DEM PARTİ	Ret	Ret
Erzurum	Fırat	Abdurrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Öncü	Fatma	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Erzurum	Öz	Mehmet Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Arslan	İbrahim	CHP	Ret	Ret
Eskişehir	Çakırözer	Utku	CHP	Ret	Ret
Eskişehir	Dönmez	Fatih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Gürcan	Aysen	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Hatipoğlu	İdris Nebi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Eskişehir	Süllü	Jale Nur	CHP	Ret	Ret
Gaziantep	Atay	Sermet	MHP	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bakbak	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 226	S. S. 227
Gaziantep	Bozatlı	Mesut	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Bozgeyik	Bünyamin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Çelikaşlan	İrfan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Demir	Şahzade	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı
Gaziantep	Gül	Abdulhamit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Gürban	Mehmet Mustafa	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Gaziantep	Karaca Demir	Sevda	EMEP	Ret	Ret
Gaziantep	Kaya	Ertuğrul	YENİ YOL	Ret	Ret
Gaziantep	Meriç	Melih	CHP	Ret	Ret
Gaziantep	Özkeçeci	Mehmet Eyup	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gaziantep	Öztürkmen	Hasan	CHP	Ret	Ret
Gaziantep	Şahin	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Elmas	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Giresun	Işık Gezmiş	Elvan	CHP	Ret	Ret
Giresun	Konal	Ertuğrul Gazi	MHP	Kabul	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Köse	Celalettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Gümüşhane	Küçük	Musa	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Hakkari	Bartın	Öznur	DEM PARTİ	Ret	Ret
Hakkari	Düşünmez	Onur	DEM PARTİ	Ret	Ret
Hakkari	Parlak	Vezir Coşkun	DEM PARTİ	Ret	Ret
Hatay	Çalışkan	Necmettin	YENİ YOL	Ret	Ret
Hatay	Çirkin	Adnan Şefik	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Hatay	Güzelmansur	Mehmet	CHP	Ret	Ret
Hatay	Karahan	Kemal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Kaşıkcı	Lütfi	MHP	Kabul	Kabul
Hatay	Mullaoglu	Servet	CHP	Ret	Ret
Hatay	Özel	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Yayman	Hüseyin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Yeşildal	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Hatay	Yıldırım Kara	Nermin	CHP	Ret	Ret
Iğdır	Alagöz	Cantürk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Iğdır	Hun	Yılmaz	DEM PARTİ	Ret	Ret
Isparta	Gökğöz	Mehmet Uğur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Isparta	Halıcı	Hikmet Yalım	CHP	Ret	Ret
Isparta	Sönmez	Hasan Basri	BAĞIMSIZ	Kabul	Kabul
Isparta	Zabun	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Açıkel	Fethi	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Adan	Celal	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Akburak	Burak	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Akkuş İlgezdi	Gamze	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Aksakal	Mehmet Önder	DSP	Kabul	Kabul
İstanbul	Aksu	İsmail Faruk	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Alan	Nurettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 226	S. S. 227
İstanbul	Altay	Engin	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Ayan	Nilhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Ayaydın	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Aydın	Biröl	YENİ YOL	Ret	Ret
İstanbul	Aynm	Şamil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Baş	Erkan	TİP	Ret	Ret
İstanbul	Bayhan	İskender	EMEP	Ret	Ret
İstanbul	Bayram	Serkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Bekin	Doğan	YENİDEN REFAH	Ret	Ret
İstanbul	Berberoğlu	Kadri Enis	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Beyaz	Ersin	İYİ PARTİ	Ret	Ret
İstanbul	Cevizoglu	Mustafa Hulki	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Çelik	Yahya	AK PARTİ	Kabul	Katılmadı
İstanbul	Çelik Kanat	Sena Nur	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Çiçek	Cengiz	DEM PARTİ	Ret	Ret
İstanbul	Dalkılıç	Halis	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Demir	Doğan	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Demir	Mustafa	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Durgut	Mişerref Pervin Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Eker	Behiye	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Ekinci	Azmi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Elçi	Türkan	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Emre	Yunus	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Emre	Zeynel	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Enginyurt	Cemal	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Ensarioğlu	Mehmet Selim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Erbakan	Muhammed Ali Fatih	YENİDEN REFAH	Ret	Ret
İstanbul	Erdem	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Esen	Elif	YENİ YOL	Ret	Ret
İstanbul	Fırat	Celal	DEM PARTİ	Ret	Ret
İstanbul	Gökçek	Ali	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Gören	Seda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Günaydın	Gökhan	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Hacıoğulları	Yücel Arzen	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	İşık Ercan	Tuğba	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	İlhan	Rabia	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	İzsiz	Seyithan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kadak	Rümeysa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Kadigil	Saliha Sera	TİP	Ret	Ret
İstanbul	Kandemir	Erkan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Karabat	Özgür	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Karal	Hasan	YENİ YOL	Ret	Ret
İstanbul	Karayel	İsmail Emrah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Karılı	Şengül	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 226	S. S. 227
İstanbul	Kavuncu	Mehmet Satuk Buğra	İYİ PARTİ	Ret	Ret
İstanbul	Kaya	Mustafa	YENİ YOL	Ret	Ret
İstanbul	Kaya	Bülent	YENİ YOL	Ret	Ret
İstanbul	Kesici	İlhan	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Kılıçgün Uçar	Çiğdem	DBP	Ret	Ret
İstanbul	Kılınç	Yüksel Mansur	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Konal Süslü	Yıldız	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Konukcu Kok	Keziban	DEM PARTİ	Ret	Ret
İstanbul	Kurtulmuş	Numan	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Otlı	Çiçek	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Özçağdaş	Suat	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Özdemir	Nimet	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Özer	Turan Taşkın	CHP	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Öztürk	Ümmügülşen	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Paçacı	Mustafa Cihan	İYİ PARTİ	Ret	Ret
İstanbul	Paker	Büşra	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Pamukçu	Suat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Rızvanoğlu	Evrin	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Saki	Özgül	DEM PARTİ	Ret	Ret
İstanbul	Salıcı	Oğuz Kaan	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Sırakaya	Zafer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Sivacioğlu	Sevan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Soylu	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Şahin	İsa Mesih	BAĞIMSIZ	Ret	Ret
İstanbul	Şenocak	Bayram	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Şentürk	Hulusi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Şık	Ahmet	TİP	Ret	Ret
İstanbul	Tan	Namık	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Temurci	Selim	BAĞIMSIZ	Ret	Ret
İstanbul	Toprak	Erdoğan	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Turan	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Üçüncü	Oğuz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yalçın	Edip Semih	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Yanıkömeroğlu	Ayşe Sibel	CHP	Ret	Ret
İstanbul	Yapıcıoğlu	Zekeriya	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı
İstanbul	Yeneroğlu	Mustafa	BAĞIMSIZ	Ret	Ret
İstanbul	Yerebakan	Halit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldırım	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yıldız	Feti	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Yılmaz	Medeni	YENİ YOL	Ret	Ret
İstanbul	Yöner	İzzet Ulvi	MHP	Kabul	Kabul
İstanbul	Yücel	Ahmet Ersagun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Yüksel	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İstanbul	Zengin	Özlem	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 226	S. S. 227
İstanbul	Zeybek	Gökan	CHP	Ret	Ret
İzmir	Akın	İbrahim	DEM PARTİ	Ret	Ret
İzmir	Altıntaş	Haydar	DP	Ret	Ret
İzmir	Arslan	Ednan	CHP	Ret	Ret
İzmir	Bakan	Murat	CHP	Ret	Ret
İzmir	Bilici	Mustafa	YENİ YOL	Ret	Ret
İzmir	Bölünmez Çankırı	Ceyda	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Bursalı	Şebnem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Çelebi	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Çubuk	Burcugül	DEM PARTİ	Ret	Ret
İzmir	Dervişoğlu	Dursun Müsavat	İYİ PARTİ	Ret	Ret
İzmir	Erdan Kılıç	Sevda	CHP	Ret	Ret
İzmir	Gökçen	Gökçe	CHP	Ret	Ret
İzmir	İnan	Eyyüp Kadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Kasapoğlu	Mehmet Muharrem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Kaya	Mahmut Atilla	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Kâya Ösen	Seda	CHP	Ret	Ret
İzmir	Kırkpınar	Hüsmen	İYİ PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
İzmir	Kırkpınar	Yaşar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Nalbantoğlu	Rıfat Turuntay	CHP	Ret	Ret
İzmir	Osmanağaoğlu	Tamer	MHP	Kabul	Kabul
İzmir	Özalan	Fehmi Alpay	AK PARTİ	Kabul	Kabul
İzmir	Özkan	Ahmet Tuncay	CHP	Ret	Ret
İzmir	Özlale	Ümit	CHP	Ret	Ret
İzmir	Polat	Mahir	CHP	Ret	Ret
İzmir	Taşkın	Yüksel	CHP	Ret	Ret
İzmir	Türelİ	Rahmi Aşkın	CHP	Ret	Ret
İzmir	Uzun	Mehmet Salih	CHP	Ret	Ret
İzmir	Yücel	Deniz	CHP	Ret	Ret
Kahramanmaraş	Debgici	Ömer Oruç Bilal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Karakoç	Zuhal	MHP	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Karatutlu	İrfan	YENİ YOL	Ret	Ret
Kahramanmaraş	Kirişçi	Vahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Köksal	Tuba	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Kurt	Mevlüt	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kahramanmaraş	Öztunç	Ali	CHP	Ret	Ret
Kahramanmaraş	Şahin	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karabük	Akay	Cevdet	CHP	Ret	Ret
Karabük	Keskinlİç	Durmuş Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karabük	Şahin	Cem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Eser	Selman Oğuzhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Sağlam	Osman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Karaman	Ünver	İsmail Atakan	CHP	Ret	Ret
Kars	Alp	İnan Akgün	CHP	Ret	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 226	S. S. 227
Kars	Çalkın	Adem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kars	Kılıç Kocyiğit	Gülüstan	DEM PARTİ	Ret	Ret
Kastamonu	Ekmekci	Fatma Serap	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kastamonu	Uluay	Halil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Akar	Hulusi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Arkan	Mahmut	SAADET PARTİSİ	Katılmadı	Katılmadı
Kayseri	Ataş	Dursun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Böhürler	Ayşe	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Cıngı	Murat Cahid	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Çopuroğlu	Şaban	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kayseri	Ersoy	Mustafa Baki	MHP	Kabul	Kabul
Kayseri	Genç	Aşkın	CHP	Ret	Ret
Kayseri	Özdemir	İsmail	MHP	Kabul	Kabul
Kayseri	Özsoy	Sayın Bayar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Kaplan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırıkkale	Öztürk	Halil	MHP	Kabul	Kabul
Kırklareli	Gündoğdu	Vecdi	CHP	Ret	Ret
Kırklareli	Özkan	Fahri	CHP	Ret	Ret
Kırklareli	Sarıçam	Ahmet Gökhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırşehir	Erkan	Necmettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kırşehir	İlhan	Metin	CHP	Ret	Ret
Kilis	Dal	Ahmet Salih	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kilis	Demir	Mustafa	BAĞIMSIZ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Aşıla	Mehmet	YENİDEN REFAH	Ret	Ret
Kocaeli	Çakır	Sami	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Çiler	Nail	CHP	Ret	Ret
Kocaeli	Gergerlioğlu	Ömer Faruk	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Hülagü	Sadettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Kanko	Mühip	CHP	Ret	Ret
Kocaeli	Katırcıoğlu	Radiye Sezer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Sancaklı	Saffet	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Kocaeli	Tipioğlu	Veysal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Türkkan	Lütfü	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Kocaeli	Yaman	Cemil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kocaeli	Yıldızlı	Harun Özgür	CHP	Ret	Ret
Kocaeli	Yılmaz	Mehmet Akif	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Ağralı	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Akyürek	Tahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Altunyaldız	Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Baykan	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Bektaş	Barış	CHP	Ret	Ret
Konya	Ekici	Hasan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Göka	Meryem	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Partî	S. S. 226	S. S. 227
Konya	Kalaycı	Mustafa	MHP	Kabul	Kabul
Konya	Karaman	Ünal	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Koçak	Konur Alp	MHP	Kabul	Kabul
Konya	Özboyacı	Selman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Özer	Mustafa Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Selvi	Latif	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Konya	Yüksel	Ali	YENİDEN REFAH	Ret	Ret
Kütahya	Bayırcı	İsmail Çağlar	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Biçer	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Demir	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Kütahya	Erbaş	Ahmet	MHP	Kabul	Kabul
Kütahya	Kasap	Ali Fazıl	CHP	Ret	Ret
Malatya	Ağbaba	Veli	CHP	Ret	Ret
Malatya	Babacan	Abdurrahman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Fendoğlu	Mehmet Celal	MHP	Kabul	Kabul
Malatya	Koca	İhsan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Ölmeztoprak	İnanç Sıraç Kara	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Malatya	Tüfenkci	Bülent	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Akçay	Erkan	MHP	Kabul	Kabul
Manisa	Akkal	Tamer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Arınç	Ahmet Mücahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Bakırhoğlu	Ahmet Vehbi	CHP	Ret	Ret
Manisa	Başıvirgen	Bekir	CHP	Ret	Ret
Manisa	Baybatur	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Manisa	Kavaf	Selma Aliye	CHP	Katılmadı	Katılmadı
Manisa	Özel	Özgür	CHP	Ret	Ret
Manisa	Sunat	Şenol	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Manisa	Yenişehirlioğlu	Bahadır Nahit	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Adak	Muhammed	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Aslan	George	DEM PARTİ	Ret	Ret
Mardin	Aydeniz	Salihe	DEM PARTİ	Ret	Ret
Mardin	Güneş Altın	Beritan	DEM PARTİ	Ret	Ret
Mardin	Kılıç	Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mardin	Tanhan	Kamuran	DEM PARTİ	Ret	Ret
Mersin	Başarır	Ali Mahir	CHP	Ret	Ret
Mersin	Bozan	Ali	DEM PARTİ	Ret	Ret
Mersin	Çakır	Hasan Ufuk	BAĞIMSIZ	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Dinç	Faruk	HÜDA PAR	Katılmadı	Katılmadı
Mersin	Dinçer	Talat	CHP	Ret	Ret
Mersin	Ekmen	Mehmet Emin	YENİ YOL	Ret	Ret
Mersin	Kıratlı	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Kış	Gülcan	CHP	Ret	Ret
Mersin	Koca Doğan	Perihan	DEM PARTİ	Ret	Ret
Mersin	Kocamaz	Burhanettin	İYİ PARTİ	Ret	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 226	S. S. 227
Mersin	Nebati	Nureddin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Mersin	Söylemez	Havva Sibel	AK PARTİ	Katılmadı	Kabul
Mersin	Uysal	Levent	MHP	Kabul	Kabul
Muğla	Ergun	Metin	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Muğla	Mete	Kadem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muğla	Otgöz	Yakup	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Muğla	Öneş Derici	Süreyya	CHP	Ret	Ret
Muğla	Özcan	Gizem	CHP	Ret	Ret
Muğla	Özdağ	Selçuk	YENİ YOL	Ret	Ret
Muğla	Uzun	Cumhur	CHP	Ret	Ret
Muş	Boz Çakı	Sümeyye	DEM PARTİ	Ret	Ret
Muş	Şimşek	Mehmet Emin	AK PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Muş	Temelli	Sezai	DEM PARTİ	Ret	Ret
Nevşehir	Çalışkan	Emre	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Nevşehir	Kılıç	Filiz	MHP	Kabul	Kabul
Nevşehir	Özgün	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Niğde	Gürer	Ömer Fethi	CHP	Ret	Ret
Niğde	İnce	Cumali	MHP	Kabul	Kabul
Niğde	Uzkurt	Cevahir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Adıgüzel	Mustafa	CHP	Ret	Ret
Ordu	Hamarat	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Kaynak	İbrahim Ufuk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Özer	Mahmut	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Ordu	Şanlıtürk	Naci	MHP	Katılmadı	Katılmadı
Ordu	Torun	Seyit	CHP	Ret	Ret
Osmaniye	Bahçeli	Devlet	MHP	Kabul	Kabul
Osmaniye	Gülsoy	Seydi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Osmaniye	Kaya	Asu	CHP	Ret	Ret
Osmaniye	Yanık	Derya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Avcı	Muhammed	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Mertoğlu	Harun	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Rize	Ocaklı	Tahsin	CHP	Ret	Ret
Sakarya	Bayraktar	Lütfi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Bülbül	Muhammed Levent	MHP	Kabul	Kabul
Sakarya	Dikbayır	Ümit	CHP	Ret	Ret
Sakarya	Erdoğan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	İnci	Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Kaya	Murat	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Kocacık	Ertuğrul	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sakarya	Taşkent	Ayça	CHP	Ret	Ret
Samsun	Aksu	Ersan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Çan	Murat	CHP	Ret	Ret
Samsun	Karaaslan	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Karaman	Mehmet	YENİ YOL	Ret	Ret

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 226	S. S. 227
Samsun	Kırçalı	Orhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Muş	Mehmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Samsun	Topsakal	İlyas	MHP	Kabul	Kabul
Samsun	Usta	Erhan	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Samsun	Yılmaz	Yusuf Ziya	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Siirt	Bakırhan	Tuncer	DEM PARTİ	Ret	Ret
Siirt	Erdoğan Sarıtaş	Sabahat	DEM PARTİ	Ret	Ret
Siirt	Gül	Mervan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sinop	Karadeniz	Barış	CHP	Ret	Ret
Sinop	Maviş	Nazım	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Aksu	Hakan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Güler	Abdullah	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Sivas	Karasu	Ulaş	CHP	Ret	Ret
Sivas	Özyürek	Ahmet	MHP	Kabul	Kabul
Sivas	Toy	Rukiye	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Başak	Hikmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Bozdağ	Bekir	AK PARTİ	Kabul ² /Mük. ¹	Kabul ² /Mük. ¹
Şanlıurfa	Cevheri	Mehmet Ali	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Dusak	Abdürrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Eyyüpoğlu	İbrahim	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Kunt Ayan	Dilan	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Şanlıurfa	Öcalan	Ömer	DEM PARTİ	Ret	Ret
Şanlıurfa	Önen	Abdulkadir Emin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Özyavuz	İbrahim	MHP	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Pınarbaşı	Mehmet Faruk	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şanlıurfa	Sancar	Mithat	DEM PARTİ	Ret	Ret
Şanlıurfa	Şenyaşar	Ferit	DEM PARTİ	Ret	Ret
Şanlıurfa	Tanal	Mahmut	CHP	Ret	Ret
Şanlıurfa	Yazmacı	Cevahir Asuman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şırnak	Doğan	Ayşegül	DEM PARTİ	Ret	Ret
Şırnak	İrmez	Mehmet Zeki	DEM PARTİ	Ret	Ret
Şırnak	Tatar	Arslan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Şırnak	Uysal Aslan	Nevroz	DEM PARTİ	Ret	Ret
Tekirdağ	Avşar	Cem	CHP	Ret	Ret
Tekirdağ	Aygun	İlhami Özcan	CHP	Ret	Ret
Tekirdağ	Diktaş	Gökhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Koncagül	Çiğdem	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Özcan	Mestan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tekirdağ	Öztrak	Faik	CHP	Ret	Ret
Tekirdağ	Taşcı	Selcan	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Tekirdağ	Yontar	Nurten	CHP	Ret	Ret
Tokat	Aldemir	Cüneyt	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Arslan	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tokat	Beyazıt	Yusuf	AK PARTİ	Kabul	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	S. S. 226	S. S. 227
Tokat	Bulut	Yücel	MHP	Kabul	Kabul
Tokat	Durmaz	Kadim	CHP	Ret ² /Mük. ¹	Ret
Trabzon	Aydın	Yavuz	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Trabzon	Büyükdin	Yılmaz	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Karaismailoğlu	Adil	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Koç	Vehbi	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Trabzon	Suiçmez	Sibel	CHP	Ret	Ret
Trabzon	Şen	Mustafa	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Tunceli	Kordu	Ayten	DEM PARTİ	Ret	Ret
Uşak	Güneş	İsmail	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Uşak	Karaoba	Ali	CHP	Ret	Ret
Uşak	Tuğrul	Fahrettin	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Buldan	Pervin	DEM PARTİ	Ret	Ret
Van	Çiftiyrek	Sinan	DEM PARTİ	Katılmadı	Katılmadı
Van	Dindar	Mahmut	DEM PARTİ	Ret	Ret
Van	Kaçmaz Sayyigit	Gülcan	DEM PARTİ	Ret	Ret
Van	Kayatürk	Burhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Türkmenoğlu	Kayhan	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Van	Uçar	Zülküf	DEM PARTİ	Ret	Ret
Van	Varli	Gülderen	DEM PARTİ	Ret	Ret
Yalova	Akyol	Meliha	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yalova	Becan	Tahsin	CHP	Ret	Ret
Yalova	Büyükgümüş	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yozgat	Akgül	Abdulkadir	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Yozgat	Kayalar	Lütfullah	İYİ PARTİ	Ret	Ret
Yozgat	Sedef	İbrahim Ethem	MHP	Kabul	Kabul
Yozgat	Şahan	Süleyman	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Avcı	Muammer	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Bozkurt	Saffet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Çolakoğlu	Ahmet	AK PARTİ	Kabul	Kabul
Zonguldak	Ertuğrul	Eylem Ertuğ	CHP	Ret	Ret
Zonguldak	Yavuzylmaz	Deniz	CHP	Ret	Ret

